

20
24

**דין וחשבון
שנתי**

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מרכנתיל

תוכן עניינים

2024
דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

5	חברי הדירקטוריון
7	חברי ההנהלה הבכירה
9	דבר יו"ר הדירקטוריון
11	דוח הדירקטוריון וההנהלה
87	הצהרות
93	דוחות כספיים לשנת 2024
235	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
263	נספחים לדוח השנתי
273	מילון מונחים ואינדקס

הערכת האקטואר - בגין זכויות עובדים - בהתאם להוראות בנק ישראל. מוצגת באתר הבנק www.mercantile.co.il < אודות מרכנתיל > מידע כספי.
הדוח על הסיכונים שנערך בהתאם להוראות בנק ישראל מוצג באתר האינטרנט של הבנק: www.mercantile.co.il < אודות מרכנתיל > מידע כספי.

חברי הדירקטוריון

2024

דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

יוסף ברסי *

יו"ר דירקטוריון הבנק

מונא בח'ית **

חגי הלר **

שאוקי ח'טיב

תמר סלמניק

לבנה שיפמן

יהלי שפי **

אמיר רוזין ***

החל מיום 10 בפברואר 2025 מכהן כיו"ר דירקטוריון במינוי זמני.

דירקטור חיצוני.

החל כהונתו ביום 1 בפברואר 2024.

*

**

חברי ההנהלה הבכירה

2024
דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

המנהל הכללי* בורשטיין יהושע

חברי ההנהלה

גולן כחלון

סמנכ"ל, חשב הבנק
החשבונאי הראשי

נועם לזר

סמנכ"ל, מנהל אגף
תפעול ומידע

דוד מימון

סמנכ"ל, מנהל
החטיבה לבנקאות מסחרית

ורד אביטן

סמנכ"ל, מנהלת
החטיבה הקמעונאית

יצחק מרגולין

סמנכ"ל, מנהל החטיבה
הפיננסית

רויטל אושי**

סמנכ"ל, מנהלת החטיבה
לניהול סיכונים

מיכל הנר דויטש

סמנכ"ל, היועצת המשפטית
הראשית

ליאת פרידמן

סמנכ"ל, מנהלת חטיבת
משאבי אנוש ומינהל

אורית אליאש

עוזרת בכירה למנכ"ל,
מזכירת הבנק

ציונה כהן

סמנכ"ל, המבקרת הפנימית
הראשית

* סיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 9 במרץ 2025.
** החלה כהונתה ביום 1 בינואר 2025.

דבר יו"ר הדירקטוריון יוסי ברסי

2024
דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

בנק מרכנתיל מסכם את שנת 2024 ברווח נקי של 843 מיליון ש"ח, תשואה על ההון של 16.2% ויחס יעילות של 42.3%.

תוצאות כספיות אלה נובעות מפעילות הליבה של הבנק ומשקפות את תנופת העשייה בבנק. שנת 2024 הסתיימה עם צמיחה בכלל מגזרי היעד של הבנק.

בנק מרכנתיל הוא בנק חזק, יציב, בעל איתנות פיננסית וחוסן אנושי. הבנק ממשיך בצמיחה תוך מינוף יכולותיו ומעמדו בקרב לקוחותיו הקיימים והפוטנציאלים, בשילוב עם מומחיות ומקצועיות ומתן שירות אישי ואיכותי.

שנת 2024 הייתה שנה קשה למדינת ישראל, לחברה הישראלית, למערכת הבנקאית, לבנק ולעובדיו. בפעם הראשונה התמודדה המדינה עם מצב מלחמה הנמשך למעלה משנה ועדיין ישנה אי וודאות בדבר מועד ואופן סיומה. המלחמה המתמשכת פגעה בפעילות הכלכלית בישראל. ההרעה בסביבה הגיאופוליטית הביאה לעלייה בפרמיית הסיכון של המדינה בשווקים השונים ולהורדת דירוג המדינה על ידי חברות הדירוג. בנק מרכנתיל התמודד בהצלחה עם גלי המשבר ופעל במסירות, להמשיך לתת שירות ללקוחותיו בגמישות ובמהירות במגוון הערוצים השונים ותוך יישום מתווים שונים למתן הקלות ללקוחות באוכלוסיות הרלבנטיות.

כחלק משאיפת הבנק לתת מענה איכותי וראוי ללקוחותיו, הבנק פועל להגברת השימוש בערוצים דיגיטליים ובשירותים נוספים, התואמים את ההתפתחויות בסביבת הפעילות העסקית, צרכי הלקוחות, ציפיותיהם ומאפייניהם.

בשנת 2024 המשיך הבנק ביישום מוקפד של תוכנית אסטרטגית רב שנתית שבבסיסה המשך מיקוד בפלחי היעד של הבנק ומינוף היכולות הקיימות לצד יכולות ותשתיות חדשות. מיקוד התוכנית בצמיחה עסקית רחבה לרבות באזורים המתפתחים בתוך מגזרי היעד של הבנק והמשך יישום מהלכי התייעלות.

במהלך השנה השינויים המאקרו כלכליים היו חדים ותנודתיים והתבטאו בציפייה לעלייה חדה באינפלציה שבהמשך השנה התמתנה, עלייה בשיעורי פרמיית החוב של מדינת ישראל ושערי החליפין שהתמתנו באופן ניכר ככל שהתקדמות בלחמה התמשכה ועצימות הלחמה התמתנה, וכן בציפייה לירידה בשער ריבית בנק ישראל שהתחילה בהורדת ריבית בחודש ינואר 2024 שבסופו של דבר הייתה הורדת הריבית היחידה שבוצעה בשנת 2024. הותרת הריבית על כנה המשיכה גם בשתי החלטות הריבית הראשונות לשנת 2025.

בעת ששורות אלו נכתבות, אנו מצויים בחוסר ודאות בטחוני, כלכלי, חברתי ורגולטורי. המשך קיום עסקאות ההסדרה בצפון וברצועת עזה; אישור תקציב המדינה; חילוקי הדעות בדבר החקיקה המשפטית; ויזמות חקיקה שונות בקשר עם מיסוי רווחי הבנקים.

בשמי ובשם חברי לדיקטוריון אבקש להודות למר יהושע בורשטיין, המסיים את תפקידו כמנכ"ל הבנק במועד החתימה על דוח זה, לאחר כתשע וחצי שנות כהונה. בתקופתו של מר בורשטיין בנק מרכנתיל שגשג והצליח ושיפר באופן ניכר את ביצועיו העסקיים ואת הנוכחות שלו בקהלי היעד בהם הוא פועל.

זוהי גם הזדמנות לאחל למר ברק נרדי, המנכ"ל הנכנס ועד לא מזמן יו"ר הדירקטוריון, הצלחה רבה ואני משוכנע כי המנכ"ל הנכנס יחד עם הנהלת הבנק, בתמיכה וגיבוי של הדירקטוריון, ובשיתוף העובדים והמנהלים המסורים והמחויבים, ימשיכו לפעול בהצלחה לשיפור ביצועי הבנק, להשגת יעדי תכנית העבודה ולהתמודדות עם אתגרי הסביבה העסקית, הכלכלית והרגולטורית.

בשמי ובשם חברי לדיקטוריון, אני מבקש להביע הערכה רבה לעובדים ולהנהלה על דבקותם, מקצועיותם והירתמותם אשר הובילו את הבנק לביצועיו המרשימים בסביבה מאתגרת ואי ודאית. כמו כן, ברצוני להודות לדיקטוריון ולהנהלת חברת האם, על התמיכה השוטפת והאמון הרב בפעילותו של הבנק, אמון ותמיכה שיש בהם בכדי לסייע רבות בהצלחתנו.

ולסיום, נאחל ונייחל לחזרתם במהרה של כל החטופים, החיים לשיקום והחללים לקבורה, ולשובם של כל החיילים לביתם בשלום והחלמה מהירה לפצועים.

יוסי ברסי
יו"ר הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון וההנהלה

2024

דין וחשבון שנתי

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

א. סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

15	תיאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים
16	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	תיאור הסיכונים העיקריים
24	יעדים ואסטרטגיה עסקית
24	מידע נוסף

ב. מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

24	התפתחויות כלכליות ומגמות
27	התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
34	מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם
39	מגזרי פעילות פיקוחיים

ג. סקירת הסיכונים

43	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
46	סיכון אשראי
62	סיכון שוק
69	סיכון נזילות ומימון
74	סיכון תפעולי
74	סיכונים נוספים
78	הערכת חשיפת הבנק לגורמי סיכון

ד. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות

81	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
81	אומדנים חשבונאיים קריטיים
84	בקורות ונהלים

ה. מידע נוסף

85	עניינים אחרים
----	---------------

דוח הדיקטוריון וההנהלה רשימת לוחות

2024
דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

16	נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד	1.
16	נתונים עיקריים מהמאזן	2.
17	מדדי ביצוע עיקריים	3.
21	העלות הכוללת של מתווי ההקלות והדחיות שהעניק הבנק	4.
23	הלוואות בגין בוצעה דחיית תשלומים	5.
27	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה	6.
28	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	7.
29	התפתחות הכנסות המימון שלא מריבית	8.
30	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי האשראי	9.
30	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות	10.
31	התפתחות הכנסות מעמלות	11.
32	הוצאות ששימשו לתחזוקת מערך טכנולוגיית המידע	12.
32	נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע	13.
33	התפתחות הרווח הכולל האחר	14.
34	התפתחות בנכסים ובהתחייבויות	15.
34	התפתחות ההשקעות בניירות הערך לפי מגזרי הצמדה	16.
34	התפלגות ההשקעות בתיק ניירות ערך על פי סיווג לתיקים	17.
35	התפתחות האשראי לציבור	18.
35	התפלגות האשראי לציבור בחתך ענפי משק	19.
36	התפתחות סיכון האשראי הבעייתי	20.
36	התפתחות פקדונות הציבור	21.
36	התפתחות אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	22.
37	התפתחות ויחס הלימות ההון	23.
38	ניתוח רגישות לגבי יחס הלימות ההון	24.
38	התפתחות יחס המינוף	25.
39	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים	26.
40	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים	27.
41	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית	28.
41	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים	29.
42	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים	30.
42	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים	31.
43	התפתחות התוצאות במגזר ניהול פיננסי	32.

דוח הדירקטוריון וההנהלה רשימת לוחות

2024

דין וחשבון שנתי

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

47	התפלגות האשראי בחתך איכות תיק האשראי	33
48	התפתחות החובות "הלא צוברים"	34
49	מדדי איכות תיק האשראי	35
51	התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי	36
52	התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים	37
53	חשיפה למדינות זרות	38
53	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים	39
55	התפתחות תיק ההלוואות לדיוור	40
58	התפתחות האשראי לאנשים פרטים	41
61	התפתחות האשראי לבינוי ולנדל"ן	42
66	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות	43
67	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור	44
68	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס	45
69	ניתוח רגישות לשינויים במדד המחירים לצרכן	46
71	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים	47
71	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים	48
72	התפתחות יחס כיסוי הנזילות	49
73	התפתחות יחס מימון יציב נטו	50
74	התפתחות דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים	51
78	חשיפת הבנק לגורמי סיכון	52
83	ניתוח רגישות לגבי הפרשות לתשלום פיצויי פרישה	53
83	ניתוח רגישות לגבי הטבות לאחר סיום העסקה	54

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2024

כללי

- הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה, דוח המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו בשנת 2024, המהווה חלק מהדוח השנתי של הבנק, הכולל דוחות נוספים, כדלקמן:
- הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשנת 2024.
 - דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
 - נספחים לדוח השנתי.
 - דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים.
 - מידע פיקוחי נוסף.
- הנתונים המוצגים בדוח מתייחסים לנתונים מאוחדים ומוצגים ב"סכומים מדווחים" (ראה ביאור א'4) בדוחות הכספיים).

המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים

א. תיאור הבנק והתפתחותו

הבנק נוסד ביום 25 באוקטובר 1971 על ידי ברקליס בנק אינטרנשיונל בע"מ מאנגליה (להלן: "בנק ברקליס") ועל ידי קבוצת בנק דיסקונט, תחת השם: "בנק ברקליס - דיסקונט בע"מ".

הפעילות הפיננסית בארץ ישראל של הגופים הבנקאיים שמהם נוסד הבנק החלה בשנת 1918 - עם כיבוש ארץ ישראל על ידי הבריטים, כש"אנגלו איגיפסן בנק", שפעל עד אז במצרים, הקים שלושה סניפים: בירושלים, יפו וח'יפה. מאוחר יותר, בשנת 1921 הוקם הסניף הרביעי בנצרת. בשנת 1925 רכש "ברקליס בנק D.C.O" (בנק שהיה בבעלות הבנק הבריטי "בנק ברקליס" וסיפק שירותים פיננסיים לשלטונות ברחבי האימפריה הבריטית), את מניותיו של "אנגלו איגיפסן בנק" ובכך הפך בנק זה לחלק מקבוצת "בנק ברקליס". בשנת 1971 שינה "ברקליס בנק D.C.O" את שמו ל: "ברקליס בנק אינטרנשיונל".

סמוך למועד התאגדותו, ביום 7 בדצמבר 1971, רכש הבנק את כל הנכסים וההתחייבויות של סניפי בנק ברקליס בישראל (באותה עת כבר פעלו במדינת ישראל, במסגרת בנק ברקליס, כ- 40 סניפים).

ביום 28 בפברואר 1993, לאחר שבנק דיסקונט לישראל בע"מ רכש את מלוא החזקותיו של בנק ברקליס, בבנק - שונה שמו של הבנק, לשמו הנוכחי. הבנק מוגדר כ"תאגיד בנקאי", על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, והוא בעל רישיון בנק על פי החוק האמור.

ביום 1 בדצמבר 2019 השלים הבנק את המיזוג של בנק מוניציפל בע"מ (דקסיה לשעבר) אשר התמחה במתן אשראי ושירותים פיננסיים למגזר הרשויות המקומיות ותאגידים המשיקים לפעילות זו.

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות קמעונאית, בנקאות מסחרית ובנקאות פרטית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, הלוואות במסגרת קרנות מדינה לעסקים ומימון פיננסי לחברות קבלניות בשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. בנוסף, מפעיל הבנק מערך ייעוץ, המספק שירותי ייעוץ בתחום שוק ההון.

מסגרת פעילות מקיפה זו, מאפשרת לבנק להעניק ללקוחותיו את מלוא הפתרונות הבנקאיים והפיננסיים ולתת להם שירות מקצועי, ברמה גבוהה, בערצוי תקשורת מגוונים לכלל המוצרים הבנקאיים המקובלים בענף - המותאמים לצרכיהם הספציפיים של הלקוחות. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפרסה כלל ארצית, וכוללת 73 סניפים.

הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AAA". מועד עדכון הדירוג האחרון היה ביום 31 באוקטובר 2024. במסגרת הדוח עודכנה תחזית הדירוג מיציבה לשלילית על רקע עליה בסיכונים גיאופוליטיים כך שהיא ilAA-Negative\ilA-1+. השינוי בתחזית הדירוג הינו המשך ישיר להודעת חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P לשינוי תחזית הדירוג של מדינת ישראל מיציבה לשלילית, כמתואר בסעיפי ההתפתחויות הכלכליות וסיכון סביבת המקור. ביום 10 בפברואר 2025 אישרה חברת הדירוג "מעלות - S&P" את דירוג האשראי של הבנק בדירוג "AAA" באופן דירוג שלילי. במקביל אישרה מעלות את קביעת דירוג המנפיק לטווח קצר ilA-1+.

רואי החשבון המבקרים של הבנק הינם סומך חייקין וזיו האפט - מבקרים משותפים.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

א. נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2023	2024
מיליוני ש"ח				
1,219	1,324	1,746	2,284	2,220
320	(81)	155	314	187
899	1,405	1,591	1,970	2,033
309	326	348	358	347
117	143	28	175	56
426	469	376	533	403
569	612	636	620	647
430	409	415	428	463
999	1,021	1,051	1,048	1,110
326	853	916	1,455	1,326
118	295	319	480	486
208	558	597	975	840
3	4	4	2	3
211	562	601	977	843
1.70	4.52	4.83	7.85	6.77

הכנסות ריבית, נטו
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית:
- הכנסות מעמלות
- הכנסות אחרות
סך ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות
- משכורות והוצאות נלוות
- הוצאות אחרות
סך ההוצאות התפעוליות
רווח לפני מיסים
מיסים על ההכנסה
רווח לאחר מיסים
חלק הבנק ברווחי חברות כלולות, נטו
רווח נקי
רווח למניה (באלפי ש"ח)

ב. נתונים עיקריים מהמאזן

ליום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2023	2024
מיליוני ש"ח				
10,094	14,079	13,679	9,152	7,848
6,300	6,883	6,988	7,410	8,496
33,118	37,636	42,569	45,678	48,666
1,425	1,296	1,550	1,549	1,499
50,937	59,894	64,786	63,789	66,509
40,842	48,070	51,047	50,306	53,159
3,073	4,916	6,796	5,723	5,241
1,626	1,424	1,156	1,029	700
2,157	1,713	1,732	1,754	1,676
47,698	56,123	60,731	58,812	60,776
3,239	3,771	4,055	4,977	5,733
50,937	59,894	64,786	63,789	66,509

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור, נטו
נכסים אחרים
סך הכל נכסים
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים וממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך הכל התחייבויות
הון
סך הכל התחייבויות והון

ג. מדדי ביצוע עיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2023	2024
%				
6.6	16.2	15.7	21.9	16.2
0.4	1.1	1.0	1.5	1.3
11.4	11.9	11.1	12.6	12.8
6.0	6.0	5.9	7.4	8.2
144.0	128.6	134.2	132.5	138.2
-	127.3	125.6	127.7	123.4
60.7	56.9	49.5	37.2	42.3

• מדדי ביצוע עיקריים:

- תשואה להון
- תשואה לנכסים
- יחס הון עצמי ברובד הראשון
- יחס המינוף
- יחס כיסוי הנזילות
- יחס מימון יציב נטו
- יחס היעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2020	2021	2022	2023	2024
%				

• מדדי איכות אשראי עיקריים:

- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מהאשראי לציבור
- שיעור חובות לא צוברים או חובות בפיגור העולה על 90 יום, מהאשראי לציבור
- שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מהאשראי הממוצע לציבור
- תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

3. תיאור הסיכונים העיקריים

פעילות הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים, תפעוליים ורגולטוריים שונים, לרבות: סיכוני אשראי, סיכוני שוק (ובכללם: סיכוני ריבית, סיכוני בסיס, סיכוני מניות וסיכוני אופציות), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכוני טכנולוגיית המידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכוני מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

סיכון סביבת המקור - מלחמת "חברות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 המשיכה להתנהל לאורך כל שנת 2024 ומדינת ישראל ממשיכה להיות תחת הגדרת מצב מלחמה גם בימים אלה. השפעות המלחמה בשנת 2024 התמתנו באופן משמעותי במהלך החודשים האחרונים ובדגש על המחצית השנייה של שנת 2024. בחודש נובמבר 2024 נחתם הסדר הפסקת אש מול מדינת לבנון שהביא לסיום הלחימה מול ארגון הטרור חיזבאללה. כוחות צה"ל הנמצאים עדיין בשטחי דרום לבנון אמורים בהתאם להסדר שנחתם לצאת משטחים אלו ולהעבירם לאחריות צבא לבנון.

בחזית הלחימה מול רצועת עזה נחתמה עסקת הפסקת אש זמנית במסגרתה צפויים להשתחרר חטופים שנותרו בשבי ארגוני הטרור ובמקביל יצאו כוחות צה"ל משטחים מסוימים ברצועה. עד כה שוחררו במסגרת עסקת הפסקת האש הזמנית 38 חטופים (5 מהם אזרחים זרים), 59 חטופים נותרו עדיין בשבי ארגוני הטרור. כמו כן אמור להתחיל המשך המשא ומתן על הסדרה נוספת במסגרתה ישוחררו חטופים נוספים ודילול נוסף בכוחות צה"ל השוהים בשטחי רצועת עזה.

מאז פרוץ המלחמה הכריזה הממשלה על מצב חירום וקיימות מגבלות מהותיות על פעילות ביישובים במרחק של עד 40 ק"מ מגבול רצועת עזה, מגבלות אלו במרביתן הוסרו בהתאמה להתקדמות צה"ל במלחמה כאשר ביישובים במרחק של עד 7 ק"מ פונו לאזורים אחרים בארץ. כמו כן, הוטלו מגבלות על פעילות ביישובי הצפון הנמצאים במרחק של עד 5 ק"מ מגבול הצפון, כאשר ביישובים במרחק של עד 2 ק"מ מגבול הצפון פונו לאזורים אחרים בארץ. בהתאם להסדרה הקיימת בצפון חלק ניכר מהמגבלות הוסרו והממשלה החלה בפעולות על מנת להחזיר ולהשיב את המפונים לבתיהם במקביל לביצוע של פעולות שיקום.

עם התקדמות הלחימה וארגון מחדש של סדרי הכוחות של הצבא בתמרון הצבאי החלה התאוששות בפעילות המשק ומעין "חזרה לשגרה בצל מלחמה", בעיקר החל מהמחצית השנייה של שנת 2024. כמו כן, במהלך חודש אפריל הכריזה טורקיה על חרם סחורות על מדינת ישראל במסגרתו ייאסרו קשרי מסחר המתייחסים לחומרי גלם ומוצרים אחרים, חרם הסחורות נמשך גם בימים אלו. לחרם ולנגזרותיו לא הייתה, עד כה, השפעה מהותית על פעילות המשק.

במהלך חודש אוקטובר 2024 ביצעה איראן מתקפת טילים בליסטיים על ישראל, מתקפה שנייה לאחר ביצוע המתקפה הראשונה במהלך חודש אפריל 2024. מרבית הטיילים יורטו והנזקים שנגרמו היו בהיקפים שאינם מהותיים. כתגובה למתקפת הטיילים ביצעה ישראל מתקפת תגובה שכנגד במסגרתה הותקפו, בין היתר, אתרי הגנה אווירית ואתרים לייצור טילים. התגברות אפשרית של הסכסוך של ישראל מול איראן מעלה את החשש מפני גלישה למלחמה אזורית. מלחמה שכזו עשויה להביא להשפעות שליליות על הפעילות הכלכלית ופעילות המשק. הסיכון לגלישה למלחמה כוללת פחת באופן משמעותי עם החתימה על עסקאות ההסדרה.

כחלק מההתמודדות הכלכלית ומתן סיוע לתושבי העוטף יצא בנק ישראל במתווה אליו הצטרפו הבנקים שעיקרו דחיית תשלומי הלוואות לתקופה של 3 חודשים ללא עלות וללא ריבית, פטור מעמלות חשבון עיקריות ופטור מריבית על משיכת יתר, זאת עבור אוכלוסיית המעגל הראשון. בנוסף מאפשר מתווה בנק ישראל דחיית הלוואות למשך שלושה חודשים בכל יתר חלקי הארץ. חלק מהבנקים הרחיבו את המתווה והעניקו מחילה לחלק מהחזרי המשכנתאות ואפשרות דחיית תשלומים ללא עלות למשך 6 חודשים.

אוכלוסיית המעגל הראשון כוללת יישובים המרוחקים עד 30 ק"מ מגבול עזה, יישובים בצפון שפון, אוכלוסיות בקרבה ראשונה לנפגעי המתקפה, ולכוחות המילואים.

המתווה שהוגדר בתחילה לשלושה חודשים הוארך בחמש פעימות זמן שונות כך שכעת תוקפו עומד עד ליום 31 במרס 2025, יצוין כי תקופת דחיית התשלומים המצטברת המקסימלית במסגרת המתווה תהיה תשעה חודשים. עם זאת, תתאפשר דחייה לתקופה של עד 12 חודשים לאוכלוסייה שמתגוררת או בעלת עסק באחד מהיישובים המפונים בצפון או חיילי המילואים בשרות פעיל בתקופת המתווה הנוסף.

במסגרת פעימות ההארכה התווספו אליו גם פטור מריבית על משיכת יתר ועמלות גם לחשבונות עסקים, והורחבה גם האוכלוסייה הזכאית כך שתכלול גם אוכלוסיות של נפגעי המסיבות והאירועים שהתקיימו בסמוך. פעימת הארכה הרביעית כללה עדכון באוכלוסייה הזכאית כאשר יישובים המרוחקים 7 ק"מ עד 30 ק"מ מגבול עזה אינם נכללים עוד באוכלוסייה הזכאית, וזאת החל מיום 1 בנובמבר 2024.

מאז פרוץ המלחמה ועד ליום 31 בדצמבר 2024 מדדי המניות המובילים בישראל רשמו עליות של כ- 30% בממוצע וזאת לאחר שבשבועות הראשונים למלחמה הם רשמו ירידות חדות. מדד מניות הטכנולוגיה רשם עליה של כ- 19%, מדד מניות הבנקים רשם עליה של כ- 34.5%, מדד מניות הנדל"ן עלה בשיעור של כ- 39% ומדד ה-SME60 בלט לטובה עם עליה מצטברת של כ- 50%.

בתחילת המלחמה השקל נחלש באופן משמעותי מול המטבעות העיקריים בעולם. לאחר מספר שבועות, השקל שב להתחזק ומאז נסחר ברמת תנודתיות גבוהה. נכון ליום ה- 31 בדצמבר 2024 וביחס לערב המלחמה, השקל התחזק מול הדולר בכ- 5.75%, ביחס לאירו בכ- 7.50%, מול הלירה שטרלינג בכ- 3.25% וביחס ליין היפני בכ- 11.2%.

ביום 1 בינואר 2024, בנק ישראל הודיע על הורדת הריבית ב- 0.25% לרמה של 4.50%. מאז הורדת הריבית בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי בכל אחת מהחלטות הריבית הבאות, עד וכולל החלטת הריבית האחרונה מיום 24 בפברואר 2025. ההחלטות להותיר את הריבית ללא שינוי נבעו בעיקר מהחששות לעליה מחודשת בסביבת האינפלציה והמתנה למעבר לסביבה אינפלציונית יציבה, המשך להשפעות המלחמה ומהחלטת בנק ישראל להתמקד בייצוב השווקים והפחתת אי הוודאות, לצד שמירה על יציבות המחירים ותמיכה בפעילות הכלכלית.

במקביל לכך פרמיית הסיכון של מדינת ישראל כפי שהיא משתקפת בחוזי CDS עלתה מאז פרוץ המלחמה באופן משמעותי, כאשר בחוזה CDS ל- 5 שנים הפרמיה עלתה מרמה של כ- 60 נקודות ערב המלחמה לרמה של כ- 170 נקודות בשיא. במהלך הרבעון הרביעי של 2024 הפרמיה ירדה בחדות לכיוון רמה של כ- 95 נקודות על רקע השיפור במצב הבטחוני ועסקאות ההסדרה, בדגש על החזית הלבנונית.

ביום 18 באפריל 2024 הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+ וכן המשיכה בקביעת תחזית דירוג "שלילית". הורדת הדירוג הינה המשך ישיר להודעת החברה ביום 24 באוקטובר 2023 במסגרתה הורדה תחזית הדירוג מ"ציבה" ל"שלילית" ובמסגרתה הודיעה החברה כי הורדת דירוג האשראי עלולה להתבצע במידה והעומות הצבאי יתרחב באופן מהותי, כאשר תרחיש הבסיס מניח שהסכסוך הצבאי יתמקד ברצועת עזה ולא יתרחב לאזורים נוספים. הורדת הדירוג שבוצעה הינה על רקע מתקפת הטיילים האיראנית והחשש הגובר להתגברות הסכסוך הצבאי.

ביום 1 באוקטובר 2024 הורידה חברת S&P את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A, תוך שהיא מותירה את תחזית הדירוג כ"שלילית". בחברה הסבירו את הורדת הדירוג בהחרפת הסכסוך בלבנון ובגידול משמעותי בסיכונים הגיאופוליטיים והביטחוניים של מדינת ישראל. כמו כן, לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות הלימות ההון של הבנק, לפרטים נוספים ראה פרק 8 ב' להלן.

ביום 9 בפברואר 2024, הודיעה חברת מודי's (Moody's) כי החליטה להוריד את דירוג האשראי של מדינת ישראל מדירוג של A1 לדירוג של A2. החלטה זו הינה המשך להחלטה קודמת על הכנסת ישראל למעקב להורדת דירוג. בנוסף, החברה עדכנה את תחזית הדירוג ל"שלילית", אשר מבטאת אפשרות של הורדה נוספת בעתיד. הורדת דירוג האשראי הינה הפעם הראשונה מאז החלה מדינת ישראל להיות מדורגת בדירוג אשראי בינלאומי. מודי's הסבירה את ההחלטה כמו גם את הורדת התחזית בכך שהשלכות המלחמה מעלות באופן מהותי את הסיכונים הפוליטיים בישראל, ועשויות להחליש את הרשות המחוקקת והרשות המבצעת ולפגוע בחוסנה הפיסקלי של המדינה.

ביום 13 בפברואר 2024, כהמשך ישיר להורדת דירוג האשראי של ישראל הורידה מודי's את דירוג האשראי של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, ביניהן דירוג קבוצת דיסקונט, מ-A2 ל-A3. הורדת הדירוג מתבצעת לאור העובדה כי הבנקים נחשבים לנתמכים על ידי המדינה בעת משבר. ביום 7 באוגוסט 2024, אישרה מודי's את דירוג חברת האם (בנק דיסקונט לישראל בע"מ), ברמה של A3.

ביום 27 בספטמבר 2024 הורידה חברת מודי's את דירוג האשראי של ישראל ב-2 רמות בבת אחת מרמה של A2 לרמה של Baa1. החברה אף הותירה את תחזית הדירוג כ"שלילית". במודי's ציינו שהמניע המרכזי להורדת הדירוג הוא עליה משמעותית בסיכון הגיאופוליטי עם השלכות שליליות מהותיות על כושר החזר האשראי של ישראל הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

ביום 2 באפריל 2024, הודיעה חברת דירוג האשראי הבינלאומית Fitch שהיא מסירה את מדינת ישראל מ-"Rating Watch Negative" ומאשררת את דירוג האשראי הנוכחי ברמה של A+ כמו כן, החברה עדכנה את התחזית ל"שלילית" (Negative Outlook). ביום 13 באוגוסט 2024 חברת Fitch הורידה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A תוך שהיא מותירה את תחזית הדירוג "שלילית".

ביום 9 בפברואר 2025 אישרה מעלות את דירוג המנפיק ilAAA. תחזית הדירוג ממשיכה להיות "שלילית" על רקע עליה בסיכונים גיאופוליטיים כך שהיא ilA-1\Negative\ilAAA. ביום 21 בינואר 2025, החברות מודי's ופיץ' פרסמו סקירות על הכלכלה הישראלית בהן אמנם אין שינוי בדירוג האשראי או בתחזית הדירוג של המדינה, אך מודי's ציינה בין היתר שיישום אפקטיבי של הסכם הפסקת האש והתקדמות לכיוון הפסקת אש יציבה בעזה יצמצמו את הסיכונים השליליים לנקודות החוזק בדירוג האשראי של המדינה.

השלכות המשך המלחמה על מצבו של המשק אינן ניתנות לכימות ולאומדן מלא בשלב זה. למשך המלחמה, אופי המלחמה ולהיקף הלחימה בזירות השונות (בדגש על התרחבות חוזרת של הלחימה בזירת הצפון והסיכון להתדרדרות למצב לחימה עצים), עשויות להיות השלכות מקרו כלכליות שונות, ובכלל זה עליה בגירעון הממשלתי, הרחבה תקציבית ושינוי בהפניות התקציביות המתוכננות והעתידיות, המשך ההשפעה השלילית על דירוגי אשראי של מדינת ישראל, בנקים, חברות עסקיות וגופים שונים בארץ, שינויים חדים בשערי מטבע וכו'.

אתגרי סביבת המקרו ובכלל זה ההשפעה של המלחמה על רמת האינפלציה ומתווה הריבית, שערי החליפין ורמת התעסוקה במשק, צפויים להשפיע בצורה מהותית על הכנסות ורווחיות המערכת הבנקאית ולהוביל לעליה בפרופיל הסיכונים, בדגש על סיכוני אשראי, מודל עסקי ושוק.

בשלב זה רמת אי הוודאות ביחס להערכות הסיכון נותרה גבוהה, אך הבנק עוקב מקרוב אחר התפתחות החשיפות לרבות ניטור הדוק אחר התפתחות החשיפות, בין היתר באמצעות שימוש בתרחישים ברמות חומרה שונות.

למידע נוסף באשר להתפתחויות שחלו בחשיפה לסיכונים - ראה פרק 6 להלן.

למידע נוסף על הסיכונים העיקריים הנגזרים מפעילותו השוטפת של הבנק ראה פרק 11א' להלן.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

בסמוך לפרוץ המלחמה החל הבנק ביישום מתווה הקלות במסגרת מתווה ההקלות שפורסם על ידי בנק ישראל. הבנק בחר להרחיב את המתווה ויישם מתווה הקלות הכולל מנגנונים נוספים שאינם קיימים במתווה בנק ישראל.

להערכת הבנק העלות הכוללת המצטברת של מתווי ההקלות והדחיות נכון ליום 31 בדצמבר 2024 עשויה להסתכם בסך של כ- 62 מיליון ש"ח תחת ההנחה כי כלל הלקוחות הזכאים להיכלל במתווים יבחרו לעשות בהם שימוש.

להלן עיקרי המתווה של הבנק:

- ויתור ומחילה על תשלומי הלוואות לדיר (קרן וריבית) לתושבי יישובי עוטף עזה הנמצאים במרחק של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, למשך שישה חודשים.
- דחיית תשלומי הלוואות לדיר (קרן וריבית), הלוואות אשראי צרכני בהיקף של עד 100 אלפי ש"ח והלוואות אשראי עסקי בסכום של עד 2 מיליון ש"ח, לתושבי יישובים הנמצאים במרחק של 0 עד 30 ק"מ מגבול רצועת עזה, למשך שלושה חודשים ללא עלות וללא זקיפת ריבית על הסכום הנדחה. בהתאם להארכת המתווה ללקוחות היכולת לבחור להאריך את תקופת הדחייה בשישה חודשים נוספים, ועד תקופה מרבית של 9 חודשים. עם זאת, תתאפשר דחייה לתקופה של עד 12 חודשים לאוכלוסייה שמתגוררת או בעלת עסק באחד מהיישובים המפונים בצפון או חיילי מילואים בשרות פעיל בתקופת המתווה. החל מיום 1 בנובמבר 2024 תושבים ביישובים במרחק 7 עד 30 ק"מ אינם מוגדרים כאוכלוסייה זכאית לקבלת הפטור.
- דחיית תשלומי הלוואות לדיר (קרן וריבית), הלוואות אשראי צרכני בהיקף של עד 100 אלפי ש"ח והלוואות אשראי עסקי בסכום של עד 2 מיליון ש"ח, לבעלי קרבה ראשונה לנרצחים, חטופים ונעדרים (על בסיס הצהרה) ולמגויסי מילואים וצו 8 (על בסיס הצהרה), למשך שלושה חודשים ללא עלות וללא זקיפת ריבית על הסכום הנדחה. בהתאם להארכת המתווה ללקוחות היכולת לבחור להאריך את תקופת הדחייה בשישה חודשים נוספים, ועד תקופה מרבית של 9 חודשים. עם זאת, תתאפשר דחייה לתקופה של עד 12 חודשים לאוכלוסייה שמתגוררת או בעלת עסק באחד מהיישובים המפונים בצפון או חיילי מילואים בשרות פעיל בתקופת המתווה.
- פטור מתשלומי עמלות עיקריות - לתושבי יישובים הנמצאים במרחק של 0 עד 30 ק"מ מגבול רצועת עזה, לבעלי קרבה ראשונה לנרצחים, חטופים ונעדרים (על בסיס הצהרה) ולמגויסי מילואים וצו 8 (על בסיס הצהרה). בהתאם למתווה תקופת הפטור האורכה בתשעה חודשים נוספים והתווספו לאוכלוסייה הזכאית גם תושבים ביישובים בצפון שפוננו. החל מיום 1 בנובמבר 2024 תושבים ביישובים במרחק 7 עד 30 ק"מ אינם מוגדרים כאוכלוסייה זכאית לקבלת הפטור.
- אי חיוב בריבית על משיכת יתר בחשבונות עובר ושב עד לסכום של 10,000 ש"ח לתושבי יישובים הנמצאים במרחק של 0 עד 30 ק"מ מגבול רצועת עזה, לבעלי קרבה ראשונה לנרצחים, חטופים ונעדרים (על בסיס הצהרה) ולמגויסי מילואים וצו 8 (על בסיס הצהרה), הנחשבים למשקי בית, למשך שלושה חודשים. בהתאם למתווה תקופת הפטור האורכה בתשעה חודשים נוספים והתווספו לאוכלוסייה הזכאית גם תושבים ביישובים בצפון שפוננו. וכן אי חיוב בריבית הכולל גם ביחס לחשבונות עסקים המנויים על האוכלוסיות הזכאיות עד לסכום של 30,000 ש"ח. החל מיום 1 בנובמבר 2024 תושבים ביישובים במרחק 7 עד 30 ק"מ אינם מוגדרים כאוכלוסייה זכאית לקבלת הפטור.
- דחיית תשלומי הלוואות לדיר, הלוואות אשראי צרכני בהיקף של עד 100 אלפי ש"ח והלוואות אשראי עסקי בסכום של עד 2 מיליון ש"ח, לתקופה של עד תשעה חודשים, לפי בקשת הלקוח, ללא עמלה ותוך זקיפת ריבית ההלוואה על הסכום הנדחה לרבות במסגרת הקרן בערבות מדינה.
- דחיית תשלומי הלוואות לרשויות מקומיות ולתאגידים וחברות הקשורים בפעילות הרשויות המקומיות למשך שלושה חודשים ללא עמלה ותוך זקיפת ריבית הלוואה על הסכום הנדחה.

מתווה הסיוע הוגדר בתוקף עד ליום 31 במרס 2025.

בנוסף, הבנק מעניק גם הלוואות להתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" במסגרת קרן הלוואות בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים במסגרתה ניתנת ערבות מדינה בשיעור של 85% מסכום הלוואה הניתן במסגרת הקרן.

להלן נתונים באשר לגילוי על הטבות לציבור בתקופת המלחמה ליום 31 בדצמבר 2024 :

לשנת 2023	לשנה שהסתיימה ביום 31.12.24					
	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים זעירים וקטנים	אנשים פרטיים - אחר	דיוור
במיליוני ש"ח						
א. הטבות שהבנק העניק בתקופת המלחמה⁽¹⁾ *						
1.א. הטבות אשר נוצלו במהלך תקופת הדיווח:						
						שינויים בתנאי חובות
9	12	-	-	5	5	2
-	-	-	-	-	-	-
5	17	-	-	7	10	-
1	6	-	-	-	6	-
15	35	-	-	12	21	2
סך הכל הטבות שהבנק העניק						
2.א. הטבות מצטברות עומדות שטרם נוצלו ליום הדיווח						
14	12	-	-	3	8	1
29	62	-	-	18	37	7
סך הכל אומדן והטבות בהנחת ניצול מלא						
ב. מידע נוסף על פעילויות לטובת לווים בתקופת המלחמה						
ב.1.א. סך האשראי שעבר שינוי בתנאים, במהלך תקופת הדיווח⁽²⁾ :						
						שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים ⁽³⁾
85	54	-	2	28	1	23
5,136	1,334	201	146	357	125	505
5,221	1,388	201	148	385	126	528
סך הכל אשראי						

* מזה בגין תמיכה בקהילה כ - 12 מיליון ש"ח.

1. לצורך גילוי זה, אומדן ההטבה מוצג במלואו בתקופת הדיווח במהלכה בוצע ההסכם עם הלקוח, ולא נפרס לאורך חיי ההסכם.
2. אשראי שעבר שינוי תנאים במהלך תקופת הדיווח כולל גם אשראי שבו ניתנה דחייה חוזרת בתשלומים במהלך תקופת הדיווח.
3. לגבי חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים - ראו ביאור 31.
4. לרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחייה חוזרת בתשלומים, מוצג משך הדחייה המצטבר. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

להלן נתונים באשר לגילוי על הטבות לציבור בתקופת המלחמה ליום 31 בדצמבר 2024 (המשך) :

ליום 31.12.23	ליום 31.12.24					
סך הכל	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים זעירים וקטנים	אנשים פרטיים - אחר	דיוור
במיליוני ש"ח						
85	96	-	6	53	3	34
5,117	310	-	92	38	27	153
300	12	-	3	5	2	2
3	6	-	6	5	5	5
-	-	-	-	-	-	-
5,202	406	-	98	91	30	187

ב.1. יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים, ליום הדיווח:

שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים⁽³⁾
שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים:
אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה⁽⁴⁾
סכום התשלומים שנדחו⁽⁴⁾
דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים⁽⁴⁾
אשראי עם שינוי אחר בתנאים
סך הכל

מידע נוסף על שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים:

יתרת אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה
מזה: אשראי בעייתי
מזה: אשראי לא בעייתי, בפיגור של 30 ימים או יותר
יתרת אשראי בו דחיית התשלומים הסתיימה
מזה: חובות שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים

ב.2. הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה ליום הדיווח

443	814	14	115	685	-	-	יתרת אשראי
7.34	7.08	7.50	7.43	7.01	-	-	שיעור ריבית ממוצע (באחוזים) מזה:
119	214	-	-	214	-	-	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
6.25	6	-	-	6	-	-	שיעור ריבית ממוצע (באחוזים)

ב.3. יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה) ליום הדיווח

119	214	-	-	214	-	-	יתרת אשראי
6.25	6	-	-	6	-	-	שיעור ריבית ממוצע (באחוזים)

ג. תשלום מיוחד למדינה לאור המלחמה

להתייחסות להוצאות שנרשמו בסעיף מיסים על ההכנסה בגין חוק "תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל)", התשפ"ד - 2024, ראה ביאור 1.1.

1. לצורך גילוי זה, אומדן ההטבה מוצג במלואו בתקופת הדיווח במהלכה בוצע ההסכם עם הלקוח, ולא נפרס לאורך חיי ההסכם.
2. אשראי שעבר שינוי תנאים במהלך תקופת הדיווח כולל גם אשראי שבו ניתנה דחייה חוזרת בתשלומים במהלך תקופת הדיווח.
3. לגבי חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים - ראו ביאור 3.1.
4. לרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחייה חוזרת בתשלומים, מוצג משך הדחייה המצטבר. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

במקביל למתווי הדחיות וההקלות הפיננסיות, הגדיל הבנק את היקפי התרומות לפעילות חברה וקהילה ובדגש על אוכלוסיית העוטף, לפרטים נוספים ראו סעיף 10 בפרק הממשל תאגידי.

להלן נתונים באשר להלוואות בדחיית תשלומים נכון למועד הדיווח 31.12.2024, כפי שבוצע לבקשת לקוחות הבנק במתווה האמור:

מספר הלוואות שנמצאות בדחיית תשלומים	יטרת חוב רשומה של הלוואות שנמצאות בדחיית תשלומים	סכום התשלומים להלוואות שנמצאות בדחיית תשלומים	חובות בתקופת דחייה של עד 3 חודשים	חובות בתקופת דחייה של יותר מ-3 חודשים	מספר הלוואות אשר תקופת הדחייה בגינן הסתיימה	יתרה רשומה של הלוואות אשר תקופת הדחייה בגינן הסתיימה	סכום התשלומים שנדחו לחובות אשר תקופת הדחייה בגינם הסתיימה	מגזר פיקוחי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
141	159	2	71	88	1,287	1,178	27	הלוואות לדירור
340	27	2	14	13	5,535	220	29	אנשים פרטיים
78	34	2	23	11	2,990	753	103	עסקים זעירים
15	14	3	6	8	366	531	98	עסקים קטנים
2	92	3	5	87	119	872	69	עסקים בינוניים
-	-	-	-	-	29	916	39	עסקים גדולים
576	326	12	119	207	10,326	4,470	365	סך הכל

1. היקף האשראי שניתן לרשויות מקומיות ונמצא בדחייה מסתכם לסך של כ- 42 מיליון ש"ח, סך התשלומים שנדחו 3 מיליון ש"ח.
2. היקף האשראי שנמצא בדחייה בגין אוכלוסיית מעגל ראשון, ללא ריבית ועמלות, מסתכם לסך של כ- 45 מיליון ש"ח, סך התשלומים שנדחו 3 מיליון ש"ח.

במהלך התקופה נרשמה ירידה חדה ביתרות האשראי הנמצאות בדחיית תשלומים, היקף האשראי שנמצא בדחיית תשלומים פעילה עומד נכון ליום 31 בדצמבר 2024 על 326 מיליון ש"ח והיקף האשראי שהיה בדחיית תשלומים ודחייתו הסתיימה הסתכם בסך של 4,470 מיליוני ש"ח. עיקר האשראי שנמצא בדחייה מתרכז במגזר הלוואות לדירור (49% מהיקף האשראי שעדיין בדחייה), כ- 63% מהלוואות לדירור שנמצאות עדיין בסטטוס דחייה הינן בהיקף דחייה העולה על 3 חודשים.

נכון ליום 31 בינואר 2025 מגמת הירידה ביתרות הנמצאות בדחיית תשלומים פעילה ממשיכה והיקף האשראי הנמצא בדחיית תשלומים פעילה מסתכם בסך של 277 מיליון ש"ח, עיקרו במגזר הלוואות לדירור (54%).

במסגרת מתן דחיות התשלומים, העניק הבנק דחיות אשראי בזמן מצטבר העולה על 180 יום. היקף האשראי לליווי שאינם מסוגים כבעייתיים הנמצאים בדחיית תשלומים למשך יותר מ- 180 יום עומד על סך של כ- 185 מיליון ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2024 (כ-40% מהיקף האשראי מיוחס להלוואות לדירור) מגמת הירידה ביתרות הנמצאות בדחיית תשלומים פעילה מסתמנת גם באשראי זה, כך שהיקף האשראי הנמצא בדחיית תשלומים פעילה, נכון ליום 31 בינואר 2025 למשך זמן העולה על 180 יום מסתכם בסך של כ- 119 מיליון ש"ח, ירידה של 36% לעומת סוף שנת 2024.

הבנק מנהל תהליכי ניטור ומעקבים ביחס לאשראי שעדיין נמצא בסטטוס דחייה לרבות מעקב ביחס להיקף בקשות להארכת דחייה, בהתאם למתאפשר במתווי הדחייה שנקבעו ועד להיקף מצטבר של 9 חודשים ו/או 12 חודשים, בהתאם למאפייני הלווה וזכאותו. תהליכים אלו כוללים גם בחינה ביחס ליכולת ההחזר והצורך בביצוע הסדרים במאפיינים שונים ממתווה הדחייה וכן הצורך בסיווג כחוב בעייתי. בנוסף, מבוצע מעקב ביחס לחובות שהיו בדחיית תשלומים לרבות קיומן של יתרות פיגור (היקף הפיגורים ביחס להלוואות שדחייתן הסתיימה עומד על היקף זניח).

לפרטים נוספים על הסיכונים באשראי לאנשים פרטיים, הלוואות לדירור וענף בינוי ונדל"ן ראה פרק 11 להלן.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית

במהלך הרבע השלישי של שנת 2021 אישר דירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית רב שנתית לשנים 2022 עד 2026.

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית, הלוואות לדיור ועסקים קטנים), בצמיחה בפלחי אוכלוסיה ספציפיים.
- צמיחה בפעילות מול לקוחות מסחריים.
- הגדלת הפעילות מול הרשויות המקומיות. לרבות, מול ספקי הרשויות ומול עובדי הרשויות.
- התייעלות תפעולית.

5. מידע נוסף

הליכים משפטיים

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות בנק במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופה הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 226 בדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

6. התפתחויות כלכליות ומגמות

שנת 2024 הייתה השנה הראשונה בתולדות מדינת ישראל שבמהלכה הייתה מדינת ישראל תחת מצב לחימה רציף. המלחמה יצרה מציאות כלכלית מורכבת, כאשר בתחילת השנה ובמהלך המחצית הראשונה של השנה, שוק העבודה נפגע כתוצאה מגיוס מילואים נרחב ופינוי של תושבים רבים מאזורי הלחימה, רמת התנועתיות ואי הוודאות בשווקים הפיננסיים עלתה בחדות, הכנסות המדינה נפגעו על רקע ירידה בפעילות הכלכלית במקביל לעליה חדה בהוצאות הצבאיות והאזרחיות ועוד. במהלך המחצית השנייה של השנה עם המשך הלחימה והחזרה של חלק מכוחות המילואים ל"שגרה בצל לחימה" וההפחתה בעצימות התמרון הצבאי הביאה להתאוששות בפעילות העסקית. ההתאוששות בפעילות הכלכלית במשך במהלך החציון השני, באה לידי ביטוי גם בנתוני הצריכה הפרטית, בשימוש בכרטיסי אשראי, בשיפור בשוק העבודה, ובעליה בהכנסות המדינה ממסים.

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ברבעון השלישי של 2024 נרשמה עליה של 4% (במונחים שנתיים) בתמ"ג ביחס לרבעון השני של השנה. יחד עם זאת, ביחס לרבעון השלישי של שנת 2023 נרשמה ירידה בתמ"ג בשיעור של 1.1%. הסעיפים הבולטים בנתוני הרבעון הצביעו על ירידה בהוצאה לצריכה הציבורית, אך על עליה בהוצאה לצריכה הפרטית, בהשקעות בנכסים קבועים, וביבוא (למעט יבוא בטחוני, אניות, מטוסים ויהלומים).

המדד המשולב לבחינת מצב המשק של בנק ישראל עלה בחודש נובמבר ב-0.03%, בדומה לנתון שנרשם גם בחודש אוקטובר ובכך מעיד על קיפאון בפעילות הכלכלית במשק.

ביום 6 בינואר 2025, העריכה חטיבת המחקר של בנק ישראל שבשנת 2024 מדינת ישראל תצמח בשיעור כולל של 0.6%, לעומת תחזית לצמיחה של 0.5% שניתנה בחודש אוקטובר השנה. חטיבת המחקר מעריכה שבשנת 2025 המשק יצמח בשיעור של 4.0%, כאשר התחזית הקודמת עמדה על 3.8%. התחזית גובשה תחת ההנחה שההשפעה הכלכלית הישירה של המלחמה תימשך עד סוף הרבעון הראשון של 2025 ותחת ההנחה שההסתברות לתרחישים ביטחוניים בעלי השלכות כלכליות חמורות פחתה. בחודשים ספטמבר עד נובמבר נרשמה עליה של 2.0% (במונחים שנתיים) בייצור התעשייתי של ענפי התעשייה, הכרייה והחציבה. כאשר ענפי הטכנולוגיה העלית בלטו לחיוב עם עליה בשיעור של 6.5%.

ברכישות הצרכנים בכרטיסי אשראי ברבעון הרביעי של 2024 נרשמה עליה בשיעור של 10.9%. בשנת 2024 כולה נרשמה עליה של 9.8% בסך כל הרכישות בכרטיסי אשראי לאחר שבשנת 2023 נרשמה עליה של 1.4% בלבד.

הגירעון המסחרי של הסחורות של ישראל הסתכם בשנת 2024 בכ- 126.3 מיליארד ש"ח לעומת 116.8 מיליארד ש"ח אשתקד. הכנסות המדינה הסתכמו בשנת 2024 בכ- 485 מיליארד ש"ח, לעומת כ- 438.6 מיליארד ש"ח בשנת 2023, גידול של כ- 10.5%.

בהכנסות ממיסים ישירים נרשמה עליה של 7.4% ובהכנסות ממיסים עקיפים נרשמה עליה של 14.7%. הוצאות המדינה הסתכמו בכ- 621.2 מיליארד ש"ח לעומת כ- 516.1 מיליארד ש"ח בשנת 2023, גידול של כ- 20.4%. הגידול המהותי בצד ההוצאה מיוחס ברובו להוצאות הקשורות למלחמה.

שיעור הגידול בנטרול הוצאות המלחמה מוערך בכ- 6.1%. הגירעון המצטבר בשנת 2024 הסתכם בכ- 136.2 מיליארד ש"ח או 6.9% במונחי תוצר, לעומת גירעון של כ- 77.5 מיליארד ש"ח או 4.1% במונחי תוצר בשנת 2023.

ביום 6 בינואר 2025, העריכה חטיבת המחקר של בנק ישראל שבסוף שנת 2025 הגירעון של הממשלה יעמוד על 4.7% במונחי תוצר ובסוף שנת 2026 השיעור צפוי לרדת לרמה של 3.2%.

כמו כן, בבנק ישראל העריכו שיחס החוב לתוצר יעמוד על 69% בתום 2025 וירד לרמה של 67% בתום שנת 2026.

התפתחויות בחשיפה לסיכונים בסיס

היקף החשיפה "הכלכלית" במגזר הצמוד למדד עומד על 3,085 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2024 לעומת 3,275 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023. הבנק המשיך לשמר במהלך שנת 2024 חשיפה גבוהה חשיפה למגזר הצמוד למדד הנובעת מסביבת האינפלציה. הדבר אפשר לבנק להפיק הכנסות מהפרשי הצמדה (לרבות ממכשירים פיננסיים נגזרים) בסך 151 מיליון ש"ח במהלך שנת 2024. לפרטים נוספים ראה פרק 12' סיכון שער חליפין (סיכון בסיס).

התפתחויות בחשיפה לריבית

החשיפה הכלכלית לעליה מקבילה של 100 נ"ב בעקומי התשואות עלתה במהלך שנת 2024. הסיבות המרכזיות לכך הן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים וגידול ביתרות אשראי לציבור לטווח ארוך.

לפרטים נוספים באשר להשלכות בגין שינויים אפשריים במשתני השוק (ריבית, שערי החליפין, ואינפלציה), על הון הבנק - ראה פרק 12 להלן.

התפתחויות כלכליות אחרות

מסקר כח אדם לדצמבר 2024 שפורסם ע"י הלמ"ס (נתונים מנוכי עונתיות), עולה שאחוז הבלתי מועסקים במשק עומד על כ- 2.6% מכוח העבודה לעומת שיעור של 3.1% שנרשם בדצמבר 2023. אחוז הבלתי מועסקים הנמוך, האחוז בכוח העבודה שעומד על 62.8% בתוספת נתונים נוספים לגבי שיעור המשרות הפנויות והמגמות בשכר העבודה מעידים על כך ששוק העבודה בישראל נמצא בסביבת תעסוקה מלאה.

מדד המחירים לצרכן עלה במהלך שנת 2024 ב- 3.2% לעומת שיעור של 3% בשנת 2023. המדד בניכוי ירקות ופירות עלה גם כן ב- 3.2%, המדד ללא דיור עלה בשיעור של 3.0% והמדד ללא אנרגיה עלה ב- 3.3%.

ביום 1 בינואר 2024, הודיע בנק ישראל על הורדת הריבית ב- 0.25% לרמה של 4.50%, על רקע התמתנות בסביבה האינפלציונית. בכל החלטות הריבית העוקבות כולל האחרונה מיום 6 בינואר 2025 בנק ישראל החליט להותיר את הריבית ללא שינוי תוך שהוא מדגיש שעל רקע המשך הלחימה, מדיניות הוועדה המוניתרית מתמקדת בייצוב השווקים והפחתת אי הוודאות, לצד יציבות מחירים ותמיכה בפעילות הכלכלית.

ציפיות האינפלציה לשנה הראשונה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף דצמבר 2024 בשיעור של כ- 2.50% לעומת שיעור של כ- 2.95% בסוף שנת 2023. ציפיות אלו נמצאות בתוך טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

בדומה לשנת 2023, גם בשנת 2024 נרשמה תנודתיות גבוהה בשער החליפין. אי הוודאות הכלכלית ואי הוודאות המדינית ביטחונית הביאו לתנודות גבוהות בשער החליפין של השקל במהלך השנה. בשיאו השקל נסחר בסביבת ה- 3.60 שקל לדולר ואף מעט מתחת לכך, ובשפל הוא נסחר בסביבת ה- 3.80 שקל לדולר. בסיכומה של שנה, השקל נחלש ביחס לדולר ארה"ב בכ- 1.1%, אך ביחס לאירו, ללירה שטרלינג ולליין היפני הוא התחזק בכ- 5.4%, 0.8% ו- 9.4% בהתאמה.

התפתחויות בשוק ההון

שנת 2024 התאפיינה במגמה חיובית בשווקי המניות בארץ ובעולם כאשר מדד ת"א 35 עלה בכ- 28.4%, כאשר מדד הבנקים ומדד מניות ה-SME60 בלטו לטובה עם עליה של כ- 40.5% ו- 42.1% בהתאמה. מדד הטכנולוגיה עלה בכ- 12.2%, ומדד הנדל"ן עלה בשיעור של כ- 25.6%. בתקופה זו בארה"ב ובאירופה מדדי המניות המובילים עלו בשיעורים של כ- 24% ובכ- 8.50% בהתאמה.

בשוק אגרות החוב המקומי שנת 2024 התאפיינה בעליית תשואות לכל אורך העקום. עליית התשואות הושפעה מעליית התשואות בשוק האג"ח בארה"ב, מעליה מחודשת בסביבה האינפלציונית, מפרמיית הסיכון של מדינת ישראל והערכות בשוק ההון שבנק ישראל לא ימהר להוריד את הריבית במשק. במהלך שנת 2024 היקף ההנפקות החודשי הממוצע של אג"ח ממשלתי הסתכם בכ- 15.5 מיליארד ש"ח בחודש.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם במהלך שנת 2024 בכ- 2.2 מיליארד ש"ח, נתון שמגלם עליה בשיעור של כ- 10% לעומת הנתון שנרשם בשנת 2023.

הסכום שגויס מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות באמצעות הנפקת מניות, כתבי אופציות, ואגרות חוב להמרה, בשנת 2024 הסתכם בכ- 8.9 מיליארד ש"ח לעומת גיוס של כ- 9.9 מיליארד ש"ח במהלך שנת 2023 כולה.

מדד תל גוב - צמודות (מדד של אג"ח ממשלתי צמוד מדד) ומדד תל גוב - לא צמודות (מדד של אג"ח ממשלתי שקלי) רשמו ירידות במהלך המחצית הראשונה של השנה. המגמה בשוק התהפכה במחצית השנייה, ובסיום שנת 2024 מדד תל גוב - צמודות עלה בכ- 2.3%, ומדד תל גוב - לא צמודות עלה בכ- 3%.

בשנת 2024 נרשם גיוס נטו בקרנות הנאמנות בהיקף של כ- 63.4 מיליארד ש"ח לעומת גיוס נטו בהיקף של כ- 34 מיליארד ש"ח בשנת 2023 כולה. על רקע היציבות בריבית, הקרנות הכספיות המשיכו לבלוט עם גיוס נטו של כ- 39.6 מיליארד ש"ח. בקרנות האג"ח בישראל נרשם גיוס נטו של כ- 6.7 מיליארד ש"ח וזאת לאחר שבשנת 2023 נרשם באפיק הזה פדיון נטו של כ- 24.5 מיליארד ש"ח. כמו כן, הקרנות "המנייתיות" גייסו כ- 3.5 מיליארד ש"ח בעוד קרנות "חול" גייסו כ- 13.2 מיליארד ש"ח.

בנוסף, חברות דירוג האשראי הבינלאומיות, Moody's ו-Fitch שמדרגות את ישראל ברמה של A1+ ו-A+ בהתאמה, הודיעו כי בעקבות המלחמה הן החליטו להכניס את דירוג האשראי של ישראל לכחינה מחודשת. חברת Fitch הודיעה על הכנסת מדינת ישראל ל"מעקב דירוג שלילי" (Rating Watch Negative). בחברה ציינו שעל אף שזה אינו התרחיש המרכזי שלהם, מצב של הסלמה נוספת במלחמה שיכלול יותר מחזית אחת, עלול להביא לעליה חדה בעלויות הלחימה, פגיעה בתשתיות, פגיעה מתמשכת בצריכה ובהשקעות ובכך להביא להרעה משמעותית במדדי האשראי של המדינה.

ביום 1 באוקטובר 2024 הורידה חברת S&P את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A, תוך שהיא מותירה את תחזית הדירוג כ"שלילית". בחברה הסבירו את הורדת הדירוג בהחרפת הסכסוך בלבנון ובגידול משמעותי בסיכונים הגיאופוליטיים והביטחוניים במדינת ישראל.

ביום 27 בספטמבר 2024 הורידה חברת מודיס את דירוג האשראי של ישראל ב- 2 רמות בבת אחת מרמה של A2 לרמה של Baa1. החברה אף הותירה את תחזית הדירוג כ"שלילית". במודיס ציינו שהמניע המרכזי להורדת הדירוג הוא עליה משמעותית בסיכון הגיאופוליטי עם השלכות שליליות מהותיות על כושר החזר האשראי של ישראל הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

ביום 13 באוגוסט 2024 חברת Fitch הורידה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A תוך שהיא מותירה את תחזית הדירוג "שלילית". בנימוקי ההחלטה, כלכלני החברה ציינו בין היתר את הימשכות הלחימה ברצועת עזה וסיכונים גיאופוליטיים מוגברים כתוצאה מלחימה בכמה חזיתות, את הגירעון המעמיק, המצב הפוליטי הבעייתי בישראל ואת החשש להתדרדרות במדדי הממשל הנמדדים ע"י הבנק העולמי.

ביום 21 בינואר 2025, החברות מודיס ופיץ' פרסמו סקירות על הכלכלה הישראלית בהן אמנם אין שינוי בדירוג האשראי או בתחזית הדירוג של המדינה, אך מודיס ציינה בין היתר שיישום אפקטיבי של הסכם הפסקת האש והתקדמות לכיוון הפסקת אש יציבה בעזה יצמצמו את הסיכונים השליליים לנקודות החוזק בדירוג האשראי של המדינה.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשנת 2024 בסך של 843 מיליון ש"ח, לעומת 977 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של כ- 13.7% לעומת רווחי שנת 2023.

הרווח הנקי בניכוי רווח הון חד פעמי לשנת 2023 הסתכם ב- 880 מיליוני ש"ח, כך שאל מול רווח זה הסתכמו רווחי שנת 2024 בירידה של 4.2%. רווחי שנת 2024 הושפעו גם מחיוב התאגידים הבנקאיים במס מיוחד, כך שבנטרול השפעות המס המיוחד היו מסתכמים רווחי שנת 2024 ב- 882 מיליון ש"ח, היקף דומה לרווחי שנת 2023 בניכוי התמורה ממימוש מבנה הנהלת הבנק.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בשנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- ירידה בסך של 64 מיליוני ש"ח בהכנסות הריבית, נטו, קיטון של 2.8%. הקיטון בהכנסות ריבית, נטו נובע בעיקר מירידה בפער הריבית שקוזה בעליה ביתרות הממוצעות של הנכסים המניבים, ובעליה בהכנסות מהפרשי הצמדה.
- ירידה בסך של 117 מיליוני ש"ח בהכנסות אחרות הנובעת ממכירת מבנה הנהלת הבנק בשנת 2023.
- עליה בסך של 62 מיליוני ש"ח בהוצאות התפעוליות והאחרות, גידול של 5.9%.
- ירידה בסך של 127 מיליוני ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, קיטון של 40.4%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה בשנת 2024 בשיעור של 16.2%, לעומת 21.9% בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן התשואה על ההון הסתכמה ברבע הרביעי של שנת 2024 בשיעור של 15.0%, לעומת 17.1% ברבע השלישי של השנה ולעומת 23.8% ברבע הרביעי של שנת 2023.

להלן התפתחות תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי בבנק, בחמש השנים האחרונות:

2020	2021	2022	2023	2024
%				
6.6	16.2	15.7	21.9	16.2

שיעור תשואה שנתי

הרווח הנקי למניה הסתכם בשנת 2024 בכ- 6.77 אלפי ש"ח, לעומת כ-7.85 אלפי ש"ח אשתקד.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו בשנת 2024 בסך של 2,220 מיליון ש"ח, לעומת 2,284 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בשיעור של 2.8% מוסברת כדלקמן:

- ירידה בשיעור של 0.31 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 2.94% בשנת 2023, לפער בשיעור של 2.63% בשנת 2024.
- עליה בשיעור של 2.7% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
- התשואה נטו על הנכסים נושאי ריבית הסתכמה בשנת 2024 לשיעור של 3.55%, ירידה של 0.2% לעומת שנת 2023.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית, נטו שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו בשנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2023			2024		
הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים	הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים
מיליוני ש"ח	%		מיליוני ש"ח	%	
2,105	3.11	89	1,936	2.74	87
218	1.44	8	275	1.60	10
(39)	0.11	3	9	1.11	3
2,284	2.94	100	2,220	2.63	100

מגזר הצמדה

לא צמוד

צמוד מדד

מטבע חוץ

סך הכל

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - הכנסות הריבית, נטו ממגזר זה ירדו בשנת 2024 בכ- 169 מיליון ש"ח לעומת שנת 2023, והיוו כ- 88% מכלל הכנסות הריבית בבנק, לעומת 92% בשנת 2023. הקיטון בהכנסות הריבית במגזר זה, מוסבר בעיקר מירידה בשיעור של כ- 6% בעודף הנכסים נושאי הריבית במגזר (11.9 מיליארד ש"ח בשנת 2024 לעומת 12.7 מיליארד ש"ח בשנת 2023). ומשחיקה בפער הריבית בעיקר עקב התייקרות עלות המקורות, בדגש על פקדונות הציבור והמשך השחיקה בתשואות האשראי.

המגזר השקלי צמוד המדד - הכנסות הריבית, נטו ממגזר זה עלו במהלך שנת 2024 בכ- 57 מיליון ש"ח לעומת שנת 2023, והיוו כ- 12% מכלל הכנסות הריבית בבנק לעומת 10% בשנת 2023.

הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה מוסבר מעליה בשיעור של כ- 21% בעודף הנכסים נושאי הריבית במגזר (4 מיליארד ש"ח בשנת 2024 לעומת 3.3 מיליארד ש"ח בשנת 2023) ומגידול של כ- 0.34% בתשואות הנכסים נושאי הריבית, הנובע בחלקו מהעליה קלה במדד המחירים לצרכן (3.4% בתקופה הנוכחית לעומת 3.3% בתקופה המקבילה).

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - במהלך שנת 2024 נרשמו הכנסות ריבית, נטו בסך של כ- 9 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך של כ- 39 מיליון ש"ח במהלך שנת 2023 בעיקר כתוצאה מהגדלת ההשקעה באגרות חוב במטבע חוץ וירידה בהיקף פקדונות הציבור. משקל הכנסות הריבית, נטו של מגזר זה מכלל הכנסות הריבית, נטו של הבנק אינו מהותי.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על ה"ממשל התאגידי").

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית, נטו, בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

מגזר פעילות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2023	2024
	מיליוני ש"ח	
השינוי %		
משקי בית	774	*763
עסקים קטנים וזעירים	824	855
עסקים בינוניים	230	235
עסקים גדולים	131	116
בנקאות פרטית	16	23
גופים מוסדיים	11	20
ניהול פיננסי	234	*272
סך הכל הכנסות ריבית	2,220	2,284
	(2.8)	(14.0)

*הוצג מחדש

הכנסות המימון שאינן מריבית - בשנת 2024 נרשמו הכנסות בסך של כ- 56 מיליון ש"ח, לעומת הכנסות בסך של כ- 58 מיליון ש"ח בשנת 2023.

הירידה שנרשמה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מוסברת מירידה בסך של כ- 22 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות במכשירים נגזרים הנובעת בעיקרה ממרכיב התאמה לשווי הוגן של עסקאות IRS ומקיטון בהכנסות מהפרשי הצמדה למדד. בנוסף, נרשמה ירידה בסך של כ- 5 מיליון ש"ח בהכנסות מהפרשי שער.

הירידה בהכנסות ממרכיבים אלו קווצה ברישום הכנסות ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בסך של כ- 31 מיליון ש"ח בשנת 2024 לעומת 6 מיליון ש"ח בשנת 2023.

להלן נתונים לגבי המרכיבים העיקריים של סעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בהשוואה לאשתקד:

הרכב הסעיף	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי %
	2023	2024	
	מיליוני ש"ח		
הפרשי שער			
- ממכשירים נגזרים	129	12	(90.7)
- אחרים	(117)	(5)	(95.7)
סך הכל הפרשי שער	12	7	(41.7)
הכנסות נטו, מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾⁽²⁾	40	18	(55.0)
רווחים ממימוש ניירות ערך, נטו	6	31	416.7
סך הכל	58	56	(3.4)

1. לא כולל הפרשי שער.
2. מזה הוצאות בסך של 6 מיליון ש"ח בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים (2023 - הכנסות בסך 6 מיליון ש"ח).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2024 בסך של 187 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה של 314 מיליון ש"ח בשנת 2023. הקיטון מוסבר בעיקר ברישום הוצאה פרטנית של 76 מיליון ש"ח לעומת הוצאה של 138 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברישום הוצאות בסך של 111 מיליון ש"ח על בסיס קבוצתי בשנת 2024, לעומת הוצאות בסך 176 מיליון ש"ח בשנת 2023. ההוצאה הקבוצתית בשנת 2023 הושפעה בעיקר מעדכון ההפרשות עקב ההשלכות השליליות האפשריות של המלחמה.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 ולאחר השלמת הליך תיקוף ובדיקה של המודל החל יישום של מודל חדש ומטויב לקביעת מרכיב המקרו הכולל השפעה של שינויים אפשריים בתנאים המקרו כלכליים על הסתברות כניסת לווים לכשל ושיעור ההפסד במקרה של כניסת לווה לכשל. יישום המודל החדש הביא בעיקר להגדלת רכיב ההפרשה בגין רכיב זה ביחס לאנשים פרטיים ולהפחתה של רכיב זה ביחס לסגמנטים מסחריים.

במסגרת חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, כמו גם במסגרת תהליכים שמבצע הבנק לצורך הקצאת הון ותרחישי קיצון, נעשה שימוש במתודולוגיה הקושרת בין מדדי המקרו להפסדי הבנק הכלכליים. מתודולוגיה זו שימשה גם לביצוע מבחני הרגישות של הפרשה קבוצתית (ראו להלן). במסגרת מבחנים אלו הבנק ניתח את ההשפעה על ההפסד של גורמים מקרו כלכליים, שהעיקריים שבהם הם אבטלה ותמ"ג.

בחישוב ההשלכות של שינויים תנאים המקרו כלכליים על ההפרשות להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2024, מובאים שינויים אפשריים באבטלה, בתוצר, בשיעור האינפלציה וריבית בנק ישראל, בשלושה תרחישים שונים: אופטימי, מרכזי ופסימי. ברבעון הנוכחי המשיך הבנק במתן משקל גדול יותר לתרחיש הפסימי תוך הקטנת המשקלות של התרחיש האופטימי והמרכזי וזאת על מנת לשקף הרעה אפשרית בהשלכות השליליות של מצב המלחמה על התנאים המקרו כלכליים. ההנחות ששימשו בחישוב ההפרשה הקבוצתית הן אבטלה בשיעור של כ- 3.2% וצמיחה בתוצר בשיעור של כ- 3.8% בשנים עשר החודשים הבאים, ריבית בנק ישראל בשיעור של 4.50% בתום שנים עשר החודשים הבאים ושיעור אינפלציה של 2.8% בראיית שנים עשר חודשים קדימה.

להערכת הבנק, ירידה של כ- 2.0% בשיעור הצמיחה בתוצר, בהנחת העדר שינוי במשקלות התרחישים השונים היה מביא לעליה של כ-10 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית.

להערכת הבנק, ירידה של כ- 2.0% בריבית בנק ישראל, בהנחת העדר שינוי במשקלות התרחישים השונים היה מביא לירידה של כ-7 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית.

להערכת הבנק, שינוי במשקלות התרחישים השונים, בהנחת העדר שינוי בהנחות העבודה הקבועות בכל תרחיש, כך שמשקל התרחיש הפסימי יקטן ומשקלי התרחישים האופטימי והמרכזי יגדלו, היה מביא לירידה של כ- 50 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית, במרכיב המיוחס להשפעת השינויים בתנאים המקרו כלכליים.

יודגש כי ההפרשה בפועל מושפעת ממשנתנים רבים ושונים, ענפיים ומקרו כלכליים, וכן מהערכות סובייקטיביות. זאת ועוד, מבחני רגישות נועדו לבחון שינויים במצבי מציאות שכיחים ונורמליים, ותקפותם פוחתת במצבי אי וודאות חריפה דוגמת מלחמה.

לאור האמור, יכולת הניבוי של חישוב הרגישות את ההפרשה שתידרש בפועל בהינתן הפרמטרים הכלכליים בשיעורים שצוינו לעיל, הינה מוגבלת. כן יודגש כי השפעות אלו אינן לינאריות ועל כן לא ניתן לגזור מההערכות שהובאו לעיל את ההשפעה שתהיה לשינוי אחר בפרמטרים הכלכליים העיקריים שצוינו לעיל.

בהקשר זה יצוין כי הנחת הבסיס כוללת התייחסות למצב הלחימה המתמשך וההשפעות האפשריות של מצב זה על התנאים המקרו כלכליים. התארכות משמעותית של משך המלחמה ו/או התפתחות מערכה רב-זירתית עשויים לחייב בחינה מחדש של הנחות העבודה, לרבות המשקל שניתן לכל תרחיש.

יודגש עוד כי בהעדר מודל מוגדר ואחיד להערכת ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בנסיבות שתוארו לעיל ולאור העובדה שבנסיבות העניין הליך קביעת ההפרשה כרוך באומדנים ובהערכות סובייקטיביות, יש לנקוט משנה זהירות בבחינת מבחני הרגישות שהוצגו לעיל ובעריכת השוואה בעניין זה בין הבנקים.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2024, לעומת השנה הקודמת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		הרכב ההוצאה
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
		הוצאות בגין הפסדי אשראי:
138	76	- על בסיס פרטי
176	111	- על בסיס קבוצתי*
314	187	סך הכל

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 31.12.2024 ב- 900 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.54% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2023 - 841 מיליון ש"ח ו- 1.52%, בהתאמה).

היתרה המצטברת של ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה ב- 998 מיליון ש"ח והיא מהווה כ- 1.71% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2023 - 960 מיליון ש"ח, ו- 1.73%, בהתאמה).

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי - בחתך מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מגזר פעילות
שיעור השינוי	2023	2024	
%	מיליוני ש"ח		
38.9	54	75	משקי בית
(35.4)	161	104	עסקים קטנים וזעירים
(76.3)	80	19	עסקים בינוניים
(155.6)	18	(10)	עסקים גדולים
(200.0)	1	(1)	ניהול פיננסי
(40.4)	314	187	סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 31.12.2024, ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק - ראה פרק 11 להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ב- 2024 ב- 347 מיליון ש"ח, לעומת 358 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 3.1%. הירידה בהכנסות מעמלות, נובעת ברובה מירידה בעמלות מדמי ניהול חשבון בעיקר בשל מתווה הקלות מלחמת חרבות ברזל. ירידה נרשמה גם בעמלות מטבע חוץ ואשראי ומנגד עליה בעמלות ניירות ערך וכרטיסי אשראי.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות בשנת 2024, לעומת השנה הקודמת:

סוג העמלה	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי %
	2024	2023	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ניהול חשבון	149	161	(7.5)
כרטיסי אשראי	60	59	1.7
פעילות בניירות ערך	22	18	22.2
טיפול באשראי	18	22	(18.2)
הפרשי המרה	35	37	(5.4)
עמלות מעסקי מימון	33	33	-
עמלות אחרות	30	28	7.1
סך כל העמלות	347	358	(3.1)

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2024 ב-1,110 מיליון ש"ח, לעומת 1,048 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 5.9%.

יחס היעילות של הבנק הסתכם בשנת 2024 ב-42.3%, לעומת 37.2% אשתקד. השינוי ביחס היעילות הינו כתוצאה מקיטון של 6.9% בבסיס ההכנסות במקביל לגידול של 5.9% בבסיס ההוצאות.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה בשנת 2024 ב-486 מיליון ש"ח, לעומת 480 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים בתקופת הדוח, הסתכם ב-36.7%, לעומת 33.0% אשתקד.

ההפרשה למיסים הושפעה בתקופת הדוח מרישום חלקו של הבנק בתשלום המיוחד שהוטל על התאגידים הבנקאיים לשם השגת יעדי התקציב בזמן מלחמת "חרבות ברזל" ומעדכון יתרות המסים הנדחים בהתאם לשינוי שיעור מס ערך מוסף החל משנת 2026 (שינוי שיעור מס ערך מוסף ישפיע על שיעור מס הרווח בתאגיד בנקאי הנושא בתשלום המיוחד החל משנת 2026).

ג. מידע לגבי השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע

1. כללי

• מערכות הליבה ומערכות מקומיות של טכנולוגיות המידע

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי.

הסכמים אלו מפרטים את: היקף, איכות, וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת המעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת (לפרטים נוספים באשר למתווה המסדיר את עלויות שירותי המחשב שמקבל הבנק מהחברה האם - ראה ביאור 26ב' (6) בדוחות הכספיים, ופרק 9א' בדוח על "הממשל התאגידי").

בנוסף למערכת המידע המרכזית, כאמור - נמצאות בשימוש הבנק מערכות מיחשוב מקומיות הכוללות מערכות תפעול, מידע וניהול, כגון: מערכת לניהול חדר עסקאות מטבע חוץ, מערכת לניהול ומדידת סיכונים, מערכת לניהול תקציבים, מערכת למדידת תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות, מערכת למדידת רווחיות סניפים וניהול יעדים, מערכת לניהול משאבי אנוש ועוד.

2. מדיניות חשבונאית

תשלומי הבנק בגין מערך טכנולוגיית המידע מסווגים על ידי הבנק לדוח הרווח והפסד, או לרכוש הקבוע, כדלקמן:

- סכומים שנזקפו לדוח הרווח והפסד: כוללים תשלומי שכר לעובדים, תשלומים לספקים חיצוניים בגין תחזוקת מערכות המידע, תשלומים בגין הרשאות לשימוש בתוכנה וחומרה, והתשלומים השוטפים לחברה האם מכח הסכם המיחשוב הרב שנתי שנחתם בין הצדדים (למעט החלק היחסי בגין מרכיב: "עלויות עצמיות לפיתוח תוכנה", שנזקפו על ידי חברת האם לרכוש הקבוע).

- סכומים שנזקפו לרכוש הקבוע: כוללים - רכישות חומרה ותוכנה (הן בגין מערכות מיחשוב מקומיות, והן במסגרת רכישות משותפות לבנק ולחברה האם), עלויות עצמיות לפיתוח תוכנה שבהן נשא הבנק באופן ישיר וחלק יחסי מהתשלומים עבור שירותי מיחשוב ששולמו לחברה האם בגין מרכיב "עלויות עצמיות לפיתוח תוכנה", ונזקפו על ידי החברה האם לרכוש הקבוע.

3. היבטים כמותיים

- הוצאות ששימשו לתחזוקה של מערך טכנולוגיית המידע שלא הונו לנכסים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				סוג ההוצאה
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	
מיליוני ש"ח				
16	3	-	19	שכר עבודה ונלוות
49	3	-	52	פחת
7	-	-	7	תשלומים עבור רישיונות שימוש
-	-	61	61	תשלומים לחברה האם
9	3	-	12	אחר
81	9	61	151	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				סוג ההוצאה
תוכנה	חומרה	אחר	סך הכל	
מיליוני ש"ח				
16	3	-	19	שכר עבודה ונלוות*
46	3	-	49	פחת
9	-	-	9	תשלומים עבור רישיונות שימוש
-	-	56	56	תשלומים לחברה האם
5	2	-	7	אחר*
76	8	56	140	סך הכל*

*הוצג מחדש

- נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע

יתרה ליום 31 בדצמבר 2024				עלות
תוכנה	חומרה	מכשירים	סך הכל	
מיליוני ש"ח				
279	461	115	855	יתרה לתחילת השנה
3	35	3	41	תוספות
-	-	-	-	גרעינות
282	496	118	896	יתרה לסוף שנה
241	370	109	720	פחת שנצבר
17	32	3	52	יתרה לתחילת השנה
-	-	-	-	פחת השנה
-	-	-	-	גרעינות
258	402	112	772	יתרה לסוף השנה
24	94	6	124	עלות מופחתת

- נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	חומרה	תוכנה	
	מכשירי מחשב	היוון עלויות	רכישות
מיליוני ש"ח			
805	113	426	266
50	2	35	13
-	-	-	-
855	115	461	279
671	106	337	228
49	3	33	13
-	-	-	-
720	109	370	241
135	6	91	38

עלות
יתרה לתחילת השנה
תוספות
גרועות
יתרה לסוף שנה

פחת שנצבר
יתרה לתחילת השנה
פחת השנה
גרועות
יתרה לסוף השנה
עלות מופחתת

ד. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
השינוי	2023	2024
מיליוני ש"ח		
213	(73)	140
(25)	-	(25)
188	(73)	115
32	(12)	20
6	1	7
38	(11)	27
226	(84)	142
(83)	29	(54)
143	(55)	88

- **התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה**
- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
סך הכל התאמות בגין אגרות חוב זמינות למכירה

- **הטבות לעובדים**
- רווח (הפסד) אקטוארי לשנה
- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
סך הכל התאמה בגין הטבות לעובדים
סך הכל לפני מס
השפעת המס
סך הכל שינויים ברווח כולל אחר

הרישום של רווח כולל אחר לאחר השפעת המס בשנת 2024 בסך של 88 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר של 55 מיליון ש"ח בשנת 2023, נובע משני גורמים עיקריים:

- עליה בסך של 213 מיליון ש"ח במרכיב הרווחים מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק, עקב הירידה בתשואות לפדיון באגרות החוב לעומת שנת 2023.
- עליה של 32 מיליון ש"ח ברווחים האקטואריים בגין הטבות לעובדים. ההפסד האקטוארי שנרשם בשנת 2023 הושפע מהגדלת התחייבויות הבנק בגין תכנית הפרישה שיושמה בתחילת שנת 2024. הרווח האקטוארי בשנת 2024 נובע בעיקר מעליה בשיעור ההיוון ומפערים חיוביים בין התשואה בפועל על נכסי תכנית היעודה לבין התשואה החזויה. בנוסף נרשמו במהלך התקופה הוצאות סילוק בסך כולל של 6 מיליון ש"ח בגין תכנית הפרישה בהתאמה לתזרים התשלומים ששולם לפרשים במהלך השנה.

8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

סעיף מאזני	31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	שיעור השינוי %
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
סך כל המאזן	66,509	63,789	4.3
מזומנים ופקדונות בבנקים	7,848	9,152	(14.2)
ניירות ערך	8,496	7,410	14.7
אשראי לציבור, נטו	48,666	45,678	6.5
פקדונות הציבור	53,159	50,306	5.7
אגרות חוב	340	387	(12.1)
כתבי התחייבות נדחים	360	642	(43.9)
הון עצמי	5,733	4,977	15.2

ניירות ערך

התפלגות תיק ניירות ערך לפי מגזרי הצמדה	31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	שיעור השינוי %
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד	7,178	6,328	13.4
מטבע ישראלי צמוד למדד	97	104	(6.7)
מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ	1,208	965	25.2
מניות - פריטים שאינם כספיים	13	13	-
סך הכל	8,496	7,410	14.7

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק בניירות ערך על פי הסיווג לתיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים:

איגרות חוב	31 בדצמבר 2024			31 בדצמבר 2023		
	עלות מופחתת(*)	שווי הוגן	הערך במאזן	עלות מופחתת(*)	שווי הוגן	הערך במאזן
מוחזקות לפדיון	1,337	1,123	1,337	1,461	1,257	1,461
זמינות למכירה	7,491	7,146	7,146	6,343	5,936	5,936
למסחר	-	-	-	-	-	-
מניות	13	13	13	13	13	13
שאינן למסחר	8,841	8,282	8,496	7,817	7,206	7,410
סך הכל ניירות ערך						

* במניות - עלות

לאור מגמת ירידה בתשואות לפדיון שנרשמה בשוק אגרות החוב בשנת 2024, נרשמה בתקופת הדוח ירידה ביתרת ההפסדים שטרם מומשו הכלולים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה שהסתכמו ליום 31 בדצמבר 2024, בסך של 360 מיליון ש"ח, המהווים כ- 5% מיתרת התיק (31.12.2023 - הפסדים בסך 424 מיליון ש"ח המהווים 7.1% מיתרת התיק).

עיקר ההפסדים בתיק ניירות הערך נבע מעליית תשואות בשוק החוב שהוסברה בשינויים בשיעורי הריבית ושינוי בציפיות האינפלציה. בנוסף, הורדת הדירוג של מדינת ישראל ועדכון אופק דירוג שלילי על ידי שלושת חברות דירוג האשראי הבינלאומיות תורמים גם הם לעליה בתשואות כפי שהיא גם באה לידי ביטוי בעליה בפרמיית הסיכון של מדינת ישראל כפי שהיא משתקפת בחוזי CDS.

עוד יצוין, כי ההפסדים בתיק מיוחסים לאגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל. במהלך השנה החלה ירידה בפרמיית הסיכון ובמקביל ירידה בתשואות לפידיון ובהתאמה ירידה ביתרת ההפסדים.

לא נרשם שינוי מהותי ביתרת ההפסדים שטרם מומשו ביחס לתיק אגרות החוב הזמינות למכירה נכון למועד הסמוך לפרסום הדוח הכספי.

בהתבסס על האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק שהפסדים אלה נובעים משינויים בשוק ולא מהפסדי אשראי.

לפרטים בדבר בחינת ירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה, ראו ביאור 1(ז) לדוחות הכספיים.

ביום 17 במאי 2022 העביר הבנק איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון, בהיקף כולל של כ- 633 מיליון ש"ח. יתרת ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2024 בגין איגרות החוב האמורות, הסתכם לסך של 127 מיליון ש"ח לפני מס.

אשראי לציבור

יתרת האשראי לציבור, נטו עלתה בשנת 2024 בשיעור של 6.5%.

מגזר הצמדה	31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	שיעור השינוי
	מיליוני ש"ח		%
שקל לא צמוד	42,079	39,625	6.2
שקל צמוד מדד	6,203	5,575	11.3
מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)	384	478	(19.7)
סך הכל	48,666	45,678	6.5

להלן התפלגות האשראי לציבור, בחתך ענפי משק, יתרת חוב רשומה:

ענף משק	31 בדצמבר 2024			31 בדצמבר 2023		
	אשראי לציבור	חובות בעייתיים	הפרשה להפסדי אשראי	אשראי לציבור	חובות בעייתיים	הפרשה להפסדי אשראי
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
אנשים פרטיים - אחר	5,358	98	196	5,051	98	154
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	14,071	202	79	12,607	176	75
בינוי ונדל"ן	7,552	362	216	7,072	223	180
מסחר	5,672	267	140	5,576	318	141
תעשייה	3,043	182	85	3,032	158	108
שירותים עסקיים אחרים	1,802	44	60	1,689	38	58
תחבורה ואחסנה	1,756	58	41	1,671	40	40
שירותים ציבוריים וקהילתיים	7,499	172	58	6,914	80	63
אחרים (פחות מ- 5%)	2,857	78	69	2,970	57	85
סך הכל	49,610	1,463	944	46,582	1,188	904

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק:

שיעור השינוי %	ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2024			
	סיכון כולל	חוץ מאזני	מאזני	סיכון כולל	חוץ מאזני	מאזני	
	מיליוני ש"ח						
9.4	699	1	698	765	2	763	סיכון אשראי בעייתי לא צובר
42.2	536	46	490	762	62	700	סיכון אשראי בעייתי צובר
23.6	1,235	47	1,188	1,527	64	1,463	סך הכל

פקדונות הציבור

פקדונות הציבור עלו בשנת 2024 בשיעור של 5.7%. העליה בפקדונות נובעת מעליה במגזר הצמוד והלא צמוד אשר קוזזה בחלקה על ידי ירידה קלה במגזר המט"ח. בנוסף נצפתה במגזר הצמוד והלא צמוד, במהלך שנת 2024, עליה הן ביתרת הפקדונות לפי דרישה והן ביתרת הפקדונות לזמן קצוב הנובעת בעיקר מגידול ביתרות הגופים המוסדיים.

השינוי %	31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			מגזר הצמדה
	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	
	מיליוני ש"ח						
5.6	46,774	30,886	15,888	49,416	32,332	17,084	שקל לא צמוד
30.6	1,141	1,141	-	1,490	1,490	-	שקל צמוד מדד
(5.8)	2,391	1,200	1,191	2,253	1,125	1,128	מט"ח(*)
5.7	50,306	33,227	17,079	53,159	34,947	18,212	סך הכל

* לרבות צמוד למטבע חוץ.

תיק ניירות הערך המוחזקים בבנק עבור לקוחות הסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 בסך כולל של 15.24 מיליארד ש"ח לעומת סך של כ- 12.96 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023.

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק:

ההרכב	31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	שיעור השינוי %
	מיליוני ש"ח		
אגרות חוב צמודות	340	387	(12.1)
סך הכל	340	387	(12.1)

במהלך שנת 2024 נפרעו כ- 46 מיליון ש"ח ערך נקוב, אגרות חוב סידרה ד'.

כתבי התחייבות נדחים

ההרכב	31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	שיעור השינוי %
	מיליוני ש"ח		
כתבי התחייבות הכוללים מגננון לספיגת הפסדים	360	520	(30.8)
כתבי התחייבות אחרים	-	122	(100.0)
סך הכל	360	642	(43.9)

במהלך שנת 2024 נפרע כתב התחייבות הכולל מגננון לספיגת הפסדים (coco) בסך של 160 מיליון ש"ח וכן נפרעו במלואם כל כתבי ההתחייבות האחרים.

הון הבנק

ליום 31.12.2024 הסתכם הון הבנק ב- 5,733 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 15.2% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2023. העליה בהון מוסברת ברווחים השוטפים של הבנק בתקופת הדוח, וכן ברווח הכולל האחר המצטבר בתקופה, בקיזוז חלוקת דיבידנד (ראה סעיף ב' (ז) להלן).

יחס ההון לסך המאזן

ליום 31.12.2024 הסתכם בכ- 8.6% (31.12.2023 - 7.8%).

ב. הלימות הון

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל (להלן: "כללי באזל").

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9%.

- יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5%.

בנוסף לדרישת ההון המזערית נקבעה גם דרישת הון נוספת בגין הלוואות לדיר, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיר של התאגיד הבנקאי. דרישת הון זו הסתכמה בתוספת של 0.24% ליחס ההון העצמי ברובד הראשון, נכון ליום הדיווח.

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)	31.12.2024	31.12.2023
	%	
- יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון	12.84	12.58
- יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.73	14.98
- יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.24	9.23
- יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	12.50	12.50

יחסי הלימות ההון ליום 31 בדצמבר 2024 הושפעו בעיקר מ:

- גידול בנכסי הסיכון של 4.9 מיליארד ש"ח. בהתאמה לגידול בתיק האשראי של הבנק ומשינוי דירוג האשראי של מדינת ישראל שהביא לגידול של כ- 2 מיליארד ש"ח במצבת נכסי הסיכון של הבנק.
- שינויים בבסיס ההון - סך העליה בהון רובד 1 של הבנק מתחילת השנה, עומדת על 726 מיליון ש"ח וסך העליה בהון הכולל מתחילת השנה, הסתכמה ב- 619 מיליון ש"ח. השינויים נובעים מהרווח בתקופת הדוח, מחלוקת הדיבידנד שבוצעה במהלך הרבעון השני של שנת 2024 בסך של 175 מיליון ש"ח וכן מירידה בסך 160 מיליון ש"ח בכתבי ההתחייבות הנדחים המוכרים בהון רובד 2, במקביל לעליה ביתרת ההפרשה הקבוצתית המוכרת כהון רובד 2 כשיר.

(א) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו, הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון העולה הן על הסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן על השיעור הנגזר מתוצאות סקר "ICAAP". שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום הדוח עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

(ב) ניהול ההון ומגבלות

הבנק קבע מדיניות שמרנית לניהול יתרות ההון הפיקוחי, נכסי הסיכון, ויחסי הלימות ההון הנגזרים ממרכיבים אלו, שתאפשר לבנק לעמוד במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל. במטרה לתמוך במדיניות זו קבע הדירקטוריון את המגבלות ל- 9.5% בהתייחס ליחס ההון העצמי רובד 1 ו- 12.8% ליחס ההון הכולל, בתוקף מ- 1.4.2022 ואילך.

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק ספי התרעה גבוהים יותר, המיועדים לתמוך במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל והדירקטוריון, גם במקרה של עליה רגולטורית אפשרית בדרישות המינימליות של הלימות ההון. ספי התרעה אלו מנוטרים על ידי הבנק באופן שוטף. לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, נוכח העובדה שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלה, ליישומי סקטור ציבורי (בעיקר רשויות מקומיות) ולבנקים, נגזרות מדירוג האשראי של המדינה.

ביום 18 באפריל 2024 הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. בהתאמה לדירוג האשראי העדכני הוחמרו משקלי הסיכון שנקבעו ביחס לסגמנטים השונים ובדגש על יישומי סקטור ציבורי.

חישובי יחסי הלימות ההון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2024 בוצעו על פי הדירוג העדכני.

הורדת הדירוג היוותה את המשתנה המסביר העיקרי לעליה במצבת נכסי הסיכון של הבנק נכון ליום 31 בדצמבר 2024. נציין כי הורדת הדירוג שבוצעה ביום 1 באוקטובר 2024 על ידי חברת הדירוג S&P מרמה של A+ לרמה של A, לא השפיעה על נכסי הסיכון ורק במידה ומהרמה הנוכחית יחולו שתי הורדות דירוג כך שדירוג המדינה יעמוד מתחת לרמת A- רק אז עלולה להיות השפעה שלילית על מצבת נכסי הסיכון עקב העליה במשקל הסיכון שיוחס לחשיפות לממשלה, ליישיות סקטור ציבורי ולבנקים. במידה ותחול הורדת הדירוג מתחת לרמת ה A- הייתה עולה מצבת נכסי הסיכון בסך של כ- 3.8 מיליארד ש"ח, יחס הון רובד 1 היה עומד על 11.83% ויחס ההון הכולל היה עומד על 13.58%, ירידה של 1.01% ו- 1.15%, בהתאמה, והכול במונחי היתרות והחשיפות ליום 31 בדצמבר 2024.

הון הבנק להלימות ההון כולל בתוכו את יתרת ההפסדים שטרם מומשו בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסכום של כ- 302 מיליוני ש"ח וכן יתרת הפסד אקטוארי בסך כ- 10 מיליון ש"ח בגין התאמות הנובעות ממדידת הטבות לעובדים.

(ג) ניתוח רגישות

להלן נתונים באשר להשלכות האפשריות של תרחישים שונים על יחסי הלימות ההון של הבנק:

גידול (קיטון) ביחס הלימות ההון				תאור התרחיש
יחס הון עצמי ברובד הראשון		יחס הלימות ההון הכולל		
31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	
%				
0.25	0.22	0.25	0.22	- עליה בסך של 100 מיליון ש"ח בהון העצמי ברובד הראשון
(0.37)	(0.32)	(0.30)	(0.28)	- עליה בסך של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון

(ד) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בתחילת שנת 2024, הוארך תוקף ההסכמים, שנחתמו בעבר בין הבנק לבין מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכמי שיפוי"), במסגרתם התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה, מכוח חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה - 1974 וערבויות אחרות הקשורות לפרויקטים אלו - והיו בתוקף החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2024.

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 31.12.2024 בסך של כ- 1.4 מיליארד ש"ח. ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק ליום 31.12.2024 בסך של כ- 0.3 מיליארד ש"ח והגדילה בשיעור של כ- 0.09% את יחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק (31.12.2023 - 0.10%).

(ה) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית ההתייעלות לתקופה של חמש שנים.

במהלך שנת 2020 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית התייעלות לתקופה של חמש שנים, בחישוב יחס הלימות ההון. אימוץ ההקלות, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 31.12.2024 בשיעור של 0.01% (31.12.2023 - 0.03%).

(ו) יחס המינוף

להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

מרכיבי התחשיב		31.12.2023	31.12.2024
• ההון העצמי, ברובד הראשון		5,034	5,760
• סך החשיפות		67,836	70,448
שיעורי המינוף		%	
• יחס המינוף		7.4	8.2
• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		4.5	4.5

בהמשך להקלות שנקבעו על ידי בנק ישראל בהוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 20.12.2023 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 לפיו הארכה תקופת ההקלה שבה הופחת יחס המינוף המזערי הנדרש מ- 5% ל- 4.5% באופן מעשי, עד ליום 31.12.2025.

ז) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. ביום 16 באפריל 2024 אישרה האסיפה הכללית חלוקת דיבידנד בסך 175 מיליון ש"ח, לראשונה מאז שנת 2014, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 14 באפריל 2024. ביום 18 באפריל 2024 בוצעה חלוקה בפועל בסך 175 מיליון ש"ח.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים. להרחבה ביחס להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר המתודולוגיה ששימשה להקצאת ההכנסות וההוצאות בחתך מגזרי פעילות, ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

ב. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

מגזרי פעילות	31.12.2024	31.12.2023	שיעור השינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
משקי בית	19,160	17,431	9.9
בנקאות פרטית	14	11	27.3
עסקים קטנים וזעירים	14,678	14,591	0.6
עסקים בינוניים	7,922	8,018	(1.2)
עסקים גדולים	6,892	5,627	22.5
סך כל האשראי לציבור	48,666	45,678	6.5

בתקופת הדוח נרשמה עליה בשיעור של 6.5% בהיקף האשראי, העליה באשראי אפיינה בעיקר את מגזר משקי הבית שעלה בשיעור של כ- 9.9% בהובלת תחום הדיור, והמגזר עסקים גדולים שעלה בשיעור של 22.5%. במגזר עסקים קטנים וזעירים נרשם גידול בשיעור נמוך יותר של 0.6% ואילו במגזר עסקים בינוניים נרשמה ירידה בשיעור של 1.2%.

• פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

מגזרי פעילות	31.12.2024	31.12.2023	שיעור השינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
משקי בית	16,831	16,277	3.4
בנקאות פרטית	1,784	1,933	(7.7)
עסקים קטנים וזעירים	12,499	11,999	4.2
עסקים בינוניים	5,360	4,634	15.7
עסקים גדולים	10,212	10,569	(3.4)
גופים מוסדיים	6,473	4,894	32.3
סך הכל פקדונות הציבור	53,159	50,306	5.7

העליה בהיקף הפקדונות בשיעור של 5.7% מתחילת השנה נובעת מעליה בהיקף הפקדונות במרבית המגזרים ובדגש על מגזר גופים מוסדיים שעלה בשיעור של 32.3%.

(2) נתונים תוצאתיים:

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד :

מגזרי פעילות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי
	2023	2024	
	מיליוני ש"ח		
			%
משקי בית	897	*893	0.4
בנקאות פרטית	21	27	(22.2)
עסקים קטנים וזעירים	983	1,027	(4.3)
עסקים בינוניים	272	280	(2.9)
עסקים גדולים	147	130	13.1
גופים מוסדיים	11	20	(45.0)
ניהול פיננסי	292	*440	(33.6)
סך כל ההכנסות	2,623	2,817	(6.9)

*הוצג מחדש

בשנת 2024 נרשמה ירידה בשיעור של 6.9% בהכנסות הבנק. הירידה בהכנסות נובעת מירידה במרבית המגזרים, למעט מגזרים עסקים גדולים ומשקי בית שרשמו עליה בהכנסות. עיקר הירידה בהכנסות נרשמה במגזרים עסקים קטנים וזעירים, גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי.

הירידה בהכנסות נובעת בעיקר מקטון בהכנסות ריבית, נטו, בעיקר בשל ירידה בתשואה נטו של נכסים נושאי ריבית ורישום הכנסות ממימוש מבנה הנהלת הבנק בשנת 2023

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות בתקופות של השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

מגזרי פעילות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי
	2023	2024	
	מיליוני ש"ח		
			%
משקי בית	237	*278	(14.7)
בנקאות פרטית	9	13	(30.8)
עסקים קטנים וזעירים	215	245	(12.2)
עסקים בינוניים	107	83	28.9
עסקים גדולים	83	57	45.6
גופים מוסדיים	6	10	(40.0)
ניהול פיננסי	186	*291	(36.1)
סך הכל הרווח הנקי	843	977	(13.7)

*הוצג מחדש

שנת 2024 נרשמה ירידה בשיעור של 13.7% ברווח הנקי של הבנק בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. הירידה ברווח ניכרת בכל מגזרי הפעילות, למעט במגזרים עסקים גדולים ובינוניים. הירידה ברווח נובעת מירידה בבסיס ההכנסות, בדגש על ירידה בהכנסות הבנק מריבית, נטו ועליה בבסיס ההוצאות. בנוסף, הכנסות שנת 2023 הושפעו ממימוש מבנה הנהלת הבנק בשנת 2023.

ג. נתונים עיקריים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים עיקריים

(1) מגזר משקי בית נתונים עיקריים:

שיעור השינוי %	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2023	2024	
	מיליוני ש"ח		
1.4	*763	774	הכנסות מריבית, נטו
(5.4)	*130	123	הכנסות שאינן מריבית
0.4	*893	897	סך ההכנסות
38.9	54	75	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4.8	419	439	הוצאות תפעוליות ואחרות
(14.7)	278	237	רווח נקי

*הוצג מחדש

ההכנסות במגזר משקי בית שמרו על יציבות יחסית ועלו בשנת 2024 בשיעור של 0.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בסיכום שנת 2024 הרווח הנקי ירד בשיעור של 14.7%.

הכנסות הריבית, נטו הושפעו במהלך השנה מגידול בהוצאות הריבית על פקדונות כך ששיעור הריבית הממוצע ששולם על פקדונות מגזר משקי הבית הסתכם בכ- 2.06% לעומת 1.84% בממוצע בשנת 2023, מנגד הכנסות הריבית מאשראי גדלו בסכום גבוה יותר למרות המשך השחיקה בתשואת האשראי הממוצעת, מכ- 6.14% בממוצע בשנת 2023 לכ- 6.07% בממוצע בשנת 2024.

הירידה ברווח נובעת בעיקר מעליה בהוצאות התפעוליות ואחרות ועליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בעיקר בשל עליה בהוצאה הקבוצתית בשל יישום מודל מאקרו חדש בשנת 2024.

בנוסף הרווח הנקי בתקופה הושפע מרישום הוצאות מס גבוהות יותר בהתאמה לשינוי משטר המס על המערכת הבנקאית.

(2) מגזר עסקים קטנים וזעירים נתונים עיקריים:

שיעור השינוי %	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2023	2024	
	מיליוני ש"ח		
(3.6)	855	824	הכנסות מריבית, נטו
(7.6)	172	159	הכנסות שאינן מריבית
(4.3)	1,027	983	סך ההכנסות
(35.4)	161	104	הוצאות בגין הפסדי אשראי
5.2	499	525	הוצאות תפעוליות אחרות
(12.2)	245	215	רווח נקי

ההכנסות במגזר עסקים קטנים וזעירים ירדו בשנת 2024 בשיעור של 4.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות ריבית, נטו מיוחסת בעיקר לירידה שנרשמה בהכנסות מרווח מפעילות אשראי במקביל ליציבות בהכנסות מרווח מפעילות קבלת פקדונות. כמו כן ירידה בהכנסות שאינן מריבית מעמלות ובעיקר מדמי ניהול חשבון.

הכנסות הריבית, נטו הושפעו במהלך השנה מגידול בהוצאות הריבית על פקדונות כך ששיעור הריבית הממוצע ששולם על פקדונות מגזר עסקים קטנים וזעירים הסתכם בכ- 2.21% לעומת 2.12% בממוצע בשנת 2023, בנוסף הכנסות הריבית מאשראי קטנו גם הן לאור המשך השחיקה בתשואת האשראי הממוצעת, מכ- 8.54% בממוצע בשנת 2023 לכ- 8.39% בממוצע בשנת 2024.

מנגד, הוצאות בגין הפסדי אשראי ירדו בשנת 2024 ביחס לתקופה מקבילה אשתקד בשיעור של כ- 33.1% שהושפעו בעיקר מיישום מודל מאקרו חדש בשנת 2024.

בסיכום שנת 2024 הרווח הנקי ירד בשיעור של 12.2%. הירידה ברווח הנקי, מוסברת מקיטון בהכנסות מריבית, נטו, וגידול בהוצאות התפעוליות ואחרות של המגזר, שקוזזו בחלקן מקיטון הוצאות בגין הפסדי אשראי.

בנוסף הרווח הנקי בתקופה הושפע מרישום הוצאות מס גבוהות יותר בהתאמה לשינוי משטר המס על המערכת הבנקאית.

(3) מגזר עסקים בינוניים נתונים עיקריים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי	2023	2024	
%	מיליוני ש"ח		
(2.1)	235	230	הכנסות מריבית, נטו
(6.7)	45	42	הכנסות שאינן מריבית
(2.9)	280	272	סך ההכנסות
(76.3)	80	19	הוצאות בגין הפסדי אשראי
20.8	72	87	הוצאות תפעוליות אחרות
28.9	83	107	רווח נקי

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים ירדו בשנת 2024 בשיעור של 2.9%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בהוצאות להפסדי אשראי נובעת מקיטון הן בהוצאה הקבוצתית והן בהוצאה הפרטנית. ההוצאה הקבוצתית בשנת 2023 הושפעה בעיקר מעדכון ההפרשות להפסדי אשראי עקב ההשלכות השליליות האפשריות של מלחמת "חרבות ברזל" והירידה בהוצאה הפרטנית נובעת מקיטון בהפרשות על בסיס פרטני ומרישום גביות במהלך התקופה.

בסיכום שנת 2024 הרווח הנקי עלה בשיעור של 28.9%. העליה ברווח הנקי, מוסברת בעיקר מקיטון בהוצאות להפסדי אשראי.

(4) מגזר עסקים גדולים נתונים עיקריים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי	2023	2024	
%	מיליוני ש"ח		
12.9	116	131	הכנסות מריבית, נטו
14.3	14	16	הכנסות שאינן מריבית
13.1	130	147	סך ההכנסות
(155.6)	18	(10)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7.7	26	28	הוצאות תפעוליות אחרות
45.6	57	83	רווח נקי

ההכנסות במגזר עסקים גדולים עלו בשנת 2024 בשיעור של 13.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העליה בהכנסות מוסברת בגידול בהכנסות מריבית, נטו. העליה בהכנסות ריבית, נטו מיוחסת בעיקר לעליה בהכנסות מרווח מפעילות אשראי בעיקר בגין השפעת כמות חיובית (צמיחת אשראי) במקביל ליציבות בהכנסות מרווח מפעילות קבלת פקדונות.

המעבר לרישום החזר הפרשות להפסדי אשראי נובע מקיטון הן בהוצאה הקבוצתית והן בהוצאה הפרטנית. ההוצאה הקבוצתית בשנת 2023 הושפעה בעיקר מעדכון ההפרשות להפסדי אשראי עקב ההשלכות השליליות האפשריות של מלחמת "חרבות ברזל" והירידה בהוצאה הפרטנית נובעת מקיטון בהפרשות על בסיס פרטני ומרישום גביות במהלך התקופה.

בסיכום שנת 2024 הרווח הנקי עלה בשיעור של 45.6%. העליה ברווח הנקי, מוסברת מגידול בהכנסות מריבית, נטו ומעבר לרישום החזר הפרשות להפסדי אשראי לעומת רישום הוצאה בתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף הרווח הנקי הושפע מרישום הוצאות מס גבוהות יותר בהתאמה לשינוי משטר המס על המערכת הבנקאית.

(5) מגזר ניהול פיננסי נתונים עיקריים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שיעור השינוי			
%	מיליוני ש"ח		
(14.0)	*272	234	הכנסות מריבית, נטו
(65.5)	*168	58	הכנסות שאינן מריבית
(33.6)	*440	292	סך ההכנסות
5.0	20	21	הוצאות תפעוליות אחרות
50.0	2	3	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
(36.1)	*291	186	רווח נקי

*הוצג מחדש

הכנסות הבנק במגזר ניהול פיננסי הסתכמו בשנת 2024 בסך של 292 מיליון ש"ח, לעומת 440 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נובעת בעיקר מקיטון בהכנסות האחרות השנה מול הכנסות שנת 2023 שהושפעו ממימוש מבנה הנהלת הבנק וכן מקיטון בהכנסות מריבית, נטו. הקיטון בהכנסות מריבית, נטו נובע בעיקר מהירידה בהכנסות מפקדונות המופקדים בבנק ישראל בהתאמה לירידה ביתרת הפקדונות המופקדים בבנק ישראל. חלק מהירידה קוזז בעליה בהכנסות מניירות ערך בהתאמה לגידול ביתרת תיק ניירות הערך ועליה בשיעור התשואה המופק מתיק ניירות הערך.

בסיכום שנת 2024 הרווח הנקי ירד בשיעור של 36.1%, בעיקר בשל הירידה בבסיס ההכנסות המיוחס למגזר. בנוסף הרווח הנקי הושפע מרישום הוצאות מס גבוהות יותר בהתאמה לשינוי משטר המס על המערכת הבנקאית.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

10. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכונים ציות. בשנים האחרונות התגבשה ההכרה, לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית. לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, הכוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי ועדת "באזל".

לאור ההשלכות הצפויות של מלחמת "חרבות ברזל", קיימת עליה ברמת אי הודאות אשר תביא לעליה בהערכה הכללית של פרופיל הסיכונים בשים לב לסיכון האשראי.

הבנק מנטר ומוודא קיום המשכיות עסקית, נאותות יחסי הון ונזילות (לרבות, בדרך של קיום תרחישי קיצון) וכן ניתן ביטוי בהוצאה להפסדי אשראי להשפעות המלחמה ומתקיים ניטור אחר לקוחות בענפים החשופים להשפעות המלחמה.

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו. חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, נובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, ומהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם.

החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים, כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד.

הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד.

הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

סיכון טכנולוגיות המידע - מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע או מתלות של תאגיד בה.

סיכון סייבר - מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית. ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עויינת והונאות. מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות והלבנת הון (לרבות מימון טרור) - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל בין היתר הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון וכן הוראות בנושא: הגנת הפרטיות. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון (לרבות מימון טרור), חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לפגיעה במוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון הציות כולל גם סיכון הוגנות (Conduct Risk), שעלול להתממש בשל מתן שירות לא הוגן ללקוחות הבנק. הבנק פועל להטמיע ערכי הוגנות במגוון השירותים הניתנים ללקוחותיו בערוצים השונים.

סיכון מוניטין - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה, בין היתר, באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

סיכון אסטרטגי - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהיעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות שונות בסביבה העסקית והציבורית.

בסיכון האסטרטגי נכלל גם סיכון "המודל העסקי", הנגזר משינויים שחלים בסביבת הפעילות העסקית של הבנק ונובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה, והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחץ בנקאית.

במסגרת זו משקיע הבנק, בשיתוף עם החברה האם, מאמצים רבים בתחום הבנקאות הדיגיטלית, שיפור חוויית הלקוח ופיתוח מודלים אלטרנטיביים לפעילות הבנקאית - בהתאמה לשינויים המתרחשים בבנקאות הבינלאומית והמקומית.

ב. התיאבון לסיכון

התיאבון לסיכון הוגדר כ"רמת הסיכון המכסימלית" אותה מוכן הבנק לשאת במהלך העסקים הרגיל בהתחשב במאפייני סיכון, ומשמש לקביעת הסיכונים שהבנק מוכן לקבל בראיה צופת פני עתיד.

ה"תיאבון לסיכון" עקבי עם האסטרטגיה העסקית של הבנק ומהווה כלי מרכזי לפיקוח על הסיכונים שנטל הבנק.

בעת קביעת המסגרת לניהול סיכונים, מתווה הדירקטוריון את "הצהרת התיאבון לסיכון", המהווה בסיס למדיניות ניהול הסיכונים, ולקביעת מגבלות וספי התרעה.

במסגרת התוויית "הצהרת התיאבון לסיכון", נלקחים בחשבון גורמים רלוונטיים, כגון: האסטרטגיה העסקית, שינויים סביבתיים, סיכונים מהותיים (קיימים ומתהווים), השפעות תרחישי קיצון, העקרונות לתכנון ההון (לרבות האילוצים הקיימים בנושא זה), מקורות המימון ומחויבויות שונות של הבנק (כגון: דרישות ומגבלות הנובעות מהליכי חקיקה והסדרה).

הצהרת התיאבון לסיכון מובאת לאישור הדירקטוריון בתדירות שנתית (בהתבסס על נתונים ומדדים מעודכנים). סטיות ממגבלות שנקבעו בהצהרת התיאבון לסיכון, מנוטרות על ידי הבנק ומדווחות לדירקטוריון באופן שוטף.

ג. קווי יסוד לניהול סיכונים

הדירקטוריון והנהלת הבנק נושאים באחריות לניהול הסיכונים בבנק ולקביעת תהליכים אפקטיביים לניהול סיכונים אלו. הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון, מוודאת שהמערכות והתהליכים שנקבעו במסגרת ניהול הסיכונים הקבוצתי הולמים את אופי פעילות הבנק.

מסמכי היסוד לניהול סיכונים גובשו על ידי הבנק בהתאמה למסמכים מקבילים של החברה האם, והבנק מתבסס במסגרת ניהול הסיכונים על תשתיות, תהליכים, ומתודולוגיות לניהול סיכונים שפותחו בחברה האם. חריגות מהמגבלות שנקבעו לסיכונים השונים, והתפתחויות שחלו בפרופיל הסיכון של הבנק, מדווחים על ידי הבנק לחברה האם באופן שוטף.

הבנק פועל בהתאם למסגרת ניהול הסיכונים שנקבעה בקבוצה, בהתאמה לאופי הפעילות הייחודי של הבנק, הסביבה בה הוא פועל ובהתאם להנחיות בנק ישראל. ממשל ניהול הסיכונים בבנק מבוסס על שלושה קווי הגנה:

קו ההגנה הראשון - כולל את קווי העסקים ובהם יחידות עסקיות ותפעוליות, אשר נוטלות סיכונים ונושאות באחריות מלאה לניהול הסיכונים הגלומים בפעילותן באמצעות תהליכי ליבה לניהול סיכונים (נטילת סיכון, זיהוי מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח).

קו ההגנה השני - כולל את יחידות המטה (משפטיות וחשבונאיות) ואת פונקציות ניהול הסיכונים אשר תפקידה לסייע להנהלה לקדם ראייה משולבת, כלל תאגידית של סיכונים, לתכנן ולפתח את מסגרת העבודה לניהול סיכונים, לקבוע מתודולוגיות, לאתגר את ניהול הסיכונים של קו ההגנה הראשון ולהציג את מכלול הסיכונים בפני ההנהלה והדירקטוריון.

קו ההגנה השלישי - כולל את הביקורת הפנימית אשר בוחנת את תקינותם ויעילותם של הבקורות ותהליכי ניהול הסיכונים ומאבחנת חולשות פוטנציאליות בבקרה הפנימית.

ככלל, בבנק מונו מנהלי סיכונים מקו ההגנה הראשון, במעמד חבר הנהלה, ובקרי סיכון מקו ההגנה השני. פיקוח ובקרה על ניהול סיכון מתבצעים באמצעות תהליכי ניהול סיכונים, פורומים ופונקציות מפתח בבנק.

הבנק עושה שימוש במבחני קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לתהליכי ניהול סיכונים (לרוב בסיכון אשראי, שוק ונזילות). מבחני קיצון משמשים בתהליך שוטף לזיהוי והערכת מוקדי סיכון ואזורי פגיעות, בין היתר, כחלק מהערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP), בעת בחינת נאותות תכנון ההון, לרבות עמידה במגבלות התיאבון לסיכון שקבע הדירקטוריון.

מבחני קיצון מבוצעים על פי הנחיות בנק ישראל ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בקבוצה, בהתאמות הנדרשות לאופי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון והנהלה מעורבים בקביעת מטרות מבחני הקיצון, הגדרת התרחישים ובחינת סבירות התוצאות. מנהלי סיכון האשראי, השוק והנזילות מתחזקים תכניות מגירה להפחתת סיכונים בשל התממשות תרחיש קיצון.

ד. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

11. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהול

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (בעיקר חטיבות האשראי: חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון אשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים.

מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי שאושרו על ידי הדירקטוריון, המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין. מסמכים אלה מתווים את עקרונות האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שלוש יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, ומטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים הנמצאת בטיפול החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.
- מחלקת "תחזוקת אשראי" הפועלת בחטיבה הקמעונאית ומנהלת את תהליך איתור לקוחות והכללתם ב-"רשימת מעקב" (לפני סיווג ו/או העברה לטיפול משפטי), במסגרת ועדות שמתקיימות בראשות מנהלי האזורים או בראשות מנהל אגף אשראי ובקרה (בהתאם למדרג הסמכויות).
- יחידת "טרם גביה" הפועלת בחטיבה הקמעונאית ועוסקת בניהול והסדרה של לקוחות תקינים ומסווגים, טיפול בחובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה (טרם העברתם לטיפול משפטי) ובסיווג ובדיקת נאותות הפרשה להפסדי אשראי ללקוחות אלה.

להלן נתונים לגבי התפלגות האשראי בבנק בחתך סוג האשראי ואיכות תיק האשראי:
(א) התפלגות תיק האשראי בחתך איכות האשראי:

ליום 31 בדצמבר 2024			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
מיליוני ש"ח			
28,621	13,734	4,939	47,294
5,591	1,108	1,818	8,517
34,212	14,842	6,757	55,811
414	135	321	870
569	64	68	701
595	138	30	763
1,578	337	419	2,334
117	5	29	151
1,695	342	448	2,485
31	-	24	55
35,907	15,184	7,205	58,296
595	138	30	763
-	-	-	-
595	138	30	763

סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾

סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי

סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:

א. לא בעייתי

ב. בעייתי צובר

ג. בעייתי לא צובר

סה"כ סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾

סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי

מזה: חובות צוברים, בפיקוד 90 ימים או יותר

סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾

מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:

א. חובות לא צוברים

ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

ליום 31 בדצמבר 2023			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
מיליוני ש"ח			
27,629	12,305	4,627	44,561
5,833	1,075	1,719	8,627
33,462	13,380	6,346	53,188
405	126	327	858
353	68	70	491
562	108	28	698
1,320	302	425	2,047
105	4	28	137
1,425	306	453	2,184
34	-	22	56
34,887	13,686	6,799	55,372
562	108	28	698
-	-	-	-
562	108	28	698

סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾

סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי

סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:

א. לא בעייתי

ב. בעייתי צובר

ג. בעייתי לא צובר

סה"כ סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾

סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי

מזה: חובות צוברים, בפיקוד 90 ימים או יותר

סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾

מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:

א. חובות לא צוברים

ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

* למידע נוסף לגבי חובות בדחיית תשלומים של 180 ימים או יותר שטרם הסתיימה, אשר אינם מסווגים כבעייתיים, ראה ביאור 31 ב' בדוח הכספי.

(ב) תנועה באשראי לציבור לא צובר בבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			
סך הכל	חובות לא צוברים		
	פרטי	דיור	מסחרי
מיליוני ש"ח			
698	28	108	562
313	27	70	216
(77)	(15)	(28)	(34)
(57)	(2)	-	(55)
(114)	(8)	(12)	(94)
763	30	138	595

יתרת חוב רשומה אשראי לא צובר לתחילת שנה

בתקופת הדיווח:

אשראי שסווג כלא צובר במהלך התקופה

אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית

אשראי שנימחק חשבונאית

אשראי שנפרע

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ⁽¹⁾			
סך הכל	חובות לא צוברים		
	פרטי	דיור	מסחרי
מיליוני ש"ח			
473	26	86	361
401	24	59	318
(71)	(14)	(25)	(32)
(21)	(2)	-	(19)
(84)	(6)	(12)	(66)
698	28	108	562

יתרת חוב רשומה אשראי לא צובר לתחילת שנה

אשראי שסווג כלא צובר במהלך התקופה

אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית

אשראי שנימחק חשבונאית

אשראי שנפרע

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

1. סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים.

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
ב - %	

סך הכל:

		ניתוח איכות האשראי לציבור
1.5	1.5	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.6	1.6	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
2.6	2.9	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.4	4.7	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
		ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.7	0.4	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.2	0.3	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
		ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
1.9	1.9	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
129.5	123.7	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
119.9	115.4	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
1,027.3	629.3	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

מסחרי:

		ניתוח איכות האשראי לציבור
1.9	2.0	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
2.1	2.1	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
3.2	3.9	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.6	5.2	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
		ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.9	0.4	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.2	0.4	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
		ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
2.3	2.2	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
120.1	112.4	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
113.3	106.9	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
978.3	539.5	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
ב - %	

אנשים פרטיים:

ניתוח איכות האשראי לציבור

0.6	0.6	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.0	1.0	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.9	1.8	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
8.4	7.8	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור

ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח

0.9	1.4	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.4	0.5	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור

ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

3.0	3.7	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
550.0	653.3	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
308.0	363.0	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
810.5	753.8	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

הלוואות לדיור:

ניתוח איכות האשראי לציבור

0.9	1.0	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
0.9	1.0	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.4	1.4	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
2.4	2.4	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור

ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח

0.1	-	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
-	-	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור

ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

0.6	0.6	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
69.4	57.2	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
69.4	57.2	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

ג. ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה		אשראי לציבור			
		פרטי			מסחרי
		סך הכל	אחר	לדיוור	
סך הכל		סך הכל			
מיליוני ש"ח					
962	2	960	161	82	717
187	(1)	188	73	2	113
(303)	-	(303)	(101)	-	(202)
153	-	153	75	-	78
(150)	-	(150)	(26)	-	(124)
999	1	998	208	84	706
54	-	54	12	5	37

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי		מסחרי
			לדיוור	אחר	
736	1	735	136	72	527
314	1	313	44	10	259
(240)	-	(240)	(93)	-	(147)
152	-	152	74	-	78
(88)	-	(88)	(19)	-	(69)
962	2	960	161	82	717
56	-	56	7	7	42

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק:

הפסדי אשראי						ענף משק
יורת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
ליום 31 בדצמבר 2024						
מיליוני ש"ח						
85	17	(7)	193	2,947	3,192	תעשייה
101	6	13	120	6,535	6,741	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
127	40	67	267	3,168	3,446	- פעילות בנדל"ן
146	29	25	278	5,993	6,371	מסחר
65	20	20	46	2,227	2,381	שירותים עסקיים
60	-	(5)	178	7,963	8,167	שירותים ציבוריים
116	12	-	139	4,983	5,197	ענפים מסחריים אחרים
700	124	113	1,221	33,816	35,495	סך הכל מסחרי
84	-	2	202	14,840	15,181	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
208	26	73	98	6,755	7,203	- אחר
992	150	188	1,521	55,411	57,879	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
1	-	(1)	-	9,129	9,129	בנקים בישראל וממשלת ישראל
993	150	187	1,521	64,540	67,008	סך הכל פעילות בישראל
6	-	-	17	400	417	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	374	374	בנקים וממשלות בחו"ל
6	-	-	17	774	791	סך הכל פעילות בחו"ל
998	150	188	1,538	55,811	58,296	סה"כ ציבור
1	-	(1)	-	9,503	9,503	סה"כ בנקים וממשלות
999	150	187	1,538	65,314	67,799	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						ענף משק
מיליוני ש"ח						
109	4	57	147	3,032	3,234	תעשייה
94	18	35	80	6,519	6,700	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
100	2	21	163	2,935	3,108	- פעילות בנדל"ן
150	22	66	327	5,905	6,301	מסחר
65	10	28	40	2,110	2,255	שירותים עסקיים
65	2	3	81	7,545	7,655	שירותים ציבוריים
128	11	53	100	5,088	5,275	ענפים מסחריים אחרים
711	69	263	938	33,134	34,528	סך הכל מסחרי
82	-	10	176	13,376	13,682	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
161	19	44	98	6,342	6,795	- אחר
954	88	317	1,212	52,852	55,005	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
2	-	1	-	7,657	7,657	בנקים בישראל וממשלת ישראל
956	88	318	1,212	60,509	62,662	סך הכל פעילות בישראל
6	-	(4)	29	336	367	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	892	892	בנקים וממשלות בחו"ל
6	-	(4)	29	1,228	1,259	סך הכל פעילות בחו"ל
960	88	313	1,241	53,188	55,372	סה"כ ציבור
2	-	1	-	8,549	8,549	סה"כ בנקים וממשלות
962	88	314	1,241	61,737	63,921	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור.
4. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 35 מיליון ש"ח (בכ31.12.2023 - 34 מיליון ש"ח).

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל :

שם המדינה	ליום 31 בדצמבר 2024			ליום 31 בדצמבר 2023		
	חשיפה			חשיפה		
	מאזנית	חוץ מאזנית	סך הכל	מאזנית	חוץ מאזנית	סך הכל
מיליוני ש"ח						
ארה"ב	255	6	261	592	11	603
אחר	199	252	451	389	274	663
סך החשיפה למדינות זרות	454	258	712	981	285	1,266
התפלגות היתרה						
חשיפה למדינות ה-PIGS	6	-	6	8	1	9
חשיפה למדינות LDC	9	21	30	11	23	34
חשיפה למדינות עם בעיות נזילות	4	1	5	5	2	7
חשיפה למדינות אחרות	435	236	671	957	259	1,216
סך כל החשיפה למדינות זרות	454	258	712	981	285	1,266

בשנת 2024 נרשמה ירידה משמעותית בהיקף החשיפה המאזנית למדינות זרות, הנובעת מקיטון בחשיפה לממשלת ארה"ב ולבנקים זרים בארה"ב.

ו. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

הנהלת הבנק בוחנת באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים: היקף חשיפה, דירוג האשראי של הבנק והמדינה בה פועל המוסד הפיננסי ונסיון העבר.

היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.

המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, בלגיה, גרמניה וירדן. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 31 בדצמבר 2024, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל). סך חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים הרשומים בארה"ב מסתכנת לסך של כ- 222 מיליון ש"ח, עיקרה בדירוג אשראי של AA-.

להלן נתוני חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾	ליום 31 בדצמבר 2024			ליום 31 בדצמבר 2023		
	סיכון אשראי			סיכון אשראי		
	מאזני ⁽²⁾	חוץ מאזני ⁽³⁾	חשיפת אשראי נוכחית ⁽⁴⁾	מאזני ⁽²⁾	חוץ מאזני ⁽³⁾	חשיפת אשראי נוכחית ⁽⁴⁾
מיליוני ש"ח						
AAA עד AA-	185	165	350	229	*175	404
A+ עד A-	155	62	217	484	*76	560
BBB+ עד BBB-	10	-	10	20	-	20
BB+ עד B-	1	19	20	2	19	21
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	351	246	597	735	270	1,005

* הוצג מחדש לאחר הכללת חשיפת אשראי בגין מבטחי משנה של ערבויות חוק מכר.

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2024 בסך של 5 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 8 מיליון ש"ח).
5. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית Standard & Poor's.

ז. סיכומי אשראי בהלוואות לדיור

(1) כללי

בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיור גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעלויות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.

(2) ניהול סיכומי האשראי

בעקבות ההתפתחויות שתוארו לעיל, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שננקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
- הגבלת היקפי ההלוואות העוללות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה - נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר החזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב החזר החודשי הצפוי בגין עולה על 40% מהכנסות הלווה).
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיור, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה". ביום 27 בדצמבר 2020 תוקנה ההוראה כך שהמגבלה שהייתה קיימת בוטלה והחל מיום 17 בינואר 2021 המגבלה הקיימת מתייחסת לרכיב ריבית משתנה לבין סך ההלוואה לא יעלה על 2/3 מסכום ההלוואה (לעומת מגבלה של 1/3 מסכום ההלוואה).
- שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחיני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (כעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר החזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכומי אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף החוזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 31.12.2024 מסתכם ב- 14,071 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 12,607 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק בשנת 2024 מסתכם בסך של כ- 2,876 מיליון ש"ח, מזה כ- 446 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 3,154 מיליון ש"ח ו- 938 מיליון ש"ח, בהתאמה).

הבנק בוחן את נאותות הפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור באמצעות בחינה של התפתחות יחסי הכיסוי אל מול יתרות האשראי, התפתחות יתרות בפיגור מעל 30 יום ושינויים בהיקף אשראי בחשיפה מוגברת לשינויים בריבית ושיעור החזר מהכנסה גבוה.

יתרת הפיגורים בתיק ההלוואות לדיור ושאינה תחת סיווג בעייתי נכון ל- 31 בדצמבר 2024 עלתה בכ- 5.0% לעומת הרבעון הקודם.

למלחמת "חרבות ברזל" עשויה להיות השפעה שלילית על יכולת החזר של לווים ולפיכך גובשו מתווים לדחיית תשלומים (לפרטים והרחבה בדבר המתווים ראו פרק 3 לעיל).

נכון למועד הדיווח, קיימות יתרות חוב רשומות של הלוואות לדיור שנמצאות בדחיית תשלומים בהיקף של 159 מיליון ש"ח, כ- 45% לדחיית לתקופה של עד 3 חודשים והיתר ברובן לתקופה של עד 9 חודשים, מתוכן 74 מיליון ש"ח עם דחיית תשלומים של 180 ימים או יותר, שניתנו ללווים שאינם בקשיים פיננסיים.

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

מאפיין סיכון	31.12.2023	31.12.2024
	%	%
שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס	0.2	0.2
שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה	13.7	14.9
שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור	60.9	60.6
שיעור ההלוואות לדיור שבגינן בוצעה דחיית תשלומים לבקשת הלקוח	8.0	1.1

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק, בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

מגזר הצמדה	31.12.2023	31.12.2024
	%	%
לא צמוד	70.6	69.2
צמוד למדד	28.9	30.4
מט"ח וצמוד מט"ח	0.5	0.4
סך הכל	100.0	100.0
	12,607	14,071

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	31.12.2023	31.12.2024
	%	%
עד 600	21.6	19.7
600 - 1,200	43.2	42.3
1,200 - 4,000	33.2	36.1
4,000 -	2.0	1.9
סך הכל	100.0	100.0
	12,607	14,071

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

נתונים ומדדי איכות	31.12.2023	31.12.2024
	%	%
יתרת חוב רשומה	11.6	14.071
סכום בפיגור	10.3	331
הפרשה להפסדי אשראי	5.3	79
חובות בגינם בוצעה דחיית תשלומים לבקשת הלקוח	(84.2)	159
יתרת חובות בעייתיים	14.8	202
שיעור החוב הבעייתי (%)	-	1.4

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו בשנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				שווי הביטחון (אלפי ש"ח)	
2023		2024		ד	עד
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח		
3.8	77	2.6	54	800	-
9.3	187	7.8	167	1,200	800
59.3	1,192	60.8	1,296	3,000	1,200
27.6	554	28.8	614	-	3,000
100.0	2,010	100.0	2,131		סך הכל

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				שיעור המימון (LTV) (%)	
2023		2024		ד	עד
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח		
32.5	653	35.3	752	45	-
27.3	548	24.0	511	60	45
40.2	809	40.7	868	-	60
100.0	2,010	100.0	2,131		סך הכל

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
2023		2024		ד	עד
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח		
45.9	922	49.1	1,048	30	-
47.6	956	45.7	973	40	30
0.1	2	0.1	2	60	40
-	-	-	-	-	60
6.4	130	5.1	108		הלוואות נדחות ("בולט")
100.0	2,010	100.0	2,131		סך הכל

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				תקופת הפרעון (שנים)	
2023		2024		ד	עד
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח		
12.5	252	12.2	261	20	-
7.2	144	7.8	166	25	20
80.3	1,614	80.0	1,704	-	25
100.0	2,010	100.0	2,131		סך הכל

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים

להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו בסיכון זה בשנת 2024.

(1) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגביו דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "בטחונות"). המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים ובירור צורכי הלקוח.

מתן אשראי בהיקף העולה על המלצת המערכת, מחייב יישום תהליך חיתום מפורט וקפדני הכולל, בין היתר: מטרת האשראי והתאמתו לצורכי הלקוח, כושר ההחזר ומקורות ההכנסה, איתנות פיננסית ונסיון העבר. תהליך חיתום האשראי מלווה בתיעוד מנומק, לרבות השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לקביעת מסגרת האשראי.

במסגרת המדיניות נקבע "רף חיתום" מינימלי למתן אשראי ללקוחות אלו, ומגבלות לגבי שיעור האשראי בדירוג נמוך ביחס לכלל תיק האשראי שניתן לאנשים פרטיים.

האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושכ וכו'.

התפתחות האשראי לאנשים פרטיים נבחנת על ידי הבנק בתדירות רבעונית במספר היבטים, הן ברמת התיק הכולל והן בחתך של יחידות ארגוניות:

- עמידה במגבלות התיאבון לסיכון.
- ההתפתחויות שחלו בדירוגי האשראי של הלקוחות
- ההתפתחויות שחלו במדדי איכות תיק האשראי, כגון: שיעור החובות הבעייתיים, שיעור המחיקות, שיעורי ההוצאה להפסדי אשראי, והשוואת פרמטרים אלו לפרמטרים המקבילים במערכת הבנקאית.
- התפתחויות שחלו במדדים המקרו-כלכליים שעלולים להשליך על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, לרבות: שיעור האבטלה, שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וכו'.
- שיעור השינוי בתיק האשראי, ביחס לתקופות קודמות וביחס לשיעורי הבנק הממוצעים בבנק.
- שיעור האשראי שניתן מעבר להמלצת מערכת המידע "תומכת החלטה".
- שיעור האשראי שאינו מגובה בבטחונות.
- שיעור האשראי ללווים שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק.

בשנת 2024 נרשם גידול בשיעור של 6.1% בהיקף האשראי שניתן לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדירוג), שהסתכם ליום 31.12.2024 בסך 5,358 מיליוני ש"ח.

האשראי לאנשים פרטיים ליום 31.12.2024 מהווה 10.8% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2023 - 10.8%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

למלחמת "חרבות ברזל" עשויה להיות השפעה שלילית על יכולת ההחזר של לוויים ולפיכך גובשו מתווים לדחיית תשלומים (לפרטים והרחבה בדבר המתווים ראו פרק 3 לעיל).

נכון למועד הדיווח קיימות יתרות חוב רשומות של הלוואות שנמצאות בדחיית תשלומים בהיקף של 27 מיליון ש"ח, מתוכן 11 מיליון ש"ח עם דחיית תשלומים של 180 ימים או יותר שניתנו ללוויים שאינם בקשיים פיננסיים.

במסגרת היערכות הבנק להשלכות השליליות האפשריות של המלחמה על מצב הלוויים, הגדיל הבנק את יתרת הפרשה להפסדי אשראי המיוחסת לסגמנט זה כך שיחס הכיסוי (יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליתרת חוב רשומה) עומד על 3.66%, עליה של 0.61% לעומת תחילת השנה.

עיקר העליה ביחס הכיסוי נובעת מיישום מודל מקרו חדש במהלך השנה המייחס מרכיב הפרשה גבוה יותר לסגמנט אנשים פרטיים לעומת המודל הקודם.

(2) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר):

- התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

שיעור השינוי ב - %	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	הכנסה חודשית ממוצעת ⁽²⁾ אלפי ש"ח
	מיליוני ש"ח		
(5.1)	1,953	1,854	עד 10 ⁽¹⁾
8.5	1,904	2,066	10 - 20
20.4	1,194	1,438	מעל 20
6.1	5,051	5,358	סך הכל אשראי מאזני

1. לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ-179 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 195 מיליון ש"ח).
2. ההכנסה החודשית הממוצעת נקבעה בהתבסס על תקבולם רציפים שנרשמו בחשבונות הבנק של הלקוחות (כגון: משכורות, קצבאות, העברות מצד ג' ותקבולים קבועים אחרים).

- התפלגות האשראי בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

שיעור השינוי ב - %	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	סוג האשראי
	מיליוני ש"ח		
16.6	658	767	אשראי בריבית קבועה
4.5	4,393	4,591	אשראי בריבית משתנה
6.1	5,051	5,358	סך הכל אשראי

- התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה:

שיעור השינוי ב - %	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	מדרגות האשראי ללווה (אלפי ש"ח)
	מיליוני ש"ח		
4.7	1,389	1,454	עד 40
3.6	2,870	2,973	40 - 150
17.6	792	931	מעל 150
6.1	5,051	5,358	סך הכל

- התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון*:

שיעור השינוי ב - %	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	תקופה לפרעון (שנים)
	מיליוני ש"ח		
11.4	695	774	עד שנה
0.3	2,323	2,329	1 - 3
6.4	561	597	3 - 5
77.4	53	94	מעל 5 שנים
4.5	3,632	3,794	סך הכל

* הנתונים מתייחסים לאשראי שניתן במסגרת הלוואות.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

סיווג החוב	ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי ב - %
	2024	2023	
חובות לא צוברים	30	28	7.1
חובות בפיגור של 90 יום ומעלה	24	22	9.1
חובות בעייתיים אחרים	44	48	(8.3)
סך הכל חובות בעייתיים	98	98	-
חובות בגינם בוצעה דחיית תשלומים לבקשת הלקוח	27	255	(89.4)
אשראי אחר (תקין)	5,233	4,698	11.4
סך הכל אשראי	5,358	5,051	6.1

• התפלגות הבטחונות המבטיחים את האשראי:

סוג הביטחון	ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי ב - %
	2024	2023	
נכסים פיננסיים נזילים	201	254	(20.9)
בטחונות אחרים	119	143	(16.8)
סך הכל	320	397	(19.4)

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

להלן פרטים באשר למאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה בשנת 2024:
נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות:

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל סיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.
- מתן דגש לגיוון בתיק (בחתך סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיתנות פיננסית (לרבות כושר החזר נאות).
- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטחונות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה מתפלג לארבעה סוגי פעילויות עיקריים:

- מימון בניה למגורים.
- מימון בניה מסחרית.
- מימון נדל"ן מסחרי.
- מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).

עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".

הרחבת הגילוי על אשראי לענף בינוי ונדל"ן

ביום 20 במרס 2022, התקבל מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "עליה בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן", וזאת בהמשך למכתבים קודמים בנושא אשר הופצו בשנת 2021 כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2021 ועל רקע הגידול המואץ שחל במהלך שנת 2021 במערכת הבנקאית ביתרות האשראי העסקי בכלל, וביתרות האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בפרט, וכן נוכח התגברות התחרות, הגדלת תאבון הסיכון וכפועל יוצא, עליה בסיכון האשראי.

במסגרת המכתבים, בין היתר, נדרשים התאגידים הבנקאיים להגביר את תהליכי הבקרה והניטור על התפתחות סיכון האשראי, בפרט בעסקאות אשראי חדשות, ולבצע התאמות בחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בעקבות גידול מהיר בתיק האשראי והקלות בתנאי החיתום.

בנוסף, נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי הכמותי והאיכותי בדוח הדירקטוריון וההנהלה על הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן, בדוח לציבור לשנת 2021 ואילך.

הבנק הרחיב את הגילוי ובהתאם, התווספה טבלה המפרטת את חשיפות האשראי לפי סוגי בטוחות, נתונים ביחס לאשראי בדירוג ביצוע ושאינו בדירוג ביצוע, וציון קיומו של אשראי בסיכון מוגבר על פי פרמטרים שהוגדרו בבנק.

בהמשך לצעדים אלה, ונוכח המשך המגמה של גידול בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, החליט הפיקוח על הבנקים לנקוט באמצעים פיקוחיים נוספים במטרה לחזק את ניהול הסיכונים, את השקיפות והעקביות הפיקוחית ואת כושר הניטור אחר הסיכון בתיק.

הצעדים הנוספים כוללים:

- (1) דרישה להקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה. הבנקים נדרשו להגדיל את משקל הסיכון של הלוואות שניתנו ושיינתנו לרכישת קרקעות למטרות פיתוח או בניה, בשיעור LTV העולה על 80%.
- (2) ביום 15 במאי 2022 העביר המפקח על הבנקים דוגמאות מייצגות מבקורות שערך לתהליכי חיתום וסיווג אשראי אשר יהוו המחשה לתהליך ניתוח נדרש.
- (3) הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף בינוי ונדל"ן באופן שיאפשר מעקב טוב יותר אחר התפתחות הסיכון בענף.

בתקופת הדוח לא הועמד אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, העונה להגדרה של אשראי בסיכון מוגבר בהתאם לפרמטרים שהוגדרו בבנק.

ביום 15 באוקטובר 2024 התקבל מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "התפתחויות בענף הבינוי והנדל"ן" במסגרתו נדרשים התאגידים הבנקאיים לבצע ניתוח מקיף של ההשפעות בהתפתחויות האחרונות שיש בהם כדי להגדיל את סיכוני האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, לבחון את ההפרשות להפסדי אשראי ולהמשיך לבחון את הגילוי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

סך המימון שניתן לרכישת קרקעות למטרות פיתוח או בניה עם LTV העולה על 80% מסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 315 מיליוני ש"ח. בהתאם לתיקון נב"ת 203 כאמור לעיל, הקצאת ההון בגין מימון זה תהיה על פי ייחוס משקל סיכון של 150%.

סיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 31.12.2024 בסך של 10,187 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 3.9%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2023.

הבנק בוחן את נאותות ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי בגין סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן באמצעות בחינה של התפתחות יחסי הכיסוי אל מול יתרות האשראי, התפתחות היקף חובות בעייתיים ושינויים בהיקף אשראי שניתן לרכישת קרקעות למטרות פיתוח או בניה עם LTV העולה על 80%.

הבנק מבצע ניטור שוטף ביחס לחשיפות קבלנים בפרויקטי ליווי למגורים למכירות דירות הנעשות בסכסוד קבלנים בשיטת 20/80, נכון למועד הדיווח הכספי חשיפת הבנק להלוואות כאלו הינה מוגבלת וכן יצוין כי הבנק לא העניק עד כה הלוואות לדיר לרוכשי דירות בשיטה זו.

הגידול שנרשם בהיקף החובות הבעייתיים במהלך התקופה נובע בעיקר מסיווג חובות לא צוברים שהוגדרו כחובות בעייתיים בגין פעילות שאינה תחת ענפי בינוי ונדל"ן כמותני בטחון כאשר הבטחון הקיים הינו נדל"ן.

למלחמת "חרבות ברזל" עשויה להיות השפעה שלילית על איכות האשראי שניתנה ללווים בענפי הבינוי והנדל"ן, בעיקר בגין המחסור בכח אדם. ולפיכך גובשו מתווים לדחיית תשלומים (לפרטים והרחבה בדבר המתווים ראו פרק 3 לעיל).

נכון למועד הדוח קיימים חובות הנמצאים בדחיית תשלומים ללווים בענפי הבינוי והנדל"ן בהיקף של 8 מיליון ש"ח, עיקרם לדחיית לתקופה של 6 חודשים. במסגרת היערכות הבנק להשלכות השליליות האפשריות של המלחמה על מצב הלווים הגדיל הבנק את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי המיוחסת לענפים אלו.

נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בישראל בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן:

31.12.2023						31.12.2024					דד"ן מניב כינוי קבלנות בניין כללית ליווי פרוייקטים למגורים רכישת קרקעות לבנייה קבלנות משנה עבודות הנדסה אזרחיות אחר סך הכל
שיעור השניוני הכולל	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי כולל	מסגרות לא מנוצלות	ערבויות	סיכון אשראי מאזני	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי כולל	מסגרות לא מנוצלות	ערבויות	סיכון אשראי מאזני	
%	מיליוני ש"ח										
12.3	162	2,986	204	21	2,761	266	3,352	222	22	3,108	
15.2	1	198	48	21	129	1	228	48	41	139	
2.3	-	2,209	895	394	920	-	2,259	793	421	1,045	
19.2	-	1,166	44	19	1,103	-	1,390	43	23	1,324	
(8.1)	44	1,342	201	160	981	79	1,233	184	104	945	
(2.5)	34	1,294	104	451	739	39	1,262	98	537	627	
(24.5)	2	613	116	172	325	2	463	55	155	253	
3.9	243	9,808	1,612	1,238	6,958	387	10,187	1,443	1,303	7,441	

- התפלגות בחתך סוג המימון:

31.12.2023				31.12.2024		
שיעור השניוני הכולל	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני
%	מיליוני ש"ח					
0.2	3,863	1,381	2,482	3,870	1,203	2,667
7.6	3,542	618	2,924	3,812	631	3,181
4.2	2,403	851	1,552	2,505	912	1,593
3.9	9,808	2,850	6,958	10,187	2,746	7,441

בניה למגורים

בניה לתעשייה ומסחר

ללא ביטחון נדל"ן*

סך הכל

- התפלגות בחתך סוג הביטחון:

31.12.2023				31.12.2024			קרקע "גולמית" נדל"ן בתהליך בניה נדל"ן בנוי ללא בטחון נדל"ן* סך הכל
שיעור השניוני הכולל	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
%	מיליוני ש"ח						
19.2	1,166	63	1,103	1,390	66	1,324	
(7.1)	3,120	1,682	1,438	2,899	1,484	1,415	
8.8	3,119	254	2,865	3,393	284	3,109	
4.2	2,403	851	1,552	2,505	912	1,593	
3.9	9,808	2,850	6,958	10,187	2,746	7,441	

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2023	31.12.2024	
%	מיליוני ש"ח		
69.6	184	312	חובות לא צוברים
-	8	7	חובות צוברים בפיגור של 90 יום ומעלה
31.4	51	68	חובות בעייתיים אחרים
59.3	243	387	סך הכל חובות בעייתיים
98.4	471	8	חובות בגינם בוצעה דחיית תשלומים לבקשת הלקוח
7.7	8,999	9,695	אשראי תקין אחר בדרוג ביצוע
2.1	95	97	אשראי תקין שאינו בדרוג ביצוע
3.9	9,808	10,187	סך הכל אשראי

י. סיכון אשראי בגין מימון ממונף

ליום 31.12.2024 אין בבנק יתרות סיכון אשראי המהוות "סיכון אשראי בגין מימון ממונף", כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (ליום 31.12.2023 - זזה).

12. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

• כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוז' מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

• אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטנת רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים".
ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי", בהשתתפות בעלי תפקידים בחטיבה הפיננסית ובחטיבה לניהול סיכונים.

• המבנה, הארגון והמודלים של פונקציית ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק (במסגרת "ועדת ניהול נכסים והתחייבויות" - ראה הרחבה להלן).

בנוסף, מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"ועדת ניהול נכסים והתחייבויות" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום הפיננסי גם נושאי תפקידים בכירים בבנק.

כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מפקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת, ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

מודל ה- VAR (ערך בסיכון) הינו מודל לכימות סיכוני השוק. הבנק מודד את ערך ה- VAR על כלל הפוזיציה הבנקאית בשיטת הסימולציה ההיסטורית, לטווח חשיפה של 30 ימים, וברמת הסתברות של 99%. המדידה מתבצעת בתדירות חודשית למול סף לדיון בשיעור 5% מההון ברובד הראשון.

מודל ה- VAR מהווה מודל משני ולא עיקרי בניהול סיכוני השוק. במהלך שנת 2024 לא נרשמו חריגות בכלל המדדים המשמשים בניהול סיכוני השוק.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

בהתאם למגבלות בנושא זה, ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - לא יעלה על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי (הלא צמוד והצמוד מדד):** עד 5.5% מהון ברובד הראשון.

- **במגזר המט"ח:** עד 2.5% מההון ברובד הראשון.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 5.5% מהון הבנק.

בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית" באמצעות מדד רגישות כאמור לעיל, בוחן הבנק את ניהול הסיכון "בגישה כלכלית" גם באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחישי קיצון שונים, כנגד מגבלה בשיעור של 18% מההון ברובד הראשון.

כמו כן, הבנק בוחן את השפעת תרחישי קיצון על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 10% מההון ברובד הראשון (במהלך חודש ינואר 2025 החליט הדירקטוריון לעדכן את המגבלה ל -8% מההון ברובד הראשון). בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון ונבדק שהקישון המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה אינו עולה על המגבלה שנקבעה בשיעור של 5% מההון העצמי.

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנו בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיור בריבית קבועה ולגבי שיעור "מיחזור" היתרות בפקדונות הציבור לפי דרישה. האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים של הלוואות לדיור בהתאם למודל. בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור ה"מיחזור" של פקדונות חיסכון בתחנות ביניים - בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר.
 - שיעור הפקדונות בחשבונות עובר ושב של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), שניתן לפרוס אותם לתקופות פרעון עתידיות (החלק היציב), בהתבסס על מודלים סטטיסטיים.
- סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

• המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכוני הריבית

סיכוני הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכוני הריבית, באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק.

כמו כן, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"ועדת ניהול נכסים והתחייבויות" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום הפיננסי", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק.

בנוסף, סיכוני הריבית מפוקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בדרך כלל בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכוני השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

• מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק – מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסיים" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים, ניטור ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות בנקאיים).
- הנפקת אגרות חוב ומכשירי הון רובד 2.
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

(2) מודל לחישוב החשיפה לשינויים בשיעור הריבית

• כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות, נטו, החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

• עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים – השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, המהווים ריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

להלן מידע באשר לשיטות וההנחות העיקריות שישמשו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

- מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק – השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
- מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי המזומנים עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, המנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרימי התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלואה בנפרד, המנוכה בשיעור ריבית שמשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים.

בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלואות לדיור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 56 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדה האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים העתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק. פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות. תזרימי המזומנים בגין חלק מפקדונות הציבור בחשבונות העובר ושכ לפי דרישה יוחסו לתקופות מאוחרות יותר, בהתבסס על ניסיון העבר שנצבר בגין פקדונות אלו (להלן: "הפקדונות היציבים").

היוון תזרימי המזומנים העתידיים בגין הפקדונות היציבים, בהתבסס על מודל זה, במקום על מועד הפרעון המקורי של אותם פקדונות, מקטין את השווי ההוגן של התחייבויות הבנק בגין פקדונות אלו בכ- 1,594 מיליון ש"ח. פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "פקדונות הציבור", המהוות פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית:
על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים, הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הגדיל את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 10 מיליון ש"ח.
- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה. בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התוכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתוכניות. להפרדת האופציות, כאמור, היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

התחייבויות בגין עובדים - נתוני השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים המשמשים לניהול החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, כוללים מרכיבים המתייחסים להתחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים. מרכיב ההתחייבות בגין זכויות עובדים, נטו אינו כולל יעודה בסך של 87 מיליון ש"ח בגין מניות וקרנות אשר אינם מהווים חלק מניהול חשיפת הריבית ולפיכך הקטין את חשיפת הבנק לשינויים בריבית בסך של 526 מיליון ש"ח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

(3) מידע כמותי על סיכון הריבית - ניתוח רגישות

(א) שווי הוגן מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024		
סך הכל	מט"ח ⁽³⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽³⁾	שקל
מיליוני ש"ח					
3,952	(19)	3,971	4,726	(43)	4,769
5,932	(48)	5,980	7,216	114	7,102
5,932	(48)	5,980	7,216	114	7,102

יתרה מאזנית נטו⁽¹⁾

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה : תיק בנקאי

מזה : השפעת הנחות התנהגותיות⁽²⁾

- פריסה לתקופות של פקדונות הציבור לפי דרישה

- פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור

- השפעת שבירה של פקדונות הציבור

סה"כ השפעת הנחות התנהגותיות

1. יתרה מאזנית נטו ושווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, חכירות ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
2. השפעת פריסה לתקופות של פקדונות לפי דרישה, פרעונות מוקדמים בהלוואות לדיור, ושבירה של פיקדונות הציבור.
3. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(ב) השפעת תרחישים של שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן המותאם נטו⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2024		
סך הכל	מט"ח ⁽⁴⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽⁴⁾	שקל
מיליוני ש"ח					
(89)	5	(94)	(150)	(25)	(125)
(89)	5	(94)	(150)	(25)	(125)
213	23	190	252	26	226
103	-	103	133	-	133
(18)	-	(18)	(12)	-	(12)
298	23	275	373	26	347
76	(5)	81	127	29	98
76	(5)	81	127	29	98
(229)	(25)	(204)	(270)	(28)	(242)
(169)	-	(169)	(224)	-	(224)
18	-	18	12	-	12
(380)	(25)	(355)	(482)	(28)	(454)

שינויים מקבילים

עליה במקביל של 1%

מזה : תיק בנקאי

מזה : השפעת הנחות התנהגותיות:

- פריסה לתקופות של פקדונות הציבור לפי דרישה

- פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור

- השפעת שבירה של פקדונות הציבור

סה"כ השפעת הנחות התנהגותיות

ירידה במקביל של 1%

מזה : תיק בנקאי

מזה : השפעת הנחות התנהגותיות:

- פריסה לתקופות של פקדונות הציבור לפי דרישה

- פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור

- השפעת שבירה של פקדונות הציבור

סה"כ השפעת הנחות התנהגותיות

שינויים לא מקבילים

- התללה⁽²⁾

- השטחה⁽³⁾

- עליית ריבית בטווח הקצר

- ירידת ריבית בטווח הקצר

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, חכירות ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
2. התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
3. השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
4. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(ג) השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות הריבית, נטו, ועל הכנסות המימון שאין מריבית

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024		
סך הכל ⁽¹⁾	הכנסות מימון שאין מריבית	הכנסות ריבית	סך הכל ⁽¹⁾	הכנסות מימון שאין מריבית	הכנסות ריבית
מיליוני ש"ח					
181	14	167	174	-	174
181	14	167	174	-	174
(214)	(14)	(200)	(181)	-	(181)
(214)	(14)	(200)	(181)	-	(181)

שינויים מקבילים

- עליה של 1%
- מזה : תיק בנקאי
- ירידה של 1%
- מזה : תיק בנקאי

1. הנתונים מתייחסים לתקופה של שנים עשר חודשים שלאחר מועד הדיווח.

(ד) השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי

השפעה על הון הבנק	
ליום 31 בדצמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
מיליוני ש"ח	
(90)	(8)
101	8

שינויים מקבילים

- עליה של 1%
- ירידה של 1%

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקלי).

מכשירים אלו השפיעו על פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק, כדלקמן:

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			פער המח"מ והשלכותיו
צמוד מט"ח ⁽²⁾	מדד	לא צמוד	צמוד מט"ח ⁽²⁾	מדד	לא צמוד	
1.57	0.71	0.04	4.16	0.87	0.19	• פער המח"מ (בשנים):
(1.62)	0.19	(0.09)	(3.40)	(0.05)	(0.05)	- לפני עסקאות בנגזרים
(0.05)	0.90	(0.05)	0.76	0.82	0.14	- השפעת עסקאות בנגזרים
0.8	2.1	(1.1)	1.1	2.1	1.0	פער מח"מ, נטו
(0.7)	0.2	1.2	(0.7)	(0.1)	(0.5)	• ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים) ⁽¹⁾
0.1	2.3	0.1	0.4	2.0	0.5	- לפני עסקאות בנגזרים
						- השפעת עסקאות בנגזרים
						הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾

1. שיעור ההפסד הכלכלי המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי ניהול סיכוני הבסיס הגלומים בתיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: 0% עד 120% מההון ברובד הראשון יושקעו בנכסים צמודי מדד, (5%) עד 5% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח (עד לינואר 2025 (7.5%) עד 7.5%), והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה, בחתך מגזרי הצמדה, ליום 31.12.2024 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת, לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן:

חשיפה "חשבונאית"						מגזר ההצמדה
31.12.2023			31.12.2024			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
מיליוני ש"ח						
563	(574)	1,137	1,963	(302)	2,265	
3,755	299	3,456	3,152	(24)	3,176	
(33)	275	(308)	(43)	326	(369)	
4,285	-	4,285	5,072	-	5,072	

שקל לא צמוד
שקל צמוד מדד
מט"ח ⁽²⁾
חשיפת בסיס נטו

חשיפה "כלכלית" ⁽¹⁾						מגזר ההצמדה
31.12.2023			31.12.2024			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
מיליוני ש"ח						
1,256	(574)	1,830	2,168	(302)	2,470	שקל לא צמוד
3,275	299	2,976	3,085	(24)	3,109	שקל צמוד מדד ⁽³⁾
(28)	275	(303)	(39)	326	(365)	מט"ח ⁽²⁾
4,503	-	4,503	5,214	-	5,214	חשיפת בסיס נטו

לאחר תאריך המאזן ולמועד הסמך למועד פרסום הדוחות הכספיים מצב חשיפות הבנק לסיכון הבסיס אינו שונה באופן מהותי ממצב החשיפות לתאריך המאזן.

1. ניהול החשיפה לסיכוני בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין ה"חשיפה הכלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:
 - כלל ההפרשות בגין זכויות עובדים סווג למגזר הצמוד מדד (החל מיום 31.12.2024 מסווגות מרבית ההפרשות לזכויות עובדים במאזן הבנק במגזר הצמוד למדד, למעט הפרשות לחופשה ומחלה המוצגות במגזר הלא צמוד).
 - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווג למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווג למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווג למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
2. לרבות נכסים (התחייבויות), נטו, הצמודים למטבע חוץ.
3. לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

(2) ניתוחי רגישות

• ניתוח רגישות הון הבנק לשינויים בשער החליפין:

חשיפת הבנק לשינויים במטבעות הפעילות העיקריים: דולר, יורו, ליש"ט, פרנק שוויצרי ויין יפני, ביחס לשינוי של כל אחד ממטבעות אלה, אינה מהותית.

• ניתוח רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן:

להלן ריכוז תוצאות ניתוח הרגישות:

השפעה על ההון העצמי		השינוי במדד
31.12.2023	31.12.2024	
מיליוני ש"ח		
77 (77)	69 (69)	עליה בשיעור של 3 נקודות האחוז ירידה בשיעור של 3 נקודות האחוז

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 32 בדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. ליום 31 בדצמבר 2024 כולל התיק הבנקאי - החזקה ריאלית בשיעור של 14.8% בחברת "א.י. אמריקה ישראל בע"מ". החזקות ריאליות מוצגות על בסיס עלות.

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

13. סיכוני נזילות ומימון

א. כללי

סיכון הנזילות מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת של הבנק להמשיך לממן גידול בנכסים ולעמוד בפרעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).

במטרה לגדר את סיכון המימון פועלת הנהלת הבנק לגיוון היצע המקורות וליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס הפקדונות במגזר הלקוחות הקמעונאיים המתאפיינים בשיעורי יציבות גבוהים.

הבנק קבע מגבלת חשיפה מקסימלית לסיכון הנזילות ומקיים תהליך בחינה וניטור שוטף של יחס הנזילות וסיכון הנזילות. הבנק גיבש מדיניות לניהול סיכון הנזילות, המביאה בחשבון את הדרישות הקיימות בהוראות ניהול בנקאי תקין הרלוונטיות: הוראה 221 - יחס כיסוי הנזילות, הוראה 222 - יחס מימון יציב נטו והוראה 342 - ניהול סיכון נזילות. מסמך המדיניות מאושר לפחות אחת לשנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון.

בנוסף, עורכת החטיבה הפיננסית בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים בתוכנית המימון של הבנק, במסגרתם נבחנת יכולת הבנק לספק מקורות מימון מתאימים לגידול הצפוי בנכסי הבנק, לרבות קביעת היקפי הפקדונות הנדרשים בחתכים שונים, כגון: סוגי המפקידים, תקופת הפקדונות, ומגזר ההצמדה שלהם.

כחלק מניהול סיכון המימון פרסמה מרכנתיל הנפקות בע"מ, במהלך חודש פברואר 2023, תשקיף מדף מעודכן בתוקף עד 7.2.2025. ביום 29.1.2025 רשות ניירות הערך החליטה להאריך את תוקפו של תשקיף המדף עד ליום 7.2.2026.

במסגרת ניהול סיכון המימון ובמטרה לקיים מבנה מקורות נאות, לרבות גיוון מקורות ופיזור רחב, ככל האפשר, של מפקידים, באמצעות שאיפה לצמצום משקלם היחסי של הפקדונות הסיטונאיים - נקבעו על ידי הבנק יעדים כמותיים בנושא זה, לרבות שיעור הפקדונות הקמעונאיים שיגויסו מכלל הפקדונות. סטייה מיעדים אלו עלולה לגרום לגידול במשקל הפקדונות הסיטונאיים, וכנגזרת מכך לקיטון במדדי הנזילות של הבנק המחוברים במסגרת מודל הפנימי לניהול סיכון הנזילות.

בהתאם לתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית, ומאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים. עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

ב. צרכי המזומנים

(1) השפעת מאפיינים התנהגותיים על תקופות לפרעון של נכסים והתחייבויות

בביאור 33 לדו"ח הכספי תזרימי המזומנים מוצגים בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים באופן שמרני כך שההתחייבויות מוצגות בהתאם למועד המוקדם ביותר שבו יש לצד הנגדי אופציית פרעון. הבנק מנהל מודלים פנימי לניהול סיכון הנזילות תוך התייחסות לתרחישי לחץ מסוגים שונים (ספציפי, מערכתי ומשולב), במסגרתם מתבצע אומדן של פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות זמן למול מגבלות שקבע הדירקטוריון.

כמו כן, בסך הנכסים הנזילים כלולים אג"ח ממשלתיות בסך כולל של 8,469 ש"ח המוצגים בהתאם לתקופה החוזית של אגרת החוב ולא בטווח המידי (מזה סך של 1,208 מיליוני ש"ח באגרות חוב ממשלתיות במט"ח).

(2) סוגי הנכסים הנכללים ביתרת הנכסים הנזילים

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה הנכללים במסגרת חישוב יחס כיסוי הנזילות מסתכם בסך של כ- 13.4 מיליארד ש"ח. סכום זה מורכב ממזומנים ופיקדונות בבנק ישראל בניכוי חובת הנזילות (בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי בנושא יחס כיסוי הנזילות) בסך 5.6 מיליארד ש"ח ומאגרות חוב של מדינת ישראל בארץ ובחו"ל, בניכוי שיעורי כיסוח בהתאם לכללי ההוראה, בסך 7.8 מיליארד ש"ח.

(3) מקורות לא מנוצלים

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 5.0% לשנה נכון ליום 31.12.2024. (שיעור ריבית זה נכון גם לתאריך פרסום הדוחות הכספיים), בכפוף להעמדת ביטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 31.12.2024 בסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח (31.12.2023 - 7.0 מיליארד ש"ח).

היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניתריים, מהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל ומיקף ההלוואות לדיוור ששועבדו לב"י.

במועד סמוך למועד פרסום הדו"ח היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל מבנק ישראל מסתכם ב- 5.4 מיליארד ש"ח. לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

הבנק מחזיק בתכנית חירום לטיפול במשבר נזילות. תוכנית זו מאושרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון וכוללת, בין היתר, פירוט של הפעולות שיש לבצע בעת התממשות של משבר נזילות, בהתאם לסוג המשבר, וכן רשימה של מקורות מימון אפשריים בחירום.

ג. מדיניות הבנק לגיוס מקורות מימון

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות.

הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ם, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק במהלך שנת 2024 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בשנת 2024, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים הסתכם ביום 31 בדצמבר 2024 בסך של 49,416 מיליוני ש"ח המהווה עליה בשיעור של כ- 5.6% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת פיזור המקורות, תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 1,490 מיליוני ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 30.6% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. העליה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, משינויים בסביבת האינפלציה.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ביום 31 בדצמבר 2024, הסתכם בכ- 2,253 מיליוני ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 5.8%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שהונפקו במגזר הלא צמוד - מסתכמים ביום 31.12.2024 ב- 360 מיליוני ש"ח, (31.12.2023 - 520 מיליוני ש"ח).

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שהונפקו במגזר הצמוד למדד - מסתכמים ביום 31.12.2024 ב- 340 מיליוני ש"ח לעומת 509 מיליוני ש"ח ביום 31.12.2023, קיטון בשיעור 33.2% הנובע מאי מיחזור אגרות חוב וכתבי התחייבויות שנפרעו במהלך השנה.

פקדונות מבנקים - מסתכמים ביום 31.12.2024 ב- 5,188 מיליוני ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 8.4%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת.

(1) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2023		31.12.2024		התפלגות המפקידים הגדולים
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
2,174	1,528			קבוצה - א'
1,848	1,411			קבוצה - ב'
1,084	1,210			קבוצה - ג'
5,106	4,149			סך הכל

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 31.12.2024 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

31.12.2023		31.12.2024		מדרגות הפקדון (מיליוני ש"ח)	
השינוי %	31.12.2023 %	מיליוני ש"ח	31.12.2024 %		
				מ	עד
3.2	36.4	18,361	35.6	18,955	1
4.4	21.7	10,893	21.4	11,367	10
8.5	41.9	21,052	43.0	22,837	מעל 10
5.7	100.0	50,306	100.0	53,159	סך הכל

ד. מדדים כמותיים

בנוסף ליחסי הנזילות הפיקוחיים, במסגרת ניהול סיכון הנזילות נבחנים השינויים שחלו בסיכון זה באמצעות כלים ומדדים נוספים, לרבות:

- מודל פנימי לניהול סיכון הנזילות- על פי הוראת בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לעקוב אחר "יחס נזילות מזערי" (המוגדר כיחס שבין "כרית הנזילות", לבין התשלומים החזויים, נטו, בחודש הקרוב), בתרחישים שונים (ספציפי, מערכתי ומשולב) וברמות לחץ שונות. סיכון הנזילות מנוהל בבנק באמצעות כלים ניהוליים ומיחשוביים שפותחו בנושא זה, הכוללים אמצעים לפיקוח, מעקב ובקרה על נתוני הנזילות לטווח קצר. במסגרת זו פותח בבנק מודל עדכני ל"ניהול סיכון הנזילות". המודל משמש לניהול סיכון הנזילות, ובדק את "פער הנזילות" (המוגדר כפער שבין הנכסים הנזילים להתחייבויות לפרעון של הבנק) ו"יחס הנזילות", לטווחים ותרחישים שונים, וכן את "אופק ההישרדות" של הבנק (המוגדר כתקופה העתידית שבה הבנק צפוי לפעול ללא "גרעונות נזילות"), בתרחישים שונים.
- שימוש ב"תרחישי לחץ הפוכים", במטרה לנטר תרחישים שעלולים לגרום לירידה ביחס הנזילות המזערי, מתחת לרף המינימלי הנדרש.
- בחינת התמהיל ומידת הריכוזיות של מקורות המימון.
- מעקב וניתוח באשר למצבת הנכסים הלא משועבדים.
- שימוש באינדיקטורים לצורך זיהוי מוקדם של סממנים המצביעים על הרעה אפשרית במצב הנזילות של הבנק.
- מעקב אחר תזרימי המזומנים החוזיים של המכשירים הפיננסיים, ופערי הנזילות בגין תזרימים אלו.

ה. מגבלות בגיוס המקורות

לא חלות על הבנק מגבלות משמעותיות בגיוס מקורות. גיוס המקורות הוא מגוון ונעשה בכלל מגזרי הפעילות של הבנק ובדגש על לקוחות קמעונאיים ומסחריים.

ו. דירוג האשראי של הבנק

הבנק מדורג על ידי סוכנות הדירוג S&P מעלות. ביום 9 בפברואר 2025 פרסמה מעלות דוח דירוג עדכני עבור הבנק ואשררה את דירוג המנפיק ilAAA וזאת על אף הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל. תחזית הדירוג ממשיכה להיות "שלילית" על רקע עליה בסיכונים גיאופוליטיים כך שהיא ilAAA\Negative\ilA-1+ דירוג זה היה הדירוג של הבנק במהלך כל שנת 2024.

ז. התפתחות ביחסי נזילות פיקוחיים

(1) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לעקוב אחר "יחס כיסוי נזילות". היחס מוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - ונדרש שלא יפחת מ- 100%.

להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

31.12.2023	31.12.2024	
מיליוני ש"ח		
11,989	13,428	נכסים נזילים באיכות גבוהה
7,902	9,859	תזרים מזומנים יוצא, נטו
%		
152.0	136.0	יחס כיסוי הנזילות

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה מסתכם בסך של כ- 13.4 מיליארד ש"ח. סכום זה מורכב ממזומנים ופיקדונות בבנק ישראל בניכוי חובת הנזילות (בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי בנושא יחס כיסוי הנזילות) בסך 5.6 מיליארד ש"ח ומאגרות חוב של מדינת ישראל בארץ ובחו"ל, בניכוי שיעורי כיסוח בהתאם לכללי ההוראה, בסך 7.8 מיליארד ש"ח.

לאור העליה שחלה ברמת אי הודאות השוררת במשק בכלל, ובתחום המוניטרי במערכת הבנקאית, בפרט - התקבלה בבנק החלטה לשמר יחסי נזילות גבוהים, בין היתר באמצעות שינוי תמהיל הפקדונות, לרבות העלאת משקל הפקדונות הקמעונאיים ומשקל הפיקדונות מגופים לא פיננסיים.

במהלך תקופת הדוח חל קיטון משמעותי ביחס כיסוי הנזילות מ- 152.0% ביום 31.12.23 ל- 136.0% ביום 31.12.24. הקיטון ביחס כיסוי הנזילות משקף קיטון בפער שבין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא, נטו בסך של 518 מיליון ש"ח, ונובע מגידול חד יותר בתזרים היוצא נטו לעומת גידול מתון יותר בנכסים הנזילים באיכות גבוהה. יחס כיסוי הנזילות הממוצע בשנת 2024 הסתכם בכ- 143%.

נכון למועד הסמך לפרסום הדוח עומד יחס כיסוי הנזילות על כ- 144%, יחס גבוה מהנתון ליום 31 בדצמבר 2024. הגידול ביחס לאחר תאריך המאזן בא לידי ביטוי בגידול בפער הנזילות שהסתכם בסך של כ- 4.1 מיליארד ש"ח, לעומת ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 3.6 מיליארד ש"ח.

(2) יחס מימון יציב

הבנק מחשב את יחס המימון היציב נטו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 222 "יחס מימון יציב נטו". יחס המימון היציב נטו מוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש.

יחס זה צריך להיות שווה ל- 100% לפחות, על בסיס שוטף. "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון וההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של הבנק הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. נדרש לדווח על יחס המימון היציב נטו להנהלה הבכירה ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון.

מטרת היחס הינה לוודא שמירה על פרופיל מימון יציב והוא מגביל הסתמכות יתר של הבנק על מימון סיטונאי לטווח קצר. במסגרת ניהול סיכון הנזילות לטווח ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מבנק דיסקונט וכן מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע.

הבנק עומד בדרישות שקבע המפקח על הבנקים בהוראה.

נכון ליום 31.12.2024 יחס המימון היציב נטו של הבנק הוא 123.4% לעומת המגבלה הרגולטורית בשיעור 100%.

להלן נתונים באשר ליחס המימון היציב נטו בבנק:

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח		
45,883	46,961	מימון יציב זמין
35,943	38,053	מימון יציב נדרש
%		
127.7	123.4	יחס מימון יציב נטו

במהלך תקופת הדוח חל קיטון ביחס מימון יציב, נטו מ- 127.7% ביום 31.12.23 ל- 123.4% ביום 31.12.24. הקיטון ביחס מימון יציב נטו משקף גידול במימון היציב הנדרש בשיעור גבוה יותר מהגידול במימון היציב הזמין. המימון היציב הזמין כולל התחייבויות של הבנק לפרעון בפרק זמן של מעל לשנה באופן מלא וכן התחייבויות המגיעות לפרעון עד שנה אשר משוקללות בשיעור שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין המשקף את האפשרות למיחזור מעבר לשנה. המימון היציב הנדרש כולל נכסים של הבנק המגיעים לפרעון בפרק זמן של מעל לשנה באופן מלא וכן נכסים המגיעים לפרעון עד שנה אשר משוקללים בשיעור שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין המשקף את האפשרות למיחזור מעבר לשנה.

יחס המימון היציב מחושב בתדירות חודשית. נכון ליום 31 בינואר 2025 עומד יחס מימון יציב נטו על כ- 122.9% בדומה לנתון היחס ליום 31 בדצמבר 2024. וכן אין שינוי מהותי בסכום המימון היציב הזמין שהסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 47.0 מיליארד ש"ח.

ח. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכונים הנזילות והמימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

14. הסיכון התפעולי

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהול

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישת זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות הניהול הבנקאי התקין מס' 350, 359A ו-355.

מסגרת ניהול הסיכון מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי, שאושר על ידי הדירקטוריון, בנוהלי עבודה פנימיים, ובתהליכי עבודה ומערכות.

במסגרת זו הוגדרו התיאבון לסיכון, מגבלות החשיפה הפנימיות ואופן ניהול הסיכון, האחריות והסמכות של הגורמים המעורבים בניהול הסיכון, מתודולוגיות וכלים לזיהוי, למדידה להערכה ולניטור סיכונים, בקורות ומנגנוני דיווח.

מסגרת ניהול הסיכון תואמת להוראות בנק ישראל, ומבוססת על מסגרת ניהול הסיכון של החברה האם, בהתאמות הנובעות מאופי הפעילות של הבנק. ממשל ניהול הסיכון התפעולי מבוסס על שלושה קווי הגנה.

(2) מדדים כמותיים

הצהרת תיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות סיכונים תפעולים ברמת סיכון שיוזי גבוהה וגבוהה מאוד שאינה חורגת מהצהרת תיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות אחת לתקופה על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים, נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 31.12.2024, לעומת הנתונים המקבילים אשתקד:

פירוט הפרמטרים	31.12.2024		31.12.2023	השינוי
	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
דרישת ההון	549	479	70	
החשיפה לסיכון התפעולי	4,391	3,828	563	

בשנת 2024 נרשמה עליה של 563 מיליון ש"ח בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי, הנגזרת מהשינוי בבסיס ההכנסות של הבנק.

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

15. סיכונים נוספים

א. סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים, המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום".

תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים אבטחת מידע ו"סיכונים סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

הבנק פועל לצמצום החשיפה לסיכונים אבטחת מידע וסיכונים סייבר (הן ברשת הפנימית והן ברשת האינטרנט), באמצעות מגוון תהליכים ואמצעים, ובכללם:

- הטמעת מערכות בקרה וניהול אמצעים נתיקים המחוברים לתחנות העבודה.
- הטמעת מערכת המשמשת להעברה מאובטחת, רב שכבתית, של קבצים מרשתות חיצוניות לרשת הפנימית, העומדת בסטנדרטים שנבקעו על ידי בנק ישראל בנושא: "קודים עוינים".
- הטמעת כלי הגנה לבסיסי נתונים.
- הטמעת מנגנונים לזיהוי משתמשים.
- הקשחת קריטריונים לתקשורת במערכות "גישה מרחוק".
- שיפור האמצעים למידור בין קבוצות משתמשים שונות.
- הטמעת אמצעי אבטחה משופרים לתקשורת עם סניפי הבנק.
- הטמעת תשתיות טכנולוגיות מתקדמות, בעלות עמידות גבוהה יותר להתקפות סייבר.
- הטמעת מנגנוני "IPS", לצמצום החשיפה להתקפות על קו התקשורת.
- הטמעת אמצעי אבטחה להתגוננות בפני גורם עוין ביחידות הקצה.
- ביצוע תרגולות המדמות התקפות סייבר, הן בהיבט המשכיות עסקית והן לצורך מעקב אחר התנהלות עובדים ועמידה בנהלי הבנק.
- העלאת המודעות לנושא זה בקרב עובדים ומנהלים, באמצעות הרצאות והדרכות ובאמצעות עריכת תרגולות בסניפים וביחידות המטה.
- עריכת בקורות תקופתיות להערכת איכות אבטחת המידע, לרבות מבדקי חדירה למערכות, באמצעות גורם בלתי תלוי ומבדקי דלף מידע.
- עריכת סקרי סיכונים במערכות הבנק, לרבות בתחום הסייבר, בתדירות הנגזרת מרמת הסיכון.

בנוסף, הבנק מטמיע טכנולוגיות הגנה מתקדמות ומיישם פיתוח מתודולוגיות ותהליכים פרו-אקטיביים, במטרה להגן על יציבות ותפקוד הבנק.

בשנת 2024 לא נרשמו תקריות סייבר או אירועי אבטחת מידע משמעותיים, שגרמו לנזקים מהותיים (כספיים או אחרים). בין היתר, לאור הסטנדרטים הגבוהים בהם פועלים הבנק והחברה האם שלו ואמצעי ההגנה שננקטו על ידם בתחום זה, כמפורט לעיל.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל היעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם (או מאי ידיעת הוראות הדין או פרשנות שגויה שלהן), או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק (לרבות נושאי משרה ועובדי הבנק), וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, אכיפתית, כמו גם מהסדרים פרטניים, ועוד.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים בנושא זה מוצגים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכונים ציות

(1) כללי

סיכונים הציות מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין הבנק, בשל אי מילוי, או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים). הסטנדרטים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, הוסדרו על ידי בנק ישראל במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308, בנושא: "ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי".

בנוסף, נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון.

(2) פעילות הבנק במתן שירותים קורספונדנטיים לבנקים הפועלים ברשות הפלסטינית

במהלך שנת 2017 התקיימו מגעים שונים בין החברה האם לבין משרד האוצר, משרד המשפטים והפיקוח על הבנקים, במטרה לגבש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית (להלן: "הבנקים הפלסטינים"), באמצעות מתן כתב התחייבות בגין אי העמדה לדין פלילי ועל ידי מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2018 התקבלו בבנק ובחברה האם כתבי חסינות ושיפוי חתומים בידי המדינה, כדלקמן:

- בכתב החסינות התחייבה מדינת ישראל, כי לא יוגש כתב אישום נגד הבנק, החברה האם, נושאי משרה בהם ועובדיהם, בגין עבירות מסוימות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, זאת בקשר עם מתן שירותים קורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים בתקופה שמיום 28 במרס 2016, ועד ליום 31 במאי 2019 (להלן: "תקופת החסינות והשיפוי").

- בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק והחברה האם בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין סכום אפשרי שייפסק כנגד הבנקים בפסק דין חלוט, וכן בגין הוצאות שיוצאו על ידי הבנקים במסגרת ניהול הליכים אזרחיים או פליליים (שלא הסתיימו בהרשעה), אשר יינקטו כנגד הבנקים, נושאי משרה בהם, או עובדיהם, בקשר עם מתן שירותים לבנקים הפלסטינים בתקופת החסינות והשיפוי.

התחייבות המדינה לחסינות ושיפוי כאמור, כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, אשר נקבעו בכתבי החסינות והשיפוי.

ביום 26 ביוני 2018 הודיעה המפקחת על הבנקים לבנק ולחברה האם, כי לא תנקוט צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנקים בקשר למתן שירותים קורספונדנטיים, שעליהם חל כתב החסינות.

ביום 21 באוקטובר 2018 פורסמה הודעת מזכיר הממשלה, לפיה הממשלה החליטה להקים חברה ממשלתית, בבעלות מלאה של המדינה שתספק שירותים קורספונדנטיים למערכת הבנקאית הפלסטינית, באמצעות הרשות המוניטרית הפלסטינית במערך התשלומים בישראל, שיהוו תחליף מסוים לשירותים שמספקים חלק מהבנקים המסחריים כיום ולנוכח הודעתם בדבר כוונתם להפסיק לספק שירותים אלו.

ביום 30 ביוני 2019 התקבל בבנק ובחברה האם כתב שיפוי חתום בידי החשב הכללי, במסגרתו הווארכה תקופת השיפוי עד ליום 28 בפברואר 2021 (כשהמדינה רשאית להאריך מועד זה עד ליום 31 במאי 2021).

בכתב השיפוי התחייבה המדינה לשפות את הבנק והחברה האם בסכום שלא יעלה על 1.5 מיליארד ש"ח לכל אירוע בר שיפוי. בנוסף, התחייבה המדינה לשפות את הבנקים גם בגין הליכים שיסתיימו בקנס מוסכם בארה"ב (ללא הרשעה). התחייבות המדינה לשיפוי כפופה לסייגים ולתנאים בהם נדרשים הבנקים לעמוד בדומה לסייגים ולתנאים שנקבעו בכתב השיפוי המקורי.

לבקשת הבנק וחברת האם, התקבל ביום 9 בפברואר 2023 נוסח כתב שיפוי מתוקן, שבו בין היתר התחייבה המדינה לשפות את הבנק ואת חברת האם בסכום של עד 2 מיליארד ש"ח לכל אירוע בר שיפוי. התחייבות המדינה לשיפוי כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, בדומה לסייגים ולתנאים שנקבעו בכתב השיפוי המקורי.

על רקע עיכוב בתחילת פעילותה של החברה הממשלתית לקורספונדנציה, שהוקמה אך טרם החלה לפעול למתן שירותים לבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית, הוארך תוקף כתבי השיפוי והחסינות מספר פעמים, שהאחרונה בהן לשנה, עד ליום 30 בנובמבר 2025.

לאור האמור, ממשיך הבנק בשלב זה במתן השירותים.

חשיפה בגין סנקציות

הלחימה בין רוסיה לאוקראינה הובילה, בין היתר, להטלת סנקציות כלכליות על ישויות ועל יחידים, ועל אזורים בדלניים, וזאת בהמשך להטלת סנקציות בשנים קודמות על רוסיה ועל חצי האי קרים. כגוף הפועל מול לקוחות וגורמים בינלאומיים, כגון בנקים קורספונדנטים וקסטודיאנים, הבנק פועל ליישום משטר סנקציות נאות. בהמשך לאמור, הבנק נקט במספר פעולות, ובכלל זה, בין היתר, עיכובים ואף חסימות של פעולות העברה או הפקדה מגופים או ישויות הנכללים ברשימות מכוח הסנקציות הבינלאומיות לצורך וידוא עמידתם בסנקציות.

בנוסף, הבנק נקט בצעדים לקיום מעקב ובקורות נאותים שיבטיחו את שלמות ונאותות רשימות הגופים והאישים המוכרזים במערכת, לרבות באמצעות התאמתן לרשימות העדכניות של משרד האוצר בארה"ב OFAC, האיחוד האירופאי, וועדת הסנקציות של האו"ם, בריטניה ושווייץ, מיפוי פעולות בסיכון והטמעת בקורות נוספות בהתאם לנדרש. פעילות שלא בהלימה לסנקציות עלולה לחשוף את הבנק ומי מלקוחותיו הרלבנטיים, לצעדי אכיפה ולפגיעה במוניטין. שינויים תכופים בסנקציות ומורכבותן מגדילים את סיכון הציות לסנקציות ואת התשומות הנדרשות ליישומן.

הבנק וחברת האם קיבלו בחודש אוקטובר 2024 בקשה לקבלת מידע (request for information) מ-OFAC (office of foreign assets control), במסגרתה מבוקש מידע רחב על פעילות פיננסית בבנק של ומול ישראלים שארה"ב הכריזה עליהם והטילה עליהם סנקציות, וגורמים נוספים בישראל, לרבות כאלה שארה"ב טרם הכריזה עליהם. בשיחות הבהרה נמסר שהבנקים בקבוצת דיסקונט אינם מושא (subject) לפעולות אכיפה.

הבנק וחברת האם העבירו ל-OFAC מענה ראשוני לבקשה. בחודש ינואר 2025 קיבלו הבנקים הודעה ש-OFAC אינם מבקשים מידע נוסף.

לפרטים נוספים בדבר סיכוני סנקציות ובדבר מכתב המפקח על הבנקים מיום 8 ביוני 2022 בדבר "סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בין לאומיות וברשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות", ראה דוח שנתי 2022 (עמ' 241).

הנחיות לסקטור הפיננסי המדווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

ביום 11 באוקטובר 2023, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה הנחיות בדבר הצורך בהגברת הערנות של הסקטור הפיננסי לפעילות פיננסית בלתי-חוקית לאור מלחמת "חברות ברזל".

במסגרת זו הרשות ביקשה מהסקטור הפיננסי להגביר את תשומת הלב לנושא ולהקדיש את מלוא המשאבים הנדרשים לצורך ניטור, איתור ודיווח לרשות באופן אפקטיבי ומידי על פעילויות הנחזות כבעלות סיכון פוטנציאלי למימון ותמיכה בטרור.

הנחיות אלו כללו הוראות בדבר אופן הדיווח על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ולמשטרה, הפרטים אותם יש לציין בדיווח וכן קבלת הנחיות מהמשטרה במקרים הרלוונטיים. בנוסף, ניתנו דגשים בדבר הפרות פוטנציאליות של החוק והחובה לעכב פעולה ככל שהתעורר חשד כי פעולה מסוימת נוגעת לעבירת טרור חמורה.

16. הערכת חשיפת הבנק לגורמי סיכון

להלן ריכוז גורמי הסיכון אליהם חשוף הבנק בפעילותו השוטפת, והתייחסות למידת ההשפעה האפשרית של כל אחד ממרכיבי הסיכונים על הבנק:

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכוני האשראי	בינונית - גבוהה
- סיכון בגין איכות לווים ובטחונות ⁽¹⁾	בינונית - גבוהה
- סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽²⁾	בינונית
- סיכון בגין ריכוזיות לווים/ קבוצת לווים ⁽³⁾	נמוכה - בינונית
2. השפעה כוללת של סיכוני שוק	נמוכה - בינונית
- סיכון ריבית ⁽⁴⁾	נמוכה - בינונית
- סיכון אינפלציה ⁽⁵⁾	נמוכה
- סיכון שער חליפין ⁽⁶⁾	נמוכה
- סיכון מחירי מניות ⁽⁷⁾	נמוכה
3. סיכון נזילות ⁽⁸⁾	נמוכה - בינונית
4. סיכון תפעולי ⁽⁹⁾	בינונית - גבוהה
5. סיכון טכנולוגיית המידע ⁽¹⁰⁾	בינונית
6. סיכון סייבר ⁽¹¹⁾	בינונית - גבוהה
7. סיכון משפטי ⁽¹²⁾	נמוכה - בינונית
8. סיכון מוניטין ⁽¹³⁾	נמוכה - בינונית
9. סיכונים ציית ⁽¹⁴⁾	בינונית
10. סיכונים איסור הלבנת הון ⁽¹⁵⁾	בינונית - גבוהה
11. סיכון אסטרטגי ⁽¹⁶⁾	בינונית
12. סיכון מודלים ⁽¹⁷⁾	בינונית - גבוהה

להלן עיקרי הנימוקים להערכות שצוינו לעיל:

(1) **סיכון בגין איכות לווים ובטחונות** - לאור הפסקות האש שנחתמו בשתי הגזרות (צפון ודרום) וחוסר הוודאות האם תשמרנה, לצד אפשרות להתפתחויות בגזרות אחרות, וכן הסכיבה המאקרו כלכלית המתגרת, הערכת הסיכון הינה "בינונית - גבוהה" עם אופק עולה.

(2) **סיכון בגין ריכוזיות ענפית** - שיעור האשראי המסחרי הגבוה ביותר בבנק, בחתך "ענפי משק" הינו בגין אשראי שניתן ללווים שענף העיסוק שלהם הינו "ענף הבניה והנדל"ן" בישראל. שיעור סיכון האשראי הכולל ב"ענף הבניה והנדל"ן" ביחס לכלל סיכון האשראי לציבור בישראל בבנק ליום 31.12.2024, מסתכם בכ- 17.6% (31.12.2023 - 17.8%). בנוסף, תיק האשראי של הבנק כולל אשראי ללקוחות הפועלים בענף שירותים ציבוריים וקהילתיים המהווה כ- 14.1% מסיכון האשראי של הבנק (בעיקר לאור העסקה למיזוג בנק מוניציפלי), ומתאפיין ברמת סיכון נמוכה יחסית. לאור האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית".

(3) **סיכון בגין ריכוזיות לווים/ קבוצת לווים** - בהוראות בנק ישראל נקבעו מגבלות ביחס להיקף האשראי שיכול לתת תאגיד בנקאי ל"לווה", "קבוצת לווים" ו- "סך חבות הלווים הגדולים" (כהגדרת מונחים אלו בהוראות בנק ישראל). שיעור האשראי שניתן ללווים ולקבוצות לווים ביחס לאמצעי ההון של הבנק ליום 31.12.2024, הינו כדלקמן:

- ללווה הגדול ביותר: 5.4%, הנמוך ב- 64.1% מתחת למגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל.
- ל"קבוצת הלווים" הגדולה ביותר: 7.0%, הנמוך ב- 72.0% מתחת למגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל.
- מגבלת "סך החבויות הגדולות" שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור 120% מהון הבנק), אינה אפקטיבית - מכיוון שיתרת האשראי ליום 31.12.2024 אינה כוללת קבוצות לווים, שהיקף האשראי שניתן להן עולה על 10% מאמצעי ההון של הבנק.

בנוסף, נקבעו בבנק מגבלות נוספות שנועדו להפחית את ריכוזיות האשראי בבנק, לרבות הגבלת מספר הלקוחות הגדולים בבנק. לאור הפער הגבוה בין שיעורי הריכוזיות הנמוכים יחסית בבנק, ביחס למגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל (ומגמת השיפור שנרשמה בנתונים אלו בשנים האחרונות) - ומכיוון שהמדד האלטרנטיבי למדידת פיזור אשראי בבנק (מדד "ג'ני"), מצביע על רמת ריכוזיות נמוכה יחסית בבנק (שנמצאת אף היא במגמת שיפור בשנים האחרונות), מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה - בינונית".

(4) **סיכון ריבית** - להערכת הנהלת הבנק נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות נאותות בנושא זה (כמפורט לעיל), וחשיפת הבנק בפועל נמוכה ממגבלות אלו. במסגרת חישוב החשיפה לסיכון זה נכללות גם התחייבויות ארוכות טווח לתשלום זכויות עובדים, בהתבסס על שוויין ההוגן הנגזר משיעורי ריבית עדכניים (כמתחייב מיישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא זה). בהתבסס על היקף המרכיבים החשופים לשינויים בשיעור הריבית, ותוצאות מבחני הרגישות שנערכו בנושא זה, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה - בינונית".

(5) **סיכון אינפלציה** - המגבלות שהציב הדירקטוריון בנושא השקעת הון רובד ראשון במגזר ה"צמוד" (כמפורט לעיל), מותירות בידי הנהלת הבנק חופש פעולה משמעותי. הציפיות לירידת סביבת האינפלציה הינן בתוך הטווח שקבע בנק ישראל (בחלק העליון של הטווח). מכיוון שהבנק עוקב מקרוב אחר השינויים בתחזיות המקרו - כלכליות, ומגיב בצורה דינמית לשינויים בתחזיות אלו, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה".

(6) **סיכון שער חליפין** - להערכת הנהלת הבנק, המגבלות שקבע הדירקטוריון בנושא זה (כמפורט לעיל) שמרניות. בפועל, חשיפת הון רובד ראשון של הבנק למגזר המט"ח נמוכה מהותית מהמגבלות שנקבעו, ולפיכך מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק בגין מרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה".

(7) **סיכון מחירי מניות** - לאור היקפי ההשקעה הנמוכים של הבנק במכשיר זה, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה".

(8) **סיכון נזילות** - הבנק מיישם מדיניות המכוונת לניהול שמרני של סיכון הנזילות בהתייחס למגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל. בנוסף, פועל הבנק להגדלת הפיזור ושיפור בתמהיל הפיקדונות, ומפעיל מודלים ומגבלות שונות לניהול סיכון הנזילות (כמפורט לעיל). לאור העליה הנמשכת בעלויות גיוס הנזילות בעולם ובפרט בארץ, ועל רקע השלכות הורדת דירוג המדינה וקביעת תחזיות דירוג שליליות, הערכת ההשפעה של סיכון הנזילות נותרה "נמוכה-בינונית".

(9) **סיכון תפעולי** - בשנים האחרונות מיישם הבנק מספר תהליכים תפעוליים מרכזיים ובכללם: המשך העתקת פעילויות תפעוליות מהסניפים ליחידת תפעול עורפי ייעודית, ויישום התייעלות תפעולית והתאמה תהליכי עבודה לסביבה המשתנה. האירועים והתהליכים כאמור, מגבירים את חשיפת הבנק לסיכון התפעולי, לרבות חשיפה לסיכונים מעילות והונאות. כמענה לאתגרים אלו הבנק מפעיל אמצעים טכנולוגיים ותהליכי בקרה ממוקדים שנועדו להפחית את החשיפה לסיכונים אלו. העליה בשנים האחרונות בפעילות לקוחות בערוצים ישירים מביאה גם לעליה בנסיגות ההונאה לרבות מסרוני התחקות, אמצעי "פיישינג", זיוף והעתקת כרטיסי כספומט ואחרים. הבנק נעזר בשני מישורים, טכנולוגי והסברתי, לצורך הפחתת החשיפה. לאור האמור לעיל מעריכה הנהלת הבנק את הערכת חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית גבוהה".

(10) **סיכון טכנולוגיית המידע** - השירותים הבנקאיים והמידע שמספק הבנק ללקוחותיו מבוססים על תשתיות מחשוב וטכנולוגיית המידע המשמשות את הבנק. הבנק נמצא במגמה לאימוץ חדשנות, והמשך הטמעת שינויים טכנולוגיים לאור רגולציה והמשך פיתוחים בנקאות בתקשורת ופיתוחי בנקאות פתוחה לאור האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית".

(11) **סיכון סייבר** - הסיכון הוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו ולנזקים אחרים, הנובעת מהתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב או התקשורת של הבנק. מערכות המידע המשמשות את הבנק מבוססות על מערכות המחשב המרכזיות של החברה האם המתפעלת ומתחזקת אותן. בשנים האחרונות נרשמו מספר שינויים בתהליכי העבודה ואירועים חיצוניים, הכוללים היבטים טכנולוגיים וקיברנטיים, לרבות:

- האצת המעבר למתן שירותי בנקאות באמצעים דיגיטליים ושימוש במערכת "פתוחות".
- התגברות התקפות קיברנטיות על חברות ומערכות פיננסיות בארץ ובעולם.
- שינוי תצורת עבודה לסביבה אחודה המאפשרת, חיבור עובדים למערכות המחשוב של הבנק במתכונת עבודה מאובטחת מרחוק.

החברה האם מקצה משאבים להתמודדות עם הסיכונים ומשפרת את איכות ניהול הסיכון לרבות יישום דרישות הסדרה, קביעת מדיניות ונהלים, וחזוק הכלים לניטור ובקרת הסיכון.

בנוסף, הבנק משקיע משאבים בביצוע תרגולות המדמות התקפות סייבר ובהעלאת המודעות לנושא זה, בקרב עובדים ומנהלים, באמצעות הדרכות והרצאות ובאמצעות עריכת תרגולות בסניפים וביחידות המטה. הבנק משקיע משאבים רבים להפחתת החשיפה לסיכונים סייבר.

לאור האמור לעיל, ובעקבות התגברות האיומים להתקפות קיברנטיות והעליה שנרשמה בעוצמה וברמת הסבירות שלהם, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק בגין מרכיב סיכון זה ברמה "בינונית גבוהה".

(12) **סיכון משפטי** - הסיכון המשפטי הוגדר, כאמור, כ"חשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או מאי ידיעת הוראות הדין או פרשנות שגויה להן, או מחשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק, נגד מי מעובדי הבנק או נושאי המשרה שלו (במסגרת עבודתם בבנק ובעבורו), במישור הפלילי, המנהלי או האזרחי. וכן חשיפה לקנסות או לצעדי עונשין, כתוצאה מפעילות פיקוחית, אכיפתית כמו גם מהסדרים פרטניים ועוד. הבנק מנטר את הסיכון המשפטי, נכון לתקופת הדוח לא נרשמו בבנק הפסדים מהותיים בתחום זה. רמת הסיכון נותרת יציבה, זאת על אף עליה בהיקף השינויים הרגולטוריים ובאסדרה מתפתחת, לרבות בנושאים צרכניים ותומכי תחרות, זאת לצד עליה בכמות פניות מאסדרים שונים המחייבת היערכות והקצאת משאבים מתאימות, והתגברות צעדי האכיפה בתחום המשפטי בארץ ובעולם. לפיכך, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה ברמה "נמוכה - בינונית".

(13) **סיכון מוניטין** - הסיכון מוגדר כ"חשיפת הבנק להפסדים כתוצאה מפגיעה בתדמיתו בקרב: לקוחות, משקיעים, אנליסטים וגופים רלוונטיים אחרים, שעלולה להשפיע לרעה על יכולת הבנק לפתח קשרים עסקיים או לשמר אותם, באופן שיקשה על הבנק לגייס מקורות מימון". בשנים האחרונות נרשמה עליה במודעות הצרכנית בציבור לגבי השירותים הניתנים על ידי המערכת הבנקאית ועלויותיהן, שלוותה בצעדי חקיקה בעלי "היבט צרכני" ובפרסומים שונים באמצעי התקשורת בנושא זה המופיעים בתדירות הולכת וגוברת. הבנק מתמודד עם האתגרים הכרוכים בניהול סיכון זה, באמצעות הקשחת נהלים בתחום אתיקת השירות והעלאת המודעות בקרב העובדים להיבטי מתן שירות אלה. לאור האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק בגין מרכיב סיכון זה - ברמה "נמוכה - בינונית".

(14) **סיכון ציות (כולל סיכונים חוצי גבולות)** - הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה, ולפגיעה במוניטין הבנק בשל אי מילוי או כשל בציות להוראות חקיקה (לרבות הוראות שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים), לרבות בגין חקיקה חוצת גבולות ("CROSS BORDER").

הבנק מנטר את החשיפה לסיכון זה באמצעות ביסוס תשתית נאותה (בהיבט הארגוני ובהיבט תהליכי העבודה), לרבות:

- מינוי פונקציית ציות ייעודית בלתי תלויה.
- קביעת מדיניות ציות המקיימת את הכללים שנקבעו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- אימוץ תוכנית אכיפה פנימית בנושא הייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, המבוססת על קריטריונים שנקבעו על ידי הרשות לניירות ערך.
- אימוץ תוכנית אכיפה פנימית בנושא תחרות כלכלית והגנה על הפרטיות, המבוססת על הציפייה הפיקוחית.
- יישום מדיניות סיכונים חוצי גבולות ונהלים הנגזרים ממנה, אשר קובעים תאבון סיכון נמוך לניהול חשבונות תושבי חוץ.

סיכון הציות כולל גם סיכון הוגנות (Conduct Risk), שהתממשותו האפשרית נובעת ממתן שירות לא הוגן ללקוחות הבנק. הבנק פועל לגדר סיכון זה באמצעות הטמעת ערכי הוגנות במגוון השירותים הניתנים ללקוחותיו בערוצים השונים. בשל ריבוי דרישות רגולטוריות בנושאי ציות בכלל ובנושא הוגנות צרכנית בפרט, לצד הגברת הבקרה, האכיפה והטלת עיצומים כספיים, הבנק מעריך את הסיכון ברמה "בינונית".

(15) **סיכונים הלבנת הון ומימון טרור** - הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה, ולפגיעה במוניטין הבנק בשל אי מילוי או כשל בציות להוראות החוק לאיסור הלבנת הון והחוק לאיסור מימון טרור, הוראות הצווים, התקנות והוראות הפיקוח על הבנקים בתחום זה.

הבנק מנטר את החשיפה לסיכון זה באמצעות ביסוס תשתית נאותה (בהיבט הארגוני ובהיבט תהליכי העבודה), לרבות:

- קביעת מדיניות אה"ה ומימון טרור ונהלי עבודה הנגזרים ממנה
- פיתוח כלים ותשתיות התומכים בניהול וניטור הסיכון
- מימוש תפיסת הפעלה של מערך הציות באמצעות מוקדי ציות אזוריים, נאמני ציות מורחבים ונאמני ציות בסניפים. בשנים האחרונות נרשמה עליה בהיקף דרישות הרגולציה בארץ ובעולם ומסתמנת הגברת הדרישות והאכיפה ליישום משטרי הסנקציות הבינלאומיות, הסכמים לחילופי מידע אוטומטיים בין מדינות, הגדרת עבירות מס כ"עבירות מקור" לעניין החוקים לאיסור הלבנת הון, הרחבת צעדי האכיפה על ידי הרשויות בארץ ובחו"ל המובילים לאתגרים בתחום התשתיות התומכות בניטור הסיכון. זאת לצד התגברות הסיכונים לפעילות מימון טרור על רקע המלחמה. הבנק פועל להגברת ניטור מבוסס סיכון באמצעות חיזוק התשתיות התומכות בתחום, פיתוח כלי דאטה ואנליזה וביצוע בקורות מבוססות סיכון, במטרה להוביל לשיפור אפקטיביות הבקורות המבוצעות בקו הראשון והשני. לאור האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק את חשיפת הבנק בגין מרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית - גבוהה".

16) סיכון אסטרטגי - בשנים האחרונות חלו שינויים רבים בסביבת הפעילות העסקית בכלל ובסביבת הפעילות הבנקאית, בפרט - הנובעים בין היתר מהתפתחויות מהירות בטכנולוגיית המידע, שחיקת מקורות ההכנסה והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחץ בנקאית. השינויים הטכנולוגיים הרבים, והצטרפות מתחרים חדשים מענפי הטכנולוגיה לתחום מתן שירותי בנקאות, כמו גם השינויים בשיטות העבודה ובתהליכים התפעוליים בהם נעשה שימוש על ידי מתחרים אלו, מעלה את חשיפת הבנק (כמו גם בנקים אחרים במערכת), לפגיעה ב"מודל העסקי".

הנהלת הבנק מעריכה את חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית".

17) סיכון מודלים - הבנק פועל על פי תוכנית עבודה רב שנתית לפיתוח מודלים מתקדמים, בשיתוף פעולה עם חברת האם כמו גם לשיפור מתמשך של הכלים והמתודולוגיות התומכים בניהול סיכונים המודלים. נמשך ניהול תכנית העבודה לפיתוח ולתיקוף המודלים בשיטה מבוססת סיכון. במסגרת תחום סיכונים המודלים פועלים לחיזוק תשתיות ניהול הסיכון, תוך מיכון תהליכים וביסוס גישה עצמאית לאור האמור לעיל מעריכה הנהלת הבנק את הערכת חשיפת הבנק למרכיב סיכון זה - ברמה "בינונית גבוהה".

מידע מפורט באשר לגורמי סיכון נוספים ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

הערה:

בתהליך הערכת הסיכונים והשפעתם נעשה שימוש, בין היתר, במודלים (לגבי חשיפות לסיכונים הניתנות להערכה כמותית). עם זאת, לגבי חלק מסוגי הסיכונים נדרש להניח הנחות בדבר עצמת האירוע העתידי ובדבר ההסתברות שאירוע כזה אכן יקרה. הערכת הסיכונים והשפעתם, כפי שפורטה לעיל, הינה הערכה סובייקטיבית של הנהלת הבנק. לאור האמור לעיל, יש להיזהר בבחינת גורמי הסיכון והערכת השפעתם, ובעריכת השוואות בעניין זה בין הבנקים.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות

17. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים. יישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי.

בהמשך לאמור לעיל, מובאת בפרק 18 להלן סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים".

18. אומדנים חשבונאיים קריטיים

א. הפרשות להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים המחייבות אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL), כמתואר בביאור 1 בדבר המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024. בהתאם לכללים החדשים, ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי. באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד, שמשקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. אומדן ההפסדים הצפויים כאמור נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים שהבנק פיתח. בין היתר, מודלים מבוססי דירוג אשראי (LGD-I PD), הערכת השפעות של שינויים בתנאים המקרו כלכליים, התאמות איכותיות, הערכות בדבר שיעורי ניצול ומימוש של פריטים חוץ מאזניים והערכות בדבר תקופות הזמן לפירעון. התהליך כאמור מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות. לשינוי באומדנים או בהערכות, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של הנהלה אשר מתחשבת, בין היתר, בשיטות ההערכה שמיושמות לקביעת ההפרשה. כתוצאה מההשלכות השליליות האפשריות של מלחמת "חברות ברזל" הגדיל הבנק באופן משמעותי את יתרת ההפרשות להפסדי אשראי בעיקר בחובות הנבחנו במסלול הקבוצתי. עיקר ההגדלה של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי נעשתה דרך רכיב המקרו הכולל את ההשפעה האפשרית של שינויים בתנאים המקרו כלכליים.

ב. התחייבויות תלויות

כנגד הבנק תלויות ועומדות תביעות משפטיות בנושאים שונים, לרבות: חיוב ריבית שלא כדין (או שלא על פי המוסכם), התניית שירות בשירות, גביית עמלות או חיובים שונים שלא כדין, אי ביצוע הוראות והפעלת שיקול דעת מוטעה.

לצורך הערכת ההפסדים האפשריים בגין תביעות אלו, מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים המייצגים את הבנק בתביעות אלו ומסווגת אותן לאחת מהקטגוריות הבאות:

- תביעות שצפוי הפסד בגין - לגביהן נערכת הפרשה בדוחות הכספיים על פי העובדות הידועות לבנק.
- תביעות שהסיכוי להפסד בגין קלוש - לגביהן לא נערכת הפרשה להפסד, אך ניתן גילוי בגין כאשר סכום התביעה הינו מהותי מאד.
- תביעות שאפשרות התממשותן איננה קלושה - לגביהן לא נערכת הפרשה להפסד, אך ניתן גילוי לסכום החשיפה הכולל של הבנק בגין. על פי הוראות בנק ישראל, יש לכלול בדוחות הכספיים גילוי באשר לתביעות המהותיות בקבוצה זו.

כאמור לעיל, שיוך התביעה לאחת הקטגוריות שצינו לעיל, וערכת הפרשות להפסדים (ככל שיידרשו), מבוססים על חוות דעתם של יועצים משפטיים רלוונטיים. חוות דעת אלה מבוססות על הערכות סובייקטיביות ומתייחסות בחלקן לנושאים שונים ובכללם בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהניסיון והידע שנצברו בהם עד כה, אינם מספיקים.

לפיכך, ייתכן שתוצאות התממשותן של חלק מהתביעות בפועל, תהיה שונה מחוות דעתם של היועצים המשפטיים. לאור היקף התביעות התלויות כנגד הבנק, ייתכן שלא התממשות חוות דעתם של היועצים המשפטיים כאמור, תהיה השפעה משמעותית על התוצאות הכספיות של הבנק.

התביעות שהוגשו כנגד הבנק נבחנות על ידי הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים בתדירות רבעונית, תוך התייחסות להתפתחויות שחלו בהליכים המשפטיים המתנהלים בגין. בסיום התהליך מעדכנת הנהלת הבנק, את ההפרשות להפסדים אפשריים בגין תביעות אלה, ככל הנדרש.

ג. זכויות עובדים

(1) התחייבות לתשלום פיצויי פרישה

• כללי

ההפרשות בגין התחייבויות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מחושבות על בסיס אקטוארי, הכולל הערכות באשר לשיעור העובדים שצפויים לפרוש במועד מוקדם מזה שנקבע בהסכמי ההעסקה (מכל סיבה שהיא), ובאשר להטבות נוספות שצפויים לקבל עובדים אלה. כמו כן, ההפרשות מחושבות על פרמטרים סטטיסטיים ותחזיות לגבי העתיד, כגון: תוחלת החיים הצפויה, שיעורי פרישה מוקדמים, גיל העובדים במועד פרישתם המוקדמת, שיעורי עליית השכר הריאלי הממוצעים בעתיד, שיעור ההיוון ועוד.

לפיכך, ההפרשה בגין התחייבות הבנק הנגזרת מהערכה אקטוארית זו, רגישה לשינויים אפשריים בפרמטרים או בתחזיות עליהם היא מבוססת, באופן שסטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את סכום התחייבות הכלול בדוחותיו הכספיים של הבנק - במידה מהותית.

בבסיס החישוב האקטוארי נכללו ההנחות הבאות:

- שיעורי פרישת העובדים בעתיד מבוססים על שיעורי הפרישה הממוצעים שנצפו בשנים 2004 - 2019, ועל תחזיות ההנהלה.
- סכומי ההטבות הפוטנציאליות הנוספות העשויות להשתלם בעתיד לעובדי הבנק, מבוססות על הסכומים אותם שילם הבנק בעבר, ועל הערכות ההנהלה באשר לסכומי הפיצויים המוגדלים שעשויו הבנק לשלם בעתיד לעובדים הפורשים.
- סכומי ההטבות הנוספות שישולמו בעתיד, נוכו לערכם הנוכחי, בשיעור ריבית ממוצעת של כ- 2.4% לשנה (31.12.2023 - 2.1%) (הנגזרת מאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב והנחיות בנק ישראל).
- שיעור עליית השכר הריאלי הממוצע הצפוי בעתיד, יסתכם בכ- 1.9% לשנה, ומבוסס על הסכם השכר בבנק.

בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 נכללו הפרשות בגין התחייבויות הבנק לתשלום מענקי פרישה לעובדיו על בסיס אקטוארי, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. יתרת הפרשות אלו ליום הדוח הסתכמה בסך 506 מיליוני ש"ח (31.12.2023 - 578 מיליוני ש"ח).

להלן נתונים באשר להשלכות הכספיות בגין שינויים אפשריים בפרמטרים ובהנחות שעמדו בבסיס ההערכה האקטוארית, על הפרשות הבנק בגין התחייבותו לתשלום פיצויי פרישה לתאריך המאזן:

גידול בהתחייבויות		השינוי בפרמטר
31.12.2023	31.12.2024	
מיליוני ש"ח		
33	33	- עליה בשיעור של 1 נקודות האחוז בשיעורי הפרישה של העובדים
10	10	- עליה בשיעור של 10 נקודות האחוז בשיעורי הפיצויים המשולמים
26	24	- עליה בשיעור של 0.5 נקודות האחוז בשכר הריאלי השנתי של העובדים
55	50	- ירידה של 1 נקודות האחוז בשיעור ריבית ההיוון

(2) הטבות לאחר סיום העסקה

עובדי הבנק זכאים לקבלת הטבות מסוימות לאחר צאתם לגמלאות.

על פי כללי חשבונאות מקובלים יש לערוך הפרשה על בסיס אקטוארי, בהתחשב בהסתברות למימושה - ולהציג אותה בדוחות הכספיים על פי ערכה המהוון לתאריך עריכתה. ההפרשה תשקף את התחייבות הבנק בגין זכויות אלו. עם זאת, ההפרשה כפופה לגורמי אי ודאות, מכיוון שמימוש הזכויות שתוארו לעיל, מותנה בקיום "תנאי סף" מסוימים בעתיד - שאין ודאות להתממשותם בפועל.

לפיכך, עריכת ההפרשות בגין התחייבות צפויה זו כרוכה במבחני הסתברות באשר לעוצמתם האפשרית של פרמטרים מסוימים המשמשים בתחשיב, לרבות:

- מספר העובדים שיפרשו מהבנק במועד שנקבע לצאתם לגמלאות , ולא לפני כן.
 - מספר העובדים שיממשו את הטבות הניתנות לגימלאי הבנק, בתקופה המבוססת על תוחלת החיים הממוצעת.
- בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2024, נכללו הפרשות בגין התחייבות זו, בהתאם לכללים שנקבעו על ידי בנק ישראל המבוססים על תקני החשבונאות המקובלים בארה"ב (ראה ביאור 1 יג' בדוחות הכספיים). יתרת ההפרשה בגין התחייבות זו, ליום 31.12.2024 מסתכמת בסך של 51 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 53 מיליון ש"ח).

ההפרשות נערכו על בסיס תחשיבים אקטואריים שנערכו על ידי אקטואר בלתי תלוי מומחה והתבססו על קריטריונים ופרמטרים שונים, לרבות שיעור הפרישה הממוצע של עובדים, ברמות ותק שונות; תוחלת החיים הצפויה; גיל הפרישה מהעבודה; והיוון תזרימי התשלומים הצפויים, בשיעור של 2.5% - 2.4% לשנה (31.12.2023 - 2.3% - 2.1%).

ההסתברות למימוש הזכויות, הנגזרת מההערכה האקטוארית כאמור, מתבססת על פרמטרים וכלים סטטיסטיים, הנגזרים מניסיון העבר ותחזיות לגבי העתיד. לפיכך, ההפרשה בגין התחייבות הבנק המחושבת על בסיס ההערכה האקטוארית כאמור, רגישה לשינויים אפשריים בפרמטרים או בתחזיות עליהם היא מבוססת, באופן שסטיה אפשרית בגורמים אלו, עלולה להטות את סכום ההתחייבות הכלול בדוחותיו הכספיים של הבנק - במידה מהותית.

להלן נתונים באשר להשלכות הצפויות בשל שינויים אפשריים בפרמטרים ובהנחות שעמדו בבסיס ההערכה האקטוארית, כאמור, על ההפרשות בגין התחייבות הבנק לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה, לתאריך המאזן:

גידול בהתחייבויות		השינוי בפרמטר
31.12.2023	31.12.2024	
מיליוני ש"ח		
1	1	- ירידה בשיעור של 1 נקודות האחוז בשיעורי הפרישה של העובדים
11	10	- ירידה בשיעור של 1 נקודות האחוז בשיעור ריבית ההיוון

19. בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.

בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכוללות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.

קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.
- במקביל להוראה זו, פרסם המפקח על הבנקים הוראת דיווח, בדבר: "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי", המיישמת את חובות הדיווח הנגזרות מסעיף 404 SOX. בהתאם להוראה זו ייכלל בכל דוח שנתי "דוח בקרה פנימית", שיכלול:

- הצהרה על אחריות ההנהלה לקיומו ותחזוקתו של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על דיווח כספי.
- הערכה לגבי יעילותם של מערך וניהול הבקרה הפנימית על דיווח כספי. הערכת התאגיד הבנקאי, כאמור, תבוקר על ידי רואה החשבון המבקר - בהתאם לתקני ביקורת שיאומצו או שיתפרסמו על ידי ה- PCAOB, ובסיומה תומצא על ידו חוות דעת.

בשנת 2024 ערך הבנק, בסיוע יועצים חיצוניים, בדיקות מדגמיות לתיקוף מערך הבקרה הפנימית על דיווח כספי. הבדיקות כללו: עדכון התיעוד הקיים בגין תהליכים עסקיים המשליכים על דיווח כספי, סקירת הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, סקירת בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, עדכון התיעוד בגין תהליכים שנוספו ושנו בתקופת הדוח, ובדיקות שוטפות של הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

בנוסף לאמור לעיל, הבקרה הפנימית על דיווח כספי מבוססת על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של ה- "COSO" משנת 2013. ערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בבנק, בוקר על ידי רואי החשבון המבקרים ונמצא אפקטיבי. חוות הדעת של רואי החשבון המבקרים על הבקרה הפנימית, במתכונת שנקבעה על ידי בנק ישראל, נכללה בדוחות אלו לפני חוות הדעת על הדוחות הכספיים.

ג. ערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2024, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, למעט ההתקדמות בהטמעתה של מערכת חדשה למכשירים פיננסיים נגזרים, ברבעון הנוכחי ובהמשך לרבעון הקודם, לשלב בו נוצר ממשק חשבונאי ממערכת זו ישירות לספר הראשי. ברבעון הנוכחי החל טיפול בנגזרי ריבית בחלק מממשקי המערכת החדשה. המערכת החדשה מחליפה מערכות קיימות הן במימד התפעול, היצירה וההקמה של מכשירים נגזרים והן במימד הרישומים החשבונאיים. המערכת החדשה צפויה בהמשך לרכז את כלל הטיפול במכשירים נגזרים.

חלק ה' - מידע נוסף

20. עניינים אחרים

א. ועדה מיוחדת ובלתי תלויה בעניין הליכים משפטיים שהתנהלו באוסטרליה

נגד הבנק ונגד חברת האם (להלן: "הבנקים") התנהלו הליכים שונים באוסטרליה ובישראל הנוגעים לחשבונות בבנקים שניהלו בני משפחה אוסטרלית מסוימת וחברות הקשורות אליהם.

בחודש ינואר 2021 חתמו הבנקים על הסכמי פשרה, במסגרתם הסכים הבנק, מבלי להודות באחריות, לשלם כפשרה סך של כ- 8 מיליון דולר אוסטרלי (המהווים כ-20 מיליון ש"ח), בתמורה לסילוק כל תביעה או טענה אפשרית של התובעים כנגד הבנק, לרבות בקשר להליכים, בני המשפחה והחברות הקשורות. לפרטים נוספים, ראו ביאור 26ב' (6) (עמ' 210) בדוחות הכספיים לשנת 2020. הבנק ביצע הליך הפקת לקחים על מנת למנוע הישנות אירועים מסוג זה.

בחודש ינואר 2021, לפי דרישת המפקח על הבנקים, החליטו דירקטוריון הבנק ודירקטוריון החברה האם להקים ועדה משותפת לשני הדירקטוריונים, שתהיה ועדה מיוחדת ובלתי תלויה, שבראשה תעמוד כבוד השופטת (בדימוס) הגב' הילה גרסטל. ביום 15 באוגוסט 2021 מונה כבוד השופט (בדימוס) מר יעקב שיינמן, לכהן כיו"ר משותף של הוועדה לצידה של כבוד השופטת (בדימוס) גרסטל.

על הוועדה הוטל לבחון את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את התנהלות הבנקים, שהביאה להליכים שבגינם נחתמו הסכמי הפשרה, תוך התייחסות, בין השאר, להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות הדירקטוריון וההנהלה הבכירה ובכלל זה, לקבוע מסקנות והמלצות כלליות ואישיות כלפי נושאי משרה ועובדים, ככל שנדרש, לרבות בהתייחס להטבות שכר שניתנו לנושאי המשרה בתקופה הרלוונטית. בהתבסס על כל הטענות, המידע, המסמכים והראיות שעמדו בפניה, העריכה הוועדה את ההסתברות להטלת אחריות על נתבעים אפשריים, לפי עילות התביעה השונות, ואת המשמעות הכרוכה בניהול הליכים מבחינת הבנקים.

הוועדה, בתפקידה כוועדת תביעות בלתי תלויה, הגישה לדירקטוריונים של הבנקים דוחות נפרדים, ביחס לבנק דיסקונט וביחס לבנק מרכנתי.

במסגרת הדוחות, המליצה הוועדה לדירקטוריון הבנק שלא לנקוט הליכים משפטיים נגד הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים בגין הפרת חובת אמונים, מאחר שהיא סבורה שסיכוייה של עילת תביעה כאמור בנסיבות העניין, הם אפסיים. הוועדה המליצה לדירקטוריון הבנק שלא לנקוט הליכים משפטיים נגד הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים בגין הפרת חובת זהירות, מאחר שהיא סבורה שסיכוייה של עילת תביעה כאמור בנסיבות העניין, הם נמוכים מאוד. בהתאם לכך, סבורה הוועדה שאין מקום לדרוש מהדירקטורים ונושאי המשרה האחרים השבה של תגמולים שקיבלו במסגרת כהונתם בבנק בתקופה הרלוונטית, ואין מקום לנקוט הליך משפטי בעניין זה.

לגבי שלושה עובדים לשעבר בבנק, שאינם נושאי משרה, קבעה הוועדה כי התקיימה הפרה לכאורית של חובת הזהירות המוטלת עליהם כעובדי הבנק. עם זאת, לאחר שבחנה את טובת הבנק במובן הרחב, ובכלל זה את התועלות, הנזקים, העלויות והרווחים האפשריים הכרוכים בניהול תביעה כאמור, הוועדה המליצה לדירקטוריון הבנק שלא לנקוט בהליך משפטי נגד עובדים אלה.

הוועדה קיימה משא ומתן עם המבטחים של הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים ובמסגרת הדוחות המליצה להגיע להסדר פשרה, בכפוף לאישורו של בית המשפט המחוזי במסגרת הבקשה לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת שהוגשה בקשר עם האירועים נושא ההליכים באוסטרליה, כאמור בסעיף 12א' לפרק הממשל התאגידי (עמ' 242) בדוח הכספי לשנת 2022 ("הבקשה לגילוי מסמכים"), שכולל תשלום לבנקים בגין כלל העילות והטענות האפשריות נגד דירקטורים, נושאי המשרה האחרים והעובדים בשני הבנקים בסכום כולל, סופי ומוחלט של 18.1 מיליון ש"ח.

מתוך סכום זה, סך של 15.5 מיליון ש"ח ישולם לבנקים וסכום של 2.6 מיליון ש"ח ישולם בעבור שכר טרחה, הוצאות וגמול (כאשר את רכיב המע"מ בלבד על הסכום האחרון ישלמו הבנקים מתוך סכום הפשרה).

הוועדה ציינה כי לאחר שנערכו עמם פגישות והוצגו בפניהם ממצאי הוועדה והמלצותיה, סכום פשרה זה מקובל גם על באי כוח המבקש בבקשה לגילוי מסמכים.

דירקטוריון הבנק ודירקטוריון חברת האם דנו במספר ישיבות בדוחות הוועדה ובהמלצותיה, וכישיבותיהם מהימים 20 ו-26 בנובמבר, 2023, בהתאמה, החליטו לאמץ את הממצאים, המסקנות והמלצות הוועדה במלואן, תוך שהם מנחים את הנהלות הבנקים והיועצים המשפטיים לפעול לגיבוש ומימוש הסדרים בהתאם.

ביום 30 בנובמבר 2023 הודיעו הצדדים לבית המשפט בדבר אימוץ המלצות הוועדה על ידי הבנקים. ביום 10 באפריל 2024 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסכם פשרה בין הבנקים לבין הגורמים הרלבנטיים. לא הוגשו התנגדויות להסכם הפשרה במהלך התקופה שקצב לכך בית המשפט. ביום 1 באוגוסט 2024 הודיעו הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים כי אין הם מתנגדים לאישור הסדר הפשרה. עם זאת, הצביעו הגורמים המקצועיים על מספר סוגיות שלדעתם ראויות לבחינה על ידי בית המשפט. ביום 1 באוקטובר 2024 הוגשה תשובת הבנקים לעמדת הגורמים המקצועיים וביום 14 בנובמבר 2024 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה.

הוועדה, בתפקידה כועדת בדיקה מוסדית ותהליכית, הגישה ביום 28 ביוני 2024 דוח נוסף חסוי, בהתאם לדרישת בנק ישראל, בו הוצגו התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה שנבחנו על ידיה. הדוח הוגש לבנק ישראל.

ככלל, הומלצו בדוח תהליכים ניהוליים ותהליכי בקרה משלימים, מעבר לשיפורים המשמעותיים שהבנק ביצע עצמאית ואשר צוינו לחיוב על ידי הוועדה. מסקנות הדוח נדונו בדירקטוריונים של הבנקים אשר אישרו, בהתאמה, את תכניות העבודה ליישום המלצות הוועדה.

ב. דרישת הרשות לתחרות לקבלת נתונים

בחודשים ינואר, יולי ונובמבר 2024 התקבלו בבנק ובחברת האם דרישות נתונים בענין מוצרים בנקאיים, פקדונות ויתרות חובה, רכיבות המוצעות בגין יתרות זכות וחובה בחשבון עו"ש ונתונים על לקוחות.

ג. תכנית פרישה מרצון

ביום 27 בדצמבר 2023 אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מוקדמת מרצון, בתנאים מועדפים לעד 50 מעובדי הבנק העונים על הקריטריונים שהוגדרו (ותק וגיל). ביום 29 בינואר 2024 אישר דירקטוריון הבנק הרחבת תכנית הפרישה בעשרה עובדים נוספים. במהלך חודש פברואר 2024 הסתיים תהליך הגיבוש והחיתום של תכנית הפרישה במסגרתה פרשו 60 עובדים, מרביתם פרשו עד ליום 30 בספטמבר 2024.

במסגרת התכנית הוצע לפרושים מענק פרישה מוגדל בגובה של עד 150% מסכום הפיצויים על פי דין בעת סיום יחסי עובד מעביד, מענק נוסף לבעלי שכר נמוך ומענק חתימה.

יישום התכנית הביא להגדלת ההתחייבויות האקטואריות של הבנק בסכום כולל של כ- 50 מיליון ש"ח (כ- 43 מיליון ש"ח המתייחסים לפעימת התכנית הראשונה נרשמו כבר בדוחות הכספיים לשנת 2023).

במהלך שנת 2024 הכיר הבנק בסילוק מסוים של התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה בסך כולל של כ- 6 מיליון ש"ח, בהתאמה להיקף התשלומים שבוצע בפועל עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ד. דיבידנד

לראשונה מאז שנת 2014, אישרה האסיפה הכללית ביום 16 באפריל 2024 חלוקת דיבידנד בסך של 175 מיליון ש"ח, בגין רווחי הבנק לשנת 2023. שיעור החלוקה מתוך הרווח הנקי לשנת 2023 עמד על כ-18%, והחלוקה בוצעה בפועל ביום 18 באפריל 2024.

חלוקת הדיבידנד נעשתה לאחר שדירקטוריון הבנק שוכנע כי הבנק עומד במבחנים הנדרשים לחלוקה מותרת, הן בפן של מבחן הרווח והן בפן של חובת זהירות וחובת האמונים החלה על הדירקטורים, וזאת גם בהתייחס למכתבי הפיקוח על הבנקים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" מיום 12 בנובמבר 2023 ומיום 5 במרס 2024.

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יוסי ברסי
יו"ר הדירקטוריון

9 במרס, 2025

דוח הדירקטוריון וההנהלה הצהרות

א.	הצהרות לגבי הגילוי	
	- הצהרת המנכ"ל	89
	- הצהרת החשבונאי הראשי	90
ב.	דו"ח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	91

הצהרה (Certification)

אני יהושע בורשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

9 במרס, 2025

יהושע בורשטיין
מנכ"ל הבנק

הצהרה (Certification)

אני גולן כחלון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

9 במרס, 2025

גולן כחלון
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה").

מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות, הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורת מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה - Organizations Committee of Sponsoring (COSO) of the Treadway Commission משנת 2013.

בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2024, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה סומך חייקין וה"ה זיו האפט כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 93 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024.

גולן כחלון
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין
מנהל כללי

יוסי ברסי
יו"ר הדירקטוריון

9 במרס, 2025

דוחות כספיים

2024
דין וחשבון שנתי
בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

95	דוח רואי החשבון לבעלי המניות - בקרה פנימית על דיווח כספי
97	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות - דוחות כספיים שנתיים
99	דוחות רווח והפסד מאוחדים
100	דוח מאוחד על הרווח הכולל
101	מאזנים מאוחדים
102	דוח על השינויים בהון
103	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
105	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות (להלן: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO") הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימת, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו נחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר:

מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות);

מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים;

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי "COSO".

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים המאוחדים של הבנק, לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, והדוח שלנו, מיום 9 במרס 2025, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים מאוחדים.

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

9 במרס, 2025

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכזי דיסקונט בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק מרכזי דיסקונט בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן: "הבנק"), לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים המאוחדים של הבנק, לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו. לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק והחברות המאוחדות שלו, לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק והחברות המאוחדות שלו לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר וזאת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן "ההוראות").

כאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים, ההוראות מתבססות, בעיקרן, על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP).

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 9 במרץ 2025 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

בהתאם למתואר בביאורים 1, 13 ו-31 לדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין בנקים, אשראי לציבור מאזני וחץ-מאזני בדוחות המאוחדים של הבנק מסתכמת לסך של כ-999 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2024 וכוללת הפרשה על בסיס פרטני והפרשה על בסיס קבוצתי בגין סיכון האשראי לציבור.

בתהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי, הבנק מעריך את ההפסד הצפוי בתיק האשראי. תהליך הערכת ההפסד, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב קביעת הסיווג הנדרש לחובות והן בשלב מדידת ההפרשה להפסדי אשראי.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי חשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326) - CECL. בחישוב ההפרשה על בסיס קבוצתי, אומדן ההפסדים הצפויים לאורך חיי האשראי (Life Time) נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים מבוססי דירוג סיכון (כגון הסתברות לכשל והפסד בהינתן כשל) במסגרתם נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התמששות כשל. המודלים מתבססים, בין היתר, על נתונים היסטוריים והתאמות נוספות לצורך חיזוי הפסדי האשראי הצפויים.

סיווג חבות הלקוח כחוב תקין או כחוב בעייתי משפיע גם הוא על גובה ההפרשה להפסדי אשראי. בנוסף, הבנק כולל הפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס פרטני בגין חובות מסויימים על פי מדיניותו בהתבסס על הערכות לצפי הגבייה מאותו לווה.

האומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי:

- קביעת האומדנים במודלים ובהם המתודולוגיה, ההנחות והנתונים, וקביעת ההתאמות הנוספות כרוכה בשיקול דעת משמעותי בבחירתם ובנייתם.
- בעת זיהוי וסיווג החובות, מופעל שיקול דעת לצורך איתור החובות הבעייתיים על-פי תבחינים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה או קיומם של תזרים מזומנים צפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה שיכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות בכושר ההחזר של הלווה. סיווג של חוב כבעייתי ישפיע, כאמור, על גובה ההפרשה בגינו.
- בחישוב ההפרשה על בסיס פרטני מופעל שיקול דעת בקביעת גובה הסכום הצפוי להתקבל מהלווה, כגון קביעת תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילותו העסקית של הלווה ו/או שווי ערך מימוש בטחונות וערבויות.
- זיהינו את האומדנים האמורים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. שינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק. ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות השימוש במודלים, התחשיבים וההתאמות ששימשו את ההנהלה בקביעת נאותות סיווג החובות ואומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו: בחנו את תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי ואת אפקטיביות התכנון והתפעול של בקורות על דיווח כספי הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקורות בנושאים הבאים:

- בחינת נאותות המתודולוגיה ששימשה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי;
- בחינת נאותות נתונים עיקריים ששימשו לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי;
- איתור חובות בעלי מאפיינים פוטנציאליים של חובות בעייתיים, על פי שהוגדרו על ידי הבנק;
- סיווג החובות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים;
- ניתוח סבירות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

ביצענו נהלים מבססים לבחינת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס מצגים שקיבלנו. נהלים אלו כללו, בין היתר:

- בחינת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה והתאמתה לכללי החשבונאות שחלים על הבנק;
- בדיקה מדגמית של חישובים שערך הבנק לקביעת נאותות השימוש במודלים השונים;
- בדיקת נאותות הסיווג וההפרשה עבור מדגם חובות;
- בחינת סבירות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

משרד סומך חייקין משמש כרואה חשבון מבקר החל משנת 1972.
משרד זיו האפט משמש כרואה חשבון מבקר החל משנת 1998

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

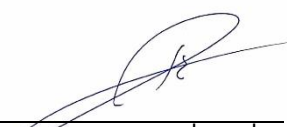
9 במרס, 2025

דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

בסכומים מדווחים

2022	2023	2024	ביאור	
מיליוני ש"ח				
2,335	3,847	3,969	2	הכנסות ריבית
589	1,563	1,749	2	הוצאות ריבית
1,746	2,284	2,220		הכנסות ריבית, נטו
155	314	187	13, 31	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,591	1,970	2,033		הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
22	58	56	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
348	358	347	4	עמלות
6	117	-	5	הכנסות אחרות
376	533	403		סך כל הכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
636	620	647	6	משכורות והוצאות נלוות
168	185	193	15	אחזקה ופחת בניינים וציוד
247	243	270	7	הוצאות אחרות
1,051	1,048	1,110		סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
916	1,455	1,326		רווח לפני מיסים
319	480	486	8	הפרשה למיסים על הרווח
597	975	840		רווח לאחר מיסים
4	2	3	14	חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
601	977	843		רווח נקי
רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)				
4.83	7.85	6.77	9	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גולן כחלון
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין
מנהל כללי

יוסי ברסי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 9 במרס 2025.

דוח מאוחד על הרווח הכולל

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח			
601	977	843	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 10
(501)	(73)	115	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי השווי ההוגן, נטו
141	(11)	27	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ¹⁾
(360)	(84)	142	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
123	29	(54)	השפעת המס
(237)	(55)	88	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר השפעת המס
364	922	931	סך כל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שגרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזנים מאוחדים ליום 31 בדצמבר

בסכומים מדווחים

2023	2024	ביאור	
מיליוני ש"ח			
			נכסים
9,152	7,848	11	מזומנים ופקדונות בבנקים ⁽⁴⁾
			ניירות ערך:
1,461	1,337		אגרות חוב המוחזקות לפדיון
5,936	7,146		אגרות חוב זמינות למכירה
13	13		מניות שאינן למסחר
7,410	8,496	12	סך הכל ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
46,582	49,610	13, 31	אשראי לציבור ⁽⁴⁾
(904)	(944)	13, 31	הפרשה להפסדי אשראי
45,678	48,666		אשראי לציבור, נטו
16	19	14	השקעה בחברות כלולות
513	496	15	בנינים וציוד
1	-	16	נכסים בלתי מוחשיים
73	80	28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
946	904	17	נכסים אחרים
63,789	66,509		סך הכל נכסים
			התחייבויות והון
50,306	53,159	18	פקדונות הציבור
5,666	5,188	19	פקדונות מבנקים
57	53		פקדונות הממשלה
1,029	700	20	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
90	25	28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,664	1,651	21	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
58,812	60,776		סך הכל התחייבויות
4,977	5,733	24	הון
63,789	66,509		סך הכל התחייבויות והון

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 15 מיליוני ש"ח (31.12.2023 - 1,973 מיליוני ש"ח).
2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 7,146 מיליוני ש"ח (31.12.2023 - 5,936 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 54 מיליוני ש"ח (31.12.2023 - 56 מיליוני ש"ח).
4. היתרה כוללת סכומים משועבדים, לפרטים ראה ביאור 27- שיעבודים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

בסכומים מדווחים

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח					
51	152	203	(108)	3,676	3,771
יתרה ליום 1 בינואר 2022					
-	-	-	-	601	601
רווח נקי לשנה התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾					
-	-	-	-	(80)	(80)
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס					
-	-	-	(237)	-	(237)
51	152	203	(345)	4,197	4,055
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
-	-	-	-	977	977
רווח נקי לשנה					
-	-	-	(55)	-	(55)
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס					
51	152	203	(400)	5,174	4,977
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
-	-	-	-	843	843
רווח נקי לשנה					
-	-	-	-	(175)	(175)
דיבידנד ששולם ⁽²⁾					
-	-	-	88	-	88
רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס					
51	152	203	(312)	5,842	5,733
יתרה ליום 31 בדצמבר 2024					

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(1) השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL). למידע נוסף ראו ביאור 1 להלן.

(2) למידע נוסף ראו ביאור 23.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד, לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

בסכומים מדווחים

2022	2023	2024
	מיליוני ש"ח	
601	977	843
165	558	550
766	1,535	1,393
(41)	13	(7)
-	1	-
(5)	(59)	(35)
(46)	(45)	(42)
(19)	16	(65)
110	(72)	16
91	(56)	(49)
811	1,434	1,302
(52)	126	(61)
26	2	-
(5,032)	(3,184)	(2,965)
2	-	-
(1,497)	(1,342)	(3,289)
(150)	-	-
941	524	1,898
93	189	335
111	-	108
(268)	(372)	(367)
75	-	-
(120)	(121)	(93)
-	176	-
11	-	-
(5,860)	(4,002)	(4,434)
2,977	(741)	2,853
2,018	(1,089)	(478)
(138)	16	(4)
350	-	-
-	-	(175)
(577)	(170)	(365)
4,630	(1,984)	1,831
(419)	(4,552)	(1,301)
26	33	5
14,033	13,640	9,121
13,640	9,121	7,825

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לשנה

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')

סך הכל

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

נכסים בגין מכשירים נגזרים

ניירות ערך למסחר

נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה -

שינוי, נטו, בפקדונות בבנקים

שינוי, נטו, באשראי לממשלה

שינוי, נטו, באשראי לציבור

תמורה מממוש הלואה לחברה מוחזקת

רכישת אגרות חוב זמינות למכירה

רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון

תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר

תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר

תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון

רכישת תיקי אשראי

תמורה ממכירת תיק אשראי

רכישת בניינים וציוד

תמורה מממוש נכסים מוחזקים למכירה

תמורה מממוש בניינים וציוד

מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון -

שינוי, נטו, בפקדונות מהציבור

שינוי, נטו, בפקדונות מבנקים

שינוי, נטו, בפקדונות הממשלה

הנפקת אגרות חוב

דיבידנד ששולם לבעלי המניות

פרעון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון

קישון במזומנים -

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת השנה

יתרת המזומנים לסוף השנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספחים לדוח על תזרימי המזומנים - מאוחד, לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

בסכומים מדווחים

2022	2023	2024
	מיליוני ש"ח	
(4)	(2)	(3)
72	76	86
224	466	340
(50)	14	47
9	-	-
(6)	-	-
-	(117)	-
(51)	63	6
38	48	43
(41)	43	36
(26)	(33)	(5)
165	558	550

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות

פחת והפחתות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הפסד (רווח) מאגרות חוב זמינות למכירה ומוחזקות לפדיון

הפרשה לירידת ערכם של אגרות חוב זמינות למכירה

רווח ממימוש בניינים וציוד

רווח ממימוש נכסים מוחזקים למכירה

מסים נדחים, נטו

גידול בהפרשות לזכויות עובדים

התאמת ערכם של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים

סך הכל התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

2022	2023	2024
	מיליוני ש"ח	

נספח ב'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

• ריבית שהתקבלה

• ריבית ששולמה

• מיסים על הכנסה ששולמו

• מיסים על הכנסה שהתקבלו

2,111	3,757	3,857
(333)	(1,195)	(1,574)
(357)	(407)	(450)
63	28	21

2022	2023	2024
	מיליוני ש"ח	

נספח ג'

פעולות שלא במזומן

• רכישת בניינים וציוד

• השאלת ניירות ערך (החזרת ניירות ערך שהושאלו)

• נכסים והתחייבויות בגין חוזי חכירה תפעוליים שהוכרו

32	35	10
(63)	119	(70)
34	2	17

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

א. כללי

1. בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024, מתייחסים לנתונים הכספיים של הבנק ושל החברות המוחזקות שלו (להלן: "המאוחד") ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור שלמפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב (US GAAP).
2. מכיוון שאין פער מהותי בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מוצגים הדוחות הכספיים והביאורים הנלווים אליהם על בסיס מאוחד בלבד. מידע באשר לנתונים הכספיים של הבנק, נכלל בביאור מס' 37.
3. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 9 במרס 2025.
4. הגדרות - בדוחות כספיים אלה:
 - א. חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
 - ב. חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין כלולה בדוחות הכספיים, על בסיס השווי המאזני.
 - ג. חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.
 - ד. מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל. בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה הבנק מפיק ומוציא את עיקר המזומנים. מטבע הפעילות של הבנק הינו השקל.
 - ה. מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
 - ו. צדדים קשורים ובעלי ענין - כהגדרתם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור שפורסמו על ידי בנק ישראל.
 - ז. מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
 - ח. סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת מספר 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.
 - ט. סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
 - י. שווי הוגן - המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה, בין משתתפים בשוק במועד המדידה.
 - יא. עלות - עלות בסכום מדווח.
 - יב. דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
 - יג. כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי חשבונאות שנדרשים ליישם בנקים אמריקאיים, הנקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ניירות ערך בארה"ב, המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב, וגופים נוספים בארה"ב ומיושמים בהתאם להיררכיית דיווח שנקבעה בקודיפיקציה של תקני החשבונאות שפרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב (FAS 168).

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב (US GAAP).

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקלים חדשים (ש"ח), שהינו מטבע הפעילות של הבנק ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

3. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות, כמפורט להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים, הנמדדים בשיטת השווי ההוגן (כגון: השקעות בניירות ערך, אשראי הנובע מהשאלת ניירות ערך, ויעודות בגין זכויות עובדים).
- אגרות חוב המסווגות כזמינות למכירה.
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה.
- נכסים והתחייבויות הנובעים מהפרשות (כגון: הכנסות לקבל והוצאות לשלם, הפרשות למיסים נדחים, והתחייבויות בגין זכויות עובדים).
- השקעות בחברות כלולות המטופלות בשיטת "השווי המאזני".

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

כללי

עריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים.

הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים. למידע נוסף באשר לשינויים באומדנים שונים הנובעים מיישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות - ראה סעיף ג להלן.

ג. השקעה בחברות כלולות

ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים לפי שיטת השווי המאזני, בהתבסס על דוחותיהן הכספיים המבוקרים.

ד. מטבע חוץ והצמדה

1. פריטים כספיים במטבע חוץ או הצמודים לו, או הצמודים למדד המחירים לצרכן, כלולים בדוחות הכספיים כדלקמן:
 - אלה במטבע חוץ או הצמודים לו:
 - לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, או לתאריך אחר בהתאם לתנאי העסקאות.
 - אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן:
 - לפי המדד הידוע בתאריך המאזן, או לפי המדד בגין החודש האחרון של השנה, בהתאם לתנאי העסקאות.
2. הכנסות והוצאות במטבע חוץ נכללו בדוחות רווח והפסד לפי שערי החליפין היציגים ששררו בעת התהוותן.
3. הפרשי שער והצמדה שהתהוו עקב התאמת נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים לו, או למדד המחירים לצרכן, כלולים בדוחות רווח והפסד בסעיפים המתאימים.

4. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן:

שיעור השינוי ב - %			31 בדצמבר				
2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	
5.3	2.9	3.3	110.3	116.1	119.5	123.4	מדד המחירים לצרכן ("בגין" חודש דצמבר) - בנקודות
5.3	3.4	3.4	110.0	115.8	119.7	123.8	מדד המחירים לצרכן ("ידוע" בחודש דצמבר) - בנקודות
13.2	3.1	0.6	3.110	3.519	3.627	3.647	שער החליפין של הדולר של ארצות הברית - בשקלים חדשים

ה. ניירות ערך

1. ניירות ערך בידי הבנק

א. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים סווגו ניירות הערך שבידי הבנק, לארבע קטגוריות:

- **אגרות חוב מוחזקות לפדיון** - מהוות אגרות חוב שלבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון (לא כולל אגרות חוב הניתנות לפרעון מוקדם, או לסילוק בדרך אחרת, באופן כזה שהבנק לא יכסה את השקעתו הרשומה). אגרות החוב מוצגות לפי העלות, בתוספת הפרשי הצמדה (או הפרשי שער) וריבית שנצברו וכן מרכיב הנכיון או הפרמיה שנוצרו בעת הרכישה וטרם הופחתו, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. הכנסות ריבית בגין אגרות חוב אלו מוכרות על בסיס צבירה ונזקפות לדוח הרווח והפסד.
- **ניירות ערך למסחר** - מהווים ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה קרובה - מוצגים לפי השווי ההוגן ליום הדיווח. רווחים והפסדים בגין התאמות לשווי ההוגן - נזקפים לדוח רווח והפסד.
- **אגרות חוב זמינות למכירה** - מהוות אגרות חוב שלא סווגו בקטגוריות הקודמות - מוצגות לפי השווי ההוגן ליום הדיווח. הפרשים בין העלות המופחתת של אגרות חוב אלה לבין השווי ההוגן, בניכוי השפעת המס, מוצגים בדוח על השינויים בהון בסעיף "רווח כולל אחר". הפרשים בין עלות אגרות החוב לעלותן המופחתת - נזקפים לרווח והפסד על בסיס צבירה.
- **מניות שאינן למסחר** - מהוות מניות שלא סווגו כ"ניירות ערך למסחר" - מוצגות לפי השווי ההוגן ליום הדיווח, למעט מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות והתאמות לשינויים נצפים, בניכוי הפרשה לירידת ערך, במידת הצורך. הפרשים בין עלות המניות לבין שוויין ההוגן וכן הפרשות לירידת ערך שנרשמו בגין מניות אלו - נזקפים לדוח הרווח והפסד.

ב. עלות ניירות ערך שמומשו נזקפת לדוח רווח והפסד על בסיס "ממוצע נע".

ג. באשר לטיפול החשבונאי המיושם לגבי ירידת ערכם של אגרות חוב - ראה סעיף יב' להלן.

2. ניירות ערך בידי אחרים

אגרות חוב זמינות למכירה שהושאלו על ידי הבנק לאחרים - מוצגים לפי שוויין ההוגן בסעיף "אשראי לציבור" או "פקדונות בבנקים", לפי העניין. השינויים בערכם של ניירות ערך אלו, על בסיס צבירה, נזקפים לדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מריבית". ההפרש בין שווי השוק של ניירות ערך אלו, לבין עלותם המופחתת, נזקף לדוח על השינויים בהון בסעיף "רווח כולל אחר".

1. אשראי לציבור, חובות לא צוברים וסיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי

1.1. אשראי לציבור

האשראי לציבור, כמו גם יתרות חוב אחרות שלא נקבעו לגביהן כללי הצגה נפרדים (כגון: פקדונות בבנקים), מוצג על פי "יתרת החוב הרשומה" שלו, המוגדרת כ"יתרת החוב (לרבות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו על החוב), בניכוי מחיקות חשבונאיות" (ולפני הפרשות להפסדי אשראי).

2. הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה להפסדי אשראי נקבעת על פי הערכת הבנק לגבי הפסדי הפסדי אשראי הצפויים בתיק ההלוואות, חובות וניירות ערך מוחזקים לפדיון (HTM) הנמדדים בעלות מופחתת, חשיפות אשראי חוץ מאזניות, וכן אגרות חוב זמינות למכירה (AFS). ההפרשה להפסדי אשראי מוצגת בניכוי או מתווספת לבסיס העלות המופחתת של הנכסים הפיננסיים, כדי להציג את הסכום נטו הצפוי לגבייה. הפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מוצגת כהתחייבות במסגרת התחייבויות אחרות במאזן. שינויים בהפרשה להפסדי אשראי בכל מועד דיווח, הנובעים מהערכות תקופתיות, נרשמים כנגד גידול או קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. כאשר נכסים או חלקים של נכסים אינם ניתנים לגבייה, סכומים אלו נמחקים חשבונאית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי הקשורה אליהם. אומדן גביות צפויות של סכומים שנמחקו בעבר וצפויים להימחק, נכלל בהערכת ההפרשה להפסדי אשראי ועשוי אף להביא להכרה ביתרת הפרשה שלילית.

א) פיתוח אומדני הפסדי אשראי צפויים על ידי הבנק, כרוך בשיקול דעת משמעותי. בהערכת הבנק, מובאים בחשבון גורמים-פנימיים וחיצוניים רלוונטיים המשפיעים על איכות האשראי של התיק, בהתייחס בין היתר, לאופי והיקף תיקי ההלוואות, תנאי ההלוואות, ביטחונות, היקף וחומרת כשל פירעון ההלוואות. לצורך ההערכה נעשה שימוש במידע פנימי ומידע חיצוני לגבי אירועי העבר, תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לכיסוס לגבי השפעות של גורמים סביבתיים וכלכליים ותנאים עסקיים, כולל מגמות בענף והערכות לגבי סיכונים מתהווים והתחשבות באי ודאות הכרוכה בגורמים אלה. בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק הביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לכיסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים.

ב) לצורך קביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי, מבצע הבנק התאמות איכותיות וכמותיות למידע ההיסטורי, הקשורות לתנאים נוכחיים ולתחזיות, המשקפות שינויים בנתונים רלוונטיים המשפיעים על איכות האשראי של החוב (הבנק יפרט את הנתונים העיקריים, לרבות השפעות של גורמים חיצוניים, מגמות ותחזיות לגבי הסביבה הכלכלית והעסקית, והנחות לגבי משתנים מקרו-כלכליים (כגון: צמיחה בתוצר מקומי גולמי, שיעורי אבטלה ותעסוקה ושיעורי ריבית). החישוב הכמותי מותאם כדי להביא בחשבון חוסר דיוק במודל להערכת הפסדי אשראי צפויים, שינויים בהנחות המודל, הערכות סיכונים שהתהוו, התאמות הפסדים היסטוריים בשל תקופות משבר, מגמות וגורמים סובייקטיביים אחרים שלא הובאו לידי ביטוי בחישוב. ההתאמות לחישוב הכמותי נכללות במסגרת מרכיב ההתאמות האיכותיות.

ישנם השפעות הגורמים השונים בחישוב הכמותי וההנחות ששימשו את הבנק להתאמת החישוב, כפופים לשיקול דעת משמעותי. מתן דגש לגורם מסוים או הנחה אחת על פני אחרת, או התחשבות בגורמים אחרים או הנחות אחרות, עשויים להשפיע על אומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

ג) התאגיד הבנקאי מעריך את הפסדי האשראי הצפויים על בסיס קבוצתי בגין נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים, בין היתר: סוג הנכס הפיננסי, סוג הביטחון, גודל, ענף הפעילות של הלווה, פעילות עסקית של הלווה, התנהלות בנקאית של הלווה, סיווג הלווה.

הערכת מאפייני הסיכון של הנכסים הפיננסיים במגזרי האשראי השונים נתונה לשיקול דעת משמעותי של הבנק, ומביאה בחשבון את הסיכונים הכרוכים במגזר האשראי וההסתברות שחשיפות האשראי יתדרדרו או יגיעו למצב של כשל. הבנק בוחן באופן מתמשך את ההחלטות לגבי קבוצות הנכסים ומבצע התאמות לפי הצורך עם שינוי מאפייני הסיכון.

הבנק חילק את תיק האשראי לסגמנטים בהלימה לראייתו העסקית תוך הבחנה בין עסקים קטנים (SME), אנשים פרטיים, הלוואות לדירה, מסחרי, רשויות מקומיות ואשראי שאינו לציבור. הבנק קבע מודלים ומתודולוגיות בהן יעשה שימוש במדידת ההפרשה הנדרשת בכל סגמנט. המודלים שנקבעו הינם מודלים מבוססי דירוג סיכון (LGD-PD) במסגרתם נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התממשות כשל.

לגבי הלוואות שאינם חולקים מאפייני סיכון דומים עם נכסים פיננסיים אחרים, הפסדי האשראי הצפויים נאמדים על בסיס פרטני, בהתחשב בהחזרים צפויים ותנאים המשפיעים על אותה חשיפה פרטנית. חשיפות הבנק לסיכונים הספציפיים לנכסים, מתייחסות בעיקרן להסדרי חוב עם לווים החווים קשיים פיננסיים, הלוואות מגובות ביטחונות, וכן הלוואות בדירוג סיכון (risk rated) שסווגו כלא צוברות.

ד) הפסדי אשראי צפויים נאמדים על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי, ובהעדר תקופה חוזית מוגדרת נאמדת התקופה על פי הערכת הבנק. לא נלקח בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית אינה מותאמת בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: אופציות הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק.

הערכות התאגיד הבנקאי לגבי אומדני הפסדי האשראי הצפויים מותאמות גם בגין תחזיות סבירות וניתנות לביסוס המשקפות את ציפיות הבנק על סמך תרחישים כלכליים צופים פני עתיד בתקופת החיזוי. עבור תקופות שמעבר לתקופת חיזוי סבירה וניתנת לביסוס התאגיד הבנקאי מיישם שיטת חזרה (Reversion) מיידיית לממוצע הפסד היסטוריים, על סמך עובדות ונסיבות נכון למועד הדיווח. תקופת החזרה, מוערכת מידי שנה. כאשר התקופה הסבירה והניתנת לביסוס שקבע הבנק קצרה מאורך החיים של הנכס הפיננסי, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם לסיכון הלוואה הספציפי ואינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, תמ"ג, ריבית, ועוד.

ה) חשיפות עם ציפייה אפס להפסדי אשראי - בגין אגרות חוב של ממשלת ישראל בש"ח, הבנק אינו מכיר בהפרשה להפסדי אשראי כיוון שהציפייה לאי תשלום בסיס העלות המופחתת, בהתבסס על הפסדים היסטוריים, מותאמים לתנאים הנוכחיים ותחזיות סבירות הניתנות לביסוס, היא אפס.

הבנק מבחין כאמור בין:

א. **אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית בסך של 1 מיליון ש"ח ומעלה (בחינה פרטנית)** - קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלוואה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלוואה להשיג מימון מצד ג'.
בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה, או ככל שהחוב עבר תהליך של שינוי תנאים ואינו עומד בתנאים לצבירת הכנסות ריבית.
החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר"), אלא אם החוב עבר תהליך של שינוי תנאים ועומד בתנאים לצבירת הכנסות ריבית. למידע בדבר כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראו "מחיקה חשבונאית" להלן.

ב. **אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ- 1 מיליון ש"ח (בחינה קבוצתית)** - קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו.
חובות אלה, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגים כחובות בסיווג נחות ותוך המשך צבירת הכנסות ריבית. זאת, למעט הלוואות לדיור המצויים בפיגור של 90 ימים או יותר יסווגו כחובות בסיווג נחות ותוך הפסקת צבירת הריבית (סיווגם כחובות לא צוברים).
חובות במסלול הקבוצתי אשר הלוואה הוגדר בקשיים פיננסיים ושונות תנאיהם ואינם צוברים הכנסות ריבית מסווגים בסיווג נחות שאינו צובר.
במסגרת יישום הכללים החדשים, כלל החובות בסגמנט אנשים פרטיים הועברו למסלול בחינה והפרשה קבוצתית. למידע בדבר כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראו "מחיקה חשבונאית" להלן.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה - הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות החוב הזמינות למכירה וחיפיות אשראי חוץ מאזניות מסוימות (ראו להלן). בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנלקחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חיפיות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים (Zero Loss).

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לעסקים קטנים (SME) - עבור תיק האשראי SME, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון מודלי הדירוג, סוג הנכס הפיננסי וסוג הבטוחה.

לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה הניתנת לביסוס (Reasonable and Supportable) הינה 12 חודשים. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מתואם באמצעות שיטה המחולקת לשני רבדים. הרובד הראשון נוגע להתאמה המקרה כלכלית אשר החזרה בגינה הינה מיידית בתום השנה הראשונה. הרובד השני נוגע לחזרה לנתונים היסטוריים בדבר הפסדים ו/או כשלים. חזרה זו מתבצעת במשך שנתיים נוספות באמצעות נוסחאות התאמה חצי שנתיות לנתוני ה-PD כך שלמעשה ישקפו על בסיס נתונים היסטוריים התאמה של שיעור ה-PD לשנה אחת עבור השנתיים הבאות גם כן.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר) - עבור תיק האשראי לאנשים פרטיים, למעט הלוואות לדיר, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון מודלי הדירוג, סוג הנכס הפיננסי וסוג הבטוחה.

לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה הניתנת לביסוס (Reasonable and Supportable) הינה 12 חודשים. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מתואם באמצעות שיטה המחולקת לשני רבדים. הרובד הראשון נוגע להתאמה המקרה כלכלית אשר החזרה בגינה הינה מיידית בתום השנה הראשונה. הרובד השני נוגע לחזרה לנתונים היסטוריים בדבר הפסדים ו/או כשלים. חזרה זו מתבצעת במשך שנתיים נוספות באמצעות נוסחאות התאמה חצי שנתיות לנתוני ה-PD כך שלמעשה ישקפו על בסיס נתונים היסטוריים התאמה של שיעור ה-PD לשנה אחת עבור השנתיים הבאות גם כן.

הפרשה להפסדי אשראי - הלוואות לדיר - מדידת ההפרשות שונתה ממדידה לפי עומק הפיגור למדידה על פי מודלים מבוססי דרוג על בסיס שיטת PD LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון קבוצות הדירוג וגיל ההלוואה. מצב הפיגור נקבע לפי עומק הפיגור כפי שהיה עד כה ותורגם על פי ההוראות לימי פיגור. כמו כן, חובות עם ימי פיגור העולים על 90 יום הפכו ל"לא צוברים".

לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה הניתנת לביסוס (Reasonable and Supportable) הינה 12 חודשים. בשונה משאר תיקי האשראי בבנק (הצרכני והעסקי) עקום הכשלים מתבסס כולו על סמך נתונים היסטוריים ואילו מודלי הדירוג משמשים לצרכי סגמנטציה בלבד. לאור כך עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מהתקופה הסבירה הניתנת לביסוס יש לבצע חזרה אך ורק עבור רכיב ההתאמה המקרה כלכלי. חזרה זו מבוצעת באופן מידי בתום השנה הראשונה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי מסחרי - עבור תיק האשראי המסחרי, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון מודלי הדירוג, סוג הנכס הפיננסי וסוג הבטוחה. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה הניתנת לביסוס (Reasonable and Supportable) הינה 12 חודשים.

עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מתואם באמצעות שיטה המחולקת לשני רבדים. הרובד הראשון נוגע להתאמה המקרה כלכלית אשר החזרה בגינה הינה מיידית בתום השנה הראשונה. הרובד השני נוגע לחזרה לנתונים היסטוריים בדבר הפסדים ו/או כשלים. חזרה זו מתבצעת במשך ארבע שנים נוספות באמצעות מטריצת מעברים.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי מסחרי לרשויות מקומיות - עבור תיק האשראי של רשויות מקומיות, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD LGD שנקבעו ברמת הסגמנט בשיטה מבוססת הערכת מומחה.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לממשלות ובנקים - עבור אשראי לממשלות ובנקים, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגול מודלי דרוג וסוג הנכס הפיננסי. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנלקחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - חשיפות אשראי חוץ מאזניות - חשיפות אשראי חוץ מאזניות כוללות חשיפות אשראי בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי בתעודה, ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות כביטוח, ומכשירים דומים אחרים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזני מוערכת באותו אופן שבו מוערכת ההפרשה בגין אשראי מאזני, תוך התחשבות במקדם המימוש הצפוי לאשראי. לצורך אומדן מקדם המימוש הצפוי נקבעה מתודולוגיה להערכת מקדמי ההמרה של אשראי חוץ מאזני לאשראי מאזני, המבוססים על שיעורי ניצול עבור כל סוג של חשיפה חוץ מאזנית, בהתבסס על ניסיון העבר. הבנק לא מחשב אומדן הפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין מחויבות חוץ מאזנית למתן אשראי, אשר ניתנת לביטול ללא תנאי על ידי הבנק.

הפרשה להפסדי אשראי - איגרות חוב בתיק לפדיון - הבנק אינו מודד הפסדי אשראי צפויים בגין איגרות חוב ממשלתיות של ממשלת ישראל וממשלת ארה"ב, מאחר והמידע על הפסדי אשראי היסטוריים, לאחר התאמתו לתנאים הקיימים ולתחזיות סבירות וניתנות לביסוס, מביא לידי ציפייה שאי-התשלום של בסיס העלות המופחתת הינו אפס. בתיק לפדיון אין יתרת איגרות חוב, שאינן של ממשלות כאמור ולכן הבנק לא הכיר בהפרשה להפסדי אשראי בתיק זה.

הפרשה להפסדי אשראי - איגרות חוב זמינות למכירה - הבנק אומדן את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. הבנק בוחן האם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים. ירידת ערך שנובעת בקשר להפסדי אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס. הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור אגרות חוב זמינות למכירה באופן פרטני, לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון, שבאמצעותה הבנק משווה את ערכם הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, אשר נקבעים על בסיס אירועי עבר, תנאים נוכחיים ועל תחזיות סבירות וניתנות לביסוס (כגון: גורמים ענפיים, גיאוגרפיים, כלכליים ופוליטיים, הרלוונטיים ליכולת הגבייה של אותה איגרת חוב), לבסיס העלות המופחתת של נייר הערך ולשווי ההוגן. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה (רצפת השווי ההוגן). אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני - בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, כאשר הבנק זיהה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את ההפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון. בנוסף, לגבי אשראי מסחרי שיתרתו החוזית הינה בסך של 1 מיליון ש"ח ומעלה, אשר מצוי בסיווג לא צובר, מיישם הבנק שיטת היוון תזרימי מזומנים, או על בסיס שווי הביטחון.

בחינת הנאותות הכוללת של ההפרשה - הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי וחולשות ומגבלות בשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

גביות צפויים - ההפרשה להפסדי אשראי כוללת גם אומדן גביות צפויים בגין מחיקות חשבונאיות.

3. מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כחוב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים).

לגבי חוב שגביתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. יצוין כי אם החוב מובטח על ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

לגבי הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

4. מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחובות של לווים בקשיים פיננסיים ששונו להם תנאי החוב

ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" לתחולה החל מיום 1.1.2024 בדרך של "מכאן ואילך" לגבי שינויים בתנאי חוב שיבוצעו לאחר מועד היישום לראשונה. הבנק התאים את הגילויים למתכונת הגילוי החדשה לרבות השימוש במונח "שינויים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים", חלף השימוש במונח "ארגון של חוב בעייתי". דרישות הגילוי מרחיבות את המידע המוצג במטרה לספק לקורא הדוחות, מידע כמותי ואיכותי נרחב, הן על סוגי השינויים בתנאי החוב: וויתור על קרן, וויתור על ריבית, הארכת תקופה, דחיית תשלומים, או שילוב שלהם, והן על ההשפעה הכספית של שינויים אלה לפי סוג השינוי.

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגביתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב ללוים בקשיים פיננסיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה ועוד. מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה שינוי בתנאי חוב של לווה בקשיים פיננסיים, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

- (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים, ו- (2) האם הטיפול הוא כחוב חדש או כהמשך חוב קיים, בהתאם למבחנים שנקבעו (בוטלה הדרישה לבדיקת וויתור לחייב בקשיים פיננסיים). לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים פיננסיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים ללא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.
- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים, בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בקשיים פיננסיים ששונות תנאיו אם שינוי התנאים מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של השינויים הקודמים בתנאי החוב לצורך קביעה אם העיכוב בתשלום, הנובע משינוי תנאי החוב מחדש, הינו זניח. ככלל, שינוי תנאים המביא לעיכוב בתשלום של 90 ימים או יותר לעומת החוזה ייחשב שינוי תנאים המביא לעיכוב בתשלום שאינו זניח.

טיפול בחובות בקשיים פיננסיים ששונות תנאיהם - חובות של לווים בקשיים פיננסיים שתנאיהם שונים, יסווגו כחוב לא צובר. בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב כזה שינוי תנאים ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של שינוי תנאים התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר שינוי תנאים אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- (1) החוב מוגדר כחוב צובר ובוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב בדבר מצבו הפיננסי של הלווה ויכולת ההחזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור או בעייתי.
- (2) ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה.

חוב של לווה בקשיים פיננסיים יכול להיות מסווג כחוב צובר או שאינו צובר הכנסות ריבית כמו כן, סיווג של חוב כחוב שעבר שינוי תנאים אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, הבנק מבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש, תוך הבאה בחשבון של כל הגורמים הרלבנטיים להערכת הסיכון, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב.

בנוסף, סיווג של חוב בקשיים פיננסיים שעבר שינוי תנאים אינו גורם אוטומטית לכך שהחוב יישאר בסיווג בעייתי לכל יתרת תקופת החיים שלו, גם אם החוב סווג בסיווג בעייתי לפני שינוי התנאים או במועד הארגון. חוב שעבר שינוי תנאים יסווג בסיווג שלילי אם החוב, לאחר שינוי התנאים, אינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי ויכולת ההחזר של החייב או על ידי הביטחון ששועבד, אם קיים.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר - ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו כן, לגבי חוב בקשיים פיננסיים שעבר שינוי תנאים, וסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים - הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים.

ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני שינוי התנאים אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, החוב חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר. כמו כן, לגבי חוב בקשיים פיננסיים שעבר שינוי תנאים, וסווג כחוב צובר קודם לשינוי בתנאי החוב - הבנק רשאי להמשיך לצבור ריבית וזאת בתנאי שלאחר שינוי התנאים הגבייה של הקרן והריבית בהתאם לתנאים המעודכנים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב, בתנאי שיש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני השינויים וכן ששינוי התנאים בחוב, שיפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

כמו כן, לגבי חוב בקשיים פיננסיים שעבר שינוי תנאים, וסווג כחוב צובר קודם לשינוי בתנאי החוב - הבנק רשאי להמשיך לצבור ריבית וזאת בתנאי שלאחר שינוי התנאים הגבייה של הקרן והריבית בהתאם לתנאים המעודכנים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב, בתנאי שיש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני השינויים וכן ששינוי התנאים בחוב, שיפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר. החל מיום 1 בינואר 2022 הוראות אלה לעניין טיפול בחוב בעייתי ששנו תנאיו חלות גם על הלוואות לדיר, והן יישמו בהתייחס להלוואות לדיר מיום 1 בינואר 2022 ואילך.

ז. רכוש קבוע

1. הרכוש הקבוע מוצג לפי העלות בניכוי פחת שנצבר, והפרשות לירידת ערך. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכסים וכל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכסים למיקום ולמצב הדרושים להפעלתם.
2. רכיבים מזוהים הכלולים בנכס קבוע, שתקופת חייהם שונה מתקופת החיים של הנכס העיקרי - הופרדו וטופלו בנפרד.
3. הפחת מחושב לפי שיטת "הקו הישר", בהתאם לאומדן אורך החיים השימושי של כל חלק ממרכיבי הרכוש הקבוע, כמפורט להלן:

שנים	
25-30	מבנים
6-17	ריהוט וציוד
5	מחשבים
5	עלויות תוכנה
10	שיפורים במושכר

תקופת ההפחתה של שיפורים במושכר נקבעה בהתאם לאורך החיים השימושי של שיפורים אלו, או תקופת השכירות, כנמוך מביניהם.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מציבים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים במידת הצורך.

4. היוון עלויות תוכנה

עלויות מסוימות בגין פיתוח עצמי של תוכנות מחשב מהוונות להשקעה בציוד.

הבנק מהוון עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי רק כאשר: (1) השלב הראשוני בפרויקט הושלם; ו- (2) ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וכן צפוי כי הפיתוח יושלם.

הבנק מהוון את העלויות הבאות: עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו, עלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה.

עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות אלה מופחתות בשיטת "הקו הישר", ממועד תחילת השימוש בתוכנות, לאורך תקופת ההנאה הכלכלית בגינה, אך לא יותר מ- 5 שנים. בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל, הבנק מהוון עלויות ששימשו לפיתוח עצמי של תוכנה, בכפוף למגבלות הבאות:

- פיתוחי תוכנה ושיפורים בתוכנות בסכומים שאינם עולים על 500 אלפי ש"ח נזקפים להוצאות ולא לרכוש קבוע.
- עלויות השכר המהוונות לרכוש הקבוע, לוקחות בחשבון "חוסר יעילות כלכלי" וסטיות אפשריות בדיווחי השעות של עובדים העובדים בפיתוחי התוכנה.
- השקעות בפרוייקטים לפיתוח עצמי של תוכנה המהוונות לרכוש הקבוע, כוללות רק הוצאות בגין עובדים שרוב זמנם מוקדש לפיתוח תוכנה בפועל.

5. חכירות

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים), ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה, ויחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לא לבטל את החכירה כאשר זכות המימוש נשלטת על ידי המחכיר.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג ומדידה, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי הקרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה (תפעולית ומימונית) נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית ומימונית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה

חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי.

תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופה בה צפוי כי תושג המטרה הספציפית המביאה להשתנות תשלומי החכירה, ויבטלו בתקופה בה כבר לא צפוי כי המטרה הספציפית תושג.

בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש.

חכירה מימונית

לאחר מועד תחילת החכירה, נכס זכות שימוש נמדד בשיטת העלות, בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ומתואם בגין מדידות מחדש של ההתחייבות בגין החכירה. הפחת מחושב על בסיס קו-ישר על פני אורך החיים השימושיים או תקופת החכירה החוזית.

6. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה

הבנק מסווג נכס לא שוטף כמוחזק למכירה אם הערך בספרים שלו יושב בעיקר באמצעות מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך, בתקופה שבה מתקיימים כל התנאים הבאים: התחייבות ההנהלה לתכנית למכור, הנכס זמין למכירה מיידית במצבו הנוכחי, החלה תכנית פעילה לאיתור רוכש ופעולות אחרות להשלמת התכנון למכור (ופעולות שנדרשות להשלמת התכנון מצביעות על כך שאין זה סביר שיעשו שינויים משמעותיים בתכנון או שהתכנון יבוטל), מכירת הנכס צפויה והעברת הנכס צפויה להיות כשירה כמכירה תוך שנה אחת, הנכס משווק באופן פעיל במחיר שהוא סביר ביחס לשווי ההוגן הנוכחי שלו. הבנק מודד את הנכסים המוחזקים למכירה לפי הנמוך מבין הערך בספרים או השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. נכסים בני פחת המסווגים כמוחזקים למכירה אינם מופחתים הפחתה תקופתית.

ח. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מופחתות יחסית ליתרות שטרם נפרעו, בכל שנה.

ט. נכסים בלתי מוחשיים

קשרי לקוחות

סעיף קשרי לקוחות, המהווה נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים מוגדר, שזוהה בתהליך הערכת השווי של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו על ידי הבנק במסגרת עסקת המיזוג עם מוניציפל בנק בע"מ, מופחת לרווח והפסד של הבנק בשיטת הקו הישר למשך חמש שנים, המהווה אומדן לאורך החיים השימושי של נכס זה.

י. ירידת ערך אגרות חוב

אגרות חוב זמינות למכירה-

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים המחייבות אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, כמתואר בביאור 1(ז), במסגרתם נדרש הבנק להכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין ירידת ערך הקשורה להפסד אשראי.

בהתבסס על ההערכה שבוצעה, הבנק לא הכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות החוב בתיק הזמין למכירה.

אגרות חוב מוחזקות לפדיון-

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים המחייבות אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL), כמתואר בביאור 1(ז). הבנק לא הכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות החוב בתיק המוחזק לפדיון, הכולל אגרות חוב של ממשלת ישראל בלבד.

יא. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

(א) כללי

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בתקני החשבונאות האמריקאיים מס' 360 – רכוש קבוע ומס' 350 – נכסים בלתי מוחשיים, לגבי נכסים הכלולים בתחולת התקנים (בעיקר מבנים), שעלותם עולה על "השווי בר השבה" שלהם. הבנק בוחן נכסים לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות הפוחתת עשויה לא להיות ברת השבה.

ההפרשה לירידת ערך נבחנת, עבור כל מבנה בנפרד. ערכם של הסכומים "ברי השבה", נקבע כדלקמן:

- הפסד מירידת ערך יוכר רק אם הערך בספרים של נכס אינו בר השבה והוא עולה על השווי ההוגן שלו. הערך בספרים של נכס אינו בר השבה אם הוא עולה על סכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס ובסופו של דבר ממימוש. הפסד מירידת ערך יימדד כסכום בו הערך בספרים של נכס עולה על השווי ההוגן שלו.
- במבנים אחרים, על פי הערכות שמאי תקופתיות.

(ב) עלויות לפיתוח עצמי של תוכנות מחשב

הצורך בעריכת הפרשות לירידת ערך של עלויות בגין פיתוח עצמי של תוכנות מחשב, נבחן על ידי הבנק בכל תקופת דיווח, בהתבסס על סממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ובכללם:

- הצפי שהתוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים.
- שינויים מהותיים שחלו באופן או בהיקף השימוש בתוכנה, או בשימוש הצפוי בתוכנה.
- עריכת שינויים מהותיים בתוכנה (או צפי לשינויים מהותיים בעתיד).
- חריגה משמעותית בעלויות לפיתוח או הסבת תוכנה המיועדת לשימוש עצמי - ביחס לסכומים שנצפו.
- ההסתברות להשלמת פיתוח התוכנה ולשימוש שיעשה בה בעתיד.

ככל שלפחות אחד מהסממנים שצוינו לעיל - שלילי, הבנק מכיר בירידת ערך בדוח הרווח והפסד בהתאם לכללים שנקבעו בתקן החשבונאות האמריקאי מס' 360.

יב. זכויות עובדים

התחייבויות הבנק לעובדי, הנובעות מיחסי עובד-מעביד, הדין והנוהג - מכוסות על ידי הפרשות מתאימות, הנגזרות מכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, שאומצו על ידי המפקח על הבנקים במסגרת הוראות הדיווח לציבור.

בהתאם לכללים אלו, מחושבות הפרשות הבנק בגין זכויות עובדים, כדלקמן:

1. הפרשות בגין התחייבויות לתשלום זכויות עובדים הנובעות מ"תוכניות להטבה מוגדרת" (כגון: פיצויי פרישה והתחייבויות לתשלום "הטבות אחרות לאחר סיום העסקה"), וכן התחייבויות אחרות לזמן ארוך, נמדדות על בסיס אקטוארי ומוצגות על בסיס ה"שווי ההוגן" באמצעות ניכוי התשלומים העתידיים בגין התחייבויות אלו לשוויים הנוכחי, בהתבסס על שיעורי ההיוון הנגזרים מתשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת המרווח הממוצע שבין תשואת איגרות חוב "קונצרניות" הנסחרות בארה"ב בדירוג "AA" ומעלה, לבין תשואת אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.
- בהתאם להנחיות אלו, ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום פיצויי פרישה כוללות גם התחייבויות משתמעות, בגין הטבות נוספות (מעבר להתחייבות החוזית), שישולמו לעובדים שיפרשו בעתיד.
2. תשלומים הנובעים מתוכנית להפקדה מוגדרת, במסגרתה התחייב גוף אחר (כגון: חברת ביטוח או קרן פנסיה), לשאת במלוא ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים בתמורה לקבלת תשלומים שוטפים – נזקפים לסעיף "הוצאות שכר" בדוח הרווח והפסד עם התהוותם.
3. הפרשות בגין התחייבויות לתשלום "היעדרויות המזכות בפיצוי" (כגון: "הקצבת חופשה"), נמדדות על בסיס ההתחייבות החוזית הנומינלית הנגזרת מהסכמי העבודה הנהוגים (ולא על בסיס אקטוארי). השינוי בערכן של הפרשות אלו נזקף במלואו להוצאות השכר בדוח הרווח והפסד.
4. נכסים בגין תוכנית להטבה מוגדרת, הנובעים מהפקדות בקופות גמל לקצבה ופיצויים ומשמשים לכיסוי התחייבויות הבנק לצורך תשלום פיצויי פרישה – נמדדים על בסיס שוויים ההוגן.
5. שינויים בהפרשות להתחייבויות בגין זכויות עובדים ושינויים בשוויים ההוגן של נכסי תוכנית להטבה מוגדרת, נזקפים לדוח הרווח והפסד או להון העצמי בסעיף "רווח כולל אחר", כדלקמן:
 - שינויים שוטפים הנגזרים מ"ערך הזמן" של הפרשות בגין הטבות המשולמות בסיום העסקה (או לאחריה), הנמדדות על בסיס אקטוארי (כגון: התחייבויות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבויות לתשלום "הטבות אחרות לאחר סיום העסקה"), נזקפים לסעיף הוצאות השכר או הוצאות אחרות בדוח הרווח והפסד, לפי הענין – ראה הרחבה להלן.
 - שינויים בשווי ההוגן של נכסי תוכנית להטבה מוגדרת הנובעים מהשינוי השוטף ב"ערך הזמן" של התשואה שנחזתה על נכסי התוכנית בתחילת התקופה – נזקפים לסעיף הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.
 - שינויים בהפרשות אחרות בגין זכויות עובדים (כגון: הקצבת חופשה), נזקפים לסעיף הוצאות השכר בדוח הרווח והפסד, עם התהוותם.
 - שינויים בהפרשות להתחייבויות בגין זכויות עובדים הנמדדות על בסיס אקטוארי ושינויים בנכסי תוכנית להטבה מוגדרת, הנובעים מתיקונים אקטואריים (כגון: שינויים בהנחות האקטואריות, שינויים ב"ריבית ההיוון", ושינויים בשווי ההוגן של נכסי תוכנית להטבה מוגדרת הנובעים משינויים שחלו בתשואות הנכסים בשוק ההון) – נזקפים בדוחות הכספיים כדלקמן:
- שינויים אקטואריים בהפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות בסיום העסקה (או לאחריה) ובשווי ההוגן של נכסי תוכנית להטבה מוגדרת, נזקפים להון העצמי בסעיף "רווח כולל אחר" ומופחתים בשנים הבאות לדוח הרווח והפסד בשיטת ה"קו הישר", לאורך תקופת השירות הממוצעת העתידית של העובדים הרלוונטיים.
- שינויים בהפרשות להתחייבויות בגין זכויות עובדים אחרות הנמדדות על בסיס אקטוארי (כגון: התחייבויות לתשלום "דמי מחלה") – נזקפים לסעיף הוצאות השכר בדוח הרווח והפסד, עם התהוותם.

 6. הוצאות להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים נזקפות לסעיפי הרווח והפסד, כדלקמן:
 - מרכיב עלות השירות נזקף לסעיף "הוצאות שכר ונלוות".
 - מרכיבי הוצאות הכנסות (אחרים) הנובעים מהטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים – נזקפים לסעיף "הוצאות אחרות".

יג. התחייבויות תלויות

1. הבנק ערך הפרשות מתאימות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים צפוי הפסד בגין.
2. בהתאם להוראות בנק ישראל, הבנק מסווג את התביעות שהוגשו נגדו - לאחת מהקטגוריות הבאות, בהתאם להסתברות למימוש החשיפה להפסד בגין תביעות אלו, כדלקמן:
 - תביעות שההפסד בגין צפוי (Probable): מוגדרות, בדרך כלל, כתביעות שההסתברות למימוש החשיפה להפסד בגין - עולה על 70%. בגין תביעות אלו נערכה הפרשה להפסד בדוחות הכספיים, בהתאם לעובדות הידועות לבנק.
 - תביעות שהסיכוי להפסד בגין אפשרי (Reasonably Possible): מוגדרות, בדרך כלל, כתביעות שההסתברות למימוש החשיפה להפסד בגין - עולה על 20% ונמוכה מ-70%. לא נערכה הפרשה להפסד בגין, אך ניתן גילוי לגביהן - כאשר סכום התביעה, מהותי (ראה ביאור 26).
 - תביעות שהסיכוי להפסד בגין קלוש (Remote): מוגדרות, בדרך כלל, כתביעות שההסתברות למימוש החשיפה להפסד בגין - נמוכה מ-20%. לא נערכה הפרשה להפסד בגין, אך ניתן גילוי לגביהן - כאשר סכום התביעה מהותי ביותר.
3. הוראות בנק ישראל מאפשרות לתאגידים הבנקאיים, במקרים נדירים, שלא לאמוד את סיכויי התביעה, אם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציו המשפטיים, לא ניתן להעריך את התממשות החשיפה לסיכון בגין התביעה. תביעות מהותיות העומדות בקריטריונים אלו, מדווחות בנפרד בביאור 26, ככל שקיימות תביעות שהסכום הנתבע בהן גבוה מ-1% מהון הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2024 אין בבנק תביעות כאמור.

יד. ערבויות

- ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לכצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההוגן, כנאמד על ידי העמלות המתקבלות, גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם הבנק ערב בערבות פיננסית, מוכרת התחייבויות בגין שני רכיבי המחייבויות של הבנק על פי הערבות:
- התחייבות על פי שווי הוגן של הערבות בגין מחויבותו הבלתי מותנית למימוש הערבות (ASC460)
 - הפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין מחויבותו המותנית לכצע תשלומים עתידיים בהתרחש אירועים או תנאים מסוימים (ASC326-20). יישום מודל CECL משקף את ההסתברות לכך שהערבות תמומש, ו-אומדן הפסדי האשראי הצפויים בגין הערבות הצפויה להיות ממומנת.
- ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון, בהתאם למהות הערבות, בדרך כלל במועד סילוק ההתחייבות.

טו. עסקאות בכרטיסי אשראי

האשראי לציבור כולל גם יתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי שבוצעו על ידי לקוחות הבנק - באמצעות כרטיסי אשראי שהונפקו ללקוח על ידי הבנק, בשיתוף עם חברות כרטיסי האשראי (גם אם הודעת החיוב טרם נשלחה ללקוח על ידי חברת כרטיסי האשראי).

טז. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

1. הכנסות והוצאות מימון כלולות על בסיס צבירה, בכפוף לאמור להלן:
 - לגבי מדיניות הכרה בהכנסות והוצאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, ראה סעיף יט' להלן.
 - לענין ההכרה בהכנסות בגין חובות לא צוברים - ראה סעיף ח' לעיל.
 - הכנסות מעמלות בגין "צירת הלואה" מסווגות כ"הכנסות ריבית" ומוכרות בדוח הרווח והפסד לאורך חיי ההלוואה, בשיטת "התשואה האחידה".
 - במקביל, הכנסות מעמלות בגין פרעון מוקדם של ההלוואות, נזקפות לדוח הרווח והפסד עם גבייתן.
 - עמלות הקצאת אשראי ועמלות מימון אחרות נזקפות לדוח הרווח והפסד, בהתאם לתקופת העסקאות.
 - הכנסות והוצאות מימון הנובעות מהנכסים וההתחייבויות שנרכשו ממוניציפל בנק ביום 1 בדצמבר 2019, במסגרת עסקת המיזוג, נזקפות לרווח והפסד על בסיס צבירה, בהתבסס על עלות נכסים והתחייבויות אלו במועד המיזוג (שנקבעה על בסיס "השווי ההוגן").

2. עמלות תפעוליות בגין מתן שירותים, נזקפות לדוח הרווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכות לקבלתן.
3. לענין הכנסות מניירות ערך - ראה סעיף ז' ו- יב', לעיל.
4. הכנסות והוצאות אחרות מוכרות על בסיס צבירה.

יז. מכשירים פיננסיים נגזרים

1. במהלך פעילותו מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (כגון: חוזי מטבע, חוזי ריבית, עסקאות החלפה פיננסיות של מטבע (SWAP), אופציות על שערי מטבע חוץ וכו'), הן עבור לקוחותיו במסגרת פעילותו כסוחר והן עבור עצמו - במסגרת ניהול סיכונים השוק אליהם חשוף הבנק (סיכון בסיס, סיכון ריבית וסיכון נזילות) ובמטרה להקטין ככל האפשר את חשיפתו לסיכונים אלה.
2. בהתאם להוראות בנק ישראל מוצגים המכשירים הנגזרים, בדוחות הכספיים, על פי שוויים ההוגן. השינוי בשוויים ההוגן של המכשירים הנגזרים נזקף לדוח הרווח והפסד או להון העצמי (כמרכיב של "רווח כולל אחר") - בהתאם לייעודו של המכשיר הנגזר. בהתאם להוראות אלו, יש לראות בהטבות מסוימות הגלומות בחלק מחוזי ההתקשרות שמבצע הבנק "מכשירים נגזרים משובצים" (ראה ביאור 28), ולטפל בהן כמפורט להלן:
 - על פי ההוראה יש להפריד את ההטבות שהוגדרו כ"מכשירים נגזרים משובצים", מ"החוזים המארחים" ולטפל בהן כמכשירים נגזרים - דהיינו, למדוד אותם על בסיס שוויים ההוגן בכל עת.
 - המכשיר הנגזר המשובץ מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח והשינוי בשווי ההוגן נזקף לדוח רווח והפסד.
3. גידור שווי הוגן - השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס או התחייבות מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר. לפרטים נוספים ראו ביאור 28 להלן.

יח. קיזוז נכסים והתחייבויות

1. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם, נטו, בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
 - בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה, לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו, או בו זמנית.
 - גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים זה לזה סכומים הניתנים לקביעה.
2. הבנק מקזז בין פקדונות שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי - לבין האשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. הכנסות, נטו, מהפעילות הנ"ל נכללו בסעיף "עמלות תפעוליות".

יט. העברה ושירות של נכסים ופיננסיים וסילוק של התחייבויות

1. הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בהתאם לנושא 860 בקודיפיקציה, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.
2. בהתאם לכללים אלו העברת נכסים פיננסיים תטופל כמכירה, אם ורק אם מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר והינו מעבר להישג יד של המעביר ונושיו, גם במצב של פשיטת רגל או כניוס נכסים אחר; (2) לכל מקבל יש זכות לשעבד או להחליף את הנכסים שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה וירטואלית; (3) המעביר אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו. בנוסף כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות בנוסף לתנאים שצוינו לעיל.
3. במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של המעביר. בהתאם, במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח.

כ. מיסים על ההכנסה

1. הבנק וחברות מאוחדות שלו נוקטים בשיטה של ייחוס מיסים בשל הפרשים בעיתוי זקיפת הכנסות והוצאות מסוימות לצרכי מס. כן נכללה התחייבות מיסים נדחים בגין ההפרש שבין עלותם המופחתת של נכסים לא כספיים ברי פחת המוצגת בדוחות הכספיים, לבין העלות המופחתת כאמור, לצרכי מס.

המיסים הנדחים חושבו לפי שיטת ההתחייבות ובהתאם לשיעור המס הצפוי לחול בתקופה בה ימומשו המיסים הנדחים, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס שנחקקו עד לתאריך המאזן. מימושם של המיסים הנדחים מותנה בקיום רווחים חייבים במס בעתיד. להערכת ההנהלה יהיו מיסים נדחים אלה ניתנים למימוש בעתיד.

2. הבנק מכיר במיסים נדחים, בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. הבנק מפחית את נכסי המיסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו.

3. התחייבות מיסים נדחים או נכס מיסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

4. מיסים שוטפים ומיסים נדחים מוכרים בדוח הרווח והפסד, למעט אם מקורם בעסקה או אירוע המיוחסים ישירות להון.

5. ההפרשה למיסים על הכנסות הבנק וחברות מאוחדות מסוימות שהינן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף.

מס ערך מוסף המוטל על השכר של מוסדות כספיים נכלל בדוחות הרווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

6. הבנק מכיר בהשפעות פוזיציות מס רק אם צפוי שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

7. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים, ככל שקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה, לקיזוז נכסים והתחייבויות של מיסים שוטפים והם מיוחסים להכנסה חייבת במס המדווחת לאותה רשות מס.

8. סעיף "הוצאות מיסים" כולל, בנוסף להוצאות המיסים השוטפים והנדחים, הנגזרות מההוצאות העסקיות של הבנק - גם מרכיבים כדלקמן:

- הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על ההכנסה.
- קנסות לרשויות המס.
- השפעת שינויים בשיעור המס על המיסים הנדחים (לרבות בגין הפרשי עיתוי שהוכרו מחוץ לרווח והפסד).

כא. מדידות שווי הוגן וחלופות שווי הוגן

פריטים מסויימים (בעיקר מכשירים נגזרים וניירות ערך בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר) נמדדים בדוחות הכספיים על פי שוויים הוגן. בנוסף, ניתן בדוחות כספיים אלו (בביאור 34), מידע לגבי שוויים הוגן של כלל המכשירים הפיננסיים בבנק. מדידת השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים נערכת על פי כללים שפרסם בנק ישראל.

על פי כללים אלו, מוגדר השווי הוגן כ"מחיר שהיה מתקבל במכירת נכס, או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות ב"עסקה רגילה" (עסקה בה מתקיימת חשיפה לשוק בתקופה הקודמת למועד המדידה, עבור עסקאות שמעורבים בהן נכסים או התחייבויות הדומים למכשירים הרלוונטיים למדידה), בין משתתפים בשוק במועד המדידה".

הכללים שפורסמו בהוראות בנק ישראל, מאפשרים שימוש בשלוש גישות שונות להערכת שווי הוגן, כדלקמן:

- **"גישת השוק"** - לפיה, השווי הוגן של הנכסים וההתחייבויות ייקבע בהתבסס על מחירים ומידע רלוונטי שמקורו בעסקאות שוק לגבי נכסים והתחייבויות זהים או ברי השוואה.
- **"גישת ההכנסה"** - לפיה, השווי הוגן ייקבע בהתבסס על היוון תזרימי מזומנים עתידיים לערכם הנוכחי, בהתבסס על שיעורי היוון מקובלים בשוק לגבי הנכסים וההתחייבויות הרלוונטיים.
- **"גישת עלות"** - לפיה, השווי הוגן ייקבע בהתבסס על עלות השחלוף של הנכס או ההתחייבות הרלוונטיים.

- בנוסף, נכללה בהוראות בנק ישראל הבחנה, בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:
- **"נתונים נצפים"** - המשקפים את ההנחות שמשתתפים אחרים בשוק משתמשים בהן לתמחור הנכס או ההתחייבות, ומבוססים על נתוני שוק שהושגו ממקורות בלתי תלויים.
 - **"נתונים לא נצפים"** - המשקפים את הערכות התאגיד הבנקאי, לגבי ההנחות של משתתפים אחרים בשוק - בהתבסס על המידע הטוב ביותר של התאגיד הבנקאי.
- ההנחות שנקבעו בהוראות בנק ישראל מנחות את התאגידים הבנקאיים לעשות שימוש גדול ככל האפשר ב"נתונים נצפים", ושימוש נמוך ככל האפשר ב"נתונים לא נצפים" בתהליך קביעת השווי ההוגן של נכסים או התחייבויות הנמדדים בשיטה זו.
- בנוסף, נקבע בהוראה מדרג איכותי לנכסים והתחייבויות הנמדדים לפי שיטת השווי ההוגן, כדלקמן:
- א. קבוצת איכות גבוהה (דרג 1) - אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על מחירים מצוטטים בשוק פעיל לנכסים או התחייבויות זהים.
 - ב. קבוצת איכות ביניים (דרג 2) - אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על נתונים נצפים במישרין או בעקיפין (אך אינם מחירים מצוטטים בשוק פעיל), לרבות מחירים מצוטטים בשוק פעיל לנכסים או התחייבויות דומים.
 - ג. קבוצת איכות נמוכה (דרג 3) - אליה משתייכים נכסים או התחייבויות שקביעת השווי ההוגן שלהם מבוססת על נתונים לא נצפים (כאשר נתונים נצפים רלוונטיים - אינם זמינים).
- ההנחות והכללים שיושמו על ידי הבנק לצורך סיווג הנכסים וההתחייבויות לקבוצות האיכות השונות, כאמור לעיל, כללו:
- בקבוצות האיכות הגבוהה (דרג 1), נכללו: מכשירים פיננסיים ומכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בשוק פעיל המתאפיין במספר רב של משתתפים ומחזורי מסחר משמעותיים, כגון: השקעות בניירות ערך סחירים וחוזי אופציה נסחרים בבורסה.
 - בקבוצות איכות הביניים (דרג 2), נכללו: מכשירים פיננסיים ומכשירים פיננסיים נגזרים, שאינם נסחרים בשוק פעיל, שקביעת שווייהם מבוססת על ציטוטים בשוק פעיל של מכשירים דומים, או על ציטוטים המתקבלים מגופים בלתי תלויים, כגון: השקעות בניירות ערך לא סחירים ועסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מסוג "שקל - מט"ח", או "מט"ח - מט"ח".
 - בקבוצת האיכות הנמוכה (דרג 3), נכללו: מכשירים פיננסיים ומכשירים פיננסיים נגזרים לא סחירים, שקביעת שווייהם מבוססת על מודלים לתמחור שווי הוגן או על ציטוטים בשווקים לא פעילים, כגון: עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מסוג "מדד - מט"ח" או "שקל-מדד".
- כן כוללים חישובי השווי ההוגן גם מרכיבים בגין סיכון האשראי (בגין חובות) ובגין סיכון אשראי של צד נגדי (בגין מכשירים נגזרים). מדידת מרכיב סיכון האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו לחישוב הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות (לרבות הפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס קבוצתי).
- מדידת מרכיב סיכון האשראי של צד נגדי (CVA), מבוססת על מרווחי האשראי של חוזי CDS סחירים של הצד הנגדי לעסקה (במידה וקיימים כאלה), או על מרווחים המבוססים על דירוג האשראי של הלקוח.
- בנוסף, הותר לתאגידים הבנקאיים להחיל את שיטת ה"שווי ההוגן" על מכשירים פיננסיים מסוימים, שעל פי הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל לא נדרש ליישם לגביהם שיטת מדידה זו.
- על אף האמור לעיל, הבנק לא יישם בתקופות המדווחות את שיטת ה"שווי ההוגן", לגבי פריטים שאין חובה ליישם לגביהם שיטת מדידה זו.

כב. דוח על תזרימי מזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים כולל תזרימי מזומנים הנובעים מפעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון. ככלל, מוצגים תזרימי המזומנים הנובעים מפעילות המתייחסת הן לנכסים והן להתחייבויות בסכומם, נטו, למעט תזרימי מזומנים בקשר לבניינים וציוד, אגרות חוב זמינות למכירה והשקעות בחברות מוחזקות.

סעיף המזומנים כולל מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

כג. רוח למניה

הרווח למניה מחושב באמצעות חלוקת הרווח (הפסד), בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שהיו במחזור בשנים המדווחות עבור כל סוג מניה בנפרד.

כד. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המתכונות לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

סיווג התוצאות הכספיות בחתך מגזרי פעילות בבנק מבוסס על פילוח נתוני ההכנסות וההוצאות בחתך קבוצות לקוחות הומוגניות, שמאפייני פעילותן הבנקאית תואמים את ההגדרות שנקבעו לכל מגזר פעילות.

פילוח הנתונים הכספיים בחתך מגזרי פעילות נעשה בשתי גישות:

- "מגזרי פעילות פיקוחיים" - בהתאם להגדרות שנקבעו לכל מגזר פעילות פיקוחי בהוראות בנק ישראל - ראה ביאור 29.

- "מגזרי פעילות בגישת ההנהלה" - בהתאם להגדרת מגזרי הפעילות, התואמים את המבנה הארגוני ופעילות הבנק - ראה ביאור 30. החל מיום 31.12.2024 הבנק אינו מדווח על מגזר "בנקאות פרטית" כמגזר נפרד, אלא כחלק ממגזר "משקי בית".

ביום 9 בינואר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שיפור הגילוי על סיכוני ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים (הוראות הדיווח לציבור)". החוזר מעדכן, בין היתר, את מתכונת הגילוי בביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים, במטרה לשקף בצורה טובה יותר את התפתחות סיכון האשראי במגזרי הפעילות הפיקוחיים.

בהתאם, התווסף גילוי על יתרת חובות בעייתיים אחרים, יתרת הפרשה להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות נטו; הגילוי על יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום ניתן יחד עם הגילוי על יתרת חובות לא צוברים. מועד התחולה הינו החל מהדוחות הכספיים ליום 31.12.23.

ביום 27 בנובמבר 2023 פרסמה ה-FASB תיקון אשר נועד לשפר את איכות הדיווח המגזרי של ASC280, באמצעות הרחבת היקף הגילויים לגבי מגזרי פעילות ניהוליים. לפרטים נוספים ראה סעיף כז' להלן בדבר "ASU 2023-07 – תיקון בנושא שיפורים לגילויים לגבי מגזרי פעילות ברי דיווח".

כה. בעלי עניין וצדדים קשורים

מידע לגבי יתרות מאזניות וחוזף מאזניות וכן על התוצאות הכספיות כגון עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נכלל בגין כל אדם שהוגדר כבעל עניין או צד קשור, לפי הגדרות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, או כ"איש קשור" לפי ההגדרות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312, או בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "צדדים קשורים".

כו. עדכונים שיושמו בשנת הדיווח-

עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 31 במרס 2022 פרסם ה-FASB את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי. העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בדבר "שינויים בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים", במסגרתו הוחלט לאמץ בהוראות הדיווח לציבור את עדכון התקינה האמור, בתחילה מיום 1 בינואר 2024. הבנק נערך ליישום התקן. ליישום לא צפויה להיות השפעה מהותית על חישובי ההפרשה להפסדי אשראי צפויים.

יישום התקן כולל גם שינוי בדרישות הגילוי ובהרחבתם ביחס למהות הסדרים שנעשו ומרכיבי היתור שניתנו על ידי הבנק. להלן עיקרי העדכונים בעקבות התיקון:

- המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" שונה ל"שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"
- שינויים המבוצעים בתנאי חובות של לווים (בין אם הלוואה בקשיים פיננסיים ובין אם לאו) יהיו כפופים לאותן הנחיות (ASC310-20) כדי לקבוע האם השינוי יטופל כהלוואה חדשה או כהמשך הלוואה קיימת.
- נוספו דרישות גילוי לגבי שינויים בתנאי הלוואות לווים בקשיים פיננסיים, בהתייחס ל:
 - סוגי השינויים - ויתור על קרן, הפחתת שיעור ריבית, עיכוב תשלום שאינו זניח, הארכת תקופה וכו' שילוב של מספר שינויים.
 - ההשפעה הפיננסית של השינויים על פי סוג השינוי.
 - ביצועי פירעון של החוב ב-12 החודשים שלאחר השינוי, לרבות מידע על כשל שאירע במהלך אותה תקופה.
- הוספת גילוי למחיקות ברוטו בתקופת הדיווח, לפי שנת העמדת אשראי.

ASU 2023-07 – תיקון בנושא שיפורים לגילויים לגבי מגזרי פעילות ברי דיווח

ביום 27 בנובמבר 2023 פרסמה ה-FASB תיקון אשר נועד לשפר את איכות הדיווח המגזרי של ASC280, באמצעות הרחבת היקף הגילויים לגבי מגזרי פעילות ניהוליים ובפרט-

1. הרחבת הגילוי בדבר הוצאות משמעותיות המיוחסות למגזר, ככל שהן מדווחות ל-CODM, מקבל ההחלטות התפעולי הראשי, ונכללות ברווח או הפסד המגזרי המדווח.
2. הרחבת הגילוי על מקבל ההחלטות התפעולי הראשי, ה-CODM.

חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על סיכון ריבית וגילוי על סיכון דלילות ומימון

בחודש אוקטובר 2024 פרסם הפיקוח חוזר המעדכן את הוראות הדיווח לציבור, לרבות ביאור 33 "נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פירעון" שעיקריו כלהלן:

שם הביאור שונה ל"תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי"; הגילוי הורחב וניתן פירוט להרכב הנכסים הכספיים וההתחייבויות הכספיות; שונה אופן החלוקה לפי תקופות לפירעון תוך התמקדות בפילוח לתקופות לפירעון קצרות. כמו כן נוספה דרישה למתן גילוי רבעוני לביאור זה על בסיס מאוחד.

חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה), התשפ"ד-2024

ביום 17 במרס 2024 פורסם החוק במסגרתו נקבע כי יוטל על בנק שאינו בנק בעל היקף פעילות קטן בשנים 2024-2025, תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב בזמן מלחמת "חרבות ברזל", שהיקפו יעמוד על 6% מהרווח שהפיק הבנק על פעילותו בישראל, ולא יותר מחלקו היחסי בסך כולל של 1,200 מיליון ש"ח בשנת 2024 ובסך כולל של 1,300 מיליון ש"ח בשנת 2025.

החוק חל גם על הבנק. בהתאם לחוק, בשנת 2024 השיעורים הגבוהים יותר יחולו לגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו שלאחר כניסת החוק לתוקף. התשלום המיוחד כאמור לא יותר בניכוי לפי פקודת מס הכנסה.

בהתאם חושבו הוצאות המס השוטפות של הבנק על פי שיעור מס אפקטיבי של כ-38%. סך הגידול בהוצאות המס של הבנק הנובעות מהתשלום המיוחד במהלך התקופה הסתכמו לסך של כ-39 מיליון ש"ח.

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לא עודכנו יתרות מסים נדחים לקבל בגין השינוי בשיעור המס והם המשיכו להיות מחושבים על פי שיעור המס שהיה קיים טרם שינוי החוק (כ-34%).

ביום 14 באפריל 2024 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), לפיו יעודכן שיעור מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי מ-17% ל-18% החל מתחילת שנת 2026.

בהתייחס לכך, עודכנו יתרות המסים הנדחים בהתאם ביום 30 ביוני 2024 (ביחס לתאגידים הבנקאיים הנושאים בתשלום המיוחד, לא יחול שינוי בשיעור מס הרווח ומס שכר בשנת 2025 אלא משנת 2026). סכום העדכון של יתרת המסים הנדחים עמד על כ-10 מיליון ש"ח.

כז. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

ASU 2023-09 - תיקון בדבר שיפורים לגילויים של מסיים על הכנסה

ביום 14 בדצמבר 2023 פרסמה ה-FASB תיקון המתייחס לשיפור הגילויים של מסיים על ההכנסה בדוחות כספיים שנתיים.

השיפורים העיקריים קשורים להרחבת דרישות הגילוי כלהלן:

1. ביאור מס תיאורטי- הנחיות ספציפיות לדרישות גילוי במסגרת טבלת ההתאמה.
 2. מידע לגבי מסיים על הכנסה ששולמו- גילוי לסכום המסיים ששולמו.
 3. גילוי חרווח (או הפסד) מפעילויות נמשכות לפני מס וכן למסיים על הכנסה מפעילויות נמשכות בחלוקה בין מס מקומי וזר.
- מועד התחולה הינו בדוחות כספיים שנתיים, החל משנת 2025

כח. השפעת התפתחויות בטחונות ומאקרו כלכליות על הדיווח הכספי

ביום 7 באוקטובר 2023 הוכרז על ידי ממשלת ישראל מצב חירום בישראל והוכרזה מלחמת "חרבות ברזל", הוטלו מגבלות מהותיות על הפעילות, בדגש על יישובים הנמצאים בקרבת גבול רצועת עזה ובגבול הצפון. בתחילת המלחמה נצפו ירידות חדות בשוק ההון ושער השקל נחלש אל מול המטבעות הזרים בדגש על דולר ארה"ב ויורו.

השיבוש בשגרת החיים וההשפעות על המצב הבטחוני והכלכלי בישראל גרמו לבנק ישראל לפרסם הנחיות לתאגידים הבנקאיים שמטרתן הקלה וסיוע ללקוחות וביניהן האפשרות לחרוג ממסגרת האשראי ולאפשר הקלות ללווים כמו קביעת הסדרי פירעון חדשים לטווח קצר (דחיית תשלומי הלוואות קרן וריבית, ויתור על ריבית פיגורים, פטור מריבית בניצול מסגרות עובר ושב, פטור מעמלות עיקריות וכו').

בנוסף להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל הבנק נרתם לסייע ללקוחותיו שנפגעו מהמלחמה והציע הקלות נוספות. ההקלות שניתנו בדרך של דחיית אשראי ללא ריבית מביאות להקטנת הכנסות ריבית, נטו שכן מוגדרות כנכס שאינו מניב (אובדן הכנסה אלטרנטיבית), ומתן הפטור מתשלומי ריבית ועמלות מקטין בהתאמה הכנסות ריבית והכנסות מעמלות על פי מועד הזקיפה בפועל אל מול הלקוח הזכאי.

בעקבות המלחמה גדלה ההסתברות להורדת דירוג האשראי החיצוני של מדינת ישראל ובהתאם לכך הודיעו שלוש סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומית (S&P, מודי'ס ופיץ') על תחזית דירוג שלילית. ביום 9 בפברואר 2024, הודיעה חברת מודי'ס (Moody's) כי החליטה להוריד את דירוג האשראי של מדינת ישראל מדירוג של A1 לדירוג של A2.

ביום 18 באפריל 2024 הודיעה חברת S&P על הורדת דירוג מדינת ישראל מ-(AA-) ל-(A+). ביום 27 בספטמבר 2024 הודיעה חברת הדירוג מודי'ס על הורדת דירוג האשראי של ישראל בפעם השניה ברציפות מתחילת המלחמה. הורדת הדירוג הנוכחית היא בשתי מדרגות מרמה של A2 לרמה של Baa1, תוך שהיא משאירה את התחזית על שלילית.

ביום 1 באוקטובר 2024 הודיעה חברת S&P על הורדת דירוג מדינת ישראל מ-(A+) ל-(A). להורדת הדרוג הזו אין השפעה על קביעת משקלי הסיכון בחישובי הלימות ההון. רק במידה ודירוג מדינת ישראל ירד מתחת לרמת ה-(A-) אז תחול עליה במשקלי הסיכון המיוחסים לחשיפות ממשלה, ישויות סקטור ציבורי ובנקים.

קביעת משקל הסיכון בחישובי הלימות ההון נעשית בבנק על סמך דירוגי חברת S&P, כפי שהיו בתוקף ליום 31 בדצמבר 2024.

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח			
			א. הכנסות ריבית
2,082	3,219	3,382	מאשראי לציבור
147	382	274	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
10	19	23	מפקדונות בבנקים
96	225	290	מאגרות חוב (ראה ד' להלן)
-	2	-	מנכסים אחרים
2,335	3,847	3,969	סך כל הכנסות הריבית
			ב. הוצאות ריבית
(470)	(1,415)	(1,556)	על פקדונות הציבור
(1)	(2)	(2)	על פקדונות הממשלה
(3)	(2)	(7)	על פקדונות מבנק ישראל
(47)	(101)	(148)	על פקדונות מבנקים
(68)	(43)	(36)	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(589)	(1,563)	(1,749)	סך כל הוצאות הריבית
1,746	2,284	2,220	סך הכנסות הריבית, נטו
			ג. פירות ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית
-	6	9	הכנסות ריבית
-	-	-	הוצאות ריבית
			ד. פירות הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
25	25	25	מוחזקות לפדיון
71	200	265	זמינות למכירה (כולל השפעת יחסי גידור)
-	-	-	למסחר
96	225	290	סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ההרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

162	167	29	הכנסות, נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
4	6	31	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	-	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
(9)	-	-	הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
(132)	(117)	(5)	הפרשי שער, נטו ⁽⁴⁾
25	56	55	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽²⁾

1	2	1	הכנסות, נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(4)	-	-	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
(3)	2	1	סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר
22	58	56	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3. סווג מרווח כולל אחר מצטבר.
4. למעט הפרשי שער על עסקאות שסווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר".

ביאור 4 - הכנסות מחוזים עם לקוחות - עמלות

להלן מידע באשר להתפלגות הכנסות הבנק מחוזים עם לקוחות - שאינן הכנסות מימון ומרכיביהן, בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	ניהול פיננסי	סך הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024						
מיליוני ש"ח						
ניהול חשבון	57	-	71	14	7	-
כרטיסי אשראי	39	-	21	-	-	-
פעילות בניירות ערך	10	2	7	1	-	2
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	5	2	5	-	-	-
טיפול באשראי	4	-	7	5	2	-
הפרשי המרה	6	1	25	3	-	-
פעילות סחר חוץ	-	-	7	3	1	-
עמלות מעסקי מימון	1	-	12	14	6	-
עמלות אחרות	1	-	4	2	-	-
סך הכל עמלות תפעוליות	123	5	159	42	16	2
	347					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
ניהול חשבון	59	-	81	14	7	-
כרטיסי אשראי	37	-	21	1	-	-
פעילות בניירות ערך	9	2	5	1	1	-
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	5	1	5	-	-	-
טיפול באשראי	1	-	10	8	1	2
הפרשי המרה	7	1	26	3	-	-
פעילות סחר חוץ	-	-	7	3	1	-
עמלות מעסקי מימון	1	-	14	14	4	-
עמלות אחרות	2	-	3	1	-	-
סך הכל עמלות תפעוליות	121	4	172	45	14	2
	358					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
ניהול חשבון	61	-	75	11	5	-
כרטיסי אשראי	36	-	20	1	-	-
פעילות בניירות ערך	11	2	5	1	1	-
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	7	1	3	-	-	-
טיפול באשראי	4	-	9	6	1	2
הפרשי המרה	5	1	29	3	-	-
פעילות סחר חוץ	-	-	7	3	1	-
עמלות מעסקי מימון	1	-	12	14	4	-
עמלות אחרות	1	-	3	1	1	-
סך הכל עמלות תפעוליות	126	4	163	40	13	2
	348					

ביאור 5 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
6	117	-
-	-	-
6	117	-

רווח הון ממכירת בניינים וציוד
הכנסות אחרות
סך הכל הכנסות אחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

הרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
421	405	431
12	20	16
117	111	119
27	26	22
10	10	11
18	19	20
2	1	1
29	28	27
636	620	647

משכורות
הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
ביטוח לאומי ומס שכר
הוצאות בגין פיצויים (ראה ביאור 22):
- הטבה מוגדרת (עלות השירות)
- הפקדה מוגדרת
הוצאות בגין תגמולים - הפקדה מוגדרת
הטבות אחרות לאחר פרישה שאינן פנסיה - עלות השירות (ראה ביאור 22)
הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
סך הכל משכורות והוצאות נלוות

ביאור 7 - הוצאות אחרות

הרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
12	17	14
3	3	3
-	-	6
15	19	23
20	16	22
67	73	84
3	2	3
5	6	5
42	28	31
4	2	2
4	3	3
2	2	1
4	6	8
66	66	65
247	243	270

הוצאות בגין פיצויים (ללא עלות השירות) (ראה ביאור 22)
הוצאות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה (ללא עלות השירות)
סילוק - בגין פיצויים
שיווק ופרסום
הובלות ותקשורת
שירותי מחשב
משרדיות
ביטוח
שירותים מקצועיים
הדרכה והשתלמות
שכר חברי דירקטוריון
דמי ניהול לחברה האם
עמלות אחרות
אחרות
סך הכל הוצאות אחרות

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

א. ההרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
192	410	470
(13)	7	10
179	417	480
122	76	10
18	(13)	(4)
140	63	6
319	480	486

מיסים שוטפים

בגין שנת החשבון

בגין שנים קודמות⁽¹⁾

סך הכל מיסים שוטפים

מיסים נדחים

בגין שנת החשבון

בגין שנים קודמות⁽¹⁾

סך הכל מיסים נדחים (ראה פירוט להלן)

סך הכל הוצאות מיסים

1. כולל מיסים הנובעים מיישום הסכמים שנחתמו עם רשויות המס בנושא: "הכרה בהוצאות בגין הפסדי אשראי של חובות בעייתיים".

הרכב הכנסות בגין מיסים נדחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
138	63	16
2	-	-
-	-	(10)
-	-	-
140	63	6

הוצאות מיסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:

- בגין ניכויים מועברים לצורך מס

- בגין שינוי בחוקי המס

- אחר

סך הכל הוצאות מיסים נדחים

ב. מס תיאורטי

התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנקבעה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
313	497	453
2	2	2
(1)	(13)	(1)
5	(6)	6
-	-	(13)
-	-	39
-	-	-
319	480	486
34.19	34.19	34.19

סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי

מס (חסכון במס) בגין:

- הוצאות לא מוכרות

- הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון

- מיסים בגין שנים קודמות⁽¹⁾

- התאמת המיסים הנדחים עקב שינוי בשיעור המס

- מס מיוחד על בנקים⁽²⁾

- אחר

סך הכל מיסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי (%)

1. כולל מיסים הנובעים מיישום הסכמים שנחתמו עם רשויות המס בנושא: "הכרה בהוצאות בגין הפסדי אשראי של חובות בעייתיים".
2. ראה סעיף 8(1).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

ג. התנועה במיסים נדחים:

שינויים					
שיעור מס ממוצע 2024 %	יתרה ליום 31.12.2024	שנזקפו לרווח כולל אחר	שנזקפו לרווח והפסד		יתרה ליום 31.12.2023
			בגין שינוי בשיעור המס	אחר	
			מיליוני ש"ח		
34.7	335	-	(43)	6	372
34.7	126	(9)	(19)	3	151
34.7	55	(1)	3	1	52
34.7	-	-	-	-	-
23.0	-	-	-	-	-
34.7	6	-	(2)	-	8
34.7	522	(10)	(61)	10	583
34.7	1	44	(44)	-	1
32.2	18	-	1	-	17
34.7	1	-	(2)	-	3
32.4	20	44	(45)	-	21
	502	(54)	(16)	10	562

נכסי מיסים נדחים:

- מהפרשה להפסדי אשראי
 - מהתחייבות לפיצויי פרישה, נטו
 - מהפרשה לחופשה וזכויות עובדים אחרות
 - מניירות ערך
 - ניכויים מועברים לצורך מס
 - אחר
- סך הכל נכסי מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים:

- מניירות ערך
 - מרכוש קבוע וחכירות
 - אחר
- סך הכל התחייבויות מיסים נדחים
- יתרת מיסים נדחים, נטו

שיעור מס ממוצע 2023 %	יתרה ליום 31.12.2023	שינויים			יתרה ליום 31.12.2022
		שנזקפו לרווח כולל אחר	שנזקפו לרווח והפסד		
			בגין שינוי בשיעור המס	אחר	
			מיליוני ש"ח		
34.2	372	-	(17)	-	389
34.2	151	5	6	-	140
34.2	52	(1)	-	-	53
34.2	-	-	-	-	-
23.0	-	-	-	-	-
34.2	8	-	(31)	-	39
34.2	583	4	(42)	-	621
34.2	1	(25)	25	-	1
31.5	17	-	(2)	-	19
23.2	3	-	(2)	-	5
29.9	21	(25)	21	-	25
	562	29	(63)	-	596

נכסי מיסים נדחים:

- מהפרשה להפסדי אשראי
 - מהתחייבות לפיצויי פרישה, נטו
 - מהפרשה לחופשה וזכויות עובדים אחרות
 - מניירות ערך
 - ניכויים מועברים לצורך מס
 - אחר
- סך הכל נכסי מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים:

- מניירות ערך
 - מרכוש קבוע וחכירות
 - אחר
- סך הכל התחייבויות מיסים נדחים
- יתרת מיסים נדחים, נטו

ד. שומות מס

- לבנק הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2020.
- לחברות המאוחדות שומות מס הנחשבות כסופיות עד וכולל שנת המס 2019.

ה. מיסים נדחים

הבנק רושם מיסים נדחים בגין הפרשים במועד הכרת הוצאות (הכנסות) מסוימות לצורכי מס, לבין הרישום של אותן הוצאות (הכנסות), לפי כללי החשבונאות החלים על הבנק. להערכת הבנק המרכיבים בגינם נרשמו המיסים הנדחים יוכרו כהוצאה (הכנסה) לצורכי מס בעתיד.

ו. חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה-חרבות ברזל), התשפ"ד-2024

ביום 17 במרס 2024 פורסם החוק במסגרתו נקבע כי יוטל על בנק שאינו בנק בעל היקף פעילות קטן בשנים 2024-2025 תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב בזמן מלחמת "חרבות ברזל", שהיקפו יעמוד על 6% מהרווח שהפיק הבנק על פעילותו בישראל, ולא יותר מחלקו היחסי בסך כולל של 1,200 מיליון ש"ח בשנת 2024 ובסך כולל של 1,300 מיליון ש"ח בשנת 2025.

החוק חל גם על הבנק. בהתאם לחוק, בשנת 2024 השיעורים הגבוהים יותר יחולו לגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו שלאחר כניסת החוק לתוקף. התשלום המיוחד כאמור לא יותר בניכוי לפי פקודת מס הכנסה.

בהתאם חושבו הוצאות המס השוטפות של הבנק על פי שיעור מס אפקטיבי של כ- 38%. סך הוצאות המס בגין המס המיוחד הסתכמו בסך של 39 מיליון ש"ח.

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לא עודכנו יתרות מסים נדחים לקבל בגין השינוי בשיעור המס והם המשיכו להיות מחושבים על פי שיעור המס שהיה קיים טרם שינוי החוק (כ- 34%). יתרות המיסים הנדחים עודכנו החל מיום 30 ביוני 2024 בהתאם, בהתייחס לשינוי שיעור מס ערך מוסף ל- 18% החל מתחילת שנת 2026 (ביחס לתאגידים הבנקאיים הנושאים בתשלום המיוחד, לא יחול שינוי בשיעור מס הרווח ומס שכר בשנת 2025, אלא משנת 2026).

ביאור 9 - רווח למניה

מאוחד		
2022	2023	2024
4.83	7.85	6.77
124,430	124,430	124,430

1. רווח למניה (באלפי ש"ח)

מניה רגילה בת 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב:

- רווח נקי

2. כמות מניות

ממוצע משוקלל של מספר מניות:

- מניות בנות 0.1 שקלים חדשים(*)

* הרווח המדולל למניה, זהה לרווח הבסיסי למניה.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

סך הכל	התאמות בגין	
	הטבות לעובדים מיליוני ש"ח	אגרות חוב
(108)	(113)	5
(237)	93	(330)
(345)	(20)	(325)
(55)	(7)	(48)
(400)	(27)	(373)
88	17	71
(312)	(10)	(302)

יתרה ליום 1.1.2022

השינוי, נטו, בשנת 2022⁽¹⁾

יתרה ליום 31.12.2022⁽²⁾

השינוי, נטו, בשנת 2023⁽¹⁾

יתרה ליום 31.12.2023⁽²⁾

השינוי, נטו, בשנת 2024⁽¹⁾

יתרה ליום 31.12.2024⁽²⁾

1. כולל תנועה, נטו בסך של 3 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון (שנת 2023 - תנועה בסך של 4 מיליון ש"ח, שנת 2022 - תנועה בסך של 3 מיליון ש"ח).

2. כולל הפסד, נטו בסך של 84 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון (31.12.23 - 87 מיליון ש"ח, 31.12.22 - 91 מיליון ש"ח).

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחריו:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח		
140	(54)	86
(25)	10	(15)
115	(44)	71
20	(7)	13
7	(3)	4
27	(10)	17
142	(54)	88

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:

- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

השינוי בגין התאמת אגרות חוב, נטו

הטבות לעובדים:

- רווח אקטוארי לתקופה
- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לשנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח		
(73)	25	(48)
-	-	-
(73)	25	(48)
(12)	4	(8)
1	-	1
(11)	4	(7)
(84)	29	(55)

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:

- הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו

הטבות לעובדים:

- הפסד אקטוארי לתקופה
- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית", למעט הפחתה לפני מס בסך של 5 מיליון ש"ח בגין ניירות ערך שהועברו מהתיק הזמין לתיק לפדיון (31.12.23 - 6 מיליון ש"ח, 31.12.22 - 5 מיליון ש"ח).

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הוצאות אחרות".

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחריו (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח		
(511)	174	(337)
10	(3)	7
(501)	171	(330)
135	(46)	89
6	(2)	4
141	(48)	93
(360)	123	(237)

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:

- הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו

הטבות לעובדים:

- רווח אקטוארי לתקופה

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הוצאות אחרות".

ביאור 11 - מזומנים ופקדונות בבנקים

ההרכב:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	
8,179	7,067
973	781
9,152	7,848
9,121	7,825

מזומנים ופקדונות בבנק ישראל

פקדונות בבנקים מסחריים

סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים

מזה - מזומנים ופקדונות בבנק ישראל ובבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

ההרכב:

31 בדצמבר 2024					
הערך במאזן	עלות מופחתת(*)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיליוני ש"ח	התאמות לשווי הוגן		שווי הוגן(**)
			רווחים	הפסדים	
1,337	1,337 ⁽⁵⁾	-	-	214	1,123
1,337	1,337	-	-	214	1,123
7,132 ⁽⁶⁾	7,477	-	15	360	7,132
-	-	-	-	-	-
14	14	-	-	-	14
7,146	7,491	-	15 ⁽³⁾	360 ⁽³⁾⁽⁴⁾	7,146
13	13	-	-	-	13
13	13	-	-	-	13
8,496	8,841	-	15	574	8,282
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
8,496	8,841	-	15	574	8,282

אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾

- של ממשלת ישראל

סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾

- של ממשלת ישראל

- של ממשלות זרות

- של מוסדות פיננסיים בישראל

סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

השקעה במניות שאינן למסחר

- מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן⁽²⁾

סך הכל מניות שאינן למסחר

סך הכל ניירות ערך שאינם למסחר

ניירות ערך למסחר

אגרות חוב⁽¹⁾

- של ממשלת ישראל

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

* מניות - עלות.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. מהווה החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. ההפסדים ששיעורם מהתאמות לשווי הוגן עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב מסתכמים לסך 98 מיליון ש"ח וההפסדים ששיעורם מהתאמות לשווי הוגן אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב מסתכמים לסך 262 מיליון ש"ח.
5. ההפסדים בסך 14 מיליון ש"ח המיוחסים לאגרות חוב ששוויין ההוגן מסתכם לסך של 646 מיליון ש"ח, נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 346 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין ההוגן מסתכם לסך של 5,603 מיליון ש"ח, נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל שנה.
6. כולל קרן הון בסך של 127 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון.
7. מזה: אגרות חוב מגודרות בגידור שווי הוגן בסך 1,088 מיליון ש"ח.
7. לענין ניירות ערך ששועבדו, ראה ביאור 27.

ההרכב (המשך):

31 בדצמבר 2023					
הערך במאזן	עלות מופחתת(*)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן		שווי הוגן(**)
			רווחים	הפסדים	
מיליוני ש"ח					
1,461	1,461 ⁽⁵⁾	-	-	204	1,257
1,461	1,461	-	-	204	1,257
5,791 ⁽⁶⁾	6,198	-	17	424	5,791
130	130	-	-	-	130
15	15	-	-	-	15
5,936	6,343	-	17 ⁽³⁾	424 ⁽³⁾⁽⁴⁾	5,936
13	13	-	-	-	13
13	13	-	-	-	13
7,410	7,817	-	17	628	7,206
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7,410	7,817	-	17	628	7,206

* מניות - עלות
** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 1 ו- 2.
- מהווה החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- ההפסדים ששיעורם מהתאמות לשווי הוגן עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב מסתכמים לסך 110 מיליון ש"ח, וההפסדים ששיעורם מהתאמות לשווי הוגן אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב מסתכמים לסך 314 מיליון ש"ח.
- ההפסדים בסך 110 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם לסך 3,725 מיליון ש"ח, נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.
- והפסדים בסך 314 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם לסך 1,843 מיליון ש"ח, נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל לשנה.
- כולל קרן הון בסך של 132 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון.
- מזה: אגרות חוב מגודרות בידור שווי הוגן בסך 1,053 מיליון ש"ח.
- לענין ניירות ערך ששועבדו, ראה ביאור 27.

א. חובות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדירור	
מיליוני ש"ח					
34,798	9,264	25,534	-	-	25,534
24,076	-	24,076	5,358	14,071	4,647 ⁽¹⁾
58,874	9,264	49,610	5,358	14,071	30,181
763	-	763	30	138	595
55	-	55	24	-	31
645	-	645	44	64	537
1,463	-	1,463	98	202	1,163
516	1	515	-	-	515
429	-	429	196	79	154
945	1	944	196	79	669
108	-	108	5	2	101
68	-	68	13	1	54

יתרת חוב רשומה של חובות:

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות*

* מזה:

חובות לא צוברים

חובות בפיגור 90 ימים או יותר

חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי*

* מזה - בגין חובות לא צוברים

* מזה - בגין חובות בעייתיים אחרים

1. יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 20 מיליון ש"ח, המשולבת במערך העסקאות והבטחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרויקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי: (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2023					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים ממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדיור	
מיליוני ש"ח					
32,699	8,372	24,327	-	-	24,327
22,255	-	22,255	5,051	12,607	(1)4,597
54,954	8,372	46,582	5,051	12,607	28,924
יתרת חוב רשומה של חובות:					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל חובות*					
* מזה:					
698	-	698	28	108	562
חובות לא צוברים					
56	-	56	22	-	34
חובות בפיקוד 90 ימים או יותר					
434	-	434	48	68	318
חובות בעייתיים אחרים					
1,188	-	1,188	98	176	914
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
505	2	503	-	-	503
שנבדקו על בסיס פרטי					
401	-	401	154	75	172
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
906	2	904	154	75	675
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי*					
133	-	133	5	2	126
* מזה - בגין חובות לא צוברים					
60	-	60	10	-	50
* מזה - בגין חובות בעייתיים אחרים					

1. יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 13 מיליון ש"ח, המשולבת במערך העסקאות והבטחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024						
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור				
		סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
						פרטי
מיליוני ש"ח						
962	2	960	161	82	717	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
187	(1)	188	73	2	113	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(303)	-	(303)	(101)	-	(202)	מחיקות חשבונאיות
153	-	153	75	-	78	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(150)	-	(150)	(26)	-	(124)	מחיקות חשבונאיות, נטו
999	1	998	208	84	706	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*
54	-	54	12	5	37	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור				
		סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
						פרטי
מיליוני ש"ח						
736	1	735	136	72	527	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
314	1	313	44	10	259	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(240)	-	(240)	(93)	-	(147)	מחיקות חשבונאיות
152	-	152	74	-	78	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(88)	-	(88)	(19)	-	(69)	מחיקות חשבונאיות, נטו
962	2	960	161	82	717	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*
56	-	56	7	7	42	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי: (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור					
		סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי		
						פרטי	
מיליוני ש"ח							
589	-	589	110	38	441	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	
73	1	72	6	15	51	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾	
155	-	155	26	19	110	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
(225)	-	(225)	(74)	-	(151)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾	
144	-	144	68	-	76	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	
(81)	-	(81)	(6)	-	(75)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
736	1	735	136	72	527	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*	
39	-	39	5	6	28	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	

1. השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים CECL.
2. לא כולל מחיקות חשבונאיות במועד היישום לראשונה בסך 19 מיליוני ש"ח עקב שינוי רף הבחינה. ראה ביאור 1 מדיניות חשבונאית.

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
3	3
13	16
16	19

חברות כלולות

השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני
רווחים שנצברו ממועד הרכישה
סך הכל השקעות בחברות כלולות

ב. חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
3	5
1	2
2	3

חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לפני מיסים
הפרשה למס
חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים

ג. להלן פרטים על חברות מוחזקות:

דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי		ערך השקעה לפי שווי מאזני		שיעור החזקה ⁽¹⁾	תחום פעילות עיקרי	שם החברה
2023	2024	2023	2024	31.12.2023	31.12.2024			
מיליוני ש"ח						%		
חברות כלולות								
-	-	2	3	16	19	31.0	ניהול תיקי השקעות	תכנית דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ
חברות מאוחדות								
-	-	*	*	1	1	100.0	חברה להנפקות	מרכנתיל הנפקות בע"מ
2	-	1	1	1	2	100.0	סוכנות ביטוח	מרכיט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ
2	-	3	4	18	22			סך הכל

* נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הערות:

1. חלק הבנק בהון, בזכויות הצבעה, ובזכות לקבלת רווחים.

א. ההרכב:

עלות ⁽¹⁾	בניינים ומקרקעין	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תכנה	סך הכל
מיליוני ש"ח				
יתרה ליום 31.12.2022	554	514	692	1,760
תוספות	63	13	48	124
גריעות	(81)	(11)	-	(92)
יתרה ליום 31.12.2023	536	516	740	1,792
תוספות	16	14	38	68
גריעות	-	-	-	-
יתרה ליום 31.12.2024	552	530	778	1,860
פחת שנצבר ⁽¹⁾				
יתרה ליום 31.12.2022	265	406	565	1,236
פחת השנה	16	14	46	76
גריעות	(22)	(11)	-	(33)
יתרה ליום 31.12.2023	259	409	611	1,279
פחת השנה	22	14	49	85
גריעות	-	-	-	-
יתרה ליום 31.12.2024	281	423	660	1,364
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2024 ⁽¹⁾	271	107	118	496
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023	277	107	129	513
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022	289	108	127	524
שיעור הפחת הממוצע בשנת 2024 (אחוזים)	6.1	14.1	20.4	12.3
שיעור הפחת הממוצע בשנת 2023 (אחוזים)	6.5	11.3	19.0	11.9

1. היתרה כוללת עלות מופחתת של עלויות פיתוח תוכנות שהווננו בסך של 94 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 91 מיליון ש"ח).

ב. זכויות במקרקעין:

1. הבנק הינו בעל זכויות בדרך של חכירה ושכירות מוגנת בבניינים ומקרקעין לתקופות המסתיימות בשנים שבין 2024 עד 2044. יתרתן המופחתת של הזכויות הנ"ל הסתכמה כדלקמן:

31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
12	12	חכירה מהוונת
1	1	שכירות מוגנת וחכירה בלתי מהוונת
13	13	סך הכל נכסים בחכירה ושכירות מוגנת

2. זכויות במקרקעין שעלותן המופחתת הסתכמה בסך של כ- 197 מיליוני ש"ח, טרם נרשמו על שם הבנק בלשכות רישום המקרקעין (31 בדצמבר 2023 - כ- 197 מיליוני ש"ח), עקב עיכובים בפעולות מקדימות לרישום מצד מנהל מקרקעי ישראל. מזה, כ- 188 מיליון ש"ח בגין השקעה בפרויקט קמפוס קבוצת דיסקונט שנבנה על קרקע שנרכשה בשנת 2016, והחל לשמש את הנהלת הבנק ויחידות המטה במהלך שנת 2023.

ביאור 16 - נכסים בלתי מוחשיים

ליום 31.12.2024 הופחתה במלואה יתרת הנכסים הבלתי מוחשיים (1 - מיליון ש"ח). קשרי הלקוחות שזוהו במועד רכישת הנכסים וההתחייבויות של מוניציפל בנק בע"מ ביום 1.12.19, הוערכו בהתבסס על שוויים ההוגן במועד המיזוג, והופחתו בשיטת הקו הישר במשך חמש שנים.

ביאור 17 - נכסים אחרים

ההרכב:

31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
562	502	מיסים נדחים לקבל, נטו
174	157	זכות שימוש בנכסים חכורים ⁽¹⁾
7	8	הוצאות מראש
6	7	הכנסות לקבל
197	230	חייבים אחרים ויתרות חובה
946	904	סך הכל נכסים אחרים

1. ראה ביאור 25.

ביאור 18 - פקדונות הציבור

א. ההרכב ⁽¹⁾:

2023 בדצמבר 31	2024 בדצמבר 31	סוג הפקדון
מיליוני ש"ח		
10,985	11,340	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
6,094	6,872	- נושאי ריבית
17,079	18,212	סך הכל לפי דרישה
33,227	34,947	פקדונות לזמן קצוב
50,306	53,159	סך הכל פקדונות הציבור

ב. ההרכב פקדונות הציבור בחתך מפקידים:

2023 בדצמבר 31	2024 בדצמבר 31	סוג המפקיד
מיליוני ש"ח		
18,210	18,615	אנשים פרטיים
4,894	6,473	גופים מוסדיים
27,202	28,071	תאגידים ואחרים
50,306	53,159	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד מדרגות הפקדון :

2023 בדצמבר 31	2024 בדצמבר 31	מ	עד
מיליוני ש"ח			
18,361	18,955	-	1
10,893	11,367	1	10
7,125	7,139	10	100
4,140	4,590	100	500
9,787	11,108	מעל 500	-
50,306	53,159	סך הכל פקדונות הציבור	

1. הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 19 - פקדונות מבנקים

ההרכב:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
306	200
3,698	4,373
1,572	540
5,576	5,113
22	31
27	32
41	12
90	75
5,666	5,188

בנקים בישראל

• בנקים מסחריים

- פקדונות לפי דרישה

- פקדונות לזמן קצוב

• בנקים מרכזיים

- פקדונות לזמן קצוב

סך הכל פקדונות מבנקים בישראל

בנקים מחוץ לישראל

• בנקים מסחריים

- פקדונות לפי דרישה

- פקדונות לזמן קצוב

- קיבולים

סך הכל פקדונות מבנקים מחוץ לישראל

סך הכל פקדונות מבנקים

ביאור 20 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	שיעור תשואה פנימי(*)	משך חיים ממוצע(*)	שיעור הריבית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	שנים	%
387	340	1.6	2.5	1.5
520	360	4.5	2.5	4.3-4.9
122	-	-	-	-
1,029	700			

(1) אגרות חוב סחירות

במטבע ישראלי צמוד מדד

(2) כתבי התחייבות נדחים

- הכוללים מגגנונים לספיגת

הפסדים

- אחרים

סך הכל

* משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים, על פי שקלול תזרימי המזומנים העתידיים, המהווים לפי שיעור התשואה הפנימי, שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית הנדרש כדי לנכות את תזרימי המזומנים העתידיים - ליתרה המאזנית של הסעיף.

ב. מידע נוסף לגבי אגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים:

להלן מידע נוסף באשר לאגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שטרם נפרעו ותנאיהן:

1. בחודשים אפריל ויוני 2022 הנפיק הבנק לחברה האם כתבי התחייבות נדחים (בלתי סחירים) בסך של 350 מיליון ש"ח, הכוללים מגגונים לספיגת הפסדים ("COCO"), כדלקמן:
 - כתבי ההתחייבות יימחקו בחלקם או במלואם בעת שיחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ירד מתחת לשיעור של 5% ("ארוע מכונן לספיגת הפסדי קרן").
 - הסכום שיימחק כאמור יהיה בהיקף שיספיק לשיפור יחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק, לשיעור של 5%.
 - כתבי ההתחייבות יימחקו במלואם, בהתרחש אחד מהאירועים הבאים, כמקדם מביניהם ("ארוע מכונן לאי קיימות"):
 - המפקח על הבנקים הודיע לבנק שמחיקת כתב ההתחייבות הכרחית, מכיוון שבלעדיו הבנק יגיע ל"נקודות האי קיימות".
 - המפקח על הבנקים הודיע לבנק על החלטה לבצע הזרמת הון מהמגזר הציבורי, או תמיכה שוות ערך, שתמנע מהבנק להגיע ל"נקודות האי קיימות".כתבי התחייבות הנדחים אינם צמודים, נושאים ריבית בשיעור שנתי של כ- 4.9% - 4.3% ועומדים לפרעון במלואם בתום עשר שנים ממועד הנפקתם.
 - בנוסף, עומדת לבנק הזכות לפרוע את כתבי ההתחייבות הנדחים בפרעון מוקדם, בתום חמש שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לקבלת אישור מוקדם מהמפקח על הבנקים.
 - ככל שהבנק לא עשה שימוש בזכות זו, יעודכנו שיעורי הריבית המשולמים בגין כתבי ההתחייבות הנדחים, בתום חמש שנים ממועד הנפקתם, בהתאם לשינויים שיחולו בתשואות לפדיון של אגרות החוב הממשלתיות לתקופה של חמש שנים, בשוק ההון.
2. זכויותיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים, נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של הבנק בין מובטחים ובין שאינם מובטחים.
 3. כתב התחייבות נדחה (בלתי סחיר) הכולל מגגון לספיגת הפסדים ("COCO") שהונפק בחודש דצמבר 2019 בסך של 160 מיליון ש"ח נפרע במלואו במהלך חודש דצמבר 2024, דבר אשר הקטין את יתרת כתבי ההתחייבות הנדחים מ- 510 מיליון ש"ח ל- 350 מיליון ש"ח.
 4. ביום 1 באוגוסט 2023 בוצע פירעון סופי של אגרות חוב סדרה ג', באמצעות חברת בת ייעודית (מרכנתיל הנפקות בע"מ).
 5. יתרת אגרות החוב הסחירות (אגרות חוב סדרה ד') שהתקבלו במסגרת העסקה למיזוג בנק מוניציפל ביום 1 בדצמבר 2019, הונפקו באמצעות חברת בת ייעודית (מרכנתיל הנפקות בע"מ).
 6. כתבי ההתחייבות הנדחים שאינם כוללים מגגונים לספיגת הפסדים, נפרעו במלואם בשנת 2024.
 7. יתרת כתבי ההתחייבות המשמשת כ"הון משני" לצורך חישוב יחס הלימות ההון הסתכמה ליום 31.12.2024 בסך של 350 מיליון ש"ח (31.12.2023 510 מיליון ש"ח).

ההרכב :

31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
202	194	הפרשות בגין הוצאות שכר ונלוות
79	37	הפרשות בגין שירותי מחשב
440	361	עודף התחייבויות בגין פיצויי פרישה לעובדים על נכסי התוכנית (ראה ביאור 22)
56	54	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים (ראה ביאור 13 ב')
176	157	התחייבות לתשלום דמי חכירה ⁽¹⁾
30	28	הכנסות מראש
7	16	מוסדות
519	584	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
155	220	זכאים אחרים ויתרות זכות
1,664	1,651	סך הכל התחייבויות אחרות

1. ראה ביאור 25.

ביאור 22 - הטבות לעובדים

א. כללי:

1. פיצויי פרישה

א. התחייבויות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מכוסות על ידי הפקדות בקופות פיצויים ועל ידי הפרשות מתאימות. ההתחייבויות לפיצויים מחושבות על בסיס אקטוארי הלוקח בחשבון גם הטבות אותן עשוי הבנק לשלם לעובדים שיפרשו בעתיד - מעבר להתחייבות החוזית הקיימת בגינם.

ההפרשה בגין התחייבות זו נוכתה לערכה הנוכחי בתאריך המאזן, כריבית היוון ממוצעת בשיעור של 2.4% (31.12.2023) 2.1%, המבוססת על הכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. כמו כן זכאים המנהל הכללי ומספר מנהלים נוספים למענק פרישה נוסף בהיקף שבין 3 ל- 9 משכורות חודשיות.

ב. התחייבות הבנק לפיצויי פרישה אינה כוללת רכיבים מסוימים המתייחסים לזכויות לקבלת פיצויי פרישה של עובדים שהצטרפו להסכם פנסיה - ממועד הצטרפותם להסכם, מאחר שעל פי ההסכם נושאת קרן הפנסיה בהתחייבות לתשלום הסכומים המגיעים לעובדים בגין רכיבים אלו.

כמו כן לא נכללו ביעודה לפיצויים הצבירות בגין אותם רכיבים בקרן הפנסיה, שכן כספים אלו אינם נמצאים בשליטתו של הבנק.

ג. ביום 27 בדצמבר 2023 אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מוקדמת מרצון, בתנאים מועדפים לעד 50 מעובדי הבנק העונים על הקריטריונים שהוגדרו (ותק וגיל). ביום 29 בינואר 2024 אישר דירקטוריון הבנק הרחבת תכנית הפרישה בעשרה עובדים נוספים. במהלך חודש פברואר 2024 הסתיים תהליך הגיבוש והחיתום של תכנית הפרישה במסגרתה פרשו 60 עובדים, מרביתם עד ליום 30 בספטמבר 2024. במסגרת התכנית הוצע לפורשים מענק פרישה מוגדל בגובה של עד 150% מסכום הפיצויים על פי דין בעת סיום יחסי עובד מעביד, מענק נוסף לבעלי שכר נמוך ומענק חתימה. יישום התכנית הביא להגדלת ההתחייבויות האקטואריות של הבנק בסכום כולל של כ- 50 מיליון ש"ח (כ- 43 מיליון ש"ח המתייחסים לפעילת התכנית הראשונה נרשמו כבר בדוחות הכספיים לשנת 2023).

א. כללי (המשך)

2. חופשות

עובדי הבנק זכאים לחופשה שנתית לפי הסכמי העבודה הקיימים ובכפוף להוראות חוק חופשה שנתית התשי"א-1951. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות לחופשה בגין התחייבות זו. חישוב הפרשה מבוסס על השכר האחרון בתוספת הוצאות נלוות.

3. הטבות לאחר סיום העסקה

גימלאי הבנק ועובדיו זכאים להטבות מסוימות לאחר צאתם לגמלאות.

התחייבות הבנק לתאריך המאזן בשל הטבות אלו חושבה על בסיס אקטוארי ונוכחה לערכה הנוכחי, בשיעורי היוון ממוצעים של 2.5% - 2.4% (31.12.2023: 2.3% - 2.1%), המבוססים על הכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

4. ימי מחלה

במסגרת הסכמי העבודה שנחתמו בין הבנק לבין ההסתדרות ונציגות העובדים, הוקנתה לאוכלוסיית עובדים מסוימת אפשרות להמיר, סמוך למועד פרישתם לגמלאות, חלק מימי המחלה שנצברו לזכותם, לימי חופשה, בכפוף לקיום תנאים מתלים מסויימים (האוכלוסיה הזכאית הינה קבוצה סגורה).

הבנק ערך הפרשה בגין התחייבות זו על בסיס אקטוארי וכלל אותה בדוחות הכספיים בסעיף "התחייבויות אחרות".

ב. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם:

31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
578	506	התחייבות לתשלום מענקי פרישה
(138)	(145)	יעודה לתשלום מענקי פרישה
440	361	התחייבות לתשלום מענקי פרישה, נטו
23	21	התחייבות לתשלום ימי חופשה
7	6	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
53	51	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
523	439	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
		התפלגות ההטבות לעובדים :
-	-	נכלל בנכסים אחרים
523	439	נכלל בהתחייבויות אחרות
523	439	סך הכל

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון:

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת :

עתודה לפיצויי פרישה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
534	578	יתרה לתחילת השנה
26	22	עלות השירות
22	23	עלות הריבית
18	(14)	הפסד (רווח) אקטוארי*
600	609	סך הכל הצטברויות
(22)	(103)	הטבות ששולמו
578	506	מחויבויות בגין הטבה חזויה לסוף השנה
484	417	מחויבויות בגין הטבה מצטברת לסוף השנה**

* הרווח האקטוארי שנזקף במהלך 2024, נובע בעיקר מעליית שיעור ריבית ההיוון של ההתחייבות.
 ** המחויבויות בגין הטבה מצטברת שונה מהמחויבויות בגין הטבה חזויה בכך שאינה כוללת הנחות כלשהן בדבר רמות התגמול העתידיות.

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
53	53	יתרה לתחילת השנה
1	1	עלות השירות
3	3	עלות הריבית
(2)	(4)	הפסד (רווח) אקטוארי
55	53	סך הכל הצטברויות
(2)	(2)	הטבות ששולמו
53	51	יתרה לסוף השנה

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
124	138	יתרה לתחילת השנה
6	10	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4	2	רווח (הפסד) אקטוארי
10	10	הפקדות לתוכנית
144	160	סך הכל הצטברויות
(6)	(15)	הטבות ששולמו
138	145	יתרה לסוף השנה

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

(ג) נתונים מאזניים:

הטבות לגמלאים לאחר פרישה ^(*)		עתודה לפיצויי פרישה, נטו	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2023	2024	2023	2024
מיליוני ש"ח			
51	53	361	440
נכלל בסעיף התחייבויות אחרות			
הרכב:			
51	53	506	578
התחייבות בגין הטבה חזויה			
-	-	(145)	(138)
שווי הוגן של נכסי התכנית			
51	53	361	440
הטבה חזויה, נטו			

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה גם "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס:

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		עתודה לפיצויי פרישה, נטו	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2023	2024	2023	2024
מיליוני ש"ח			
(3)	1	18	41
סך הפסד (רווח) אקטוארי, נטו			

(ה) תוכניות בהן ההטבה החזויה עולה על נכסי התוכנית:

מחויבות בגין הטבה חזויה		עתודה לפיצויי פרישה, נטו	
שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה		ליום 31 בדצמבר	
מחויבות נטו		2023	2024
מיליוני ש"ח			
		578	506
		(138)	(145)
		440	361

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

2. נתונים תוצאתיים:

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד:

עתודה לפיצויי פרישה, נטו		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
27	26	22
14	22	23
41	48	45
(7)	(6)	(10)
5	1	1
-	-	6
39	43	42
10	10	11
49	53	53

עלות השירות

עלות הריבית

סך הצבירה השוטפת

תשואה חזויה על נכסי התוכנית

הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:

- הפסד אקטוארי, נטו

- הפסד מסילוק והטבות בגין פרישה

סך עלות ההטבה, נטו

הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת

סך הכל הוצאה לשנה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
2	1	1
2	3	3
4	4	4
1	-	-
5	4	4

עלות השירות

עלות הריבית

סך הצבירה השוטפת

הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:

- הפסד אקטוארי, נטו

סך עלות ההטבה, נטו

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

2. נתונים תוצאתיים (המשך):

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס:

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח			
(111)	14	(16)	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(5)	(1)	(1)	הפחתת הפסד אקטוארי
(116)	13	(17)	סך הכל שינויים שוטפים
-	-	(6)	הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
(116)	13	(23)	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
39	43	42	עלות ההטבה, נטו
(77)	56	19	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח			
(24)	(2)	(4)	הפסד אקטוארי שוטף, נטו
(1)	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי
(25)	(2)	(4)	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
5	4	4	עלות ההטבה, נטו
(20)	2	-	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצוי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

3. הנחות ומבחני רגישות:

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות:

ליום 31 בדצמבר			הפרמטר הנבחן
2023	2024		
%			
2.1- 2.3	2.4- 2.5		
			שיעור ההיוון
2.7	2.7		שיעור עליית המדד
4.6	4.6	- נומינלי	שיעור הגידול בתגמול
1.9	1.9	- ריאלי	
1.1 - 15.0	1.1 - 15.0		שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			הפרמטר הנבחן
2022	2023	2024	
%			
-0.2 -1.9	1.7-2.2	2.1-3.0	שיעור ההיוון
			תשואה חזויה על נכסי התוכנית
5.3	4.8	7.4	
3.9	4.6	4.6	שיעור הגידול בתגמול - נומינלי
1.9	1.9	1.9	- ריאלי

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצוי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך):

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות :

עתודה לפיצוי פרישה		
גידול בנקודת האחוז		
31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
(52)	(48)	(43)
57	53	49
31	33	33

שינוי בשיעור ההיוון

שינוי בשיעור המדד / תגמול

שינוי בשיעור העזיבה

עתודה לפיצוי פרישה		
קיטון בנקודת האחוז		
31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
60	55	50
(54)	(50)	(46)
(36)	(38)	(38)

שינוי בשיעור ההיוון

שינוי בשיעור המדד / תגמול

שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
גידול בנקודת האחוז		
31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
(12)	(9)	(8)
-	-	-
(1)	(1)	(1)

שינוי בשיעור ההיוון

שינוי בשיעור המדד / תגמול

שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
קיטון בנקודת האחוז		
31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח		
12	11	10
-	-	-
1	1	1

שינוי בשיעור ההיוון

שינוי בשיעור המדד / תגמול

שינוי בשיעור העזיבה

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה)(המשך):

4. מידע באשר לנכסי התוכנית:

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות:

ליום 31 בדצמבר 2024			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מיליוני ש"ח			
12	-	-	12
4	-	-	4
42	-	31	11
69	-	45	24
18	18	-	-
145	18	76	51

מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב:
- ממשלתיות
- קונצרניות
מניות
אחר
סך הכל נכסי התוכנית

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מיליוני ש"ח			
13	-	-	13
7	-	-	7
43	-	30	13
58	-	38	20
17	17	-	-
138	17	68	53

מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב:
- ממשלתיות
- קונצרניות
מניות
אחר
סך הכל נכסי התוכנית

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים:

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר
2023	2024	2025
%		
10	9	9
5	3	3
31	29	29
42	47	47
12	12	12
100	100	100

מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב:
- ממשלתיות
- קונצרניות
מניות
אחר
סך הכל נכסי התוכנית

ג. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך):

5. תזרימי מזומנים:

(א) הפקדות לנכסי התכנית:

הפקדות בפועל		תחזית
2023	2024	2025
מיליוני ש"ח		
10	10	10

סך הכל הפקדות

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

שנה	מיליוני ש"ח
2025	24
2026	21
2027	35
2028	42
2029	47
2030 - 2034	246
2035 ואילך	478
סך הכל	893

ביאור 23 - הון

ההרכב (בשקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2024	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
12,443	25,000	12,443	25,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש

ההון המונפק והנפרע של הבנק מסתכם בסך של 12,443 ש"ח ומורכב מ- 124,430 מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש, כל אחת.

חלוקת דיבידנד

לראשונה מאז שנת 2014, אישרה האסיפה הכללית ביום 16 באפריל 2024 חלוקת דיבידנד בסך של 175 מיליון ש"ח, בגין רווחי הבנק לשנת 2023. שיעור החלוקה מתוך הרווח הנקי לשנת 2023 עמד על כ-18%, והחלוקה בוצעה בפועל ביום 18 באפריל 2024.

חלוקת הדיבידנד נעשתה לאחר שדירקטוריון הבנק שוכנע כי הבנק עומד במבחנים הנדרשים לחלוקה מותרת, הן בפן של מבחן הרווח והן בפן של חובת זהירות וחובת האמונים החלה על הדירקטורים, וזאת גם בהתייחס למכתבי הפיקוח על הבנקים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" מיום 12 בנובמבר 2023 ומיום 5 במרס 2024.

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלוו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

הנחיות אלה הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ברובד הראשון ליום 31.12.2024 בכ-0.24% (0.23% - 31.12.2023).

3. הוראות מעבר

במסגרת המעבר ליישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי הצפויים (CECL), עודכנו הוראות המעבר הנוגעות לחישוב יחס הלימות ההון, כך שהותר לתאגידים הבנקאיים לזקוף להון עצמי רובד 1 את השפעת היישום לראשונה של כללים אלה, בחלקים שווים על פני תקופה של שלוש שנים. השפעת הוראות המעבר בנושא זה על יחס הלימות ההון רובד 1 ליום הדוח, הסתכמה ב-0.05%.

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות בתחום הבניה"

בחודש ינואר 2024 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2020), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות) שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרויקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2024.

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 31.12.2024 בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח. ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 31.12.2024 בסך של כ-0.3 מיליארד ש"ח (31.12.2023 - 0.3 מיליארד ש"ח), המהווה עליה בשיעור של כ-0.09 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון ליום הדוח (31.12.2023 - 0.10%).

בתחילת שנת 2025 חודש ההסכם לתקופה של שנה נוספת, עד ליום 31.12.2025.

5. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל" בהוראות ניהול בנקאי תקין 201, ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף 2 לעיל), קבע דירקטוריון הבנק מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5%.

יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 12.8%.

6. הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת השלכות הנובעות מתוכנית התייעלות - לתקופה של חמש שנים, בשיטת "הקו הישר".

ברבעון הרביעי של שנת 2020 השיק הבנק תכנית התייעלות נוספת בעלות כוללת של כ-117 מיליון ש"ח. תוכנית התייעלות זו, כמו גם תוכניות התייעלות קודמות, אושרו על ידי בנק ישראל כתוכניות העומדות בקריטריונים המזכים בהקלות הונות, כאמור. בעקבות יישום התוכנית הגדיל הבנק את ההפרשות בגין התחייבותו לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו, בסך כולל של כ-60 מיליון ש"ח.

הגידול בהפרשות כאמור, סווג כ"הפרש אקטוארי", ונזקף לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי (לאחר ניכוי חיסכון במס בסך של כ-20 מיליון ש"ח).

יישום ההקלות שפורטו לעיל, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 31.12.2024 בכ-0.01 נקודות האחוז (31.12.2023 - 0.03 נקודות האחוז).

א. הלימות הון (המשך)

7. מידע כספי:

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
4,977	5,733
(2)57	(2)27
5,034	5,760
958	851
5,992	6,611

(א) הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי
פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
הון ברובד השני, לאחר ניכויים
סה"כ הון כולל

(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון

36,149	40,447	סיכון אשראי
28	40	סיכונים שוק
3,828	4,391	סיכון תפעולי
40,005	44,878	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

31 בדצמבר	
2023	2024
%	

(ג) יחס הון לרכיבי סיכון

(2)12.58	(3) (2)12.84	יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
(2)14.98	(3) (2)14.73	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(1)9.23	(1)9.24	יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתייחסת ליחס הון העצמי רובד 1 ליום 31.12.2024 בשיעור של 0.24% (31.12.2023 - 0.23%).
2. הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה סעיף 6 לעיל). כמו כן, נתוני יחסי ההון כוללים גם את השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים בהתאם להוראות המעבר של בנק ישראל (ראה סעיף 3 לעיל).
3. יחסי הלימות ההון לעיל, חושבו, בין היתר, על בסיס דירוג מדינת ישראל כפי שנקבע על ידי חברת דירוג האשראי הבינלאומית סטנדרט אנד פוֹרְס (S&P) שהיה בתוקף ליום 31 בדצמבר 2024, לפרטים ראו ביאור 1 כט'.

א. הלימות הון (המשך)

7. מידע כספי (המשך):

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
4,977	5,733
-	-
4,977	5,733
-	-
(1)	-
(2)	(2)
(3)	(2)
14	6
46	23
57	27
5,034	5,760

(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

(1) הון ברובד הראשון

• ההון העצמי

• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון

סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות

• ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות:

- מיסים נדחים לקבל

- נכסים לא מוחשיים

- הלוואות לדיור שאינן צוברות

סך הכל ניכויים מההון לפני התאמות פיקוחיות אחרות

התאמות בגין תוכניות התייעלות

השפעת הוראות המעבר בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

סך הכל ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות

סך הכל הון ברובד הראשון

(2) הון ברובד השני

• מכשירים פיקוחיים:

- אחרים

• הפרשות וקרנות הון

סך הכל הון ברובד השני

סך הכל הון כולל כשיר

510	350
448	501
958	851
5,992	6,611

31 בדצמבר	
2023	2024
%	

(ה) השפעת הוראות המעבר והתאמות אחרות על יחס הלימות ההון ברובד הראשון:

יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות המעבר והתאמות אחרות

השפעת הוראות המעבר בגין הפסדי אשראי צפויים

השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות

השפעת ההתאמות בגין אשראי בסיכון מוגבר לרכישת קרקע

יחס ההון העצמי ברובד הראשון

12.45	12.78
0.10	0.05
0.03	0.01
-	-
12.58	12.84

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא יחס כיסוי הנזילות נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ-100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - הכולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - המוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים בגין כל אחד מסוגי הפקדונות).

להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		שיעורי הנזילות (באחוזים):
2023	2024	
%		
132.5	138.2	יחס כיסוי הנזילות
100.0	100.0	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס מימון יציב נטו

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 222, בנושא יחס מימון יציב נטו נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס מימון יציב נטו". ההוראה מגדירה את היחס כמנה של סך המימון היציב הזמין לסך המימון היציב הנדרש. הבנק, בהתאם להוראות, נדרש לשמור על יחס זה כך שלא יפחת מ-100%.

- **מימון יציב זמין** - מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת.
- **המימון היציב הנדרש ("מימון יציב נדרש")** - הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא זה בתוקף מיום 31.12.2021.

להלן נתונים באשר ליחס המימון היציב נטו בבנק:

31 בדצמבר		יחס מימון יציב נטו
2023	2024	
%		
127.7	123.4	יחס מימון יציב נטו
100.0	100.0	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ד. יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- "מדידת ההון" - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- "מדידת החשיפה" - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5%. בהמשך להקלות שנקבעו על ידי בנק ישראל בהוראת השעה להתמודדות עם משבר וירוס הקורונה, פרסם הפיקוח על הבנקים, ביום 20.12.2023 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 לפיו הוארכה תקופת ההקלה שבה הופחת יחס המינוף המזערי הנדרש מ- 5% ל- 4.5%, עד ליום 31.12.2025.

לאחר תום תוקף ההקלה בנושא, יחזור יחס המינוף המזערי הנדרש, באופן מעשי, לשיעורו טרם החלת ההקלה כאמור.

להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2023	31.12.2024	
מיליוני ש"ח		מרכיבי התחשיב
5,034	5,760	הון עצמי, ברובד הראשון
67,836	70,448	סך החשיפות
%		שיעורי המינוף
7.4	8.2	יחס המינוף
4.5	4.5	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

א. כללי:

חוזי החכירה של הבנק כוללים בעיקר חכירות תפעוליות, במסגרתם חוכר הבנק נדל"ן (סניפים ומשרדים) וציוד (בעיקר: כלי רכב). יתרת תקופת החכירה הממוצעת המשוקללת הגלומה בחוזי החכירה, מסתכמת ליום 31.12.2024 בכ- 7 שנים. חוזי החכירה צפויים לפקוע בעיקר במהלך 7 השנים הקרובות, ועד לשנת 2039, לכל המאוחר. שיעור הריבית הממוצע המשוקלל ששימש לחישוב הערך הנוכחי של התשלומים הנגזרים מחוזי החכירה, מסתכם ליום 31.12.2024 ב- 0.52% (31.12.2023 - 0.49%). תקופות החכירה ששימשו בחישוב הערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים, נגזרו מהתקופות החוזיות הנקובות בחוזי החכירה, בתוספת תקופות הנובעות מאופציות הארכה שלהערכת הבנק קיימת סבירות גבוהה למימושן. תשלומי החכירה בגין כ- 83% מחוזי החכירה צמודים למדד המחירים לצרכן.

ב. הוצאות בגין חכירה תפעולית

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח		
32	30	הוצאות בגין חכירה תפעולית - משתנות* - אחרות
2	3	
34	33	
		סך הכל

* הנתון מתייחס לתשלומי חכירה הכפופים לשינויים אפשריים במשתני השוק (הפרשי הצמדה והפרשי שער).

ג. מידע נוסף בגין חכירות תפעוליות

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח		
34	33	- מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו בהתחייבויות בגין חכירה - נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות
213	188	

ד. התפלגות תזרימי מזומנים שישולמו בעתיד - לפי תקופות לפרעון

31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	תקופת הפרעון (שנים)
27	2025
23	2026
22	2027
20	2028
18	2029
78	2030 ואילך
188	

ה. יתרת נכסי זכות שימוש והתחייבויות בגין חכירה תפעולית

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח		
174	157	- נכס זכות שימוש - התחייבויות חכירה
176	157	

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה⁽¹⁾

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
27	32

1. יתרת האשראי מפקדונות לפי מידת הגביה⁽²⁾

במטבע ישראלי צמוד למדד

1. אשראים ופקדונות שהחזרתם למשקיע מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות), עם עמלת גביה במקום מרווח.
2. הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שהתקבלו בגינם בסך 19 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 17 מיליון ש"ח) לא נכללו בלוח זה.

2. תזרימים בגין עמלת גביה מפעילות זו – מייצג תזרימים הנמוכים מ-0.5 מיליון ש"ח

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן:

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	
18	10

התקשרות להשקעה בבניינים וציוד

2. בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליוני ש"ח (31.12.2023 - זהה).

3. הבנק חבר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב ולפיכך התחייב לפצות, ביחד עם יתר חברי הבורסה, את מסלקת הבורסה אם ייגרם לה נזק כתוצאה מחוסר מלאי, או מחוסר כיסוי כספי של אחד מחברי הבורסה. במטרה להבטיח את הפעילות הסדירה בבורסה, החליט דירקטוריון מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב על הקמת קרן סיכונים, בה ישתתפו כל חברי מסלקת הבורסה ובכללם הבנק.

חלקו של הבנק בקרן הסיכונים, כאמור לעיל, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 12 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 8 מיליון ש"ח).

היקף קרן הסיכונים ושיעור השתתפות הבנק מתעדכנים על ידי מסלקת הבורסה מעת לעת. לפרטים נוספים באשר לבטוחה שהופקדה על ידי הבנק לכיסוי התחייבויותיו אלה - ראה ביאור 27 להלן.

4. הבנק חבר במסלקת מעו"ף בע"מ, ואחראי יחד עם יתר חברי מסלקת מעו"ף כלפי המסלקה לכל חבות כספית המתחייבת מעסקאות באופציות המתבצעות בבורסה.

בנוסף התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לשלם כל חיוב כספי העשוי לנבוע מפעילות לקוחותיו בגין כתיבת אופציות הנסלקות על ידי המסלקה.

לצורך כך הקימה מסלקת מעו"ף קרן סיכונים. חלקו של הבנק בקרן הסיכונים לתאריך המאזן מסתכם בסך של כ- 5 מיליון ש"ח (31.12.2023 - זהה), המהווים כ- 0.8% מהיקף קרן הסיכונים באותו מועד.

הבנק נדרש להעמיד לטובת מסלקת מעו"ף בטוחה בסכום שיבטיח הן את חבותו האפשרית בגין חלקו בקרן הסיכונים, כאמור והן בגין חבות הנובעת מאחריותו כלפי המסלקה (ראה ביאור 27).

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

5. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. בין היתר עולות בתביעות אלה טענות בדבר חיובי ריבית שלא כדין (או שלא על פי המוסכם), חיובי עמלות שלא כדין, התנית שירות בשירות, אי ביצוע הוראות, חיוב חשבונות שלא כדין, אי תקפות בטוחות ומימושן, והפעלת שיקול דעת מוטעה לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות כייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות. סכום החשיפה הנוספת בשל תובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים שסבירות התממשותן אפשרית, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של כ- 14.9 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 44.4 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק:

א. ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחות המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן. לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן. סכום הנזק שנגרם לתובע, לטענתו, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ-40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל). ביום 17 בפברואר 2025 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה אליו הגיעו במסגרת הליך גישור. ביום 18 בפברואר 2025 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה.

ב. ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחותיו (להלן: "התובע").

לטענת התובע, הבנק נוהג לגבות עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות, גם במועד הארכת תוקף הערבות, בניגוד לנהלי הבנק ולמערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו. סכום הנזק האישי שנגרם לתובע, לטענתו, מסתכם בכ- 2,215 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל לקוחות הבנק בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובע בכ- 24 מיליון ש"ח.

ביום 11 בינואר 2022 התקבלה החלטה המקבלת את הבקשה לאישור ייצוגית. ביום 3 בפברואר 2022 הגיש הבנק בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית, בד בבד הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע החלטה.

ביום 8 ביוני 2022 התקבלה החלטה לפיה בקשת רשות הערעור תקבע לדיון בפני הרכב, וכן ניתן עיכוב ביצוע עד להכרעה. הצדדים פנו להליך גישור. ביום 4 בספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה בין הצדדים. ביום 13 במרס 2024 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה.

ג. ביום 3 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי שניים מלקוחות הבנק (להלן: "התובעים"), המנהלים בבנק חשבון משותף, עקב נזקים שנגרמו להם לטענתם בשל הקפאת הפעילות בחשבונם בבנק, לאחר שלא המציאו לבנק אישורים מסוימים שנדרשו על ידו.

לטענת התובעים דרישת הבנק מבוססת הן על מסמך "תנאי עסק כלליים לפתיחת חשבונות בנק וניהולם", (עליו חתמו) והן על נהלי הבנק שלא צורפו למסמך זה ולא הוצגו בפניהם בעת פתיחת חשבון הבנק.

הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין ההצגה החלקית לכאורה של טופסי פתיחת החשבון, כאמור, כולל הן נזקים כספיים והן נזקים לא ממוניים בגין "פגיעה באוטונומיה", ומוערך על ידם ב- 2,104 ש"ח. סכום הנזק הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף לדעת התובעים את סך הנזק שנגרם ללקוחות הבנק בגין ה"פגיעה באוטונומיה", בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידם בכ- 139 מיליון ש"ח.

ביום 12 במרס 2024 ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 12 במאי 2024 הוגש ערעור על פסק הדין אשר דחה את בקשת האישור. ביום 14 ביולי 2024, בהסכמת המערער, ניתן פסק דין הדוחה את הערעור.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

ד. ביום 16 בספטמבר 2020, הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק שנטל מהבנק הלוואה במסגרת "הקרן לעסקים קטנים" (המובטחת בחלקה בערבות מדינה) וחוייב על ידי הבנק בתשלום עמלות שונות שלא נלקחו על ידי הבנק בחשבונו, לטענתו, בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית שהוצג בפניו במועד קבלת הלוואה. בנוסף, התובע נדרש על ידי הבנק, לטענתו, להפקיד בבנק פקדון שיהווה בטוחה לפרעון הלוואה - כתנאי להעמדת הלוואה. לדעת התובע היה על הבנק לחשב את שיעור הריבית האפקטיבית ביחס לסכום הלוואה בניכוי הפיקדון - ולא כשיעור מסכום הלוואה בלבד, כפי שהוצג בפניו, לטענתו.

סכום הנזק שנגרם לתובע, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידו בכ- 4,000 ש"ח. הסכום הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לדעת התובע את הנזק שנגרם לכלל לקוחות הבנק שנטלו הלוואות המובטחות בפקדון, מסתכם להערכתו בכ- 817 מיליון ש"ח.

ביום 8 בדצמבר 2021, התקיים דיון ראשון, בעקבותיו, הגיש התובע הודעה לפיה הוא מקבל את הצעת בית המשפט לצמצם את בקשת האישור ומוותר על העילות המוגעות להתניית שירות בשירות ולפיקדון הכספי. ביום 26 בדצמבר 2023 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה אליו הגיעו במסגרת הליך גישור. ביום 30 במאי 2024 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה.

ה. ביום 10 באפריל 2024 הוגשה כנגד הבנק וחברת האם (להלן: "הבנקים") תובענה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית. בבקשה נטען, בין היתר, כי במקרה של העברה נכנסת של מט"ח באמצעות מערכת סוויפט, הבנקים אינם מזכים מיידית את חשבון הלקוח אלא לאחר חלוף פרק זמן אשר על פי הנטען אינו סביר, וכי עיכוב זה מסב ללקוח נזק. סכום הנזק הקבוצתי הנטען בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובעים בסכום הגבוה מ- 2.5 מיליון ש"ח.

6. מערכת המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם מעוגנים בהסכמים על בסיס כלכלי.

הסכמים אלו כוללים:

- הסכם למתן שירותי מחשב לתקופה בלתי קצובה, המפרט את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק, לרבות הבטחה לרציפות שירותים אלו הן בתקופת ההתקשרות והן בתקופת המעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.
- הסכם "תמחור" הקובע את עלות שירותי המחשוב, המתחדש מעת לעת.

ביום 31.12.2019 נחתם בין הצדדים הסכם, הכולל עידכונים באשר למנגנון ההתחשבות בגין עלות שירותי המחשב. במסגרת העקרונות שגובשו בהסכם, נקבע, בין היתר, כדלקמן:

- עלות שירותי המחשב שמשלם הבנק לחברה האם הועלתה בהדרגה, ונפרסה לתקופה של ארבע שנים מכ- 64 מיליון ש"ח בשנת 2017, לכ- 81 מיליון ש"ח בשנת 2021. לפיכך, עלות שירותי המחשב ששילם הבנק לחברה האם בשנת 2024 הסתכמה בכ- 95 מיליון ש"ח (2023 - 90 מיליון ש"ח).
- העלות בגין שירותי המחשב שמשלם הבנק, כאמור, תוצמד למדד המחירים לצרכן.
- מנגנון התמחור שגובש במתווה יעמוד בתוקפו, לכל תקופת ההתקשרות לקבלת שירותי מחשב מהחברה האם, אלא אם יחליטו הצדדים שנוצרו נסיבות מחייבות לעדכן את הסכם התמחור.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

7. מתן פטור והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה:

א. כללי

ביום 29 בנובמבר 2009 אישרה האסיפה הכללית של הבנק הצעת החלטה, במסגרתה התחייב הבנק להעניק פטור מראש ושיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק בתנאים מסוימים.

לאור פרק הזמן שחלף ממועד אישור ההחלטה הקודמת, והתפתחויות שחלו בנושא זה, אישר הדירקטוריון ביום 31.1.2016 תיקון למסמך ההתחייבות הקודם, המפרט את התחייבות הבנק ואת תנאיה, כדלקמן:

- במסגרת המסמך התחייב הבנק לפטור מראש דירקטורים ונושאי משרה בבנק מאחריות בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת זהירות מצד הדירקטור או נושא המשרה.
- בנוסף, התחייב הבנק לשפות דירקטורים ונושאי משרה וכן דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברות בת מסוימות, בשל התחייבות כספית אפשרית שתוטל עליהם, ובגין הוצאות התדיינות סבירות בגין סוגי אירועים מסוימים המפורטים במסמך.

הפטור מאחריות וההתחייבות למתן השיפוי, כאמור - כפופים לעקרונות ולהתניות הבאים:

(א) הפטור מאחריות וההתחייבות למתן השיפוי, יחולו רק על הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ובאותן חברות בת, בגין מעשים (או מחדלים) שבוצעו על ידם במסגרת מילוי תפקידם.

(ב) הפטור מאחריות וההתחייבות למתן שיפוי, לא יחולו בשל אירועים הכרוכים בפעולות או מחדלים, כדלקמן:

- הפרת חובת אמונים.
- הפרת חובת זהירות שנעשתה בכוונה ובפיזיות (למעט אם נעשתה ברשלנות בלבד).
- פעולה שנעשתה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין.
- קנס או כופר שהוטל על נושא המשרה.

(ג) במסגרת התיקון להחלטה הקודמת, הועלה הסכום המירבי של השיפויים שיינתנו לכל נושאי המשרה והדירקטורים בבנק - משיעור של 10% מהונו העצמי של הבנק, ל- 25% - ובתנאי שמימוש השיפוי לא יגרום לחריגה ממגבלות השיפוי שנקבעו בהחלטת השיפוי של החברה האם.

ב. הרחבת הפטור וההתחייבות לשיפוי

ביום 6.2.2020 החליטה ועדת התגמול של דירקטוריון הבנק, להרחיב את תכולת הפטור וההתחייבות לשיפוי כאמור, ולהעניק אותם גם לשני נושאי משרה לשעבר במוניציפל בנק בע"מ, בגין אחריותם לעריכת הדוחות הכספיים של מוניציפל בנק בע"מ ליום 30.11.2019 ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך.

ביום 11 באוגוסט 2021 וביום 27 בפברואר 2023, כתב ההתחייבות למתן פטור ולשיפוי הורחב כך שחל על עובדים בכירים נוספים.

א. בהתאם להסכם שנחתם בין הבנק לבין מסלקת המעו"ף, הפקיד הבנק בטוחה לטובת מסלקת מעו"ף, בגין אחריותו כלפי המסלקה עבור עסקאות שביצע הבנק ושביצעו לקוחותיו ועבור חלקו בקרן הסיכונים (ראה ביאור 26 ב' (4)).

בהתאם להסכם התחייבה המסלקה להשיב את סכום הבטוחה על פירותיה לבנק. עם זאת, למסלקת מעו"ף זכות לממש את הבטוחה, כולה או חלקה - על פי שיקול דעתה, כנגד הפחתת חוב הבנק כלפיה - בסכום זהה (ראה סעיף ה' להלן).

להלן נתונים באשר לבטוחות שהופקדו לטובת מסלקת המעו"ף (מוצג בסעיף אשראי לציבור):

2023	2024			
היתרה בסוף השנה	היתרה הממוצעת	היתרה הגבוהה	היתרה בסוף השנה	
מיליוני ש"ח				
7	7	7	7	מזומנים
15	15	15	15	ניירות ערך
22	22	22	22	סך הכל

ב. בהתאם להסכם שנחתם בין הבנק לבין מסלקת הבורסה הפקיד הבנק בטוחה לטובת מסלקת הבורסה, בגין אחריותו לפצות את מסלקת הבורסה בשל נזק כספי הנובע מחוסר מלאי (או מחוסר כיסוי כספי של אחד מחבריה) ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים שהוקמה על ידי מסלקת הבורסה (ראה ביאור 26 ב' (3)).

להבטחת ההסכם רשם הבנק ביום 13.4.2005 שיעבוד קבוע, בדרגה ראשונה, לטובת מסלקת הבורסה בגין בטוחה זו והזכויות בגינה (ראה סעיף ה' להלן).

להלן נתונים באשר לבטוחות שהופקדו לטובת מסלקת הבורסה (מוצג בסעיף אשראי לציבור):

2023	2024			
היתרה בסוף השנה	היתרה הממוצעת	היתרה הגבוהה	היתרה בסוף השנה	
מיליוני ש"ח				
17	22	30	30	מזומנים
17	22	30	30	סך הכל

ג. במטרה לייעל את פעילות סליקת הכספים במשק ולצמצם את חשיפת בנק ישראל בתחום זה, הושקה על ידי בנק ישראל מערכת לסליקת תשלומים גדולים ב"זמן אמת" (מערכת RTGS) המאפשרת העברת כספים מהירה וסופית בין הבנקים המקושרים למערכת - ובתנאי שיתרת הנזילות בבנקים לא תפחת מההיקף הנדרש לכיצוע העברות הכספים. במסגרת זו, הבנק עשוי להזדקק מעת לעת, לפרקי זמן קצרים וארוכים לקבלת אשראי מבנק ישראל.

במטרה להבטיח את התשלום המלא של הסכומים שיגיעו לבנק ישראל בגין אשראי זה - שיעבד הבנק ביום 15 בנובמבר 2010 לטובת בנק ישראל, בשיעבוד קבוע בדרגה ראשונה, את כל הנכסים וההתחייבויות שהופקדו על ידו ב"חשבון הבטוחות" המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך (בנוסף לשיעבוד הצף, בדרגה ראשונה, שנרשם על נכסים אלו ביום 23 ביולי 2007).

להלן נתונים לגבי הנכסים שהופקדו:

2023	2024			
היתרה בסוף השנה	היתרה הממוצעת	היתרה הגבוהה	היתרה בסוף השנה	
מיליוני ש"ח				
1,864	793	1,917	-	ניירות ערך ששועבדו

1. הנתונים משקפים את השווי לכיתחון של הבטוחה, עבור הגוף שלטובתו שועבדו בטוחות אלו.

ד. הבנק מפקיד מעת לעת פקדונות בבנק ישראל המהווים (ביחד עם ניירות הערך שהופקדו כאמור), בטוחה המאפשרת לבנק להשתתף במכרזי האשראי של בנק ישראל, בעת הצורך.

להלן נתונים באשר לפקדונות שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל:

2023	2024		
היתרה בסוף השנה	היתרה הממוצעת	היתרה הגבוהה	היתרה בסוף השנה
מיליוני ש"ח			
7,686	6,420	8,156	6,570

פקדונות בבנק ישראל

ה. ברבעון ראשון של שנת 2023 הבנק הפקיד פקדון כספי בחשבון שנפתח על שם מס"ב במערכת זה"ב בבנק ישראל, וברבעון השני של שנת 2023 הבנק הפקיד באמצעות חברת כאל, פקדונות כספיים שנפתחו על שם ש.ב.א. כרטיסי חיוב בחשבון הסליקה בבנק ישראל, וזאת במסגרת הסדר כשל סליקה שמטרתו להבטיח את השלמת הסליקה היומית במועדה.

להלן נתונים באשר לפקדונות שהופקדו (מוצג בסעיף מזומנים ופקדונות בבנקים):

2023	2024		
היתרה בסוף השנה	היתרה הממוצעת	היתרה הגבוהה	היתרה בסוף השנה
מיליוני ש"ח			
36	217	280	279
9	10	11	11

פקדונות מס"ב בבנק ישראל
פקדונות ש.ב.א. כרטיסי חיוב בבנק ישראל

ו. במסגרת הפעילות במכשירים נגזרים, הבנק מתקשר עם בנקים אחרים (המשמשים כצד נגדי לעסקאות אלו) בהסכמי CSA, במטרה להפחית את סיכוני האשראי הגלומים בפעילות במכשירים נגזרים.

בהתאם להסכמים אלו, כאשר חשיפת האשראי של אחד הצדדים לעסקת הנגזרים עולה על סף מסוים שנקבע מראש, מתחייב הצד השני לעסקה, להעביר פקדון לצד האחר, בגובה סכום החשיפה העודף. נכון ל-31.12.24 לא קיימים פקדונות שהופקדו על ידי הבנק בגין הסכמים אלו (31.12.23 – 33 מיליון ש"ח).

ז. סליקת עסקאות במטבע חוץ מתבצעת בעיקרה באמצעות סולק CLS המבצע עבור הבנק פעילות סליקה, נטו מול מסלקה בינלאומית לעסקאות המרה בין מטבעות חוץ. להבטחת עמידה בהתחייבויות מול סולק ה- CLS של הבנק, הפקיד הבנק סך של 91 מיליון ש"ח נכון ליום 31.12.2024.

ח. במהלך שנת 2024 החל הבנק לשעבד לטובת בנק ישראל הלוואות לדיור בהתאם לקריטריונים שהוגדרו ע"י בנק ישראל, כנגד הלוואות שהתקבלו מבנק ישראל בתחילת מלחמת "חרבות ברזל" ובמהלך מגפת הקורונה, כחלק מעידוד הבנקים להעניק אשראי לעסקים קטנים. יתרת הלוואות לדיור המשועבדות לבנק ישראל הסתכמה ביום 31.12.24 לסך של 965 מיליון ש"ח המשקף, לאחר הפחתות ומקדמי כיסוח המוגדרים על ידי בנק ישראל, שווי לביטחון בסך של 540 מיליון ש"ח.

א. כללי

1. בפעילותו השוטפת, חשוף הבנק לסיכונים שוק ובהם: סיכון בסיס, סיכון ריבית וסיכון נזילות. במסגרת ניהול סיכונים השוק ובמטרה להקטין ככל האפשר את החשיפה לסיכונים שוק, כאמור לעיל, מפעיל הבנק מגוון רחב של מכשירים נגזרים.

המכשירים הנגזרים הנמצאים בשימוש הבנק, כוללים:

חוזי מטבע (כולל אופציות) - חוזים להחלפה בין שני מטבעות במועד עתידי על פי שער חליפין שנקבע מראש. במסגרת המכשירים הפיננסיים מסוג זה נכללות, בין היתר: עסקאות אקדמה (Forward), עסקאות החלפה פיננסיות של מטבע (Swap) ואופציות להבטחת שערי החליפין בין מטבעות בעתיד.

חוזי ריבית - עסקאות להחלפה בין תזרימי מזומנים הנובעים מריבית המחושבת על פי שיעורים קבועים, לבין ריבית המחושבת לפי שיעורים משתנים וכן חוזים להבטחת שיעורי ריבית עתידיים.

אופציות על מחירי מניות - אופציות על מדד מניות המעו"ף ומניות אחרות, בהן פועל הבנק כמתווך בלבד עבור לקוחותיו.

חוזים בגין מתכות - עסקאות להבטחת מחיריהן של מתכות בעתיד. בעסקאות אלו פועל הבנק כמתווך בלבד עבור לקוחותיו, תוך התחייבות של הלקוח לבצע עסקה הפוכה לעסקה העתידית הראשונית, עד למועד מימוש העסקה הראשונית.

2. הפעילות במכשירים נגזרים כרוכה בחשיפה לסיכונים כדלקמן:

סיכון אשראי - מוגדר כהפסד הצפוי לבנק, אם הצד הנגדי לחוזה, לא יעמוד בתנאי החוזה. מאחר שהסכום הנקוב בעסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי שלה, הוגדר סיכון האשראי בהקשר למכשירים פיננסיים נגזרים, בהתבסס על עלות ההתקשרות בעסקה דומה, לו הוקמה במועד מדידת הסיכון עבור לקוח בעל מאפיינים דומים, לתקופה שנותרה עד לפקיעת המכשיר הנגזר.

הבנק קובע מסגרות ספציפיות ללקוחות הפועלים במכשירים נגזרים. חשיפת האשראי הנגרמת בגין פעילות זו מבוקרת באופן שוטף, כמקובל לגבי מסגרות אשראי אחרות. מדיניות הבנק לגבי הבטחות הנדרשים לגבי פעילות הלקוחות במכשירים נגזרים, אינה שונה ממדיניותו לגבי הבטחות הנדרשים בגין חשיפות אשראי אחרות.

סיכון שוק - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד בגין תנודות בשווי ההוגן של המכשיר הנגזר בשל שינויים במשתני שוק כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית ושיעור האינפלציה.

סיכון נזילות - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד פוטנציאלי, בשל העדר אפשרות לסגור חשיפה במכשיר נגזר במהירות על ידי סילוקה במזומן, או על ידי יצירת חשיפה הפוכה. סיכון זה קיים בעיקר בעסקאות שסחירות נמוכה, או שאינן נסחרות בבורסות או בשווקים מוסדיים. להערכת הנהלת הבנק, בהתחשב בחלקו היחסי בשוק זה, הבנק יכול לסגור את הפוזיציות שלו במכשירים נגזרים במהירות יחסית ולכן אין הוא חשוף לסיכון נזילות משמעותי בפעילות זו.

3. בנוסף לאמור לעיל, מתקשר הבנק, במסגרת פעילותו, בחוזים שבפני עצמם אינם מהווים מכשירים נגזרים, אך הם נחשבים כ"חוזים מארחים" המכילים "מכשירים נגזרים משובצים".

ה"חוזים המארחים" הינם מכשירים פיננסיים המקנים לצד הנגדי לחוזה הטבה (אופציה) בתנאים מסוימים, שמאפייניהם הכלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של ה"חוזים המארחים" (לדוגמא: פקדון המבטיח ללקוח את המסלול הגבוה מבין: הפרשי הצמדה למדד או לשער החליפין). בהתאם להוראות בנק ישראל, יש לראות בהטבות אלו: "מכשירים נגזרים משובצים".

4. גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסויימים כגידורי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של הנכס או התחייבות, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

5. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

- א. נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או תזרימי המזומנים של הפריט המגודר.
- ב. הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש.
- ג. הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע.
- ד. התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה.
- ה. ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, אך הנכס או ההתחייבות המגדרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שהפריט המגודר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.

6. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור השונות. התיעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החזויה אשר יועדו כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגדר.

ב. היקף הפעילות במאוחד

31 בדצמבר 2024		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
מיליוני ש"ח		
1,188	-	1,188
1,682	-	1,682
2,870	-	2,870
1,182	-	1,182
846	-	846
19	19	-
20	20	-
1,994	-	1,994
2,879	39	2,840
836	836	-
836	836	-
1,672	1,672	-
2	2	-
2	2	-
7,423	1,713	5,710

1 סכום נקוב של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

חוזי FORWARD⁽¹⁾

SWAPS⁽²⁾

סך הכל

מזה: נגזרים מגדרים⁽⁵⁾

חוזי מטבע חוץ

חוזי FORWARD⁽³⁾

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

SWAPS

סך הכל

חוזים בגין מניות

אופציות שנכתבו⁽⁴⁾

אופציות שנקנו⁽⁴⁾

סך הכל

חוזי סחורות ואחרים

חוזי FORWARD

סך הכל

סך הכל סכום נקוב

הערות:

1. מהווה יתרות בגין חוזי החלפת "שקל מדד".
2. כולל יתרות בגין חוזי SWAPS שבהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך של 1,182 מיליון ש"ח.
3. כולל יתרות בגין חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT בסך של 124 מיליון ש"ח.
4. יתרות בגין חוזי אופציה נסחרים בבורסה.
5. הבנק מבצע גידור חשבונאי באמצעות עסקאות IRS.

ב. היקף הפעילות במאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2023		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
מיליוני ש"ח		
1,028	-	1,028
1,586	-	1,586
2,614	-	2,614
1,116	-	1,116
734	-	734
54	54	-
55	55	-
2,241	-	2,241
3,084	109	2,975
1,677	1,677	-
1,677	1,677	-
3,354	3,354	-
13	13	-
13	13	-
9,065	3,476	5,589

1 סכום נקוב של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

חוזי FORWARD⁽¹⁾

SWAPS⁽²⁾

סך הכל

מזה: נגזרים מגדרים⁽⁵⁾

חוזי מטבע חוץ

חוזי FORWARD⁽³⁾

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

SWAPS

סך הכל

חוזים בגין מניות

אופציות שנכתבו⁽⁴⁾

אופציות שנקנו⁽⁴⁾

סך הכל

חוזי סחורות ואחרים

חוזי FORWARD⁽¹⁾

סך הכל

סך הכל סכום נקוב

הערות:

1. מהווה יתרות בגין חוזי החלפת "שקל מדד".
2. כולל יתרות בגין חוזי SWAPS שבהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך של 1,586 מיליון ש"ח.
3. כולל יתרות בגין חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT בסך של 40 מיליון ש"ח.
4. יתרות בגין חוזי אופציה נסחרים בבורסה.
5. הבנק מבצע גידור חשבונאי באמצעות עסקאות IRS.

ב. היקף הפעילות במאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים⁽³⁾

31 בדצמבר 2024						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מיליוני ש"ח						
4	-	4	58	-	58	חוזי ריבית
-	-	-	44	-	44	מזה - מגדרים
16	1	15	17	1	16	חוזי מטבע חוץ
5	5	-	5	5	-	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות*
25	6	19	80	6	74	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
25	6	19 ⁽²⁾	80	6	74 ⁽¹⁾⁽³⁾	יתרה מאזנית

31 בדצמבר 2023						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מיליוני ש"ח						
35	-	35	11	-	11	חוזי ריבית
17	-	17	3	-	3	מזה - מגדרים
46	2	44	53	2	51	חוזי מטבע חוץ
9	9	-	9	9	-	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות*
90	11	79	73	11	62	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
90	11	79 ⁽²⁾	73	11	62 ⁽¹⁾⁽³⁾	יתרה מאזנית ⁽¹⁾⁽²⁾

*פחות מ- 1 מיליון ש"ח.

1. כולל סך של 4 מיליון ש"ח בגין עסקאות שאינן כפופות להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים. (31.12.2023 - 5 מיליון ש"ח).
2. כולל סך של 5 מיליון ש"ח בגין עסקאות שאינן כפופות להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים. (31.12.2023 - 12 מיליון ש"ח).
3. כולל שווי הוגן נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים שאינם למטרת מסחר בסכום זניח, בדומה ל- 31.12.2023.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024	
הכנסות (הוצאות) ריבית		
מיליוני ש"ח		
8	(59)	רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
(2)	68	פריטים מגודרים
6	9	נגזרים מגודרים
		סך הכל

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2024			
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים			התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים			
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים	הערך בספרים	יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים	הערך בספרים	
-	15	1,053	-	(42)	1,088	ניירות ערך

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד ⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח		
8	-	חוזי ריבית
159	28	חוזי מטבע חוץ
2	2	חוזים בגין מניות
-	-	חוזי סחורות*
169	30	סך הכל

* פחות מ- 1 מיליון ש"ח.

1. רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים.

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד

31 בדצמבר 2024					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים		אחרים	סה"כ
		מוסדיים	גופים מרכזיים		
מיליוני ש"ח					
2	71	-	-	7	80
-	-	-	-	(1)	(1)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
2	71	-	-	6	79
14	159	-	-	24	197
16	230	-	-	30	276
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן					
- התאמת היתרה המאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני					
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים					
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סך הכל סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים					
3	12	-	-	10	25
-	-	-	-	(1)	(1)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
3	12	-	-	9	24
31 בדצמבר 2023					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים		אחרים	סה"כ
		מוסדיים	גופים מרכזיים		
מיליוני ש"ח					
6	56	-	-	11	73
-	-	-	-	(2)	(2)
-	-	-	-	-	-
-	(1)	-	-	-	(1)
6	55	-	-	9	70
32	113	-	-	43	188
38	168	-	-	52	258
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן					
- התאמת היתרה המאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני					
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים					
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סך הכל סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים					
4	64	-	-	22	90
-	-	-	-	(2)	(2)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
4	64	-	-	20	88
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
- מכשירים פיננסיים					
- בטחון במזומן ששועבד					
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

1. מזה שווי ההוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2023 - 2 מיליון ש"ח).
2. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ה. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים במאוחד

31 בדצמבר 2024					
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים מיליוני ש"ח	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
					חוזי ריבית:
1,188	253	105	569	261	שקל - מדד
1,682	691	491	500	-	אחר
2,879	-	9	1,014	1,856	חוזי מטבע חוץ
1,672	-	-	-	1,672	חוזים בגין מניות
2	-	-	-	2	חוזי סחורות
7,423	944	605	2,083	3,791	סך הכל
9,065	817	1,240	1,305	5,703	31 בדצמבר 2023

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים ההתחייבויות ואת תוצאות הפעולות בבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" הנגזרים מהגדרות חד - חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- "משקי בית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליוני ש"ח).
- "בנקאות פרטית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- "עסקים זעירים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- "עסקים קטנים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
- "עסקים בינוניים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
- "עסקים גדולים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

א. כללי (המשך):

- **"מגזר ניהול פיננסי":** הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.
- מידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:
- הכנסות ריבית -** לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:
 - ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
 - ההפרש שבין עלויות הריבית ששויכו לאותו מגזר (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות על פי "מחיר מעבר".
- "מחיר המעבר" - נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).
- על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם מחיר מעבר ספציפי לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכוני שוק אלא בסיכון אשראי בלבד.
- רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".
- הוצאות בגין הפסדי אשראי -** נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.
- הכנסות תפעוליות -** עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.
- הוצאות תפעוליות -** מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".
- להלן פרטים באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת עלויות תפעוליות בדיווח על מגזרי פעילות בגישת ההנהלה:
 - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי מדויק נזקפו למגזר הפעילות הרלוונטי.
 - הוצאות ישירות שאינן ניתנות לזיהוי מדויק והוצאות עקיפות - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.
- למידע נוסף באשר להתפלגות התוצאות העסקיות של הבנק בחתך מגזרי פעילות, התואם את המבנה הארגוני של הבנק ("מגזרי פעילות בגישת ההנהלה") - ראה ביאור 30 להלן.
- למידע נוסף באשר לשינויים באומדן התפלגות ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שיושמו בתקופת הדוח - ראה ביאור 1 ב'5).

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים - ריכוז :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
מיליוני ש"ח							
1,180	-	1,271	546	384	-	588	3,969
(346)	(61)	(276)	(159)	(452)	(262)	(193)	(1,749)
834	(61)	995	387	(68)	(262)	395	2,220
(60)	77	(171)	(157)	199	273	(161)	-
774	16	824	230	131	11	234	2,220
123	5	159	42	16	-	58	403
897	21	983	272	147	11	292	2,623
75	-	104	19	(10)	-	(1)	187
439	8	525	87	28	2	21	1,110
514	8	629	106	18	2	20	1,297
383	13	354	166	129	9	272	1,326
146	4	139	59	46	3	89	486
237	9	215	107	83	6	183	840
-	-	-	-	-	-	3	3
237	9	215	107	83	6	186	843
18,523	14	15,029	7,909	6,460	3	17,877	65,815
-	-	-	-	-	-	17	17
18,607	12	14,814	7,971	6,489	1	-	47,894
19,435	14	15,151	8,068	6,942	-	-	49,610
192	-	447	168	11	-	-	818
108	-	226	132	179	-	-	645
275	-	473	146	50	-	-	944
26	-	82	42	-	-	-	150
16,659	1,729	12,192	4,842	10,641	5,968	-	52,031
294	7	353	59	18	2	7,276	8,009
16,953	1,736	12,545	4,901	10,659	5,970	7,276	60,040
16,831	1,784	12,499	5,360	10,212	6,473	-	53,159
13,224	14	14,215	7,935	5,911	38	1,262	42,599
13,837	15	14,324	8,344	6,785	38	1,535	44,878
4,104	2,281	4,846	992	1,617	58	-	13,898
397	-	552	168	82	-	-	-
377	16	272	62	49	11	-	-
774	16	824	230	131	11	-	-

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ב. נתונים כספיים - ריכוז (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
מיליוני ש"ח							
1,085	1	1,285	541	304	-	631	3,847
(300)	(55)	(254)	(147)	(387)	(274)	(146)	(1,563)
785	(54)	1,031	394	(83)	(274)	485	2,284
(22)	77	(176)	(159)	199	294	(213)	-
763	23	855	235	116	20	272	2,284
130	4	172	45	14	-	168	533
893	27	1,027	280	130	20	440	2,817
54	-	161	80	18	-	1	314
419	8	499	72	26	4	20	1,048
473	8	660	152	44	4	21	1,362
420	19	367	128	86	16	419	1,455
142	6	122	45	29	6	130	480
278	13	245	83	57	10	289	975
-	-	-	-	-	-	2	2
278	13	245	83	57	10	291	977
17,053	13	14,728	7,908	5,307	6	19,420	64,435
-	-	-	-	-	-	14	14
17,026	13	14,446	7,939	5,320	1	-	44,745
17,660	11	15,042	8,188	5,681	-	-	46,582
158	-	386	192	18	-	-	754
116	-	162	120	36	-	-	434
229	-	451	170	54	-	-	904
19	-	60	9	-	-	-	88
16,126	1,847	12,202	5,073	10,194	5,014	-	50,456
326	7	384	57	20	3	8,169	8,966
16,452	1,854	12,586	5,130	10,214	5,017	8,169	59,422
16,277	1,933	11,999	4,634	10,569	4,894	-	50,306
12,221	9	14,014	7,146	4,162	44	900	38,496
12,579	11	14,071	7,599	4,675	39	1,031	40,005
3,438	1,755	2,856	1,012	2,849	87	-	11,997
393	-	582	165	68	-	-	-
370	23	273	70	48	20	-	-
763	23	855	235	116	20	-	-

הכנסות מריבית - מחיצוניים⁽³⁾
הוצאות ריבית - לחיצוניים⁽³⁾
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו⁽³⁾

ריבית בין מגזרים
הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית⁽³⁾
סך ההכנסות⁽³⁾

הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות
סך ההוצאות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח לאחר מיסים
חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
רווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים
מזה - חברות כלולות
- אשראי לציבור⁽¹⁾
אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾
חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
חובות בעייתיים אחרים
הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח

יתרה ממוצעת של התחייבויות:
- פקדונות הציבור
- אחר
סך הכל התחייבויות
יתרת פקדונות לסוף התקופה:
נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
- יתרה לסוף תקופה
נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית:
- מרווח מפעילות מתן אשראי
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.
3. הוצג מחדש.

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים - ריכוז (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
מיליוני ש"ח							
778	-	837	308	159	-	253	2,335
(125)	(20)	(88)	(33)	(111)	(94)	(118)	(589)
653	(20)	749	275	48	(94)	135	1,746
(122)	32	(44)	(91)	27	116	82	-
531	12	705	184	75	22	217	1,746
126	4	163	40	13	-	30	376
657	16	868	224	88	22	247	2,122
45	-	68	40	2	-	-	155
418	9	509	68	22	5	20	1,051
463	9	577	108	24	5	20	1,206
194	7	291	116	64	17	227	916
67	2	102	40	23	6	79	319
127	5	189	76	41	11	148	597
-	-	-	-	-	-	4	4
127	5	189	76	41	11	152	601
15,278	12	14,513	7,089	4,577	6	21,702	63,177
-	-	-	-	-	-	13	13
15,151	3	14,292	7,142	4,584	-	-	41,172
16,229	7	14,875	7,267	4,887	-	-	43,265
133	-	319	77	-	-	-	529
88	-	193	54	58	11	-	404
197	-	370	95	34	-	1	697
6	-	17	58	-	-	-	81
15,010	2,105	13,036	4,494	9,990	5,202	-	49,837
401	7	274	50	15	4	8,458	9,209
15,411	2,112	13,310	4,544	10,005	5,206	8,458	59,046
15,096	2,216	12,095	5,117	9,544	6,979	-	51,047
11,044	7	13,385	6,104	3,401	24	637	34,602
11,704	6	13,705	6,549	3,836	44	699	36,543
3,230	1,571	2,612	964	3,648	85	-	12,110
385	-	589	151	55	-	-	-
146	12	116	33	20	22	-	-
531	12	705	184	75	22	-	-

הכנסות מריבית - מחיצוניים

הוצאות ריבית - לחיצוניים

הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו

ריבית בין מגזרית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאין מריבית

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחי חברה כלולה

רווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים:

מזה - חברות כלולות

- אשראי לציבור⁽¹⁾

אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾

- חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל

90 יום

חובות בעייתיים אחרים⁽³⁾

הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת

הדיווח

מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח

יתרה ממוצעת של התחייבויות:

- פקדונות הציבור

- אחר

סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה:

נכסי סיכון - יתרה ממוצעת

- יתרה לסוף תקופה

נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית:

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

2. לרבות עסקים זעירים.

3. הוצג מחדש.

ג. נתונים כספיים - אנשים פרטיים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024								
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית			
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור
מיליוני ש"ח								
1,180	-	-	-	-	1,180	455	23	702
(407)	(61)	(61)	-	-	(346)	(346)	-	-
773	(61)	(61)	-	-	834	109	23	702
17	77	77	-	-	(60)	493	(4)	(549)
790	16	16	-	-	774	602	19	153
128	5	5	-	-	123	82	39	2
918	21	21	-	-	897	684	58	155
75	-	-	-	-	75	73	-	2
447	8	8	-	-	439	339	28	72
522	8	8	-	-	514	412	28	74
396	13	13	-	-	383	272	30	81
150	4	4	-	-	146	106	11	29
246	9	9	-	-	237	166	19	52
18,537	14	3	4	7	18,523	4,333	835	13,355
18,619	12	1	4	7	18,607	4,424	819	13,364
168	-	-	-	-	168	30	-	138
24	-	-	-	-	24	24	-	-
19,257	14	2	5	7	19,243	4,448	869	13,926
19,449	14	2	5	7	19,435	4,502	869	14,064
18,388	1,729	1,729	-	-	16,659	16,659	-	-
301	7	7	-	-	294	275	19	-
18,689	1,736	1,736	-	-	16,953	16,934	19	-
18,615	1,784	1,784	-	-	16,831	16,831	-	-
13,238	14	5	3	6	13,224	4,473	774	7,977
13,852	15	5	4	6	13,837	4,596	811	8,430
6,385	2,281	2,281	-	-	4,104	4,104	-	-
397	-	-	-	-	397	225	19	153
393	16	16	-	-	377	377	-	-
790	16	16	-	-	774	602	19	153

הכנסות מריבית - מחיצוניים
הוצאות ריבית - לחיצוניים
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
ריבית בין מגזרית
הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאין מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות
סך ההוצאות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי
יתרה ממוצעת של נכסים:
מזה - אשראי לציבור⁽¹⁾
אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾:
- חובות לא צוברים
- בפיגור מעל 90 יום
- אחר
סך הכל אשראי לציבור
יתרה ממוצעת של התחייבויות:
- פקדונות הציבור
- אחר
סך הכל התחייבויות
יתרת פקדונות לסוף התקופה:
נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
- יתרה לסוף תקופה
נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
מרכיבי הכנסות הריבית:
- מרווח מפעילות מתן אשראי
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

ג. נתונים כספיים - אנשים פרטיים (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
									מיליוני ש"ח
1,086	1	-	-	1	1,085	440	24	621	הכנסות מריבית - מחיצוניים ⁽²⁾ הוצאות ריבית - לחיצוניים ⁽²⁾ הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו ⁽²⁾
(355)	(55)	(55)	-	-	(300)	(300)	-	-	
731	(54)	(55)	-	1	785	140	24	621	ריבית בין מגזרית
55	77	77	-	-	(22)	456	(4)	(474)	
786	23	22	-	1	763	596	20	147	הכנסות ריבית, נטו
134	4	4	-	-	130	91	37	2	הכנסות שאינן מריבית ⁽²⁾
920	27	26	-	1	893	687	57	149	סך ההכנסות ⁽²⁾
54	-	-	-	-	54	44	-	10	הוצאות בגין הפסדי אשראי
427	8	8	-	-	419	329	26	64	הוצאות תפעוליות
481	8	8	-	-	473	373	26	74	סך ההוצאות
439	19	18	-	1	420	314	31	75	רווח לפני מיסים
148	6	6	-	-	142	106	10	26	הפרשה למיסים על הרווח
291	13	12	-	1	278	208	21	49	רווח נקי
17,066	13	4	3	6	17,053	4,319	756	11,978	יתרה ממוצעת של נכסים:
17,039	13	4	3	6	17,026	4,311	735	11,980	מזה - אשראי לציבור ⁽¹⁾
									אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
136	-	-	-	-	136	28	-	108	- חובות לא צוברים
22	-	-	-	-	22	22	-	-	- בפיגור מעל 90 יום
17,513	11	2	3	6	17,502	4,250	753	12,499	- אחר
17,671	11	2	3	6	17,660	4,300	753	12,607	סך הכל אשראי לציבור
									יתרה ממוצעת של התחייבויות:
17,973	1,847	1,847	-	-	16,126	16,126	-	-	- פקדונות הציבור
333	7	7	-	-	326	306	20	-	- אחר
18,306	1,854	1,854	-	-	16,452	16,432	20	-	סך הכל התחייבויות
18,210	1,933	1,933	-	-	16,277	16,277	-	-	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
12,230	9	3	3	3	12,221	4,352	732	7,137	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
12,590	11	3	3	5	12,579	4,347	739	7,493	- יתרה לסוף תקופה
5,193	1,755	1,755	-	-	3,438	3,438	-	-	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
									מרכיבי הכנסות הריבית:
393	-	(1)	-	1	393	226	20	147	- מרווח מפעילות מתן אשראי
393	23	23	-	-	370	370	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
786	23	22	-	1	763	596	20	147	סך הכל הכנסות ריבית

הכנסות מריבית - מחיצוניים⁽²⁾

הוצאות ריבית - לחיצוניים⁽²⁾
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו⁽²⁾

ריבית בין מגזרית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית⁽²⁾

סך ההכנסות⁽²⁾

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים:

מזה - אשראי לציבור⁽¹⁾

אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾:

- חובות לא צוברים

- בפיגור מעל 90 יום

- אחר

סך הכל אשראי לציבור

יתרה ממוצעת של התחייבויות:

- פקדונות הציבור

- אחר

סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה:

נכסי סיכון - יתרה ממוצעת

- יתרה לסוף תקופה

נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית:

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הוצג מחדש.

ג. נתונים כספיים- אנשים פרטיים (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית			
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור
מיליוני ש"ח								
778	-	-	-	-	778	303	17	458
(145)	(20)	(20)	-	-	(125)	(125)	-	-
633	(20)	(20)	-	-	653	178	17	458
(90)	32	32	-	-	(122)	201	(4)	(319)
543	12	12	-	-	531	379	13	139
130	4	4	-	-	126	88	36	2
673	16	16	-	-	657	467	49	141
45	-	-	-	-	45	26	-	19
427	9	9	-	-	418	322	32	64
472	9	9	-	-	463	348	32	83
201	7	7	-	-	194	119	17	58
69	2	2	-	-	67	41	6	20
132	5	5	-	-	127	78	11	38
15,290	12	7	2	3	15,278	4,321	685	10,272
15,154	3	(2)	2	3	15,151	4,227	660	10,264
112	-	-	-	-	112	26	-	86
21	-	-	-	-	21	21	-	-
16,103	7	1	3	3	16,096	4,253	686	11,157
16,236	7	1	3	3	16,229	4,300	686	11,243
17,115	2,105	2,105	-	-	15,010	15,010	-	-
408	7	7	-	-	401	378	23	-
17,523	2,112	2,112	-	-	15,411	15,388	23	-
17,312	2,216	2,216	-	-	15,096	15,096	-	-
11,051	7	2	3	2	11,044	4,188	661	6,195
11,710	6	2	2	2	11,704	4,288	682	6,734
4,801	1,571	1,571	-	-	3,230	3,230	-	-
385	-	-	-	-	385	233	13	139
158	12	12	-	-	146	146	-	-
543	12	12	-	-	531	379	13	139

הכנסות מריבית - מחיצוניים
הוצאות ריבית - לחיצוניים
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
ריבית בין מגזרית
הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות
סך ההוצאות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי
יתרה ממוצעת של נכסים:
מזה - אשראי לציבור⁽¹⁾
אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾:
- חובות פגומים
- בפיגור מעל 90 יום
- אחר
סך הכל אשראי לציבור
יתרה ממוצעת של התחייבויות:
- פקדונות הציבור
- אחר
סך הכל התחייבויות
יתרת פקדונות לסוף התקופה:
נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
- יתרה לסוף תקופה
נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
מרכיבי הכנסות הריבית:
- מרווח מפעילות מתן אשראי
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

ד. נתונים כספיים - פעילות עסקית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024									
סך הכל פעילות עסקית	עסקים גדולים			עסקים בינוניים			עסקים קטנים וזעירים		
	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
	מיליוני ש"ח								
הכנסות מריבית - מחיצוניים	2,201	384	345	39	546	446	100	1,271	948
הוצאות ריבית - לחיצוניים	(887)	(452)	(443)	(9)	(159)	(154)	(5)	(276)	(228)
הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו	1,314	(68)	(98)	30	387	292	95	995	720
ריבית בין מגזרית	(129)	199	214	(15)	(157)	(97)	(60)	(171)	(55)
הכנסות ריבית, נטו	1,185	131	116	15	230	195	35	824	665
הכנסות שאינן מריבית	217	16	13	3	42	33	9	159	148
סך ההכנסות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	1,402	147	129	18	272	228	44	983	813
הוצאות תפעוליות	113	(10)	(11)	1	19	15	4	104	103
סך ההוצאות	640	28	27	1	87	83	4	525	440
רווח לפני מיסים	753	18	16	2	106	98	8	629	543
הפרשה למיסים על הרווח	649	129	113	16	166	130	36	354	270
רווח נקי	244	46	41	5	59	46	13	139	109
יתרה ממוצעת של נכסים:	405	83	72	11	107	84	23	215	161
מזה - אשראי לציבור ⁽¹⁾	29,398	6,460	5,837	623	7,909	6,246	1,663	15,029	10,075
אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :	29,274	6,489	5,855	634	7,971	6,278	1,693	14,814	9,785
- חובות לא צוברים	595	11	11	-	167	76	91	417	195
- בפיגור מעל 90 יום	31	-	-	-	1	1	-	30	24
- אחר	29,535	6,931	6,276	655	7,900	6,172	1,728	14,704	9,855
סך הכל אשראי לציבור	30,161	6,942	6,287	655	8,068	6,249	1,819	15,151	10,074
יתרה ממוצעת של התחייבויות:	27,675	10,641	10,406	235	4,842	4,629	213	12,192	10,280
- פקדונות הציבור	430	18	18	-	59	56	3	353	295
- אחר	28,105	10,659	10,424	235	4,901	4,685	216	12,545	10,575
סך הכל התחייבויות	28,071	10,212	9,936	276	5,360	5,150	210	12,499	10,512
יתרת פקדונות לסוף התקופה:	28,061	5,911	5,208	703	7,935	5,927	2,008	14,215	9,385
נכסי סיכון - יתרה ממוצעת	29,453	6,785	6,031	754	8,344	6,106	2,238	14,324	9,473
- יתרה לסוף תקופה	7,455	1,617	1,439	178	992	845	147	4,846	3,130
נכסים בניהול - יתרה ממוצעת	802	82	69	13	168	137	31	552	432
מרווח מפעילות מתן אשראי	383	49	47	2	62	58	4	272	233
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	1,185	131	116	15	230	195	35	824	665
סך הכל הכנסות ריבית									

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

ד. נתונים כספיים - פעילות עסקית (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023										
סך הכל פעילות עסקית	עסקים גדולים			עסקים בינוניים			עסקים קטנים וזעירים			
	סך הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוי ונדל"ן	
			מיליוני ש"ח							
2,130	304	268	36	541	462	79	1,285	951	334	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(788)	(387)	(373)	(14)	(147)	(143)	(4)	(254)	(209)	(45)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
1,342	(83)	(105)	22	394	319	75	1,031	742	289	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
(136)	199	206	(7)	(159)	(112)	(47)	(176)	(55)	(121)	ריבית בין מגזרית
1,206	116	101	15	235	207	28	855	687	168	הכנסות ריבית, נטו
231	14	12	2	45	34	11	172	155	17	הכנסות שאינן מריבית
1,437	130	113	17	280	241	39	1,027	842	185	סך ההכנסות
259	18	19	(1)	80	77	3	161	136	25	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
597	26	25	1	72	69	3	499	414	85	הוצאות תפעוליות
856	44	44	-	152	146	6	660	550	110	סך ההוצאות
581	86	69	17	128	95	33	367	292	75	רווח לפני מיסים
196	29	23	6	45	34	11	122	96	26	הפרשה למיסים על הרווח
385	57	46	11	83	61	22	245	196	49	רווח נקי
27,943	5,307	4,747	560	7,908	6,601	1,307	14,728	9,785	4,943	יתרה ממוצעת של נכסים:
27,705	5,320	4,751	569	7,939	6,613	1,326	14,446	9,455	4,991	מזה - אשראי לציבור ⁽¹⁾
										אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
562	18	18	-	192	171	21	352	190	162	- חובות לא צוברים
34	-	-	-	-	-	-	34	27	7	- בפיגור מעל 90 יום
28,315	5,663	5,132	531	7,996	6,557	1,439	14,656	9,744	4,912	- אחר
28,911	5,681	5,150	531	8,188	6,728	1,460	15,042	9,961	5,081	סך הכל אשראי לציבור
										יתרה ממוצעת של התחייבויות:
27,469	10,194	9,828	366	5,073	4,853	220	12,202	10,193	2,009	- פקדונות הציבור
461	20	19	1	57	54	3	384	318	66	- אחר
27,930	10,214	9,847	367	5,130	4,907	223	12,586	10,511	2,075	סך הכל התחייבויות
27,202	10,569	9,750	819	4,634	4,438	196	11,999	10,135	1,864	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
25,322	4,162	3,546	616	7,146	5,460	1,686	14,014	9,311	4,703	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
26,345	4,675	4,065	610	7,599	5,781	1,818	14,071	9,278	4,793	- יתרה לסוף תקופה
6,717	2,849	1,386	1,463	1,012	965	47	2,856	2,478	378	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
										מרכיבי הכנסות הריבית:
815	68	56	12	165	142	23	582	455	127	- מרווח מפעילות מתן אשראי
391	48	45	3	70	65	5	273	232	41	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
1,206	116	101	15	235	207	28	855	687	168	סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

ד. נתונים כספיים - פעילות עסקית (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										
סך הכל פעילות עסקית	עסקים גדולים			עסקים בינוניים			עסקים קטנים וזעירים			
	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
1,304	159	141	18	308	264	44	837	629	208	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(232)	(111)	(106)	(5)	(33)	(31)	(2)	(88)	(71)	(17)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
1,072	48	35	13	275	233	42	749	558	191	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
(108)	27	29	(2)	(91)	(76)	(15)	(44)	(7)	(37)	ריבית בין מגזרית
964	75	64	11	184	157	27	705	551	154	הכנסות ריבית, נטו
216	13	11	2	40	28	12	163	147	16	הכנסות שאין מריבית
1,180	88	75	13	224	185	39	868	698	170	סך ההכנסות
110	2	2	-	40	38	2	68	43	25	הוצאות בגין הפסדי אשראי
599	22	21	1	68	62	6	509	413	96	הוצאות תפעוליות
709	24	23	1	108	100	8	577	456	121	סך ההוצאות
471	64	52	12	116	85	31	291	242	49	רווח לפני מיסים
165	23	19	4	40	30	10	102	86	16	הפרשה למיסים על הרווח
306	41	33	8	76	55	21	189	156	33	רווח נקי
26,179	4,577	4,125	452	7,089	5,922	1,167	14,513	9,869	4,644	יתרה ממוצעת של נכסים:
26,018	4,584	4,127	457	7,142	5,963	1,179	14,292	9,635	4,657	מזה - אשראי לציבור ⁽¹⁾
										אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
361	-	-	-	76	50	26	285	238	47	- חובות לא צוברים ⁽²⁾
35	-	-	-	1	-	1	34	23	11	- בפיגור מעל 90 יום ⁽²⁾
26,633	4,887	4,337	550	7,190	5,953	1,237	14,556	9,787	4,769	- אחר ⁽²⁾
27,029	4,887	4,337	550	7,267	6,003	1,264	14,875	10,048	4,827	סך הכל אשראי לציבור
										יתרה ממוצעת של התחייבויות:
27,520	9,990	9,586	404	4,494	4,080	414	13,036	10,698	2,338	- פקדונות הציבור
339	15	14	1	50	45	5	274	204	70	- אחר
27,859	10,005	9,600	405	4,544	4,125	419	13,310	10,902	2,408	סך הכל התחייבויות
26,756	9,544	9,137	407	5,117	4,706	411	12,095	9,984	2,111	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
22,890	3,401	2,922	479	6,104	4,791	1,313	13,385	9,008	4,377	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
24,090	3,836	3,235	601	6,549	4,972	1,577	13,705	9,219	4,486	- יתרה לסוף תקופה
7,224	3,648	1,547	2,101	964	748	216	2,612	2,195	417	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
										מרכיבי הכנסות הריבית:
795	55	45	10	151	127	24	589	455	134	- מרווח מפעילות מתן אשראי
169	20	19	1	33	30	3	116	96	20	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
964	75	64	11	184	157	27	705	551	154	סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הוצג מחדש.

ה. נתונים כספיים - מגזר ניהול פיננסי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל	אחר	השקעה פעולות מיליוני ש"ח	ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
588	-	-	588	-	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(193)	-	-	(193)	-	הוצאות ריבית - לחיצוניים
395	-	-	395	-	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
(161)	-	-	(161)	-	ריבית בין מגזרית
234	-	-	234	-	הכנסות ריבית, נטו
58	1	-	55	2	הכנסות שאינן מריבית
292	1	-	289	2	סך ההכנסות
(1)	-	-	(1)	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
21	1	1	17	2	הוצאות תפעוליות
20	1	1	16	2	סך ההוצאות
272	-	(1)	273	-	רווח (הפסד) לפני מיסים
89	(1)	-	90	-	הפרשה למיסים על הרווח
183	1	(1)	183	-	רווח (הפסד) לאחר מיסים
3	-	3	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
186	1	2	183	-	רווח נקי
17,877	-	30	17,847	-	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
17	-	17	-	-	מזה - חברות כלולות ⁽¹⁾
1,262	-	57	1,205	-	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת ⁽¹⁾⁽²⁾
1,535	-	62	1,473	-	- יתרה לסוף תקופה ⁽²⁾
7,276	-	-	7,276	-	יתרה ממוצעת - של התחייבויות ⁽¹⁾
					מרכיבי הכנסות מימון:
7	-	-	7	-	- הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
151	-	-	151	-	- הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
2	-	-	-	2	- חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
107	-	-	107	-	- חשיפות ריבית, נטו ⁽³⁾
267	-	-	265	2	סך הכנסות המימון על "בסיס צבירה"
30	-	-	30	-	- רווחים מממושג אגרות חוב, נטו
(6)	-	-	(6)	-	- שינויים בפער שבין בסיס "שווי הוגן", לבסיס "צבירה", במדידת נגזרים
1	1	-	-	-	- הכנסות מימון אחרות
25	1	-	24	-	סך הכנסות מימון שלא על "בסיס צבירה"
292	1	-	289	2	סך הכנסות המימון

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת החודש.
2. נכסי סיכון כפי שחושב לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

ה. נתונים כספיים - מגזר ניהול פיננסי (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
פעילות למסחר	ניהול נכסים והתחייבויות	פעולות השקעה	אחר	סך הכל	
מיליוני ש"ח					
-	631	-	-	631	הכנסות מריבית - מחיצוניים ⁽⁴⁾
-	(146)	-	-	(146)	הוצאות ריבית - לחיצוניים ⁽⁴⁾
-	485	-	-	485	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו ⁽⁴⁾
-	(213)	-	-	(213)	ריבית בין מגזרית
-	272	-	-	272	הכנסות ריבית, נטו ⁽⁴⁾
2	47	-	119	168	הכנסות שאינן מריבית ⁽⁴⁾
2	319	-	119	440	סך ההכנסות ⁽⁴⁾
-	1	-	-	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2	16	1	1	20	הוצאות תפעוליות
2	17	1	1	21	סך ההוצאות
-	302	(1)	118	419	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	102	(1)	29	130	הפרשה למיסים על הרווח
-	200	-	89	289	רווח לאחר מיסים
-	-	2	-	2	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
-	200	2	89	291	רווח נקי
-	19,393	27	-	19,420	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	14	-	14	מזה - חברות כלולות ⁽¹⁾
-	851	49	-	900	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
-	978	53	-	1,031	- יתרה לסוף תקופה ⁽²⁾
-	8,169	-	-	8,169	יתרה ממוצעת - של התחייבויות ⁽¹⁾
-	12	-	-	12	מרכיבי הכנסות מימון:
-	127	-	-	127	- הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
2	-	-	-	2	- הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
-	168	-	-	168	- חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
-	168	-	-	168	- חשיפות ריבית, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
2	307	-	-	309	סך הכנסות המימון על "בסיס צבירה"
-	6	-	-	6	- רווחים ממימוש אגרות חוב, נטו
-	6	-	-	6	- שינויים בפער שבין בסיס "שווי הוגן", לבסיס "צבירה", במדידת נגזרים
-	-	-	119	119	- הכנסות מימון אחרות
-	12	-	119	131	סך הכנסות מימון שלא על "בסיס צבירה"
2	319	-	119	440	סך הכנסות המימון ⁽⁴⁾

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת החודש.
2. נכסי סיכון כפי שחושב לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.
4. הוצג מחדש.

ה. נתונים כספיים - מגזר ניהול פיננסי (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
סך הכל	אחר	פעילות השקעה מיליוני ש"ח	ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
253	-	-	253	-	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(118)	-	-	(118)	-	הוצאות ריבית - לחיצוניים
135	-	-	135	-	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
82	-	-	82	-	ריבית בין מגזרית
217	-	-	217	-	הכנסות ריבית, נטו
30	8	-	25	(3)	הכנסות שאינן מריבית
247	8	-	242	(3)	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
20	1	1	16	2	הוצאות תפעוליות
20	1	1	16	2	סך ההוצאות
227	7	(1)	226	(5)	רווח (הפסד) לפני מיסים
79	2	(1)	80	(2)	הפרשה למיסים על הרווח
148	5	-	146	(3)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
4	-	4	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
152	5	4	146	(3)	רווח (הפסד) נקי
21,702	-	26	21,661	15	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
13	-	13	-	-	מזה - חברות כלולות ⁽¹⁾
637	-	41	591	5	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת ⁽¹⁾⁽²⁾
699	-	45	654	-	- יתרה לסוף תקופה ⁽²⁾
8,458	-	-	8,458	-	יתרה ממוצעת - של התחייבויות ⁽¹⁾
					מרכיבי הכנסות מימון:
16	-	-	16	-	- הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
98	-	-	98	-	- הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
114	-	-	114	-	- חשיפות ריבית, נטו ⁽³⁾
1	-	-	-	1	- חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
229	-	-	228	1	סך הכנסות המימון על "בסיס צבירה"
(5)	-	-	(5)	-	- הפסדים ממימוש אגרות חוב, נטו
20	-	-	20	-	- שינויים בפער שבין בסיס "שווי הוגן", לבסיס "צבירה", במדידת נגזרים
3	8	-	(1)	(4)	- הכנסות (הוצאות) מימון אחרות
18	8	-	14	(4)	סך הכנסות מימון שלא על "בסיס צבירה"
247	8	-	242	(3)	סך הכנסות המימון

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת החודש.
2. נכסי סיכון כפי שחושב לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

א. כללי

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה באור 29 לעיל).

בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מהגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחתך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מייצגים את המרכיבים הארגוניים בבנק אשר עוסקים בפעילות שמהן עשויה להיות מופקת הכנסה ולשאת בהוצאות המגזרים שהוגדרו מתמחים בביצוע פעילות ובמתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים הנבחנים באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביהם מידע פיננסי נפרד. קביעת מגזרי הפעילות ע"פ גישת ההנהלה, נעשית ע"י מקבל החלטות התפעולי הראשי, ה-CODM, שהינו מנכ"ל הבנק.

• מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":

מגזר משקי בית - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון לכלל הלקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית. החל מיום 31.12.2024 מגזר "בנקאות פרטית" אינו מוצג כמגזר נפרד, אלא כחלק ממגזר משקי בית.

מגזר עסקים קטנים - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מליון ש"ח.

• מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".

כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיור).

• פעילות אחרת:

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:

הוצאות תפעוליות - הוצאות ישירות הניתנת לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לזיהוי מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.

למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 29א' לעיל.

מכיוון שההגדרות שנקבעו בבנק למגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מההגדרות שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בנושא "מגזרי פעילות פיקוחיים" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

למידע נוסף, באשר לשינויים באומדן התפלגות ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי פעילות" שנערכו בתקופת הדוח - ראה ביאור 1ב(5) לעיל.

ב. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות מסחרית מיליוני ש"ח	עסקים קטנים	משקי בית ⁽¹⁾	
3,969	588	1,340	861	1,180	הכנסות ריבית מחיצוניים
(1,749)	(193)	(873)	(276)	(407)	הוצאות ריבית לחיצוניים
-	(161)	40	104	17	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו, בינמגזרי
2,220	234	507	689	790	סך הכל הכנסות מריבית
56	56	-	-	-	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,276	290	507	689	790	סך הכל הכנסות מימון
347	2	64	153	128	עמלות והכנסות אחרות
2,623	292	571	842	918	סך ההכנסות
187	(1)	66	47	75	הוצאות בגין הפסדי אשראי
647	12	95	280	260	הוצאות שכר ונלוות
85	2	12	37	34	פחת והפחתות
108	2	15	47	44	אחזקת בניינים וציוד
270	5	40	116	109	הוצאות אחרות
1,297	20	228	527	522	סך ההוצאות
1,326	272	343	315	396	רווח לפני מיסים
486	89	123	124	150	הפרשה למיסים על הרווח
840	183	220	191	246	רווח לאחר מיסים
3	3	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
843	186	220	191	246	רווח נקי לשנה
65,815	17,877	20,185	9,216	18,537	יתרה ממוצעת של נכסים
46,915	-	20,031	8,767	18,117	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
52,031	-	21,812	12,011	18,208	יתרה ממוצעת של פקדונות
48,666	-	20,613	8,879	19,174	אשראי לציבור, נטו, לסוף השנה
53,159	-	22,512	12,032	18,615	פקדונות לציבור לסוף התקופה
					מרכיבי הכנסות ריבית:
		375	427	397	מרווח מפעילות מתן אשראי
		132	262	393	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		507	689	790	סך הכל הכנסות ריבית

1. לרבות "בנקאות פרטיות".

ב. ההרכב (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות מסחרית מילוני ש"ח	עסקים קטנים	משקי בית ⁽¹⁾	
3,846	631	1,239	891	1,085	הכנסות ריבית מחיצוניים ⁽²⁾
(1,562)	(146)	(837)	(225)	(354)	הוצאות ריבית לחיצוניים ⁽²⁾
-	(213)	103	55	55	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו, בינמגזרי
2,284	272	505	721	786	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
58	58	-	-	-	הכנסות מימון שאין מריבית ⁽²⁾
2,342	330	505	721	786	סך הכל הכנסות מימון
475	110	68	163	134	עמלות והכנסות אחרות
2,817	440	573	884	920	סך ההכנסות
314	1	126	133	54	הוצאות בגין הפסדי אשראי
620	12	83	272	253	הוצאות שכר ונלוות
76	1	10	34	31	פחת והפחתות
109	2	14	48	45	אחזקת בניינים וציוד
243	5	33	107	98	הוצאות אחרות
1,362	21	266	594	481	סך ההוצאות
1,455	419	307	290	439	רווח לפני מיסים
480	130	106	96	148	הפרשה למיסים על הרווח
975	289	201	194	291	רווח לאחר מיסים
2	2	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
977	291	201	194	291	רווח נקי לשנה
64,435	19,420	18,734	9,215	17,066	יתרה ממוצעת של נכסים
43,915	-	18,584	8,717	16,614	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
50,456	-	21,978	11,060	17,418	יתרה ממוצעת של פקדונות
45,678	-	19,199	9,037	17,442	אשראי לציבור, נטו, לסוף השנה
50,306	-	20,765	11,331	18,210	פקדונות לציבור לסוף התקופה
					מרכיבי הכנסות ריבית:
		351	464	393	מרווח מפעילות מתן אשראי ⁽²⁾
		154	257	393	מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽²⁾
		505	721	786	סך הכל הכנסות ריבית

1. הוצג מחדש לריבית "בנקאות פרטית".
2. הוצג מחדש.

ב. ההרכב (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח					
2,335	254	687	616	778	הכנסות ריבית מחיצוניים
(589)	(119)	(247)	(78)	(145)	הוצאות ריבית לחיצוניים
-	82	(25)	33	(90)	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו, בינמגזרי
1,746	217	415	571	543	סך הכל הכנסות מריבית
22	22	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,768	239	415	571	543	סך הכל הכנסות מימון
354	8	71	145	130	עמלות והכנסות אחרות
2,122	247	486	716	673	סך ההכנסות
155	-	59	51	45	הוצאות בגין הפסדי אשראי
636	12	86	280	258	הוצאות שכר ונלוות
71	1	9	32	29	פחת והפחתות
97	2	13	42	40	אחזקת בניינים וציוד
247	5	33	109	100	הוצאות אחרות
1,206	20	200	514	472	סך ההוצאות
916	227	286	202	201	רווח לפני מיסים
319	79	100	71	69	הפרשה למיסים על הרווח
597	148	186	131	132	רווח לאחר מיסים
4	4	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
601	152	186	131	132	רווח נקי לשנה
63,177	21,702	16,873	9,312	15,290	יתרה ממוצעת של נכסים
40,463	-	16,734	8,858	14,871	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
49,837	-	22,185	11,034	16,618	יתרה ממוצעת של פקדונות
42,569	-	17,441	9,089	16,039	אשראי לציבור, נטו, לסוף השנה
51,047	-	22,715	11,020	17,312	פקדונות לציבור לסוף התקופה
					מרכיבי הכנסות ריבית:
		329	466	385	מרווח מפעילות מתן אשראי
		86	105	158	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		415	571	543	סך הכל הכנסות ריבית

1. הוצג מחדש לרבות "בנקאות פרטית".

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024						
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור				
		פרטי			מסחרי	
		סך הכל	אחר	לדיור		
						מיליוני ש"ח
962	2	960	161	82	717	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
187	(1)	188	73	2	113	
(303)	-	(303)	(101)	-	(202)	מחיקות חשבונאיות
153	-	153	75	-	78	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(150)	-	(150)	(26)	-	(124)	מחיקות חשבונאיות, נטו
999	1	998	208	84	706	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*
54	-	54	12	5	37	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור				
		פרטי			מסחרי	
		סך הכל	אחר	לדיור		
מיליוני ש"ח						
736	1	735	136	72	527	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
314	1	313	44	10	259	
(240)	-	(240)	(93)	-	(147)	מחיקות חשבונאיות
152	-	152	74	-	78	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(88)	-	(88)	(19)	-	(69)	מחיקות חשבונאיות, נטו
962	2	960	161	82	717	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*
56	-	56	7	7	42	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

א. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך) :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
סך הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	אשראי לציבור				
		פרטי			מסחרי	
		סך הכל	אחר	לדירור		
						מיליוני ש"ח
589	-	589	110	38	441	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾
73	1	72	6	15	51	
155	-	155	26	19	110	
(225)	-	(225)	(74)	-	(151)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
144	-	144	68	-	76	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(81)	-	(81)	(6)	-	(75)	מחיקות חשבונאיות, נטו
736	1	735	136	72	527	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*
39	-	39	5	6	28	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה⁽¹⁾
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות⁽²⁾
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים CECL.
2. לא כולל מחיקות חשבונאיות במועד היישום לראשונה בסך 19 מיליוני ש"ח עקב שינוי רף הבחינה. ראה ביאור 1 מדיניות חשבונאית.

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים :

ליום 31 בדצמבר 2024					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽³⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים ⁽⁴⁾
מיליוני ש"ח					
85	7	4,248	56	40	4,152
32	-	3,193	255	9	2,929
-	-	710	11	-	699
96	24	21,673	271	518	20,884
213	31	29,824	593	567	28,664
195	-	14,068	138	64	13,866
49	24	5,357	30	68	5,259
457	55	49,249	761	699	47,789
-	-	111	2	-	109
-	-	246	-	1	245
-	-	357	2	1	354
1	-	3	-	-	3
-	-	1	-	-	1
1	-	361	2	1	358
458	55	49,610	763	700	48,147

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

- בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים:

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים:

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

סך הכל ציבור

1. אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

2. מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

3. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 140 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

4. חובות תקינים כוללים חובות שאינם מסווגים כבעייתיים, עם דחיית תשלומים של 180 ימים או יותר שטרם הסתיימה, שניתנה בתקופת המלחמה ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים, בסך של 185 מ' ש"ח ליום 31.12.2024 (מסחרי בסך 100 מ' ש"ח, הלוואות לדיור בסך 74 מ' ש"ח, אנשים פרטיים אחר בסך 11 מ' ש"ח). לענין זה - דחיית תשלומים - לרבות הארכת תקופה ולרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחייה חוזרת בתשלומים, משך הדחייה מחושב לפי משך הדחייה המצטבר. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2023						פעילות בישראל: <u>ציבור - מסחרי:</u> בינוי ונדל"ן - בינוי - פעילות בנדל"ן שירותים פיננסיים אחר סך הכל מסחרי <u>אנשים פרטיים:</u> - הלוואות לדיור - אחר סך הכל ציבור בישראל פעילות בחו"ל: <u>ציבור - מסחרי:</u> בינוי ונדל"ן מסחרי אחר סך הכל מסחרי <u>אנשים פרטיים:</u> - הלוואות לדיור - אחר סך הכל ציבור בחו"ל סך הכל ציבור
חובות צוברים- מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽³⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקנים	
מיליוני ש"ח						
74	7	4,098	34	29	4,035	
3	1	2,860	150	10	2,700	
-	-	793	18	-	775	
48	26	20,863	357	301	20,205	
125	34	28,614	559	340	27,715	
192	-	12,603	108	68	12,427	
58	22	5,050	28	70	4,952	
375	56	46,267	695	478	45,094	
-	-	114	-	-	114	
1	-	196	3	12	181	
1	-	310	3	12	295	
-	-	4	-	-	4	
-	-	1	-	-	1	
1	-	315	3	12	300	
376	56	46,582	698	490	45,394	

1. אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

2. מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

3. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 108 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי:

ליום 31 בדצמבר 2024								
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב								
סה"כ	הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	הלוואות מתחדשות	קודם	2020	2021	2022	2023	2024
מיליוני ש"ח								
פעילות בישראל								
ציבור - מסחרי:								
בינוי ונדל"ן - סך הכל								
7,441	-	1,136	369	242	383	634	1,207	3,470
6,992	-	1,029	285	211	341	568	1,115	3,443
אשראי בדירוג ביצוע								
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי								
89	-	27	7	2	9	11	17	16
49	-	15	7	3	7	8	8	1
311	-	65	70	26	26	47	67	10
64	-	49	10	2	1	1	-	1
22,383	-	3,682	2,743	1,212	1,718	2,633	3,688	6,707
21,258	-	3,377	2,610	1,149	1,658	2,476	3,460	6,528
מסחרי - אחר - סך הכל								
אשראי בדירוג ביצוע								
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי								
325	-	120	19	13	16	29	55	73
518	-	133	44	32	26	67	117	99
282	-	52	70	18	18	61	56	7
136	-	116	7	7	3	2	1	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך הכל								
14,068	-	-	2,874	1,584	2,532	2,626	2,045	2,407
9,214	-	-	2,637	1,004	1,512	1,502	1,191	1,368
4,832	-	-	225	578	1,017	1,122	854	1,036
22	-	-	12	2	3	2	-	3
13,732	-	-	2,752	1,551	2,475	2,560	2,006	2,388
LTV עד 60%								
LTV מעל 60% ועד 75%								
LTV מעל 75%								
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע								
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע								
3	-	-	1	-	-	-	2	-
195	-	-	61	15	28	47	27	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-
138	-	-	60	18	29	19	10	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר - סך הכל								
5,357	-	1,537	104	73	247	522	925	1,949
4,929	-	1,422	78	64	223	475	831	1,836
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע								
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע								
325	-	83	13	7	17	35	73	97
49	-	18	2	1	3	6	9	10
24	-	14	-	-	1	1	4	4
30	-	-	11	1	3	5	8	2
101	-	78	13	2	2	3	3	-
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל								
49,249	-	6,355	6,090	3,111	4,880	6,415	7,865	14,533
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל								
361	-	82	3	1	1	127	12	135
358	-	82	1	1	1	127	12	134
1	-	-	-	-	-	-	-	1
2	-	-	2	-	-	-	-	-
2	-	2	-	-	-	-	-	-
49,610	-	6,437	6,093	3,112	4,881	6,542	7,877	14,668
סך הכל אשראי לציבור								

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023								
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב								
סה"כ	הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023
מיליוני ש"ח								
פעילות בישראל								
ציבור - מסחרי:								
6,958	-	679	331	214	474	727	1,329	3,204
6,634	-	602	289	191	439	701	1,229	3,183
101	-	33	7	7	8	12	14	20
39	-	8	5	2	6	7	10	1
184	-	36	30	14	21	7	76	-
21,656	-	3,471	2,536	881	1,748	2,353	3,472	7,195
20,676	-	3,175	2,428	838	1,660	2,272	3,231	7,072
304	-	109	17	11	21	26	45	75
301	-	87	34	20	29	26	75	30
375	-	100	57	12	38	29	121	18
12,603	-	-	2,311	930	1,708	2,735	2,813	2,106
8,278	-	-	2,039	648	1,087	1,609	1,631	1,264
4,304	-	-	261	278	619	1,125	1,179	842
21	-	-	11	4	2	1	3	-
12,301	-	-	2,193	905	1,666	2,673	2,770	2,094
2	-	-	2	-	-	-	-	-
192	-	-	70	14	23	43	33	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	-	-	46	11	19	19	10	3
5,050	-	1,383	93	107	165	493	1,009	1,800
4,613	-	1,274	72	91	143	442	915	1,676
329	-	79	12	12	16	37	70	103
58	-	19	1	1	3	7	13	14
22	-	11	-	1	1	2	3	4
28	-	-	8	2	2	5	8	3
46,267	-	5,533	5,271	2,132	4,095	6,308	8,623	14,305
315	-	69	3	5	1	2	160	75
300	-	54	3	5	1	2	160	75
12	-	12	-	-	-	-	-	-
3	-	3	-	-	-	-	-	-
46,582	-	5,602	5,274	2,137	4,096	6,310	8,783	14,380

בינוי ונדל"ן - סך הכל

אשראי בדירוג ביצוע
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
אשראי בעייתי צובר
אשראי שאינו צובר

מסחרי - אחר - סך הכל

אשראי בדירוג ביצוע
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
אשראי בעייתי צובר
אשראי שאינו צובר

אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג

- סך הכל
LTV עד 60%
LTV מעל 60% ועד 75%
LTV מעל 75%
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
בפיגור 30-89 יום
בפיגור של 90 ימים או יותר
אשראי שאינו צובר

אנשים פרטיים - אחר - סך הכל

אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
בפיגור 30-89 יום
בפיגור של 90 ימים או יותר
אשראי שאינו צובר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

אשראי לא בעייתי
אשראי בעייתי צובר
אשראי שאינו צובר
סך הכל אשראי לציבור

ב. אשראי לציבור (המשך):

1.2 איכות תיק האשראי:

א. כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

אינדיקציה נוספת לאיכות תיק האשראי הינה שיעור החובות הבעייתיים מתוך תיק האשראי.

ב. נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 בדצמבר 2023				31 בדצמבר 2024				
הלוואות לפרטיים				הלוואות לפרטיים				
סך-הכל	אחר	דיוור	מסחרי	סך-הכל	אחר	דיוור	מסחרי	
%								
97.4	98.1	98.6	96.8	97.1	98.2	98.6	96.1	שיעור יתרת אשראי תקין לציבור מיתרת אשראי לציבור
1.1	1.4	0.5	1.2	1.4	1.3	0.5	1.9	שיעור יתרת אשראי בעייתי צובר לציבור מיתרת אשראי לציבור
1.5	0.6	0.9	1.9	1.5	0.6	1.0	2.0	שיעור יתרת אשראי שאינו צובר לציבור מיתרת אשראי לציבור
1.9	3.0	0.6	2.3	1.9	3.7	0.6	2.2	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור
73.2	157.1	42.6	70.2	61.8	200.0	39.1	54.5	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת סיכון אשראי בעייתי (למעט נגזרים ואיגרות חוב)

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית.

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות לא צוברים:

ליום 31 בדצמבר 2024					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה חוזית	סך הכל	חובות לא צוברים אחרים	חובות לא צוברים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
		יתרה	יתרה	יתרת	יתרה
		רשומה ⁽¹⁾	רשומה	הפרשה	רשומה
מיליוני ש"ח					
4	455	311	47	27	264
8	596	282	84	74	198
12	1,051	593	131	101	462
-	138	138	-	2	138
-	53	30	-	5	30
12	1,242	761	131	108	630
-	27	2	2	-	-
12	1,269	763	133	108	630
	423	301	67	80	234
	601	264	65	17	199
	245	198	1	11	197

פעילות לווים בישראל:

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל:

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל*

* מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך

נוכחי של תזרימי מזומנים

נמדד פרטנית לפי שווי הוגן

של הביטחון

נמדד על בסיס קבוצתי

1. סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים לתקופה שהסתיימה ליום 31 בדצמבר 2024 הינה בסך 906 מיליוני ש"ח.
2. סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים.
אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 38 מיליוני ש"ח.

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.א. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2023					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה חוזית	חובות לא צוברים אחרים		חובות לא צוברים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
		סך הכל			
		יתרה רשומה ⁽¹⁾	יתרה רשומה	יתרת הפרשה	יתרה רשומה
מיליוני ש"ח					
1	254	184	47	15	137
2	706	375	54	111	321
3	960	559	101	126	458
-	109	108	-	2	108
-	50	28	-	5	28
3	1,119	695	101	133	594
-	25	3	3	-	-
3	1,144	698	104	133	594
	398	302	39	106	263
	525	222	64	12	158
	221	174	1	15	173

פעילות לזוים בישראל:

בינוי ונדל"ן
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
- הלוואות לדיור
- אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל:

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל*

* מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
נמדד על בסיס קבוצתי

1. סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים לתקופה שהסתיימה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה בסך 815 מיליוני ש"ח.
2. סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 27 מיליוני ש"ח.

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה חוזית	סך הכל	חובות לא צוברים אחרים	חובות לא צוברים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
		יתרה רשומה ⁽¹⁾	יתרה רשומה	יתרת הפרשה	יתרה רשומה
		מיליוני ש"ח			
1	137	72	38	8	34
2	615	286	50	42	236
3	752	358	88	50	270
-	86	86	-	2	86
-	43	26	-	5	26
3	881	470	88	57	382
-	25	3	3	-	-
3	906	473	91	57	382
	400	272	58	37	214
	322	54	33	7	21
	184	147	-	13	147

פעילות לזוים בישראל:

בינוי ונדל"ן
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
- הלוואות לדיוור
- אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל:
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל*

* מזה:

נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
נמדד על בסיס קבוצתי

1. סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים לתקופה שהסתיימה ליום 31 בדצמבר 2021 הינה בסך 588 מיליוני ש"ח.
2. סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 12 מיליוני ש"ח.

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

ב.2.1 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

ליום 31 בדצמבר 2024				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (2)(1)	לא בעייתי		בעייתי	
	בפיגור של 30 ימים או יותר		צובר הכנסות ריבית	
	לא בפיגור		לא צובר	
	מיליוני ש"ח			
187	5	-	42	140
10	-	-	-	10
56	-	-	26	30
253	5	-	68	180
2	-	-	-	2
255	5	-	68	182

פעילות לווים בישראל:

מסחרי
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
אנשים פרטיים-אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

ליום 31 בדצמבר 2023				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (3)	לא בעייתי		בעייתי	
	בפיגור של 30 ימים או יותר		צובר הכנסות ריבית	
	לא בפיגור		לא צובר	
	מיליוני ש"ח			
145	2	-	33	110
3	1	-	1	1
56	-	-	28	28
204	3	-	62	139
-	-	-	-	-
204	3	-	62	139

פעילות לווים בישראל:

מסחרי
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
אנשים פרטיים-אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

1. בשנה שהסתיימה ביום 31.12.2024 חובות צוברים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות בסך 2 מיליון ש"ח הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהתקיימו התנאים הבאים:
א. בוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי.
ב. ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30ה' להוראות הדיווח לציבור, במשך לכל הפחות 24 חודשים.
2. ליום 31 בדצמבר 2024, לא היו חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים יותר מפעמיים.
3. סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים. ראה ביאור 1(5).

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

2.2.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בעייתי		בעייתי	
		בפיגור של 30 ימים או יותר		צובר הכנסות ריבית	
		לא בפיגור		לא צובר	
		מיליוני ש"ח			
5	122	-	-	13	109
-	8	-	-	-	8
(1)	32	-	-	5	27
4	162	-	-	18	144
-	-	-	-	-	-
4	162	-	-	18	144

פעילות לווים בישראל:

מסחרי
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
אנשים פרטיים-אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים					
בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (*)					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בעייתי		בעייתי	
		בפיגור של 30 ימים או יותר		צובר הכנסות ריבית	
		לא בפיגור		לא צובר	
		מיליוני ש"ח			
6	94	3	-	6	85
-	1	-	-	-	1
2	41	2	-	8	31
8	136	5	-	14	117
-	-	-	-	-	-
8	136	5	-	14	117

פעילות לווים בישראל:

מסחרי
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
אנשים פרטיים-אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

* סוג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים. ראה ביאור 1(5).

ב. אשראי לציבור (המשך)

- ב.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)
- ב.2.3 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל			סוג השינוי		
יתרת חוב רשומה	% מיתרת האשראי	ויתור על ריבית	הארכת תקופה	דחיית תשלומים	הארכת תקופה וויתור על ריבית
מיליוני ש"ח	%		מיליוני ש"ח		
122	0.41	1	117	-	4
8	0.06	-	-	8	-
32	0.60	-	30	-	2
162	0.33	1	147	8	6
-	-	-	-	-	-
162	0.33	1	147	8	6

פעילות לווים בישראל

מסחרי

אנשים פרטיים- הלוואות לדיור

אנשים פרטיים- אחר

סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

סך הכל אשראי לציבור

השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים			
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			
סוג השינוי			
ויתור על קרן	ממוצע ויתור על ריבית	ממוצע הארכת תקופה	דחיית תשלומים ממוצעת
מיליוני ש"ח	%	חודשים	חודשים
12	2.03	69	-
-	-	184	6
8	3.24	34	-
20	2.40	61	6
-	-	-	-
20	2.40	61	6

פעילות לווים בישראל

מסחרי

אנשים פרטיים- הלוואות לדיור

אנשים פרטיים- אחר

סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

סך הכל אשראי לציבור

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

ב.2.3 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח (המשך)

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים *					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל			סוג השינוי		
יתרת חוב רשומה	ויתור על קרן	ויתור על ריבית	הארכת תקופה	דחיית תשלומים	הארכת תקופה וויתור על ריבית
מיליוני ש"ח					
7	-	-	6	-	1
2	-	-	-	2	-
2	-	-	2	-	-
11	-	-	8	2	1
-	-	-	-	-	-
11	-	-	8	2	1

פעילות לווים בישראל

מסחרי
אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
אנשים פרטיים- אחר
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

* חובות שכשלו בתקופת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בתקופת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים (2)(1)

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
יתרת חוב רשומה	
מיליוני ש"ח	
14	22
-	-
8	6
22	28
-	-
22	28

פעילות לווים בישראל:

מסחרי
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
אנשים פרטיים-אחר
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
סך הכל אשראי לציבור

1. חובות שכשלו בתקופת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.
2. סוג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים. ראה ביאור 1(5).

ב. **אשראי לציבור** (המשך)

ג.2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור:

ליום 31 בדצמבר 2023							
אינו בפיגור	בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 ימים עד 180	ימים עד שנה	שנה ועד 3 שנים	שנה ועד 5 שנים	שנה ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים
מיליוני ש"ח							
67	20	167	56	14	6	4	334
-	58	36	9	3	1	1	108
2	1	-	-	-	-	-	3
69	79	203	65	17	7	5	445

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV), סוג ההחזר וסוג הריבית

ליום 31 בדצמבר 2024						
יתרת הלוואה לדיור						
איכות הבטחון	שיעור המימון ⁽¹⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל מיליוני ש"ח	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
שיעבוד ראשון	- עד 60%	9,010	157	9,167	5,601	729
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	- מעל 60%	4,805	49	4,854	2,928	384
		50	-	50	-	-
סך הכל		13,865	206	14,071	8,529	1,113

ליום 31 בדצמבר 2023						
יתרת הלוואה לדיור						
איכות הבטחון	שיעור המימון ⁽¹⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל מיליוני ש"ח	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
שיעבוד ראשון	- עד 60%	8,084	151	8,235	5,053	645
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	- מעל 60%	4,307	18	4,325	2,633	435
		47	-	47	-	-
סך הכל		12,438	169	12,607	7,686	1,080

1. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
מזה: אשראי בעייתי	חוץ מאזני שנרכש השנה ⁽¹⁾	אשראי לציבור שנרכש השנה	סיכון אשראי	סך הכל רווח (הפסד) בגין סיכון אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	חוץ מאזני שנמכר השנה ⁽¹⁾	אשראי לציבור שנמכר השנה
31.12.2024							
מיליוני ש"ח							
-	-	367	370	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	367	370	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	367	370	-	-	-	-
31.12.2023							
מיליוני ש"ח							
-	-	372	495	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	372	495	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	372	495	-	-	-	-

סך הכל מסחרי אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
אנשים פרטיים- אחר
סך הכל אשראי לציבור
סך הכל אשראי לממשלות
סך הכל חובות

סך הכל מסחרי אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
אנשים פרטיים- אחר
סך הכל אשראי לציבור
סך הכל אשראי לממשלות
סך הכל חובות

1. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ג. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
סיכון אשראי	אשראי לציבור	סיכון אשראי	אשראי לציבור	סיכון אשראי	אשראי לציבור
חוץ מאזניו ⁽¹⁾		חוץ מאזניו ⁽¹⁾		חוץ מאזניו ⁽¹⁾	
31.12.2024					
מיליוני ש"ח					
386	273	4	657	5	223
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
386	273	4	657	5	223
-	-	-	-	-	-
386	273	4	657	5	223
31.12.2023					
מיליוני ש"ח					
310	285	4	737	6	304
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
310	285	4	737	6	304
-	-	-	-	-	-
310	285	4	737	6	304

סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים- הלוואות
לדיוור
אנשים פרטיים- אחר
סך הכל אשראי לציבור
סך הכל אשראי
לממשלות
סך הכל חובות

סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים- הלוואות
לדיוור
אנשים פרטיים- אחר
סך הכל אשראי לציבור
סך הכל אשראי
לממשלות
סך הכל חובות

1. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

3. פעילות ניהול הלוואות מתקציב המדינה

הבנק מנהל הלוואות שניתנו לרשויות מקומיות מתקציב המדינה בסך 778 מיליון ש"ח (31.12.2023 766 מיליון ש"ח).

ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2024			מדרגות האשראי (אלפי ש"ח)	
סיכון אשראי ⁽²⁾⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	מספר לווים ⁽⁴⁾	עד	מ
מיליוני ש"ח				
234	156	125,576	10	0
328	330	44,179	20	10
549	812	46,970	40	20
699	1,635	40,821	80	40
578	2,224	25,813	150	80
494	2,444	14,257	300	150
403	3,361	8,661	600	300
679	7,253	9,228	1,200	600
615	5,266	3,915	2,000	1,200
536	3,632	1,546	4,000	2,000
474	2,717	578	8,000	4,000
566	4,599	400	20,000	8,000
437	4,882	187	40,000	20,000
1,782	9,585	151	200,000	40,000
294	732	4	400,000	200,000
8,668	49,628	322,286		סך הכל

1. לרבות השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים של הציבור.
2. האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הבטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווים ושל קבוצת לווים.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.
4. מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי.

תקרת האשראי במדרגה העליונה מסתכמת ב- 310 מיליון ש"ח.

ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה (המשך)

31 בדצמבר 2023			מדרגות האשראי (אלפי ש"ח)	
סיכון אשראי ⁽²⁾⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾	מספר לווים ⁽⁴⁾	עד	מ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
219	152	105,207	10	0
312	314	41,876	20	10
512	791	44,908	40	20
643	1,587	39,004	80	40
557	2,119	24,691	150	80
462	2,285	13,323	300	150
396	3,270	8,456	600	300
710	6,822	8,762	1,200	600
600	4,633	3,499	2,000	1,200
531	3,366	1,437	4,000	2,000
510	2,875	616	8,000	4,000
676	4,769	425	20,000	8,000
782	4,463	180	40,000	20,000
1,691	8,581	144	200,000	40,000
163	581	3	400,000	200,000
8,764	46,608	292,531		סך הכל

1. רבות השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים של הציבור.
2. האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הבטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווים ושל קבוצת לווים.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.
4. מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי.

תקרת האשראי במדרגה העליונה מסתכמת ב- 310 מיליון ש"ח.

ה. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2024	
הפרשה להפסדי	יתרת	הפרשה להפסדי	יתרת
אשראי ⁽²⁾	החזרה ⁽¹⁾	אשראי ⁽²⁾	החזרה ⁽¹⁾
מיליוני ש"ח			

-	44	1	50
5	309	4	322
-	905	-	856
4	1,640	3	1,721
-	162	-	167
5	1,599	9	1,690
24	2,323	25	2,400
1	1,040	1	841
17	2,398	11	2,123

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

אשראי תעודות
ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים
שלא נוצלו
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי
שלא נוצלו
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות
בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
התחייבויות להוצאת ערבויות
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי
שאפשר ועדיין לא ניתן⁽³⁾

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.
3. כולל התחייבות למתן אשראי שניתן ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנקאי תקן 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

ו. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לשפר את יכולת האשראי שלהם ולאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. בעבור חוזים מסוימים, אשר עונים להגדרת ערבות, הבנק מכיר במועד ההכרה לראשונה, בהתחייבות בגובה השווי ההוגן של המחויבות בגין הערבות בעת הנפקת הערבות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות.

ליום 31 בדצמבר 2024

תשלומים עתידיים פוטנציאליים מכסימליים - בחתך תקופת הפקיעה							סוג הערבות
ללא							
עד שנה	משנה ועד שלוש שנים	משלוש ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	תקופת פירעון	סך הכל (*)	עלות מופחתת	
מיליוני ש"ח							
5	10	-	3	-	18	-	אשראי תעודות (standby)
263	53	4	2	-	322	5	ערבויות להבטחת אשראי
-	-	-	-	856	856	3	ערבויות לרוכשי דירות
1,052	233	18	418	-	1,721	19	ערבויות והתחייבויות אחרות
1,320	296	22	423	856	2,917	27	סך הכל ערבויות

ליום 31 בדצמבר 2023

תשלומים עתידיים פוטנציאליים מכסימליים - בחתך תקופת הפקיעה							סוג הערבות
ללא							
עד שנה	משנה ועד שלוש שנים	משלוש ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	תקופות לפרעון	סך הכל (*)	עלות מופחתת	
מיליוני ש"ח							
14	5	-	1	-	20	-	אשראי תעודות (standby)
244	57	7	1	-	309	5	ערבויות להבטחת אשראי
-	-	-	-	905	905	3	ערבויות לרוכשי דירות
1,027	327	17	269	-	1,640	18	ערבויות והתחייבויות אחרות
1,285	389	24	271	905	2,874	26	סך הכל ערבויות

* כ- 98% מיתרת הערבויות ליום 31.12.2024 הונפקו ללקוחות המדורגים ב"דירוג השקעה" (31.12.2023 - 98%).

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2024						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
						מיליוני ש"ח
7,848	-	145	237	22	7,444	נכסים
8,496	13	216	992	97	7,178	מזומנים ופקדונות בבנקים
48,666	-	219	165	6,203	42,079	ניירות ערך
19	19	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו
496	496	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
-	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
-	-	-	-	-	-	נכסים מוחזקים למכירה
-	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
80	5	1	39	11	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
904	165	1	-	-	738	נכסים אחרים
66,509	698	582	1,433	6,333	57,463	סך הכל נכסים
התחייבויות						
53,159	-	498	1,755	1,490	49,416	פקדונות הציבור
5,188	-	4	98	779	4,307	פקדונות מבנקים
53	-	-	9	-	44	פקדונות הממשלה
700	-	-	-	340	360	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
25	5	2	2	3	13	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,651	32	1	15	545	1,058	התחייבויות אחרות
60,776	37	505	1,879	3,157	55,198	סך הכל התחייבויות
5,733	661	77	(446)	3,176	2,265	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	(85)	411	(24)	(302)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
5,733	661	(8)	(35)	3,152	1,963	סך הכל כללי
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2023						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
						מיליוני ש"ח
נכסים						
9,152	-	135	643	32	8,342	מזומנים ופקדונות בבנקים
7,410	13	224	742	104	6,327	ניירות ערך
45,678	-	269	209	5,575	39,625	אשראי לציבור, נטו
16	16	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
513	513	-	-	-	-	בניינים וציוד
1	1	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
73	9	4	3	6	51	נכסים בגין מכשירים נגזרים
946	182	-	-	-	764	נכסים אחרים
63,789	734	632	1,597	5,717	55,109	סך הכל נכסים
התחייבויות						
50,306	-	526	1,865	1,141	46,774	פקדונות הציבור
5,666	-	29	72	450	5,115	פקדונות מבנקים
57	-	-	12	-	45	פקדונות הממשלה
1,029	-	-	-	509	520	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
90	9	4	10	14	53	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,664	33	3	16	*640	*972	התחייבויות אחרות
58,812	42	562	1,975	*2,754	*53,479	סך הכל התחייבויות
4,977	692	70	(378)	*2,963	*1,630	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	(94)	369	299	(574)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
4,977	692	(24)	(9)	*3,262	*1,056	סך הכל כללי
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* סווג מחדש.

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 33 – תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי

31 בדצמבר 2024				
תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי				
עם דרישה ועד יום	מל יום ועד שבוע	מל שבוע ועד חודש	מל חודש ועד 3 חודשים	מל 3 חודשים עד שנה
מיליוני ש"ח				
4,753	2,949	-	-	12
-	2	12	60	347
-	-	-	-	14
4,753	2,951	12	60	373
1,434	2,110	1,544	2,923	7,376
235	-	-	-	-
1,669	2,110	1,544	2,923	7,376
19,954	4,188	6,986	7,657	11,618
7,895	853	2,649	3,024	4,654
271	62	78	246	709
-	-	-	-	-
13	-	59	-	16
9	-	987	9	66
20,247	4,250	8,110	7,912	12,409
-	-	11	1	8
(9)	(1)	(10)	(2,424)	(3,828)
-	-	(3)	(7)	(30)
(9)	(1)	(2)	(2,430)	(3,850)
(13,834)	810	(6,556)	(7,359)	(8,510)
383	2	2	8	20
16	67	7	24	20
1,159	135	204	169	699
(6)	(98)	(31)	140	119
(766)	(164)	(226)	3	(540)
3,333	5,606	75	172	482
549	1,655	1,615	2,976	7,489
18,733	4,259	6,843	7,196	11,307
362	69	1,030	171	1,990
(6)	5	(2)	(2,319)	(3,152)
(15,219)	2,937	(6,185)	(6,538)	(8,479)
(742)	259	229	(270)	(638)

מזומנים, פקדונות ואגרות חוב סחירות⁽³⁾
מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב ממשלתיות סחירות
אגרות חוב סחירות אחרות
סך הכל מזומנים, פקדונות ואג"ח סחירות

נכסים כספיים אחרים
אשראי לציבור⁽⁴⁾
נכסים כספיים אחרים למעט נגזרים
סך הכל נכסים כספיים, למעט נגזרים

התחייבויות כספיות
פקדונות הציבור⁽⁵⁾
מזה- משקי בית ועסקים קטנים
פקדונות מבנקים
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו בהסכמי רכש חוזר
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
התחייבויות כספיות אחרות למעט נגזרים
סך הכל התחייבויות כספיות, למעט נגזרים

זכויות עובדים ופריטים חוץ מאזניים
השפעת מכשירים נגזרים
התחייבויות להעמדת אשראי
זכויות עובדים
השפעת זכויות עובדים ופריטים חוץ מאזניים
סך הכל תזרימי המזומנים נטו (בש"ח ומט"ח)

מזה:
סך הכל מזומנים, פקדונות ואג"ח סחירות במט"ח
סך הכל נכסים כספיים אחרים במט"ח
סך הכל התחייבויות כספיות במט"ח
השפעת זכויות עובדים ופריטים חוץ מאזניים במט"ח

סך הכל תזרימי נטו במט"ח

ליום 31 בדצמבר 2023
מזומנים, פיקדונות ואגרות חוב סחירות
נכסים כספיים אחרים למעט נגזרים
פיקדונות הציבור
התחייבויות כספיות אחרות למעט נגזרים
השפעת זכויות עובדים ופריטים חוץ מאזניים
סך הכל תזרימים נטו
מזה: תזרימים נטו במט"ח

1. כפי שנכללה בביאור מס' 32 "נכסים והתחייבויות על בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
2. שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין פריט כספי - אל היתרה המאזנית שלו.
3. השווי ההוגן של המזומנים, פיקדונות ואגרות חוב סחירות אשר אינן משועבדות, הסתכם לסך של 16,094 אלפי ש"ח ליום 31.12.2024 וליום 31.12.2023 16,334 אלפי ש"ח.
4. תזרימי המזומנים העתידיים של הלוואות לציבור מוצגים בהתאם למועד הפירעון החוזי של הלוואות. אשראי בחשבונות עו"ש או חח"ד, אשראי מסוג ON CALL ואשראי בפיגור של 30 ימים או יותר מוצגים בעמודת "ללא מועד פירעון". ההפרשה להפסדי אשראי מנוכה מהתזרימים הרלבנטיים.
5. תזרימי המזומנים העתידיים של הפיקדונות מוצגים לפי מועד המשיכה האפשרי המוקדם ביותר לפי החוזה. פיקדונות הניתנים לפי החוזה למשיכה מיידית מוצגים בעמודת "עם דרישה ועד יום".

שיעור תשואה אפקטיבי ⁽²⁾	סך הכל	ללא מועד פרעון	סה"כ תזרימים מיליוני ש"ח	מעל 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים
%						
1.71%	7,848	-	7,881	148	3	16
3.55%	8,470	-	12,218	8,226	999	2,572
1.12%	13	-	14	-	-	-
2.83%	16,331	-	20,113	8,374	1,002	2,588
6.16%	48,666	3,787	60,563	25,555	7,351	12,270
0.00%	739	-	796	512	-	49
6.08%	49,405	3,787	61,359	26,067	7,351	12,319
2.41%	53,159	-	53,711	579	372	2,357
1.90%	20,172	-	20,419	318	101	925
2.80%	5,188	-	5,707	670	1,262	2,409
-	-	-	-	-	-	-
3.24%	700	-	889	488	166	147
0.17%	1,224	-	1,232	76	33	52
2.42%	60,271	-	61,539	1,813	1,833	4,965
	55	-	100	72	7	1
	-	-	(7,494)	(14)	(4)	(1,204)
	(439)	-	(648)	(477)	(78)	(53)
	(384)	-	(8,042)	(419)	(75)	(1,256)
	5,081	3,787	11,891	32,209	6,445	8,686
3.51%	1,591	-	1,854	1,122	190	127
4.85%	316	57	316	93	46	43
2.48%	2,364	-	2,391	-	-	25
	329	-	143	35	1	(17)
	(128)	57	(78)	1,250	237	128
2.68%	16,549	-	18,790	6,738	698	1,686
6.23%	46,442	3,617	56,343	23,446	7,147	11,467
2.55%	50,306	-	50,901	572	403	1,588
1.91%	7,860	-	8,429	1,321	1,442	2,045
	(541)	-	(8,476)	(495)	(71)	(2,436)
	4,284	3,617	7,327	27,796	5,929	7,085
	(81)	49	76	1,013	153	72

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי הוגן המבוססים על הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון, מהווים אומדן סובייקטיבי.

לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון תנודתיות בשיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק.

כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

הערה:

החל מיום 1 בינואר 2020 יישם הבנק תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו אומצו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "חכירות". לפיכך, נכללו בהתחייבויות הבנק, החל ממועד זה, ערכם הנוכחי של תשלומים עתידיים בגין חוזי חכירה תפעוליים, המתחייבים לזכויות השימוש של הבנק בבנכסי נדל"ן וציוד שנחכרו בחכירה תפעולית.

עם זאת, בהתאם להוראות תקן החשבונאות בנושא זה, יתרת ההתחייבויות בגין חוזי החכירה כאמור, לא תיכלל במסגרת הגילוי על יתרות השווי הוגן של מכשירים פיננסיים, המוצגות במסגרת ביאור זה.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבויות בגין אגרות חוב שהונפקו ע"י הבנק - השווי הוגן נקבע לפי שווי שוק.

2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, באמצעות היוון תזרים מזומנים עתידי לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור -

(א) כללי

השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית לפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

- (ב) **חובות בעייתיים**
 השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
- (ג) **הלוואות לדיור**
 תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור המסולקות לעיתים לפני המועד החוזי שנקבע לפרעון, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו המבוססת על מודל סטטיסטי.
- היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 27 מיליון ש"ח.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "פקדונות", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין הפקדונות האמורים, הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים, הקטין את שוויים ההוגן בכ- 9 מיליון ש"ח.

3. **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים**

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן", כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי, לרבות סיכון האשראי של צד נגדי (CVA).

סיכון האשראי של צד נגדי מבוסס על מרווחי האשראי של חוזי CDS סחירים של הצד הנגדי לעסקה (במידה וקיימים כאלה), או על מרווחים המבוססים על דירוג האשראי של הלקוח.

ביאור 34 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב במאוחד

31 בדצמבר 2024					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
		מיליוני ש"ח			
נכסים פיננסיים					
7,825	344	-	7,481	7,848	מזומנים ופקדונות בבנקים
8,282	13	1,190	7,079	8,496	ניירות ערך ⁽⁴⁾
49,862	49,862	-	-	48,666	אשראי לציבור, נטו
80	17	58	5	80	נכסים בגין מכשירים נגזרים
235	235	-	-	235	נכסים פיננסיים אחרים
66,284	50,471	1,248	14,565	65,325 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
53,270	11,094	42,176	-	53,159	פקדונות הציבור
5,135	2,726	2,409	-	5,188	פקדונות מבנקים
44	-	44	-	53	פקדונות הממשלה
714	381	14	319	700	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
25	4	16	5	25	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
935	935	-	-	935	התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁶⁾
60,123	15,140	44,659	324	60,060 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
24	24	-	-	24	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 12.
5. מזה - נכסים בסך 15,206 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 19,429 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.
6. לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

ביאור 34 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב במאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2023					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים					
9,141	768	-	8,373	9,152	מזומנים ופקדונות בבנקים
7,206	13	950	6,243	7,410	ניירות ערך ⁽⁴⁾
46,873	46,873	-	-	45,678	אשראי לציבור, נטו
73	13	51	9	73	נכסים בגין מכשירים נגזרים
201	201	-	-	201	נכסים פיננסיים אחרים
63,494	47,868	1,001	14,625	62,514 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
50,388	11,004	39,384	-	50,306	פקדונות הציבור
5,565	3,960	1,605	-	5,666	פקדונות מבנקים
58	12	46	-	57	פקדונות הממשלה
1,007	650	24	333	1,029	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
90	16	65	9	90	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
877	877	-	-	877	התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁶⁾
57,985	16,519	41,124	342	58,025 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
23	23	-	-	23	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 12.
5. מזה נכסים בסך 14,805 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 18,419 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.
6. לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2024				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	מחירים		
		נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		מיליוני ש"ח		
124	-	-	-	124
7,132	-	-	1,147	5,985
-	-	-	-	-
14	-	-	-	14
-	-	-	-	-
7,146	-	-	1,147	5,999
-	-	-	-	-
13	-	13	-	-
45	-	-	45	-
17	-	4	13	-
5	-	-	-	5
80	-	17	58	5
7,350	-	17	1,205	6,128
4	-	4	-	-
-	-	-	-	-
16	-	-	16	-
5	-	-	-	5
25	-	4	16	5
25	-	4	16	5

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
 אגרות חוב זמינות למכירה -
 - של ממשלת ישראל
 - של ממשלות זרות
 - של מוסדות פיננסיים בישראל
 ניירות ערך למסחר -
 • אגרות חוב - ממשלתיות
 סך הכל ניירות ערך
 אשראי לציבור - נגזרים משוככים
 נכסים בגין מכשירים נגזרים -

• חוזי ריבית

- שקל מדד

- אחר

• חוזי מטבע חוץ

• חוזים בגין מניות

סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים -

- חוזי ריבית:

- שקל מדד

- אחר

- חוזי מטבע חוץ

- חוזים בגין מניות

סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סך הכל התחייבויות

ביאור 34 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2023				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים	מזוטטים בשוק	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח				
194	-	-	-	194
5,017	774	-	-	5,791
-	130	-	-	130
15	-	-	-	15
-	-	-	-	-
5,032	904	-	-	5,936
-	-	-	7	7
-	4	-	-	4
-	47	6	-	53
9	-	-	-	9
9	51	13	-	73
5,235	955	13	-	6,203
-	-	-	16	16
-	19	-	-	19
-	46	-	-	46
9	-	-	-	9
9	65	16	-	90
9	65	16	-	90

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
 אגרות חוב זמינות למכירה -
 - של ממשלת ישראל
 - של ממשלות זרות
 - של מוסדות פיננסיים בישראל
 ניירות ערך למסחר -
 - אגרות חוב ממשלתיות
 סך הכל ניירות ערך
 נכסים בגין מכשירים נגזרים -

- חוזי ריבית:

- שקל מדד

- אחר

- חוזי מטבע חוץ

- חוזים בגין מניות

סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים -

- חוזי ריבית:

- שקל מדד

- אחר

- חוזי מטבע חוץ

- חוזים בגין מניות

סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סך הכל התחייבויות

ה. שינויים במכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים שמומשו ונטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף השנה	רווחים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾
מיליוני ש"ח				
(9)	4	14	9	5
6	4	(6)	4	3
-	-	-	-	-
(3)	8	8	13	8

נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

חוזי סחורות

סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) שמומשו ונטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף השנה	הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾
מיליוני ש"ח				
(30)	(1)	22	(9)	(1)
24	33	(51)	6	3
-	-	-	-	-
(6)	32	(29)	(3)	2

נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

חוזי סחורות

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שאינו על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2024

מדידות השווי ההוגן המתבססות על				
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"
מיליוני ש"ח				
9	264	264	-	-

אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון

31 בדצמבר 2023

מדידות השווי ההוגן המתבססות על				
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"
מיליוני ש"ח				
5	222	222	-	-

אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3":

1. מידע כמותי

31 בדצמבר 2024					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
טווח (1)	תוצאה (2)				
%					
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	264	- אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בבטחון - נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים:
3.8 - (0.9)	2.9	ציפיות אינפלציה (4)	היוון תזרימי מזומנים	9	- חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	סיכון אשראי צד נגדי (3)	- מודל דירוג	4	- חוזי מטבע חוץ
31 בדצמבר 2023					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
טווח (1)	תוצאה (2)				
%					
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	222	- אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בבטחון - נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים:
2.7 - 0.1	2.2	ציפיות אינפלציה (4)	היוון תזרימי מזומנים	(9)	- חוזי ריבית - שקל מדד
1.2 - 0.0	0.1	סיכון אשראי צד נגדי (3)	- מודל דירוג	6	- חוזי מטבע חוץ

1. הטווח נגזר מהתקופה המשוקללת לפרעון של כל אחד מהמכשירים הנגזרים.

2. ממוצע משוקלל.

3. הנתונים המתחייבים לסיכון אשראי צד נגדי מייצגים את השפעת הסיכון על השווי ההוגן של המכשיר הנגזר.

4. עד שנה.

2. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לעליה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולירידת השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

א. יתרות

31 בדצמבר 2024							
צדדים קשורים אחרים		בעלי עניין אחרים				מחזיקי מניות	
		אחרים ⁽¹⁾		נושאי משרה		חברה אם	
היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה
הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה
במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך
לסוף	לסוף	לסוף	לסוף	לסוף	לסוף	לסוף	לסוף
השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה
מיליוני ש"ח							

(1) בסעיפי המאזן כלולות יתרות עם צדדים קשורים כדלקמן:

נכסים

פקדונות בבנקים	136	272	-	-	5	16	-	-
אשראי לציבור	-	-	1	1	22	23	-	-
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	-	-	1	1	22	23	-	-
נכסים אחרים	39	39	-	-	15	15	-	-
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	19	19	-	-
ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-	-

התחייבויות

פקדונות הציבור	-	-	4	5	3,078	3,813	-	-
פקדונות מבנקים	4,355	4,355	-	-	1	1	-	-
התחייבויות אחרות	42	180	10	10	586	586	-	-
כתבי התחייבות נדחים	360	525	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון)	5,733	5,733	-	-	-	-	-	-

(2) בהתחייבויות תלויות כלולות יתרות עם צדדים קשורים כדלקמן:

- ערבויות שניתנו	-	-	-	-	-	1	-	-
- מסגרות אשראי שלא נוצלו	-	-	1	1	1	4	-	-
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים	67	67	-	-	-	-	-	-

(3) ערבויות שהתקבלו בגין אשראי ללקוחות

3	3	-	-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---	---	---	---

1. היתרות ליום 31 בדצמבר 2024 בגין בעלי עניין כהגדרתם בחוק ניירות ערך כוללות נכסים בסך 39 מיליון ש"ח, והתחייבויות בסך 1,739 מיליון ש"ח בגין תאגידים המוחזקים על ידי בעלי עניין אלו בשיעור של 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או שבעלי עניין אלו רשאים למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

א. יתרות (המשך)

31 בדצמבר 2023							
צדדים קשורים אחרים		בעלי עניין אחרים				מחזיקי מניות חברה אם	
		אחרים ⁽¹⁾		נושאי משרה			
היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה
הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה
במשך	לסוף	במשך	לסוף	במשך	לסוף	במשך	לסוף
השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה	השנה
מיליוני ש"ח							

(1) בסעיפי המאזן כלולות יתרות עם צדדים קשורים כדלקמן:

נכסים

פקדונות בבנקים	204	502	-	-	12	19	-
אשראי לציבור	-	-	1	1	15	15	-
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	-	-	1	1	15	15	-
נכסים אחרים	25	27	-	-	16	16	-
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	16	16	-
ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-

התחייבויות

פקדונות הציבור	-	-	4	5	1,773	4,192	-
פקדונות מבנקים	3,588	3,588	-	-	1	1	-
התחייבויות אחרות	95	173	10	10	527	609	-
כתבי התחייבות נדחים	520	525	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון)	4,977	4,977	-	-	-	-	-

(2) בהתחייבויות תלויות כלולות יתרות עם צדדים קשורים כדלקמן:

- ערבויות שניתנו	-	-	-	-	1	1	-
- מסגרות אשראי שלא נוצלו	-	-	1	1	7	7	-
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים	55	55	-	-	-	-	-

(3) ערבויות שהתקבלו בגין אשראי ללקוחות

1. היתרות ליום 31 בדצמבר 2023 בגין בעלי עניין כהגדרתם בחוק ניירות ערך כוללות נכסים בסך 44 מיליון ש"ח, והתחייבויות בסך 1,504 מיליון ש"ח בגין תאגידים המוחזקים על ידי בעלי עניין אלו בשיעור של 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או שבעלי עניין אלו רשאים למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
צדדים קשורים אחרים	בעלי עניין אחרים		מחזיקי מניות	
	אחרים	נושאי משרה	אחרים	חברה אם
מיליוני ש"ח				
-	-	-	-	3
-	2	-	-	-
-	2	-	-	3
-	(96)	-	-	-
-	-	-	-	(136)
-	-	-	-	(20)
-	(96)	-	-	(156)
-	(94)	-	-	(153)
-	-	-	-	-
-	(94)	-	-	(153)
-	(1)	-	-	83
-	60	-	-	4
-	59	-	-	87
-	(32)	(23)	-	(37)
-	(67)	(23)	-	(103)
-	3	-	-	-
-	(29)	-	-	(32)

(1) הכנסות מריבית, נטו

בגין נכסים

- פקדונות בבנקים

- מאשראי לציבור

סך הכל ריבית בגין נכסים

בגין התחייבויות

- על פקדונות הציבור

- על פקדונות מבנקים

- על כתבי התחייבות נדחים

סך הכל ריבית על התחייבויות

סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

(2) הכנסות שאינן מריבית

- הכנסות/(הוצאות) מימון שאינן מריבית

- הכנסות מעמלות

סך הכנסות/(הוצאות) שאינן מריבית

(3) הוצאות תפעוליות ואחרות^(*) (ראה ג' להלן)

רווח (הפסד) לפני מיסים

(4) חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים

* מזה - הוצאות מחשב

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
צדדים קשורים אחרים	בעלי עניין אחרים		מחזיקי מניות	
	אחרים	נושאי משרה	אחרים	חברה אם
מיליוני ש"ח				
-	-	-	-	8
-	11	-	-	-
-	11	-	-	8
-	(76)	-	-	-
-	-	-	-	(89)
-	-	-	-	(21)
-	(76)	-	-	(110)
-	(65)	-	-	(102)
-	(2)	-	-	-
-	(67)	-	-	(102)
-	(6)	-	-	145
-	59	-	-	5
-	53	-	-	150
-	(27)	(22)	-	(60)
-	(41)	(22)	-	(12)
-	2	-	-	-
-	(27)	-	-	(29)

(1) הכנסות מריבית, נטו

בגין נכסים

- פקדונות בבנקים
- מאשראי לציבור

סך הכל ריבית בגין נכסים

בגין התחייבויות

- על פקדונות הציבור
- על פקדונות מבנקים
- על כתבי התחייבות נדחים

סך הכל ריבית על התחייבויות

- סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
- הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

(2) הכנסות שאינן מריבית

- הכנסות מימון שאינן מריבית
- הכנסות מעמלות
- סך הכנסות שאינן מריבית

(3) הוצאות תפעוליות ואחרות^(*) (ראה ג' להלן)

- רווח (הפסד) לפני מיסים

(4) חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים

* מזה - הוצאות מחשב

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
צדדים קשורים אחרים	בעלי עניין אחרים		מחזיקי מניות	
	אחרים	נושאי משרה	אחרים	חברה אם
מיליוני ש"ח				
-	-	-	-	4
-	7	-	-	-
-	7	-	-	4
-	(29)	-	-	-
-	-	-	-	(46)
-	(5)	-	-	(17)
-	(34)	-	-	(63)
-	(27)	-	-	(59)
-	-	-	-	-
-	(27)	-	-	(59)
-	(2)	-	-	(24)
-	57	-	-	5
-	55	-	-	(19)
-	(19)	(22)	-	(53)
-	9	(22)	-	(131)
-	4	-	-	-
-	(19)	-	-	(39)

(1) הכנסות מריבית, נטו

בגין נכסים

- פקדונות בבנקים

- מאשראי לציבור

סך הכל ריבית בגין נכסים

בגין התחייבויות

- על פקדונות הציבור

- על פקדונות מבנקים

- על כתבי התחייבות נדחים

סך הכל ריבית על התחייבויות

סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

(2) הכנסות שאינן מריבית

- הוצאות מימון שאינן מריבית

- הכנסות מעמלות

סך הכנסות שאינן מריבית

(3) הוצאות תפעוליות ואחרות^(*) (ראה ג' להלן)

רווח (הפסד) לפני מיסים

(4) חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים

* מזה - הוצאות מחשב

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			
נושאי משרה		החברה האם	
מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח
-	-	1	-
20	9	-	-
3	7	-	2

דמי ניהול לחברה אם
שכר לבעל עניין המועסק בבנק
שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בקבוצת הבנק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
נושאי משרה		החברה האם	
מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח
-	-	2	-
19	10	-	-
3	7	1	2

דמי ניהול לחברה אם
שכר לבעל עניין המועסק בבנק
שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בקבוצת הבנק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
נושאי משרה		החברה האם	
מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר בעלי סך הטבות מיליוני ש"ח
-	-	2	-
18	10	-	-
4	8	-	3

דמי ניהול לחברה אם
שכר לבעל עניין המועסק בבנק
שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בקבוצת הבנק

* מזה הטבות לעובדים לזמן קצר בסך 17 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה - בסך 1 מיליון ש"ח, והטבות לזמן ארוך - "זניח" 2023 - 17 מיליון ש"ח, 1 מיליון ש"ח ו-"זניח", בהתאמה; 2022 - 17 מיליון ש"ח, 1 מיליון ש"ח ו-"זניח", בהתאמה).

ד. עסקאות עם צדדים קשורים

- עסקאות עם צדדים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לאלה של עסקאות עם צדדים שאינם קשורים. הכנסות והוצאות המתייחסות לעסקאות אלה כלולות בסעיפים המתאימים בדוח רווח והפסד.
- לענין ההתקשרות עם החברה האם בנושא שירותי מחשב - ראה ביאור 226' (6).
- לענין התחייבות הבנק למתן פטור מראש ולשיפוי דירקטורים ונושאי משרה בבנק - ראה ביאור 226' (7).
- לפרטים נוספים, באשר לכתבי התחייבות נדחים הכוללים מגננים "לספיגת הפסדים" בסך של 360 מיליון ש"ח שהונפקו לחברה האם בשנת 2022 - ראה ביאור 20, לעיל.
- לפרטים נוספים באשר להתקשרות של הבנק ביחד עם החברה האם וחברה נוספת בקבוצת דיסקונט לביצוע פרויקט להעתק משרדי ההנהלה ויחידות המטה, לראשון לציון - ראה ביאור 226' (8).
- המנכ"ל מסיים את תקופת כהונתו ביום 9 במרס 2025. בהתאם לתנאי ההעסקה שנקבעו לו, יהיה המנכ"ל זכאי עם פרישתו לקבלת הכספים שנצברו לזכותו ביעודה לפיצויים ולמענק הסתגלות בהיקף של שש משכורות בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות לכיסוי התחייבות הבנק בגין זכויות אלה.

א. דוחות רווח והפסד לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח			
2,335	3,847	3,969	הכנסות ריבית
589	1,563	1,749	הוצאות ריבית
1,746	2,284	2,220	הכנסות ריבית, נטו
155	314	187	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,591	1,970	2,033	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
22	58	56	הכנסות מימון שאינן מריבית
348	358	347	עמלות
6	117	-	הכנסות אחרות
376	533	403	סך כל הכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
636	620	647	משכורות והוצאות נלוות
168	185	193	אחזקה ופחת בניינים וציוד
247	243	270	הוצאות אחרות
1,051	1,048	1,110	סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
916	1,455	1,326	רווח לפני מיסים
319	480	486	הפרשה למיסים על הרווח
597	975	840	רווח לאחר מיסים
4	2	3	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
601	977	843	רווח נקי
			רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
4.83	7.85	6.77	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

ב. מאזנים

31 בדצמבר 2024 31 בדצמבר 2023

מיליוני ש"ח

		נכסים
9,152	7,848	מזומנים ופקדונות בבנקים
7,410	8,496	ניירות ערך
46,582	49,610	אשראי לציבור, ברוטו
(904)	(944)	הפרשה להפסדי אשראי
45,678	48,666	אשראי לציבור, נטו
16	19	השקעה בחברות מוחזקות
513	496	בניינים וציוד
1	-	נכסים בלתי מוחשיים
73	80	נכסים בגין מכשירים נגזרים
946	904	נכסים אחרים
63,789	66,509	סך הכל נכסים
		התחייבויות והון
50,306	53,159	פקדונות הציבור
5,666	5,188	פקדונות מבנקים
57	53	פקדונות הממשלה
1,029	700	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
90	25	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,664	1,651	התחייבויות אחרות
58,812	60,776	סך הכל התחייבויות
4,977	5,733	הון עצמי
63,789	66,509	סך הכל התחייבויות והון עצמי

א. ממשל תאגידי וביקורת

237	הדירקטוריון וההנהלה
244	המבקרת הפנימית
246	שכר רואי החשבון המבקרים
247	שכר בכירים
249	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

ב. פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק

249	מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
250	רכוש קבוע ומתקנים
251	הון אנושי
252	הסכמים מהותיים
254	מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
259	דירוג אשראי
260	הליכים משפטיים נוספים
260	"קרן אור" - קרן למען ילדים ונוער שנפגעו במהלך המלחמה
261	מגזרי פעילות פיקוחיים – פרטים נוספים

ג. נספחים לדוח השנתי

264	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד
269	נספח 2 - רווח והפסד ומאזן - מידע רב רבעוני
271	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לחמש השנים האחרונות
272	נספח 4 - מאזן מאוחד לחמש השנים האחרונות

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק אינטגרלי מהדוחות השנתיים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

1. הדירקטוריון וההנהלה

א. הדירקטוריון

(1) מידע לגבי חברי הדירקטוריון

יוסף ברסי

יו"ר הדירקטוריון

מכהן כחבר בדירקטוריון הבנק החל מיום 2 ביולי 2012.
ביום 11 בפברואר 2025 מונה מר יוסף ברסי כיו"ר הדירקטוריון של הבנק, במינוי זמני עד למינוי יו"ר דירקטוריון במינוי קבוע.

בנוסף - מכהן כסמנכ"ל בכיר וחבר הנהלה בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, בתפקיד החשבונאי הראשי וראש חטיבת החשבונות.
מכהן כדירקטור בבד"ל שירותי מחשב ומינהלה בע"מ, נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ, דיסקונט ליסינג בע"מ וב- Discount Reinsurance International Limited, Guernsey.
בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב.
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן), ובעל "ניסיון בנקאי" כהגדרתו בהוראות בנק ישראל.

מונא בח'ית

דירקטורית חיצונית; חברה בועדת ביקורת, בועדת תגמול ומינהל (יו"ר) ובעדת ניהול סיכונים. מכהנת כחברה בדירקטוריון הבנק החל מיום 16 בפברואר 2021.
החל משנת 2008 מכהנת כחברה הנהלה במרכז הרפואי לגליל ומנכ"לית תאגיד הבריאות ליד המרכז הרפואי לגליל.
בעלת תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה, בעלת תואר שני במינהל עסקים, במשפטים ובניהול מערכות בריאות.
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן), ובעלת מומחיות וניסיון בפעילות ניהול סיכונים ובקרה.

חגי הלר

דירקטור חיצוני; חבר בועדת ביקורת (יו"ר); בועדת אשראים, בועדת תגמול ומינהל ובעדת ניהול סיכונים; מכהן כחבר בדירקטוריון הבנק החל מיום 31 באוגוסט 2018.
מכהן כמנכ"ל הלר פיננסים בע"מ (תאגיד בשליטתו). בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב.
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן) ובעל "ניסיון בנקאי" כהגדרתו בהוראות בנק ישראל.

שאוקי ח'טיב

חבר בועדת אשראים ובעדת ניהול סיכונים. מכהן כחבר בדירקטוריון הבנק החל מיום 26 במאי 2015.
מכהן כמנכ"ל חברת שאוקי ח'טיב ייעוץ, ניהול וייזום בע"מ (תאגיד בשליטתו).
בעל תואר ראשון בהנדסה אזרחית מהטכניון בחיפה.

תמר סלמניק

חברה בועדת אשראים (יו"ר) ובעדת ניהול סיכונים. מכהנת כחברה בדירקטוריון הבנק החל מיום 1 באפריל 2016.
מכהנת כחברה דירקטוריון בחברת יח דמרי בניה ופיתוח בע"מ.
בעלת תואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים ובעלת תואר שני במשפטים מאוניברסיטת תל אביב בשיתוף עם ברקלי קליפורניה.
בעלת "ניסיון בנקאי" כהגדרתו בהוראות בנק ישראל.

לבנה שיפמן

מכהנת כחברה בדירקטוריון הבנק החל מיום 1 בינואר 2022. חברה בועדת תגמול ומינהל; ועדת ביקורת ובעדת אשראים. מכהנת כדח"צית בחברה ציבורית אי. אי. מערכות שיחה וכחברת וועד מנהל בעמותה מגמה ירוקה. מכהנת כמנכ"לית עמותת MAF (Modern Agriculture Foundation) לקידום ופיתוח פודטק ומרצה בנושאי אחריות תאגידית, מגדר, קיימות ופודטק. בעלת תואר ראשון במינהל עסקים ותואר ראשון נוסף במדעי החברה (התמחות בכלכלה, מדעי המדינה וסוציולוגיה) וכן בעלת תואר שני במשפטים לבוגרי מנע"ס. בעלת רישיון בניהול תיקי השקעות מטעם הרשות לני"ע. (מותלה מרצון). בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן) ובעלת מומחיות וניסיון בפעילות ניהול סיכונים ובקרה.

יהלי שפי

דירקטור חיצוני; חבר בועדת ביקורת, בועדת תגמול ומינהל; בועדת אשראים; מכהן כחבר בדירקטוריון הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2022. מכהן כיו"ר הדירקטוריון של סינאל מלל פייננסי בע"מ ויועץ עסקי. בעל תואר ראשון בכלכלה וחטיבות לימוד משלימות במתמטיקה וסטטיסטיקה מהאוניברסיטה העברית בירושלים ובעל תואר ראשון נוסף בחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן), בעל "ניסיון בנקאי" כהגדרתו בהוראות בנק ישראל ובעל מומחיות וניסיון בפעילות ניהול סיכונים ובקרה.

אמיר רוזין

מכהן כחבר דירקטוריון בנק החל מיום 1 בפברואר 2024. חבר בועדת ניהול סיכונים (יו"ר); ובעדת אשראים. בעל תואר ראשון במתמטיקה התמחות במדעי המחשב ובעל תואר שני במינהל עסקים, התמחות במימון וחשבונאות. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית (ראה סעיף ב' להלן), בעל "ניסיון בנקאי" כהגדרתו בהוראות בנק ישראל ובעל מומחיות וניסיון בפעילות ניהול סיכונים ובקרה.

(2) שינויים בדירקטוריון

- ביום 9 בפברואר 2025 הודיע מר ברק נרדי על התפטרותו מכהונה כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון בבנק, לאור מינוי למנכ"ל הבנק. מר נרדי יחל את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 10 במרס 2025.
- ביום 11 בפברואר 2025 מונה מר יוסי ברסי לכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק במינוי זמני וכהונתו החלה באותו מועד.

א. הדירקטוריון (המשך)

ב. דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי מס' 301 בנושא: "הדירקטוריון", נקבע בין היתר, רף מינימלי לחברי הדירקטוריון שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, בשיעור שלא יפחת מחמישית מכלל חברי הדירקטוריון. בנוסף, קובעת ההוראה, כי ב"ועדת הביקורת" יכהנו לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. הבנק מקיים את ההנחיות שנקבעו בנושא זה.

חברי הדירקטוריון, שהינם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", והרקע העובדתי שבגינו ניתן לראותם כבעלי מיומנות זו, הינם כמפורט להלן:

מונא בח'ית - ר"ח בהכשרתה; בעלת תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה ותואר שני במנהל עסקים ובמשפטים; בעלת ניסיון כמנכ"לית וכדירקטורית בחברות שונות, בין היתר, כחברה בועדת דוחות כספיים; החל משנת 2008 מכהנת כחברה הנהלה במרכז הרפואי לגליל ומנכ"לית תאגיד הבריאות ליד המרכז הרפואי לגליל. בין השנים 2017-2021 כיהנה כחברה בועדה לסיווג חברות ממשלתיות.

בין השנים 2017-2020 כיהנה כדירקטורית בחברת החשמל לישראל בע"מ; בין השנים 2014-2017 כיהנה כדירקטורית בעמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ; בשנת 2016 כיהנה כחברה בועדה לבחינת שוויון הזדמנויות לאוכלוסיות שונות לתפקידי דירקטורים בחברות הממשלתיות; בשנת 2008 כיהנה כמנהלת מחלקת תקצוב וכלכלה במרכז הרפואי לגליל וכן כדירקטורית בקרן השתלמות למהנדסים; בין השנים 2002-2007 שימשה כמנהלת כספים וסמנכ"ל בבית חולים משפחה קדושה בנצרת;

בין השנים 1994-2001 שימשה כאחראית ביקורת תאגידים ציבוריים וגופים גדולים ונסחרים בבורסה במשרד רו"ח מרגלית רוט ושות'.

מכהנת כחברה בועדת ביקורת, בועדת תגמול מינהל (יו"ר) ובעדת ניהול סיכונים.

יוסף ברי - ר"ח על פי הכשרתו; בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. מכהן כדירקטור בבדל שרותי מחשב ומינהלה בע"מ, בחברת נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ, דיסקונט ליסינג בע"מ וב-Discount Reinsurance International Limited, Guernsey.

כמו כן, מכהן כחשבונאי הראשי וחבר הנהלה בכיר בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. עד לשנת 2008 כיהן כיו"ר הדירקטוריון של דיסקונט גמל בע"מ;

בין השנים 2015 - 2011 כיהן כדירקטור בדיינרס קלוב ישראל בע"מ; בין השנים 2011 - 2010 כיהן כדירקטור בכ.א.ל - כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ובין השנים 2012 - 1999 כיהן כדירקטור בדיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק במינוי זמני.

חגי הלר - ר"ח על פי הכשרתו; בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב.

בין השנים 1984-1992 כיהן כחשב בנק כללי לישראל בע"מ ובין השנים 1992-1995 שימש כמנהל החטיבה הבנקאית בבנק כללי לישראל בע"מ. בשנים 1995-1997 כיהן כחשב בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ ובשנים 1997-2000 שימש כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף חשבות ותפעול במנורה חברה לביטוח בע"מ.

בשנים 2012 - 2000 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף כספים בלאומיקארד בע"מ ובין השנים 2012-2016 כיהן כמנכ"ל לאומיקארד בע"מ.

מכהן כמנכ"ל הלר פיננסים בע"מ, (תאגיד בשליטתו); מכהן כחבר בועדת ביקורת (יו"ר), ועדת אשראים ועדת תגמול מינהל וועדת ניהול סיכונים של דירקטוריון הבנק.

ב. דיווח על על דירקטורים בעלי מימנות חשבונאית ופיננסית (המשך)

לבנה שיפמן - בעלת תואר ראשון במנהל עסקים, תואר ראשון נוסף במדעי החברה (התמחות בכלכלה, מדעי המדינה וסוציולוגיה) ובעלת תואר שני במשפטים לבוגרי מנע"ס.

בין השנים 2014-2016 כיהנה כחברת דירקטוריון בחברה הכלכלית לפיתוח מודיעין ובשנים 2016-2019 כיהנה כחברת דירקטוריון (דח"צ) בבנק דקסיה לשעבר (מוניציפל), מתוכם כשנה וחצי כיהנה כיו"ר הדירקטוריון. בשנת 2022 כיהנה כחברת דירקטוריון בשותפות מו"פ קרן FEAT.

בין השנים 2019-2021 כיהנה כחברת וועד מנהל באיגוד החברות הציבוריות, ובין השנים 2020-2021 כיהנה כחברת דירקטוריון (וועד מנהל) בעמותת עוגן (קרן להלוואות ללא ריבית).

בנוסף, בין השנים 2020-2022 כיהנה כחברת ועדת השקעות בקרן רום, קרן השתלמות לעובדי הרשויות המקומיות ובין השנים 2021-2022 כיהנה כחברת דירקטוריון בחברת האב אבטחת מידע.

מכהנת כחברת ועד מנהל בעמותת מגמה ירוקה וכחברת דירקטוריון בחברה ציבורית אי. איי. מערכות שיחה. מכהנת כמנכ"לית עמותת MAF (Modern Agriculture Foundation) לקידום ופיתוח פודטק ומרצה בנושאי אחריות תאגידית, מגדר, קיימות ופודטק.

מכהנת כחברה בועדת תגמול מינהל; ועדת ביקורת ובעדת אשורים.

יהלי שפי - רו"ח על פי הכשרתו; בעל תואר ראשון בכלכלה וחיטובות לימוד משלימות במתמטיקה וסטטיסטיקה מהאוניברסיטה העברית בירושלים ובעל תואר ראשון נוסף בחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון של סינאל מלל פייווי בע"מ ויועץ עסקי.

בין השנים 2019-2021 כיהן כדירקטור בסלקט ביטכנולוגיות בע"מ (חברה סחירה בארה"ב); בין השנים 2010-2019 כיהן כדירקטור בבנק דיסקונט לישראל בע"מ; בין השנים 2013-2016 כיהן כדירקטור בשידורי קשת ובחברת אקסטל.

מכהן כחבר בועדת ביקורת, ועדת אשורים וועדת תגמול ומינהל.

אמיר חזין - בעל תואר ראשון במתמטיקה התמחות במדעי המחשב ובעל תואר שני במינהל עסקים, התמחות במימון וחשבונאות.

כיהן כמנהל באגף מערכות מידע בחטיבת טכנולוגיות מידע בבנק דיסקונט בין השנים 1994-1999, כמנהל מחלקת הערכת סיכונים בחטיבה הפיננסית בין השנים 1999-2007, כמנהל אגף ניהול סיכונים בחטיבה הפיננסית בין השנים 2007-2010, כסגן ראש חטיבת ניהול סיכונים בין השנים 2010-2023 ובתפקיד זמני כמנהל הסיכונים הראשי (CRO) בשנת 2022 בבנק דיסקונט.

מכהן כחבר דירקטוריון הבנק החל מיום 1 בפברואר 2024. חבר בועדת אשורים ובעדת ניהול סיכונים (יו"ר)..

ג. מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון

בשנת 2024 קיים הדירקטוריון 19 ישיבות. בנוסף, התקיימו 45 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

ד. הנהלת הבנק (1) מידע לגבי חברי ההנהלה

יהושע בורשטיין

מנכ"ל הבנק.

כיהן בתפקידו החל מיום 17 באוגוסט 2015 ועד ליום 9 במרס 2025.

בעל תואר ראשון במתמטיקה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

בין השנים 1989-2008 כיהן במגוון תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ, ובכללם: מנהל הסניף המרכזי בתל אביב, סגן ראש החטיבה העסקית וסגן ראש חטיבת שוקי הון; בין השנים 2008-2012 כיהן כמנכ"ל בנק לאומי למשכנתאות בע"מ. בין השנים 2013-2015 כיהן כמנכ"ל כלל ניהול פיננסים בע"מ (כ.ג.ף), מנהל השקעות ראשי ויו"ר דירקטוריון כלל ביטוח אשראי בע"מ.

גולן כחלון

סמנכ"ל, החשבונאי הראשי וחשב הבנק.

מכהן בתפקידו החל מיום 1 בינואר 2021.

בעל תואר ראשון (דו-חוגי) בחשבונאות (בהצטיינות) ובכלכלה מאוניברסיטת תל אביב.

בין השנים 2016-2020 כיהן כמנהל ענף תפעול ובקרה בחטיבת החשבות בבנק דיסקונט; בין השנים 2009-2016 כיהן כמנהל יחידת ה-SOX בבנק דיסקונט; בין השנים 2003-2009 כיהן כמנהל בכיר במחלקה לייעוץ עסקי - מנהל תחום הבנקאות והפיננסים בארנסט יאנג ישראל בע"מ.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון וכמנכ"ל בחברת "מרכנתיל הנפקות בע"מ" (החל משנת 2022).

מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברת דיסקונט נאמנות בע"מ (החל משנת 2019).

מכהן כדירקטור בדיסקונט ליסינג בע"מ (החל משנת 2016).

בין השנים 2015-2019 כיהן כדירקטור בחברת דיסקונט נאמנות בע"מ, ובין השנים 2016-2020 שימש כדירקטור במספר חברות מקבוצת דיסקונט.

מיכל הנר דויטש

סמנכ"ל, היועצת המשפטית הראשית.

מכהנת בתפקידה החל מיום 1 בנובמבר 2013.

בעלת תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת רייכמן (הבינתחומי הרצליה).

בין השנים 2011-2013 ניהלה את אגף המיסוי ואת אגף חברות בת מהותיות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, במסגרתו שימשה כאחראית ניהולית מטעמו של מנכ"ל קבוצת דיסקונט על חברות בת מהותיות בקבוצה ("כ.א.ל", "מרכנתיל" ו-"IDBNY"); בין השנים 2006-2011 שימשה כיועצת משפטית לענייני חקיקה ברשות המיסים.

ציונה כהן

סמנכ"ל, המבקרת הפנימית הראשית.

מכהנת בתפקידה החל מיום 1 באוגוסט 2012.

בעלת תואר ראשון במשפטים ממכללת שערי משפט, תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר אילן ותואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת בר-אילן.

בין השנים 1986-2012 כיהנה במגוון תפקידים בבנק אוצר החייל בע"מ, ובכללם: בין השנים 1986-2000 עבדה במערך הסניפים, בין השנים 2000-2006 הקימה וניהלה את מטה הגבייה של הבנק, בין השנים 2012 - 2006 כיהנה כמנהלת מטה הביקורת הפנימית בבנק אוצר החייל בע"מ ובין השנים 2012 - 2008 כיהנה גם כמנהלת מטה הביקורת הפנימית בבנק מסד בע"מ.

ד. הנהלת הבנק (המשך)
(1) מידע לגבי חברי ההנהלה (המשך)

נועם לזר

סמנכ"ל, מנהל אגף תפעול ומידע.
מכהן בתפקידו החל מיום 31 במרס 2020.
בעל תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול (בהצטיינות) מהטכניון, ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.
בין השנים 2007-2020 כיהן במגוון תפקידים בקבוצת נירם גיתן NGG. ובין השאר, שימש כמנכ"ל בחברת הבת - פתרונות הנדסה ארגונית; בין השנים 2006-2007 כיהן כמנהל תכנון ובקרה ברפא"ל, פיתוח אמצעי לחימה, ובין השנים 2010-2013 שימש כדירקטור בקבוצת נירם גיתן NGG.

דוד מימון

סמנכ"ל, מנהל החטיבה לבנקאות מסחרית.
מכהן בתפקידו החל מיום 17 בדצמבר 2023.
בעל תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב ובעל תואר שני במינהל עסקים מאוניברסיטת דרבי.
בין השנים 2016-2023 כיהן בתפקיד סמנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית. בין השנים 2015-2016 כיהן כמנהל אגף אשראי ומ"מ מנהל החטיבה הקמעונאית; בין השנים 2008-2014 כיהן כמנהל אזור ירושלים והדרום ובין השנים 1997-2008 ניהל סניפים שונים בבנק.

ליאת פרידמן

סמנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומנהל.
מכהנת בתפקידה החל מיום 1 ביוני 2019.
בעלת תואר ראשון - מזרח תיכון והיסטוריה מאוניברסיטת תל אביב ובעלת תואר שני במנהל עסקים מהקריה האקדמית בקרית אונו.
בין השנים 2016-2019 כיהנה כסמנכ"ל משאבי אנוש ומנהל בחברת דואר ישראל; בין השנים 2012-2016 כיהנה כסמנכ"ל משאבי אנוש ומנהל בחברת עמיתים קרנות פנסיה הוותיקות ובין השנים 2007-2012 כיהנה כמנהלת משאבי אנוש במכון התקנים.

ד. הנהלת הבנק (המשך)
(1) מידע לגבי חברי ההנהלה (המשך)

יצחק מרגולין

סמנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית.

מכהן בתפקידו החל מיום 17 ביולי 2022.

בעל תואר ראשון בכלכלה ובחשבונאות מהאוניברסיטה העברית בירושלים, בעל רישיון רו"ח מטעם מועצת רואי חשבון ובעל

רישיון FRM מטעם GARP.

בין השנים 2020-2022 עסק במתן שירותי ייעוץ למוסדות פיננסיים ישראלים ובינלאומיים.

בין השנים 2018-2020 שימש כמנהל סיכונים ראשי קבוצתי בחברת eToro.

בין השנים 2015-2017 שימש כמנהל בכיר בקבוצה בנקאית בורסאית Synchrony Financial בארה"ב.

בין השנים 2010-2015 שימש כמנהל בכיר ב-IDB Bank בארה"ב.

בין השנים 2009-2010 שימש כסגן מנהל נג"ה בבנק דיסקונט.

בין השנים 2007-2009 שימש כמנהל במחלקה הכלכלית ב-Ernst&Young, ראש תחום נגזרים מורכבים.

ורד אביטן

סמנכ"ל, מנהלת החטיבה הקמעונאית.

מכהנת בתפקידה החל מיום 17 בדצמבר 2023.

בעלת תואר ראשון בסטטיסטיקה - אוניברסיטת חיפה, בעלת תואר שני במנהל עסקים ומשאבי אנוש - שלוחת אוניברסיטת

דרבי, בעלת תואר שני במשפטים - אוניברסיטת חיפה.

בין השנים 2017-2023 שימשה כמנהלת אזור חיפה והשרון בבנק.

בין השנים 2015-2017 בעלת משרד לייעוץ עסקי ועוזרת אישית ליו"ר דירקטוריון בית בלב מקבוצת מכבי.

בין השנים 2010-2014 כיהנה כמנהלת כספים בחברת סאטרט אפ BSI INT LTD.

בין השנים 1991-2009 כיהנה במגוון תפקידים בבנק מזרחי טפחות בע"מ, ובכללם: מנהלת סניף עסקים נשר, מנהלת סניף

מרכז הכרמל בחיפה, ומ"מ מנהל מרכז עסקים ראשי חיפה

רויטל אושי

סמנכ"ל, מנהלת החטיבה לניהול סיכונים ומנהלת הסיכונים הראשי (CRO) של הבנק.

מכהנת בתפקידה החל מיום 1 בינואר 2025.

בעלת תואר ראשון במשפטים וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב.

בין השנים 1998 - 2024 כיהנה בתפקידי מטה שונים בבנק דיסקונט והחל מ- 2010 הצטרפה לחטיבת ניהול הסיכונים.

בין השנים 2019 - 2024 כיהנה כראש אגף פיקוח והערכה, בחטיבת ניהול הסיכונים ובמסגרת זו היתה גם אחראית על

הפיקוח והבקרה על חברות הבנות בקבוצת דיסקונט.

(2) שינויים בהנהלת הבנק

- ביום 9 במרס 2025 סיים מר יהושע בורשטיין את כהונתו כסמנכ"ל הבנק לאחר שהודיע ביום 10 בנובמבר 2024 על סיום תפקידו לאחר כתשע וחצי שנות כהונה. הדירקטוריון מודה למר יהושע בורשטיין על תרומתו והישגיו המשמעותיים ומאחל לו הצלחה בהמשך הדרך.
- ביום 13 בינואר 2025 החליט הדירקטוריון למנות את מר ברק נרדי לסמנכ"ל הבנק. מר ברק נרדי יחל כהונתו ביום 10 במרס 2025.
- ביום 31 בדצמבר 2024 סיים מר מוחמד עווד את כהונתו כחבר הנהלה, סמנכ"ל ומנהל הסיכונים הראשי.
- ביום 28 באוקטובר 2024 החליט הדירקטוריון למנות את גב' רויטל אושי לחברת הנהלה, בתפקיד סמנכ"ל ומנהלת הסיכונים הראשית. גב' רויטל אושי החלה כהונתה ביום 1 בינואר 2025.

2. המבקרת הפנימית

א. פרטי המבקרת הפנימית

המבקרת הפנימית של הבנק הינה גב' ציונה כהן, המכהנת בתפקיד זה החל מיום 1 באוגוסט 2012. המבקרת הפנימית אינה בעלת עניין בבנק או קרובה של בעל עניין בבנק, ואינה רואה החשבון המבקר או מי מטעמו. המבקרת הפנימית ועובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות סעיף 146 (ב) לחוק החברות, סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא: "פונקציית הביקורת הפנימית". המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק. בנוסף לתפקיד זה מכהנת המבקרת הפנימית גם כאחראית על פניות הציבור בבנק, וכמבקרת הפנימית של חברות בנות.

ב. דרך המינוי

מינוי המבקרת הפנימית אושר על ידי ועדת הביקורת בתאריך 22 באפריל 2012, ועל ידי הדירקטוריון בתאריך 24 באפריל 2012. המינוי אושר על סמך הכישורים, הניסיון וההשכלה של גב' ציונה כהן, אשר הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה, ובעלת תואר ראשון ושני במשפטים ושימשה קודם מינויה כאחראית על הביקורת הפנימית בבנק אוצר החייל בע"מ ובבנק מסד בע"מ.

ג. זהות הממונה על המבקרת הפנימית

הממונה הארגוני על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

ד. תכנית העבודה

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה שנתית, שהיא חלק מתכנית עבודה רב שנתית לשלוש שנים. תכניות העבודה השנתית והרב שנתית (להלן: "תכניות העבודה"), נקבעו תוך הסתמכות על סקר הערכת סיכונים שביצעה המבקרת הפנימית, על פי מתודולוגיות מקובלות, ותוך התבססות על ההנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307, בנושא: "פונקציית הביקורת הפנימית". תכנית העבודה אינה כוללת ביקורת על מערכות מחשב המנוהלות על ידי החברה האם, הואיל והביקורת עליהן מתבצעת על ידי המבקר הפנימי של החברה האם. טיוטת תכנית העבודה הוגשה לעיון יו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת, המנהל הכללי והמבקר הפנימי של החברה האם, תכניות העבודה נדון בועדת הביקורת של הדירקטוריון, ובהמלצתה הן הועלו לדיון בדירקטוריון ואושרו על ידי יו"ר הדירקטוריון. בתכניות העבודה אין התייחסות לשיקול הדעת שיש למבקרת הפנימית לסטות מהן, אולם בנוהל הביקורת הפנימית נקבע, כי ביטול מטלה מהותית מתכנית העבודה כרוך באישור יו"ר הדירקטוריון ובדיווח לוועדת הביקורת. כמו כן, מדווחת המבקרת הפנימית ליו"ר הדירקטוריון וליו"ר ועדת הביקורת, על סטיות משמעותיות מתוכנית העבודה.

ה. ביקורות של תאגידים מוחזקים

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית כוללת גם ביקורת בתאגידים מוחזקים מהותיים של הבנק. לבנק ולתאגידים המוחזקים על ידו אין פעילות מחוץ לישראל.

ו. היקף העסקה

המבקרת הפנימית והעובדים הכפופים לה מועסקים במשרה מלאה. מספר המשרות הממוצע של עובדים שעסקו בביקורת פנימית (לרבות המבקרת הפנימית), בשנת 2024 - הסתכם בכ- 16.6 משרות (2023 - 17.3 משרות). המספר הממוצע של המשרות המתייחסות לעובדי האגף לביקורת פנים, הכפופים למבקרת הפנימית ועסקו בפניות הציבור, הסתכם בשנת 2024 בכ- 2.4 משרות (2023 - 2.7). בנוסף לאמור לעיל, בוצעו מספר ביקורות פנימיות בבנק על ידי המבקר הפנימי של החברה האם (בהיקף של כ- 0.2 משרות). בשנת 2024 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 38 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 35 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

ז. עריכת הביקורת

תכנית הביקורת הפנימית נערכת, בין היתר, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא: "פונקציית הביקורת הפנימית", חוק הביקורת הפנימית, הוראות ניהול בנקאי תקין, הנחיות המפקח על הבנקים, ותקנים מקצועיים של לשכת המבקרים הפנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת קיימו דיונים, בין היתר, על תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, על סיכום הפעילות השנתית של הביקורת הפנימית, ועל דוחות ביקורת שנערכו על ידי גורמי חוץ (כגון: רואי החשבון המבקרים) ושל הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת קיימה דיונים גם על דוחות ביקורת של המבקרת הפנימית, ועל דוחות ביקורת של המבקר הפנימי של החברה האם. בדיונים הנ"ל קיבלו חברי הדירקטוריון וועדת הביקורת מידע על דרך פעילותה של המבקרת הפנימית, ונחה דעתם כי היא פועלת על פי החוקים, ההוראות והתקנים האמורים לעיל.

ח. גישה למידע

למבקרת הפנימית הומצאו כל המסמכים והמידע שנדרשו על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, וכן ניתנה לה גישה למידע כאמור באותו סעיף, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

בתאגידים מוחזקים הובטח קיום האמור לעיל, בנוהלי הביקורת הפנימית ובסדרי עבודתה.

ט. דין וחשבון המבקרת הפנימית

כל דוחות המבקרת הפנימית מוגשים בכתב.

כל דו"ח ביקורת מוגש, בין היתר, ליו"ר הדירקטוריון, למנהל הכללי, ליו"ר ועדת הביקורת, למבקר הפנימי של החברה האם ולרואי החשבון המבקרים. בדיונים השוטפים של ועדת הביקורת נידונים הדוחות במלואם.

כמו כן, התקיימו דיונים בוועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון, בדוחות הסיכום החצי שנתיים והשנתיים של המבקרת הפנימית, הכוללים בין היתר רשימה של דוחות הביקורת שפורסמו, כדלקמן:

- הדו"ח על סיכום פעילות האגף לביקורת פנים לשנת 2023 נדון בוועדת הביקורת ביום 28 במרס 2024 ובמליאת הדירקטוריון ביום 12 במאי 2024.

- הדו"ח על סיכום פעילות האגף לביקורת פנים למחצית הראשונה של שנת 2024 נדון בוועדת הביקורת ביום 8 בספטמבר 2024 ובמליאת הדירקטוריון ביום 29 בספטמבר 2024.

י. הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקרת הפנימית

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות פעילות המבקרת הפנימית ותכנית עבודתה סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

יא. תגמול

היקף התשלומים למבקרת הפנימית הסתכם כדלקמן:

2023	2024	
אלפי ש"ח		
930	979	שכר
405	408	מענקים
352	381	הוצאות נלוות
1,687	1,768	סך הכל שכר ונלוות

3. שכר רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקרים של הבנק הינם סומך חייקין וזיו האפט - מבקרים משותפים.

להלן פרטים על השכר ששולם לרואי החשבון המבקרים המשותפים עבור הבנק וחברות מאוחדות שלו, בגין שירותים כדלקמן:

הבנק		המאוחד		
2023	2024	2023	2024	
אלפי ש"ח				
3,137	3,331	3,153	3,347	ביקורת הדוחות הכספיים
205	187	205	187	שירותים הקשורים לביקורת ⁽¹⁾
825	819	825	819	שירותי מס ושירותים נלווים
4,167	4,337	4,183	4,353	סך הכל

(1) כולל בעיקר ביקורת בנושאים ספציפיים וביקורת לצורך אישורים מיוחדים.

4. שכר בכירים (באלפי ש"ח)

שנת 2024									
הלוואות שנתנו בתנאי הטבה ⁽³⁾			תגמול עבור שרותים ⁽¹⁾						
הטבה	תקופה ממוצעת	יתרת הלוואות	סך הכל	הטבות אחרות	הפרשות סוציאליות ⁽²⁾	מענקים ⁽¹⁾	שכר ⁽¹⁾	תפקיד	שם העובד ⁽⁴⁾
-	-	-	2,947	168	441	827	1,511	המנהל הכללי	בורשטיין יהושע
-	-	-	2,114	120	329	536	1,129	מנהל החטיבה לבנקאות מסחרית	מימון דוד
-	-	-	1,897	100	463	398	936	מנהל החטיבה לניהול סיכונים	עווד מוחמד ⁽⁵⁾
-	-	-	1,833	123	187	518	1,005	מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומנהל המבקרת הפנימית	פרידמן ליאת
-	-	-	1,768	125	256	408	979	הראשית	כהן ציונה

שנת 2023									
הלוואות שנתנו בתנאי הטבה ⁽³⁾			תגמול עבור שרותים ⁽¹⁾						
הטבה	תקופה ממוצעת	יתרת הלוואות	סך הכל	הטבות אחרות	הפרשות סוציאליות ⁽²⁾	מענקים ⁽¹⁾	שכר ⁽¹⁾	תפקיד	שם העובד ⁽⁴⁾
-	-	-	2,708	136	293	884	1,395	המנהל הכללי	בורשטיין יהושע
-	-	-	2,067	91	363	548	1,065	מנהל החטיבה לבנקאות מסחרית	מימון דוד
-	-	-	1,706	93	194	487	932	מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומנהל המבקרת הפנימית	פרידמן ליאת
-	-	-	1,687	99	253	405	930	הראשית	כהן ציונה
1	1.12	49	1,604	89	214	397	904	היועצת המשפטית הראשית	הנר דויטש מיכל

1. התגמולים הינם במונחי עלות לבנק ואינם כוללים מס שכר.
2. ההפרשות הסוציאליות כוללות הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי, וכן השלמת העתודות בגין הנ"ל עקב שינויים בשכר בשנת החשבון.
3. תנאי הלוואות דומים לאלו של כלל עובדי הבנק. סכומי הלוואות נקבעים על פי קריטריונים אחידים, לכלל עובדי הבנק.
4. כל נושאי המשרה הבכירה מועסקים בבנק בהיקף משרה מלא (100%).
5. סיים כהונתו ביום 31 בדצמבר 2024.

הערות:

- א. בקביעת השכר והמענקים נלקחו בחשבון בין היתר היקף העסקים של הבנק, הרווחיות ושיעור התשואה על ההון.
- ב. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירים, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים הניתנים לכלל עובדי הבנק. על פי רוב תנאים אלו אינם עדיפים על התנאים שמקבלים לקוחות אחרים, בעלי פרופיל בנקאי דומה. מכלול ההטבות הבנקאיות שניתנו לנושאי המשרה הבכירה אינו מהותי.
- ג. התגמולים מכל הסוגים נכללו בסעיף "שכר והוצאות נלוות" בדוח הרווח והפסד.
- ד. הדיקטורים בבנק (למעט דירקטורים המכהנים כנושאי משרה בחברה האם), זכאים לתגמול שאינו חורג מהמקובל, ומשולם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס 2000 - כמפורט בביאור 35 בדוחות הכספיים.
- ה. לפרטים נוספים בדבר החלטה למתן פטור ושיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק, ראה ביאור 226 (7) בדוחות הכספיים.
- ו. לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול בבנק והשלכותיה על ההנהלה הבכירה - ראה גילוי בדוח על הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/private/about-mercantile/financial-report>

להלן פרטים נוספים לגבי "מרכיבי התגמול" (כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל 1970), של נושאי המשרה הבכירים בבנק:

1. **מר יהושע בורשטיין** - ביום 28 ביולי 2015, אישר הדירקטוריון את תנאי ההעסקה של מר יהושע בורשטיין המכהן כמנהל הכללי של הבנק. על פי החלטת הדירקטוריון נקצבה תקופת ההעסקה המקורית של המנכ"ל ל- חמש שנים. ביום 27 ביולי 2020 החליט הדירקטוריון להאריך את תקופת ההעסקה של מר בורשטיין עד ליום 10 באוגוסט 2023. ביום 29 במאי 2023 הווארכה כהונת מר יהושע בורשטיין כמנכ"ל הבנק לתקופה בלתי קצובה. על אף האמור לעיל יכלו הצדדים לסיים את ההתקשרות ביניהם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים. ביום 10 בנובמבר 2024 הודיע מר יהושע בורשטיין על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק, מועד סיום הכהונה נקבע ליום 9 במרס 2025.

עם סיום כהונתו יהיה המנכ"ל זכאי לקבלת הכספים שנצברו עבורו בקרן הפיצויים ולמענק מיוחד בהיקף של שש משכורות (שמחצית ממנו ייחשב כ"מענק משתנה", כהגדרתו במדיניות התגמול של הבנק). לאחר סיום כהונתו ייאסר על המנכ"ל לעסוק בעיסוק שיהווה תחרות לבנק - במשך ארבעה חודשים.

שכרו של המנכ"ל היה צמוד למדד המחירים לצרכן. בנוסף, היה זכאי המנכ"ל לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב צמוד על חשבון הבנק, הפרשות סוציאליות (לרבות: פיצויי פיטורין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות.

2. **מר דוד מימון** - סמנכ"ל ומנהל החטיבה לבנקאות מסחרית, מועסק בבנק על פי הסכם העסקה אישי, לתקופת העסקה בלתי קצובה. על פי ההסכם זכאי כל אחד מהצדדים לסיים את ההתקשרות ביניהם בהודעה מוקדמת של ארבעה חודשים.

עם סיום עבודתו יהיה מר מימון זכאי לפדיון כספי הפיצויים שנצברו לזכותו ולמענק מיוחד בהיקף של שש משכורות, ובתנאי שמועד סיום ההעסקה יהא לפני גיל הפרישה של מר מימון, ובכפוף לעמידתו בתנאי אי התחרות שלהלן. לאחר סיום עבודתו ייאסר על מר מימון לעסוק בעיסוק שיהווה תחרות לבנק - במשך ששה חודשים.

שכרו של מר מימון צמוד למדד המחירים לצרכן. בנוסף, זכאי מר מימון לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב צמוד על חשבון הבנק, הפרשות סוציאליות (לרבות: פיצויי פיטורין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות), והטבות נוספות.

3. **גב' ליאת פרידמן** - סמנכ"ל ומנהלת חטיבת משאבי אנוש ומנהל, מועסקת בבנק על פי הסכם העסקה אישי, לתקופת העסקה בלתי קצובה. על פי ההסכם זכאי כל אחד מהצדדים לסיים את ההתקשרות ביניהם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים.

עם סיום עבודתה תהיה גב' פרידמן זכאית לפדיון כספי הפיצויים שנצברו לזכותה וכן לקבלת מענק מיוחד בהיקף של עד ארבע משכורות ובתנאי שמועד סיום ההעסקה יהא לפני גיל הפרישה של גב' פרידמן, ובכפוף לעמידתה בתנאי אי התחרות שלהלן. שכרה של גב' פרידמן צמוד למדד המחירים לצרכן.

לאחר סיום עבודתה ייאסר על גב' פרידמן לעסוק בעיסוק שיהווה תחרות לבנק במשך שלושה חודשים ממועד סיום ההעסקה.

בנוסף, זכאית גב' פרידמן לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב צמוד על חשבון הבנק, הפרשות סוציאליות (לרבות: פיצויי פיטורין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות), והטבות נוספות.

4. **גב' ציונה כהן** - סמנכ"ל והמבקרת הפנימית הראשית, מועסקת בבנק על פי הסכם העסקה אישי, לתקופת העסקה בלתי קצובה. לפי ההסכם זכאי כל אחד מהצדדים לסיים את ההתקשרות ביניהם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים. לאחר סיום העסקתה תהיה גב' כהן זכאית לפדיון כספי הפיצויים שנצברו לזכותה וכן למענק מיוחד בהיקף של 6 משכורות. שכרה של גב' כהן צמוד למדד המחירים לצרכן.

לאחר סיום עבודתה ייאסר על גב' כהן לעסוק בעיסוק שיהווה תחרות לבנק במשך שלושה חודשים ממועד סיום העסקתה. בתמורה לקיום ההתחייבות זו תהיה גב' כהן זכאית לקבלת מענק מיוחד בהיקף של שלוש משכורות.

בנוסף, זכאית גב' כהן לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב צמוד על חשבון הבנק, הפרשות סוציאליות (לרבות: פיצויי פיטורין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות), והטבות נוספות.

5. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

א. הסכמים לקבלת שירותי מיחשוב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם המבוססים על עקרונות כלכליים.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק התקשר בהסכמים לקבלת שירותי תפעול מסוימים מהחברה האם. לפרטים נוספים באשר להסכמים לקבלת שירותי מיחשוב ותפעול - ראה פרק 9' א' להלן.

ב. מתן פטור והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה

הבנק התחייב לפטור מראש דירקטורים ונושאי משרה בבנק מאחריות בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת זהירות מצד הדירקטור או נושא המשרה.

כמו כן, התחייב הבנק לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברות בת מסוימות (כהגדרתן במסמך ההתחייבות), בשל התחייבות כספית אפשרית שתוטל עליהם, ובגין הוצאות התדיינות סבירות בגין סוגי אירועים מסוימים המפורטים במסמך.

בנוסף, בעקבות העסקה למיזוג בין הבנק לבין מוניציפל בנק בע"מ שנכנסה לתוקף ביום 1 בדצמבר 2019, והצורך לערוך ולפרסם דוחות כספיים של מוניציפל בנק בע"מ ליום 30.11.2019 (עובר ליום המיזוג) ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך, הוחל הפטור וכתב השיפוי על שני נושאי משרה לשעבר במוניציפל בנק בע"מ, בגין אחריותם לעריכת הדוחות הכספיים הנ"ל.

כתב ההתחייבות למתן פטור ולשיפוי הורחב כך שחל על עובדים בכירים נוספים.

לפרטים נוספים בנושא זה - ראה ביאור 26' ב' (7) בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים באשר לעסקאות שנקשרו בין הבנק לבעלי שליטה וצדדים קשורים בשנת 2024 - ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק

6. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק

א. השליטה בבנק

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם. לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה פרק 9' א' להלן.

ב. תרשים החזקות עיקריות - ליום 31.12.2024

7. רכוש קבוע ומתקנים(1)

א. כללי

השקעות הבנק ברכוש קבוע ומתקנים ליום 31.12.2024, מסתכמות כדלקמן:

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין	
מיליוני ש"ח				
1,860	778	530	552	עלות
1,364	660	423	281	פחת נצבר
496	118	107	271	עלות מופחתת - ליום 31.12.2024

1. למידע נוסף בדבר זכויות הבנק בבניינים וציוד - ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

ב. בניינים ומקרקעין -

(1) כללי

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסים הדרושים לתפעול השוטף של הבנק, או שיש צפי שיידרשו לו בעתיד. נכסים שאינם עומדים בקריטריונים אלו - מוצעים על ידי הבנק למכירה, או מושכרים לתקופת ביניים, עד שיבשילו התנאים למכירתם.

זכויות הבנק במקרקעין ובבניינים הינם בדרך של בעלות או בדרך של חכירה ושכירות מוגנת. בנוסף, נמצאים בשימוש הבנק 75 נכסים, אותם שכר הבנק בשכירות חופשית.

הבנק כוחן באופן שוטף הפרשים בין השווי ההוגן או הערך בר השבה של נכסים הנמצאים בבעלותו - לבין העלות המופחתת של נכסים אלו בספריו, בהתאם לתקן החשבונאות הבינלאומי מס' 36. במקרים בהם עולה העלות המופחתת של נכסים אלו על השווי ההוגן שלהם (או הערך בר השבה, לפי העניין) - עורך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין נכסים אלו. בשנת 2024 לא נרשמה הפרשה לירידת ערך (בשנת 2023 - זעה).

להלן פרטים על המקרקעין והבניינים המשמשים את הבנק ליום 31.12.2024 (במטרים ריבועיים):

סוג הנכס	שטחים בבעלות או בחכירה	שטחים בשכירות מוגנת	שטחים בשכירות חופשית	סה"כ
מ"ר				
סניפים	4,244	396	18,243	22,883
משרדים	10,433	-	3,969	14,402
שטחי עזר (אחסון וכו')	5,731	-	820	6,551
שטחים שאינם בשימוש הבנק ⁽¹⁾	1,072	-	200	1,272
סך הכל	21,480	396	23,232	45,108

1. השטחים הפנויים שבשימוש הבנק, מיועדים לשימוש עתידי, או למכירה - ומוצגים לפי העלות שאינה עולה על שווי השוק שלהם.

(2) העתקת הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות

הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות, פועלים כיום בשלושה מתחמים נפרדים. במסגרת צעדי ההתייעלות הננקטים על ידי הבנק ובמטרה לשפר את עבודת הנהלה, חתם הבנק ביחד עם החברה האם וחברות נוספות ב"קבוצת דיסקונט" (להלן: "זימי הפריקט"), ביום 27 ביוני 2016 על הסכם, במסגרתו רכשה הקבוצה מעיריית ראשון לציון, קרקע בשטח של 20 דונם, המיועד להקמת בנייני הנהלה, מטה ויחידות תפעוליות, שימשו את החברות הרוכשות.

עלות רכישת החלק היחסי של השטח עבור הבנק (בהיקף של כ- 2 דונם), המיועד להקמת מבנה שירכז את פעילות הנהלת הבנק ויחידות המטה שלה בעתיד, הסתכמה בכ- 10.5 מיליון ש"ח, בתוספת מע"מ.

בנוסף, חתם הבנק ביום 25 בדצמבר 2017 (יחד עם יתר החברות בקבוצה השותפות למיזם), על הסכם, במסגרתו מימשו יזמי הפרויקט אופציה לרכישת זכויות לבניית שטחי מסחר במתחם שנרכש בשנת 2016. עלות רכישת החלק היחסי בזכויות אלו על ידי הבנק (בהיקף של כ- 140 מ"ר), הסתכמה בסך של כ- 0.75 מיליון ש"ח, בתוספת מע"מ.

במהלך השנים 2017 - 2023 החלו "יזמי הפרויקט" בבניית המתחם ("קמפוס קבוצת דיסקונט"). במסגרת זו בוצעו תהליכים, כדלקמן:

- נערכה התקשרות למינוי מנהל לפרויקט הבניה והתקשרות למינוי אדריכלים, מתכננים ויועצים שונים לצורך קביעת המתכונת התכנונית למתחם.
- הוכנו תוכניות למבנה הקמפוס והוחל בעבודות חפירה ודיפון שיהוו תשתית לבניית קומות החניה ושטחי התפעול התת קרקעיים בקמפוס.
- בחודש ינואר 2020, החליטו השותפים בפרויקט להתקשר עם קבלן ראשי להקמת הפרויקט. היקף ההתקשרות נאמד בכ- 0.5 מיליארד ש"ח. חלקו של הבנק בהתקשרות ייגזר מחלקו בפרויקט.
- במהלך השנים 2019 - 2021 בוצעו עבודות חפירה במתחם, נוצקו קומות החניונים המרתף, והחלה השלמת בניית חלקי המבנה העיליים.
- במהלך שנת 2022 הסתיימו עבודות הקמת השלד, מעטפת האלומיניום והחלו עבודות הפיתוח, זאת במקביל להמשך עבודות ההקמה וההתאמה, לרבות בינוי פנים ומערכות לאזורי המשרדים והשטחים המשותפים, בקומות העליות, בקומה התפעולית, בחניון ובמתקן המחשב, בנוסף, בוצעו התקשרויות עם מספר חברות להשלמת התשתיות הטכנולוגיות והפיזיות בפרויקט.
- איכלוס הקמפוס בחברות הקבוצה בוצע במספר פעימות. במהלך הרבעון השני של שנת 2023 החל אכלוס הקמפוס בעובדי הבנק במספר פעימות מעבר ובמהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 הושלם אכלוס הקמפוס כך שכל יחידות המטה של הבנק שהיו מתוכננות לעבור נמצאות ועובדות באופן מלא ותקין בקמפוס.

היקף ההשקעה הכולל של הבנק בפרויקט אשר כולל את חלקו של הבנק בעלויות הפרויקט המנוהלות על ידי חברת "דיסקונט ליסינג" והן את העלויות הישירות של הבנק ביישום הפרויקט, הסתכם עד ליום 31.12.2024 בכ- 266 מיליון ש"ח (עלות לא מופחתת). לא צפוי שינוי מהותי בהיקף ההשקעה.

8. הון אנושי

א. התפתחויות במבנה הארגוני

לא נרשמו שינויים במבנה הארגוני במהלך שנת הדוח.

ב. מצבת כח אדם

(1) כללי

מספר המשרות של עובדים המועסקים בבנק, ירד בשנת 2024 ב- 26 משרות והסתכם בסוף שנת 2024 ב- 1,449 משרות, לעומת 1,475 משרות בסוף שנת 2023.

מספר המשרות הממוצע של העובדים המועסקים בבנק הסתכם בשנת 2024 ב- 1,453 משרות, לעומת 1,466 משרות בשנת 2023.

להלן נתונים באשר להתפתחות מצבת כח האדם בבנק:

	2024	2023
מספר משרות לסוף שנה	1,449	1,475
מספר משרות ממוצע	1,453	1,466

מנתונים אלה עולה כי בשנת 2024 חל קיטון בשיעור של כ- 1.8% בכח אדם המועסק בבנק (על בסיס מספר משרות לסוף שנה).

(2) התפלגות כח אדם בחתך מגזרי פעילות:

להלן נתונים לגבי התפלגות מספר משרות כח האדם הממוצע בבנק בחתך מגזרי פעילות⁽¹⁾:

מגזרי פעילות	2024	2023
משקי בית+בנקאות פרטית	603	605
עסקים קטנים	631	636
בנקאות מסחרית	197	203
ניהול פיננסי	22	22
סך הכל	1,453	1,466

1. התפלגות מספר המשרות בחתך מגזרי הפעילות נערכה על פי המבנה הארגוני של מגזרי הפעילות בבנק (ב"גישת הנהלה").

ג. הסכמי עבודה בבנק

הסכמי עבודה

יחסי העבודה בין הבנק לעובדיו, למעט עובדים בעלי חוזה אישי, מושתתים על מארג הסכמים קיבוציים בנושאים שונים. פרט להסכמים אלו, נחתמים מעת לעת הסכמים פרטניים בין ההנהלה לנציגות העובדים, בגין נושאים ספציפיים.

תנאי העבודה של חברי הנהלת הבנק מוסדרים בחוזה העסקה אישיים.

ביום 15 באוגוסט, 2024 נחתם הסכם שכר לשנים 2024-2028, בין הנהלת הבנק לבין וועד העובדים הארצי של עובדי הבנק. במסגרת ההסכם הוארכו כלל ההסכמים החלים בבנק עד לשנת 2028, בכפוף לשינויים שבוצעו.

להלן עיקרי הסכם השכר:

1. תקציב קידום השכר יעמוד על שיעור של 3.1% בשנה, בכל אחת משנות ההסכם, ללא שינוי ממנגנון תוספת הסכם השכר הקיים.
2. בנוסף, לעניין תוספת הותק המשולמת לעובדים - תקרת הותק הוגדלה מ-38 שנים ל-40 שנים.
3. השכר לפיצויים החודשי המינימאלי לעובדי הבנק הועמד על 7,000 ש"ח, החל מהראשון לחודש השכר העוקב למועד חתימתו של הסכם השכר.
4. הבנק שילם לכל עובד זכאי, כהגדרתו בהסכם השכר, מענק חתימה חד פעמי בגובה משכורת אחת, בהתאם לשכרו לפיצויים.
5. להסכם השכר לא היתה השפעה מהותית על רווחי הבנק בשנת 2024 והוא תואם לתוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק.

ד. סינוף

בסוף שנת 2024 מנה הבנק 73 סניפים (2023 - 73 סניפים).

9. הסכמים מהותיים

א. הסכם לקבלת שירותי מחשב ותפעול

(1) הסכם לקבלת שירותי מחשב

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים. הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.

בהתאם להסכם שנחתם בין הצדדים ביום 11 בנובמבר 2004 (להלן: "הסכם השירות"), התחייבה החברה האם לספק לבנק שירותי מחשב בהיקף ובדרגת איכות שפורטו בהסכם, לתקופה בלתי קצובה.

על אף האמור לעיל, ההסכם מאפשר לכל אחד מהצדדים להביא לסיומו בהודעה מוקדמת, כדלקמן:

- בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ: שנתיים.

- בנק דיסקונט לישראל בע"מ: שלוש שנים.

תמחור שירותי המחשב שמקבל הבנק מכח הסכם זה מבוסס על הסכמי תמחור תקופתיים, המתחדשים מעת לעת (להלן: "הסכמי התמחור").

ביום 31.12.2019 נחתם בין הצדדים הסכם, במסגרתו נקבע מנגנון לחישוב עלות שירותי המחשב, כדלקמן:

- עלות שירותי המחשב שמשלם הבנק לחברה האם, תעלה בהדרגה במשך ארבע שנים מכ- 64 מיליון ש"ח בשנת 2017, לכ- 81 מיליון ש"ח בשנת 2021. לפיכך, עלות שירותי המחשב ששילם הבנק לחברה האם בשנת 2024 הסתכמה בכ- 87 מיליון ש"ח.

- עלות שירותי המחשב תהיה צמודה למדד המחירים לצרכן.

- עלות השירותים שנקבעה בהסכם, תהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2018 ולמשך כל תקופת ההתקשרות לקבלת שירותי מחשב, אלא אם ייווצרו נסיבות שיחייבו לעדכן את עלות השירותים, כאמור.

(2) הסכם לקבלת שירותי תפעול

ביום 11 בנובמבר 2004 נחתם הסכם בין הבנק לחברה האם במסגרתו התחייבה החברה האם לספק לבנק שירותי תפעול מסוימים, שפורטו בהסכם, לתקופה בלתי קצובה. על אף האמור לעיל, ההסכם מאפשר לכל אחד מן הצדדים להביא לסיומו בהודעה מוקדמת בהתאם למועדים שפורטו בהסכם לקבלת שירותי מחשב.

במהלך שנת 2017 גיבשו הצדדים, בסיוע מומחה חיצוני מתווה, הכולל עקרונות ופרמטרים כלכליים לחישוב עלות שירותי התפעול המסופקים לבנק על ידי חברת האם.

ביום 31.12.2019 נחתם בין הצדדים הסכם לקבלת שירותי תפעול, הכולל מנגנון לתמחור עלות שירותי התפעול שמקבל הבנק מהחברה האם.

העקרונות והפרמטרים המעודכנים לחישוב עלויות שירותי התפעול שנקבעו בהסכם, נכנסו לתוקף החל ביום 1 בינואר 2018.

העלות השנתית של שירותי התפעול המתקבלים באמצעות החברה האם, הנגזרת מההסכם, הסתכמה בשנת 2024 בכ- 13 מיליון ש"ח (2023 - 13 מיליון ש"ח).

ב. הנפקת כתבי התחייבות נדחים לחברה האם

כתב התחייבות נדחה (בלתי סחיר) הכולל מנגנון לספיגת הפסדים ("coco") שהונפק בחודש דצמבר 2019 בסך של 160 מיליון ש"ח נפרע במלואו במהלך חודש דצמבר 2024, דבר אשר הקטין את יתרת כתבי ההתחייבות הנדחים מ- 510 מיליון ש"ח ל- 350 מיליון ש"ח.

כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון לאחר עשר שנים, כאשר לבנק ישנה אפשרות לפירעון מוקדם לאחר חמש שנים, בכפוף לתנאים שנקבעו בכתבי ההתחייבות הנדחים.

יתרת כתבי התחייבות אלו מגדילים את יחס הלימות ההון הכולל בשיעור של כ-0.8% נכון ליום הדוח.

לפרטים נוספים בקשר לתנאים הנלווים לכתבי התחייבות נדחים אלה - ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

ג. הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי אשראי

הבנק מנפיק כרטיסי אשראי בנקאיים בשיתוף עם חברת כ.א.ל כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: כ.א.ל). המנגנונים להנפקה המשותפת של כרטיסי אשראי כאמור, לרבות, האחריות לתהליכים התפעוליים השונים, דיווחים שוטפים, מנגנוני התמחור ואחריות הצדדים לנזקים תפעוליים שונים, מעוגנים במסגרת הסכמים דו-צדדיים המתחדשים מעת לעת, ומוארכים אוטומטית, ככל שהצדדים בחרו שלא לעדכן את הסכמי ההנפקה המשותפים.

ביום 9.2.2020 נחתם הסכם הנפקה משותפת מעודכן, שהיה בתוקף בתקופה שמיום 1.1.2019 ועד ליום 31.12.2022. ההסכם כלל שינויים בהיבטים תפעוליים שונים, לרבות שינויים הנגזרים מכניסתו לתוקף של החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז - 2017. בנוסף עודכנו היבטים שונים הנוגעים למנגנוני התמחור והדיווחים בגין פעילות זו.

תוקף ההסכם הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 במספר פעימות, ללא שינוי בתנאי ההסכם, כאשר בתקופת ההארכה נוהל משא ומתן בין הצדדים לקראת חתימה על הסכם הנפקה משותפת חדש. ביום 28 במרץ 2024 אושר ההסכם, בתוקף מיום 1 בינואר 2024 עד ליום 31 בדצמבר 2024, והוא כולל מגוון הארכה אוטומטי לתקופות של 12 חודשים נוספות.

ד. הסכמי עבודה

למידע באשר להסכמי העבודה הקיימים בבנק ולהתפתחויות שחלו בנושא זה - ראה פרק 8 לעיל.

ה. הסכם לניהול הלוואות תקציביות מכספי המדינה

ביום 1 בדצמבר 2019, נכנסה לתוקף עסקת המיזוג בין הבנק, לבין מוניציפל בנק בע"מ. להלן פרטים באשר להסכמים משמעותיים שנחתמו על ידי מוניציפל בנק בע"מ (להלן: "מוניציפל"), עובר למועד המיזוג, והבנק נושא בהתחייבויות ובזכויות הנגזרות מהם, מכח עסקה זו.

ביום 23 בפברואר 2012, נחתם הסכם בין המדינה לבין מוניציפל, במסגרתו התחייב מוניציפל לנהל עבור המדינה הלוואות שיועמדו על ידי המדינה מתקציבה ובאחריותה לרשויות מקומיות ולתאגידי מים, במהלך תקופה של עשר שנים ממועד חתימתו. ההסכם הוארך מעת לעת.

בנוסף, הוסדר בהסכם מעמד ההלוואות המנוהלות מכספי המדינה ביחס להלוואות שניתנו מכספי הבנק, ונקבע כי הלוואות אלו יהיו במעמד זהה (פארי-פאסו), לאשראים שניתנו על ידי הבנק לאותם גופים.

ביום 3 בדצמבר 2017 נחתמה בין הצדדים (המדינה ומוניציפל) תוספת להסכם, המחילה את עקרונות ההסכם על הלוואות שהועמדו מתקציב המדינה לרשויות מקומיות ותאגידי מים בגין הקמה ושדרוג של מתקני טיהור שפכים.

ביום 26 בנובמבר 2024, נחתם הסכם בין המדינה לבין הבנק, במסגרתו התחייב הבנק לנהל עבור המדינה הלוואות שיועמדו על ידי המדינה מתקציבה ובאחריותה לרשויות מקומיות ולתאגידי מים, במהלך תקופה של חמש שנים ממועד חתימתו. למדינה קיימת הזכות להאריך את ההסכם בעוד שלוש תקופות בנות שנה.

10. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

א. חקיקה ואסדרה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

בעקבות אירועי ה- 7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל", פרסמו רגולטורים שונים הקלות והתאמות שמטרתן להקל על הציבור ועל הסקטור העסקי ולאפשר המשכיות עסקית במשק בכלל ובבנקים בפרט.

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות)(תיקון) דחיית מועדים בתקופה הקובעת השניה, התשפ"ד - 2023

ביום 18 באוקטובר, 2023 פורסם החוק וביום 7 בנובמבר, 2023 פורסם צו להארכת המועדים בחוק, המעניקים לזכאים (לרבות חיילים בשירות סדיר ומילואים, תושבים ביישובים שהתפנו, וכן חברה או שותפות שבשליטת אדם העונה על אחד הקריטריונים הקבועים בחוק) דחיה של התחייבויותיהם המשפטיות שחלות בתקופה שבין 7.10.2023 - 7.12.2023 (להלן: "התקופה הקובעת") הנובעות מחוזה, פסק דין או תשלום לרשות ציבורית - וזאת לתקופה של 60 יום או עד יום 31.12.2023, לפי המוקדם. דחיית תשלום מכוח החוק לא תחויב בהצמדה או ריבית פיגורים.

בתיקון לחוק מיום 31.12.2023, הוארכה אפשרות הדחיה ל- 145 ימים או עד ליום 29.2.2024, לפי המוקדם (להלן: "התקופה הקובעת הראשונה"). בנוסף, נקבעה רשימה נוספת של אוכלוסיות הזכאיות לדחות ב- 31 ימים את התחייבויותיהן המשפטיות על פי חוזה (לרבות שיק), פסק דין או תשלום לרשות ציבורית, שחלו בתקופה שבין 29.2.2024 - 1.1.2024 (להלן: "התקופה הקובעת השניה").

דגשים והקלות של הפיקוח על הבנקים

ביום 12 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב דגשים למערכת הבנקאית שעניינם ממשקי הציבור מול התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי. הפיקוח קבע כי על הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לעמוד כבסיס איתן לצד לקוחותיהם, תוך הפעלת רגישות מוגברת ונקיטת גישה פרואקטיבית במציאת פתרונות ומתן הקלות ככל שניתן ללקוחות הנמצאים במצוקה; לשמור על רציפות במתן שירותים; ולנהל את מכלול הסיכונים התפעוליים והפיננסיים הייחודיים לתקופה. בכלל זה נדרש לשמר זמינות ורציפות השירותים, לפרסם לציבור מידע עדכני אודות ערוצי השירות הזמינים, לנהוג ברגישות ייחודית בכל הנוגע לפניות המתייחסות לחשבונות נעדרים או הרוגים, לקבוע נהלים לזיהוי ואימות קרובי משפחה, לקבוע תהליכי עבודה לצורך מתן מענה וטיפול מהיר ברגישות בהתייחס לחשש לשימוש לרעה באמצעי תשלום. יש להמשיך לקדם יוזמות שתכליתן הקלה בנטל העמידה בתשלומים והתחייבויות על הלקוחות, בדגש על תושבים באזורי החירום, חיילי צה"ל המגויסים ומשפחותיהם ועסקים קטנים שנפגעו מהמצב.

במסגרת זו פרסם הפיקוח על הבנקים את המסמך, לפיו הפיקוח מעודד תאגידים בנקאים לפעול ולאפשר באופן זמני, ללווים אשר הושפעו מהמלחמה, גמישות בפירעון ההלוואות. מצב הפיגור של חובות יקבע לפי התנאים החוזיים של החוב - חוב שלא היו בגינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב פיגור; חובות שהיו בגינם תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה במועד תחילת המלחמה. במסגרת הדיווח לציבור יש לתת גילוי לחובות לווים שהושפעו מהמלחמה שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים.

יש לשקול בחיוב מתן הקלות במקרים המתאימים ובכלל זה: דחיית תשלומי הלוואות תוך גילוי מלא של ההשלכות; הקפאת הליכי גבייה; הימנעות מגביית עמלות בהתאם לנסיבות; אישור שבירת פיקדונות והפחתת עלויות נלוות; וסיוע בנושא הגבלות על שימוש בשיקים לאוכלוסיות בסיכון גבוה. עוד צוין כי על הבנקים להיערך להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר המכוונות כלפי המערכת הבנקאית וככלל לבחון בניטור גובר את כלל הסיכונים ולרבות התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון.

מתווה מקיף לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל

בהמשך למתווה הסיוע שפורסם על ידי הפיקוח על הבנקים ביום 15 באוקטובר 2023, שמטרתו להקל על נטל האשראי והעמלות למשקי הבית והעסקים, אשר הורחב והוארך מפעם לפעם, ביום 3 בדצמבר 2024 עודכן והוארך המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 בינואר 2025, בשינויים מסוימים (להלן: "המתווה האחרון"). בין היתר, לגבי אוכלוסיית המעגל הראשון כהגדרתה במתווה האחרון, נקבעו הוראות בענין (1) דחיית תשלומי הלוואות בשלושה חודשים ללא חיוב בריבית ועמלות, בכפוף למספר סייגים ולהגשת בקשה, בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי; (2) עסקים עם מחזור פעילות של עד 10 מיליון ש"ח אשר משתייכים לאוכלוסיית המעגל הראשון ואשר ערב פרסום ההודעה לציבור אודות הרחבת המתווה היו ביתר חובה, יהיו פטורים מתשלום ריבית על יתרת החובה בחשבון העסקי עד סכום של 30,000 ש"ח, לתקופה של 3 חודשים; (3) מתווה ייעודי נוסף לבעלי עסקים הפועלים באזור הצפון אשר יהיו זכאים להקלה בדחיית אשראי עסקי, בכפוף להגשת בקשה, ובהתקיים המאפיינים המפורטים במתווה האחרון. ליתר הלקוחות תינתן האפשרות לדחות את ההלוואות ללא חיוב בעמלות למשך שלושה חודשים, כאשר התשלומים הנדחים יישאו ריבית שלא תעלה על שיעור הריבית בחוזה ההלוואה, והתשלומים יתפרסו על יתרת תקופת ההלוואה או הארכת תקופת ההלוואה, בהתאם לבחירת הלקוח, ובכפוף למגבלות. יצוין כי תקופת דחיית התשלומים המצטברת המקסימלית במסגרת המתווה האחרון תהיה 9 חודשים לכל הלוואה. חרף האמור, לפי המתווה האחרון תתאפשר דחיית תשלומי הלוואות ומשכנתאות לתקופה של עד 12 חודשים במצטבר לאוכלוסייה שמתגוררת או בעלת עסק באחד מהיישובים הרלוונטיים בצפון ולחיילי מילואים הנמצאים בשירות מילואים פעיל בתקופת המתווה האחרון. לאורך השנה בוצעו הארכות נוספות לתוקף המתווה כאשר האחרונה פורסמה ביום 14 בינואר 2025 במסגרתה הוארך המתווה עד ליום 31 במרץ 2025. הרחבת המתווה האחרון לתקופה של 3 חודשים נכנסה לתוקף ביום 1.1.2025, כאשר ניתן להגיש בקשה להיכלל במתווה בין התאריכים 10.2.2025-10.12.2024.

מתווה למערכת הבנקאית

בהמשך למתווה ההקלות שהוביל בנק ישראל ואימצה המערכת הבנקאית על רקע מלחמת חרבות ברזל, ביום 26 בפברואר 2025 פרסם בנק ישראל עקרונות למתווה נוסף שבראיתו נכון שמהערכת הבנקאית תאמץ למען רווחת הלקוחות וחיזוק אמון הציבור במערכת. לפי העקרונות, תקופת המתווה, ככלל, תהיה בשנים 2025-2026 וייתכן שתתעדכן במקרים מסוימים, כגון שינוי משמעותי באי הוודאות הגיאופוליטית, או ברווחיות של המערכת הבנקאית ובתנאי השוק בהם היא פועלת. הסכום השנתי של המתווה ברמת סך המערכת יהיה 1.5 מיליארד ש"ח למימון הקלות שונות ללקוחות המגזר הקמעונאי. ככל שהמתווה יימשך שנתיים, עלותו תעמוד על 3 מיליארד ש"ח. מתוך הסכום השנתי ברמת המערכת, יממן כל בנק הקלות ללקוחותיו בהיקף כספי הנגזר מנתח השוק שלו כפי שהיה נכון למועד פרסום המתווה. הסכום המוצע משקף לדעת בנק ישראל איזון נכון בין הצורך להקצות מקורות לטובת גיבוש הקלות של ממש שיגיעו ישירות לציבור הלקוחות, לבין הרצון שלא לייצר אתגרים בכל הנוגע לעמידות המערכת הבנקאית ולחוסנה. ההקלות הכספיות תגובשנה על פי הסלים המפורטים להלן (כאשר ההחלטה אודות גובה הסכום המוקצה לכל סל נתונה לשיקול הדעת העסקי של כל בנק): מתן ריבית או הטבות בתחום יתרות הזכות בחשבון העו"ש ושיפור מוכח בריביות המשולמות על פקדונות לטווח קצר; הפחתת שיעורי הריבית על יתרות החובה; הסטת כספים אוטומטית, מעל ליתרה מינימלית שהוגדרה מראש, מהעו"ש למסלולים מניבי תשואה; ומתן פטור מעמלות או הנחה משמעותית לקבוצות אוכלוסיה מובחנות. כל בנק יפרסם את היקף ההטבות שניתנו בפועל בדוחות הכספיים שלו, והנתונים יבוקרו על ידי הפיקוח על הבנקים. בראיית בנק ישראל, אימוץ מתווה העונה לעקרונות לעיל, מייתר את הצורך בהליכי מיסוי ספציפיים למערכת הבנקאית ובתהליכי חקיקה שונים בתחום הכספים בעו"ש ושיעור התמסורת בפקדונות.

חוזר בנק ישראל בנושא תוכנית מוניטרית להקלת תנאי האשראי לעסקים קטנים וזעירים שנפגעו מהמלחמה

ביום 9 בנובמבר 2023 פורסם חוזר לפיו בנק ישראל יעמיד לבנקים הלוואות מוניטריות בהיקף כולל של 10 מיליארד ש"ח לתקופה של שנתיים, בריבית משתנה בשיעור של ריבית בנק ישראל פחות 1.5%, זאת בכפוף לכך שהבנקים ישתמשו במקורות אלו עבור העמדת אשראי לעסקים קטנים וזעירים בתנאים שנקבעו בחוזר. בהמשך לכך, ביום 12 בנובמבר 2023 פורסם מכתב החשכ"ל בו התבקשו התאגידים הבנקאיים לוודא כי העסקים הקטנים והבינוניים אשר נטלו הלוואות במסגרת מסלול "חרבות ברזל" ייהנו מההטבה שתינתן לבנקים באמצעות ההלוואות המוניטריות, כך שהממוצע המשוקלל של מרווח הריבית להלוואות הניתנות לעסקים אלו במסגרת הקרן להלוואות בערבות מדינה לא יעלה על ריבית הפריים. ליום 31 בדצמבר 2024 ניתנו הלוואות בסך של כ- 222 מיליון ש"ח בריבית פריים במימון בנק ישראל.

הוראת ניהול בנקאי תקין 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 22 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח את ההוראה, אשר תוקנה מספר פעמים לאחר פרסומה, ובה נכללו התאמות רגולטוריות הנדרשות עקב המלחמה, אשר יאפשרו לבנקים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו ממצב המלחמה.

ב. חקיקה בתחום שבין הבנק ללקוח

הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מס' 501 בנושא ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ביום 26 במרס 2023 פורסמה ההוראה, שמעגנת עקרונות למתן שירות הולם ללקוחות הבנקים בערוצי השירות השונים ובהם אתר האינטרנט, אפליקציה, מוקד שירות טלפוני, צ'אט עם בנקאי, מכשיר אוטומטי לביצוע פעולות, קבלת קהל בסניפים ועוד. העקרונות המעוגנים בהוראה הם קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי, תקשורת מועילה עם הלקוחות, מניעת נזק והטעה, זמינות ואיכות לאורך כל תקופת ההתקשרות, שירות ותמיכה מותאמים ללקוח ומתן שירות במגוון ערוצים. עוד נקבעה בהוראה חובת פרסום פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות, ובכלל זה פירוט כל השירותים שניתן לקבל בכל ערוץ שירות, בין היתר לצורך סיום התקשרות, דרכים לזימון תורים, ו-SLA למתן שירות ותמיכה בנושאים מסוימים. מרבית סעיפי ההוראה נכנסו לתוקף שנה מיום הפרסום, סעיפים מסוימים נכנסו לתוקף 3 חודשים מיום הפרסום והוראה אחת ביחס לחובת דיווח רבעונית ביחס לזמני המתנה בפועל בהתייחס לכל אחד מערוצי השירות, תיכנס לתוקף שנתיים מיום הפרסום.

דיון מיוחד בנושא הריביות על הפיקדונות, העו"ש וההלוואות במערכת הבנקאית

ביום 20 ביוני 2023, קיימו נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים דיון מיוחד עם מנכ"לי הבנקים בנושא שבנדון במסגרתו העלה הנגיד בפני הבנקים את היעדים המרכזיים הבאים: (1) תמסורת ריבית נאותה על יתרות זכות של משקי הבית; (2) עידוד אקטיבי מתמשך של לקוחות בעלי יתרת עו"ש מעל רף מסוים להסטת כספים המוחזקים בעו"ש לאפיקים משתלמים יותר; (3) סיוע אקטיבי לבעלי המשכנתאות המאובחנים כבעלי הקשיים המשמעותיים ביותר; (4) הקלת הנטל ללקוחות בעלי יתרה שלילית בחשבונות העו"ש. הנגיד הנחה את מנכ"לי הבנקים לדווח למפקח על הבנקים בדבר היערכות להשגת היעדים שהציג.

ג. חקיקה בתחום העמלות

תיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008

ביום 7 באוגוסט 2024 פורסם תיקון לכללים ונכנס לתוקף ביום 7 בפברואר 2025. במסגרת התיקון, בין היתר, עודכנה הגדרת "עסק קטן" כך שהורגו מהגדרה קרנות הון סיכון ותאגידים בהם בוצעה השקעה משמעותית של קרן הון סיכון; עודכן מנגנון ההצטרפות לשירות המסלולים;

עודכנה גביית עמלת "חייב מושך בהחזרת שיק מסיבה טכנית" כך שבמקרה של החזרה מחמת טעות של הבנק, החייב יושב ללקוח; עודכנה עמלת "איתור מסמכים לבקשת לקוח" כך שלא יגבה תשלום נוסף בגין תוספת עמודים; ועדכונים נוספים הנוגעים לעמלות "טיפול באשראי וביטחונות", "טיפול בבקשה לדיוור", "ערבות בנקאית", ו-"פירעון מוקדם". כמו כן, התווסף שירות חדש - "כיסוי אוטומטי של יתרת חובה בחשבון מטבע חוץ". בנוסף, ביום 5 בנובמבר 2024 פורסם תיקון לכללים בו נקבעו תנאים ומגבלות לגביית עמלות בשימוש באפליקציות תשלומים.

טיטות תיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 3), התשפ"ה-2025

ביום 19 בינואר 2025 פורסמה טיטות עדכון לכללים, שעניינה הוספת חלק חדש - "שירותי ריכוז מידע פיננסי של לקוח וניתוחו", אשר יאפשר לבנקים לגבות תמורה בעד שירות זה הכולל ריכוז מידע מגופים פיננסיים שונים וניתוחו. במסגרת הטיטות מוצע כי בשלב זה תינתן גמישות לגבי מבנה השירותים ואופן הגבייה, על מנת לאפשר לשוק להתפתח ולאפשר מודלים עסקיים שונים.

טיוטת מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "הבהרות הפיקוח על הבנקים בתחום העמלות"

ביום 7 בנובמבר 2024 פורסמה טיוטת מעודכנת של המכתב, במסגרתה מוצע לעדכן את שיטת העבודה בפניה לפיקוח על הבנקים לדיווח או לקבלת אישור על שינויים בתעריפון הבנקאי ולהפנות לפיקוח רק את המקרים המנויים בטייטה. בנוסף, שולבו בטייטה הבהרות נוספות במספר נושאים.

ד. תהליך חוק ההסדרים

ביום 1 בנובמבר 2024, אישרה הממשלה את הצעת תקציב המדינה והתכנית הכלכלית לשנת 2025. בהמשך לכך הוקם צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד האוצר לבחינת הטלה של מס מיוחד על פעילות הבנקים בשנת 2026, כחלק מצעדי הממשלה לביצוע התאמות לשם התכנסות למסגרות הפיסקליות. הצוות יבחן האם מתקיימת עילה ייחודית למיסוי המערכת הבנקאית בנפרד, את תחזית ההכנסות של הבנקים לשנת 2026 ושיעורי הרווחיות ביחס לשווקים אחרים, ידון בהשפעות המיסוי על הצרכנים ועל השוק הריאלי וידון בהשפעת המיסוי המיוחד שכבר הוטל. הוחלט כי הצוות יגיש את המלצתו לרבות צעדים אופרטיביים ותיקוני חקיקה נדרשים, עד תום הרבעון השלישי של שנת 2025.

ה. חקיקה פרטית

נוכח עליית שיעור ריבית בנק ישראל במהלך השנים 2022 ו-2023, ושיעורה הגבוה יחסית במהלך שנת 2024, הונחו בשנתיים האחרונות על שולחן הכנסת מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן, בין היתר, הטבות צרכניות ביחס לריבית על פקדונות, לתשלום ריבית על העו"ש והריבית הנגבית בהלוואות לדיור. כך, לדוגמא, הצעות החוק מבקשות לקבוע כללים שיחולו על בנק לתשלום ריבית על הפקדונות, לחייב בנק לשלם ריבית על כספי הלקוחות בעו"ש לפי ריבית מזערית שיקבע הנגיד באישור שר האוצר, לקבוע כי תנאי הפקדה לבנקים בבנק ישראל יקבעו לפי שיקול דעת בנק ישראל ולקבוע כללים בקשר עם הגבלה של עליית הריבית בהלוואה לדיור במקרה של עליית ריבית בנק ישראל. הצעות החוק הפרטיות שהונחו כאמור נמצאות בשלבים מקדמיים שונים ולכן בשלב זה לא ניתן להעריך את אפשרות או סיכויי קידום.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - ריבית על יתרת זכות), התשפ"ג - 2023

ביום 19 בפברואר 2025 אושרה הצעת החוק בקריאה טרומית ובה מוצע לקבוע כי תאגיד בנקאי ישלם ללקוחותיו ריבית על יתרת זכות בחשבון עו"ש, כאשר הנגיד, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור שר האוצר, יקבע את שיעורה המזערי.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 38) (הודעה ללקוח על יתרת זכות בחשבון עובר ושב), התשפ"ד - 2024

ביום 18 בפברואר 2025 אושרה בוועדה לקריאה שניה ושלישית הצעת החוק בה מוצע לקבוע כי תאגידים בנקאיים יחויבו לשלוח ללקוחות יחידים בעלי יתרת עו"ש בסך העולה על 15,000 ש"ח בתקופה רצופה של רבעון לפחות, הודעה על יתרת הזכות בחשבונם ועל אפשרותם לבחון חלופות השקעה שעשויות להשיא תשואה גבוהה יותר. הודעה ללקוח אודות יתרה כאמור תימסר בדרך שמאפשרת תקשורת מיידית וגנישה ככל האפשר, וכן באופן שבו התאגיד הבנקאי מוסר הודעות לאותו לקוח.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 38) (הפקדת כספים במערכת סגורה-ניוד פקדונות), התשפ"ה - 2025

ביום 24 בפברואר 2025 הונחה על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה הצעת החוק בה מוצע לקבוע הוראות שיאפשרו ללקוחות להפקיד כספים בפקידון במטבע ישראלי אף ללא חשבון עובר ושב באותו בנק. ההפקדה תהיה במערכת סגורה, קרי הכספים שינוהלו בו יועברו בחזרה רק לחשבון שממנו הועברו.

ו. חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה-חרבות ברזל), התשפ"ד - 2024

ביום 17 במרס 2024 פורסם החוק במסגרתו נקבע כי יוטל על בנק שאינו בנק בעל היקף פעילות קטן בשנים 2024-2025 תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב בזמן מלחמת "חרבות ברזל", שהיקפו יעמוד על 6% מהרווח שהפיק הבנק על פעילותו בישראל, ולא יותר מחלקו היחסי בסך כולל של 1,200 מיליון ש"ח בשנת 2024 ובסך כולל של 1,300 מיליון ש"ח בשנת 2025.

החוק חל גם על הבנק. בהתאם לחוק, בשנת 2024 השיעורים הגבוהים יותר יחולו לגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו שלאחר כניסת החוק לתוקף. התשלום המיוחד כאמור לא יותר בניכוי לפי פקודת מס הכנסה. בהתאם חושבו הוצאות המס השוטפות של הבנק על פי שיעור מס אפקטיבי של כ-38%. סך הוצאות המס בגין המס המיוחד הסתכמו בסך של 39 מיליון ש"ח.

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לא עודכנו יתרות מסים נדחים לקבל בגין השינוי בשיעור המס והם המשיכו להיות מחושבים על פי שיעור המס שהיה קיים טרם שינוי החוק (כ-34%). יתרות המיסים הנדחים עודכנו החל מיום 30 ביוני 2024 בהתאם, בהתייחס לשינוי שיעור מס ערך מוסף ל-18% החל מתחילת שנת 2026 (ביחס לתאגידים הבנקאיים הנושאים בתשלום המיוחד, לא יחול שינוי בשיעור מס הרווח ומס שכר בשנת 2025, אלא משנת 2026).

ז. הליכים של רשויות

הליך שימוע לחמש הקבוצות הבנקאיות בעניין הכרזה על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות

ביום 26 במרס 2024 התקבל בחברת האם מכתב מרשות התחרות, בו הודיעה הרשות על כוונתה להכריז על חמש הקבוצות הבנקאיות הפועלות בישראל "קבוצת ריכוז" לפי חוק התחרות, ומזמינה את חברת האם לטעון את טענותיה.

בהמשך נדחה השימוע ליום 22 בספטמבר 2024. המכתב מצוין כי לגישת הרשות מתקיימים התנאים להכרזה על קבוצת ריכוז ביחס לחמש הקבוצות הבנקאיות "הגדולות" בענף אספקת סל שירותים בנקאיים ללקוחות קמעונאיים.

המכתב נשלח בהמשך למספר דרישות נתונים שהתקבלו בחברת האם בשנה האחרונה מרשות התחרות. בנוסף, המכתב פירט מספר הוראות שהרשות שוקלת להטיל, העוסקות בעיקרן בתחום הפקדונות.

כפי שפירסמה רשות התחרות, ההוראות הנשקלות כוללות: (1) הוראות שמטרתן ליצור פקדון כספי פריק, ללא תלות בחשבון העו"ש או בפעולות בנקאיות אחרות שמבצע הלקוח וכן הנגשת קרן כספית ללקוחות הקמעונאיים כמוצר חוץ בנקאי דומה; (2) הוראות המחייבות את הבנקים להציג ללקוחות "בדחיפה" מידע השוואתי שלגישת הרשות הוא רלוונטי טרם פתיחת פקדון; (3) הטלת חובה על הבנקים לקבל פקדון מגופים חוץ בנקאיים שיבקשו לפעול כ"מרכזי כספים"; (4) הפחתת חסמים בהעברת פקדונות בין גופים, בנפרד מיתר הסל הבנקאי.

הרשות פרסמה כי החלטת הממונה כפופה לשמיעת טיעוני הבנקים בנושא, וכי היא מקיימת היועצות עם הרגולטורים הפיננסיים בטרם קבלת החלטה סופית. בחודש נובמבר 2024, לאחר השימוע שנערך, התקבלה בחברת האם דרישת נתונים נוספת בנדון.

הודעה בקשר לליקויים בהעברות דיווח לפי צו איסור הלבנת הון

בהמשך לדיווח שהועבר לפיקוח על הבנקים ביום 24 ביוני 2024, בנוגע לליקויים שזוהו בדיווחים רגילים של הבנק ושל חברת האם לרשות לאיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור (להלן: "הרשות"), הנוגעים לשיקים המשוכים על בנקים מהרשות הפלסטינית שהופקדו בתיבות אל-תור, הודיע הפיקוח על הבנקים כי הבנק וחברת האם נדרשים לפעול לתיקון הליקויים והשלמת הדיווחים שלא הועברו.

במסגרת ההודעה צוין כי המפקח על הבנקים ישקול להגיש בקשה להטלת עיצום כספי על הבנקים לפי סעיף 14(א) לחוק איסור הלבנת הון.

הבנק השיב לפיקוח בהתייחס לפעולות הננקטות לצורך תיקון הליקויים בחודש דצמבר 2024. בחודש ינואר 2025 הודיע המפקח כי החליט שלא להגיש בקשה להטלת עיצום כספי כנגד הבנק וחברת האם בגין הליקויים שפורטו במכתב.

ח. חקיקה אמריקאית

ביום 1 בינואר 2021 התקבל בקונגרס האמריקאי תיקון לחוק ההגנה הלאומי האמריקאי (National Defense Authorization Act) שבמסגרתו חוקק גם חוק איסור הלבנת הון 2020, המעגן שינוי נרחב בחוקי איסור הלבנת הון והמאבק במימון טרור בארה"ב.

בין היתר נכנס לתוקף תיקון שמרחיב את סמכות הרשויות האמריקאיות לדרוש מסמכים מבנקים זרים המחזיקים חשבון קורספונדנט בארצות-הברית.

הבנק וחברת האם מחזיקים חשבון קורספונדנט בבנק IDBNY בארצות הברית. הסמכות ניתנת למימוש בכל חקירה בנוגע להפרת חוק פלילי פדרלי, הליכי חילוט אזרחיים ובכל חקירה תחת דיני איסור הלבנת הון, גם אם החשבון הקורספונדנטי לא שימש להפרה הפוטנציאלית הנחקרת. תיקונים נוספים בחוק יחולו על בנקים הפועלים בארה"ב ועל לקוחותיהם, ורלוונטיים לפעילות הציות של IDBNY בתחומי איסור הלבנת הון ומימון טרור.

ביום 1 בינואר 2024 נכנסו לתוקף כללים המחייבים חברות אמריקאיות וזרות הפועלות בארה"ב לדווח לסוכנות המודיעין הפיננסי בארה"ב FinCEN על הנהגים בחברה (The Corporate Transparency Act).

11. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות-S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AAA" (עם תחזית שלילית), שאושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 9 בפברואר 2025. כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA+", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות-S&P"), לפיה - כתבי ההתחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם, לדירוג הבנק.

ביום 1 באוקטובר 2024, מוקדם מהצפוי, הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג) את דירוג האשראי של מדינת ישראל בדרגה אחת מרמה של A+ לרמה של A, עם תחזית שלילית. זאת לאחר שכבר הורידה פעם אחת את הדירוג השנה ביום 18 באפריל 2024, מרמה של AA- לרמה של A+, בהמשך להורדת תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל מיום 24 באוקטובר 2023 מ-"ציבה" ל"שלילית", עם תחזית "שלילית".

פרסום ההודעה שלא במועד המתוכנן נבע מהגידול המשמעותי בסיכונים הגיאופוליטיים והבטחוניים במדינת ישראל. הורדת הדירוג נבעה מההסלמה בעימות עם חויבאללה. כמו כן החברה צופה צמיחה אפסית בשנת 2024 וגירעון של 9%. עם זאת, החברה מציינת כי הממשלה נותרה מחויבת לכיצוע צעדי התכנסות פיסקליים בתקציב, במטרה לעצור את העליה ביחס החוב לתוצר.

ביום 9 בפברואר 2024, הודיעה חברת מודי's (Moody's) כי החליטה להוריד את דירוג האשראי של מדינת ישראל מדירוג של A1 לדירוג של A2 ובמהלך חודש מאי 2024 אישררה דירוג זה. החלטה זו הינה המשך להחלטה קודמת על הכנסת ישראל למעקב להורדת דירוג. בנוסף, החברה עדכנה את תחזית הדירוג ל"שלילית", אשר מבטאת אפשרות של הורדה נוספת בעתיד. הורדת דירוג האשראי הינה הפעם הראשונה מאז החלה מדינת ישראל להיות מדורגת בדירוג אשראי בינלאומי.

מודי's הסבירה את ההחלטה כמו גם את הורדת התחזית בכך שהשלכות המלחמה מעלות באופן מהותי את הסיכונים הפוליטיים בישראל, ועשויות להחליש את הרשות המחוקקת והרשות המבצעת ולפגוע בחוסנה הפיסקלי של המדינה. ביום 13 בפברואר 2024, כהמשך ישיר להורדת דירוג האשראי של ישראל הורידה מודי's את דירוג האשראי של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, ביניהן דירוג קבוצת דיסקונט, מ-A2 ל-A3. הורדת הדירוג מתבצעת לאור העובדה כי הבנקים נחשבים לנתמכים על ידי המדינה בעת משבר. ביום 7 באוגוסט 2024, אישררה מודי's את דירוג חברת האם (בנק דיסקונט לישראל בע"מ), ברמה של A3.

ביום 27 בספטמבר 2024 הודיעה חברת הדירוג מודי's על הורדת דירוג האשראי של ישראל בפעם השניה ברציפות מתחילת המלחמה. הורדת הדירוג הנוכחית היא בשתי מדרגות מרמה של A2 לרמה של Baa1, תוך שהיא משאירה את התחזית על שלילית - מה שמסמן הורדת דירוג נוספת אפשרית.

לפי הודעת מודי's המניע המרכזי להורדת הדירוג הוא השקפת החברה כי הסיכון הגאופוליטי התגבר באופן משמעותי, לרמה גבוהה מאד עם השלכות שליליות מהותיות על כושר החזר האשראי של מדינת ישראל והחברה כבר לא צופה התאוששות כלכלית מהירה וחזקה כפי שהיה לאחר סכסוכים קודמים. בנוסף ציינה כי לא נראה שיש אסטרטגית יציאה מהסכסוך הצבאי שתחזיר את רמת הוודאות והבטחון. כהמשך ישיר להורדת דירוג האשראי של ישראל הורידה מודי's ביום 1 באוקטובר 2024 את דירוג האשראי של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, ביניהן דירוג קבוצת דיסקונט, מ-A3 ל-Baa1.

ביום 9 באפריל 2024, הודיעה חברת דירוג האשראי הבינלאומית Fitch Ratings (פיץ') על אישור מחדש של דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+, על הסרת ה"מעקב השלילי" בשל העובדה שהסיכונים הגיאופוליטיים נותרו כשהיו, ועל עדכון תחזית הדירוג מ"ציבה" ל"שלילית" לאור כך שהיא צופה זינוק בטווח הקרוב ביחס חוב-תוצר ועליה מתמשכת בהוצאות הבטחוניות. ביום 13 באוגוסט 2024, הודיעה פיץ' על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A+ לרמה של A, עם תחזית דירוג שלילית ובכך הצטרפה למודי's ו-S&P שכבר הורידו את הדירוג פעם אחת.

12. הליכים משפטיים נוספים

א. פניה בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות התשנ"ט-1999 - ביום 5 בפברואר 2020, הגיש אחד מבעלי המניות בחברה האם, לבית המשפט המחוזי בחיפה, בקשה לגילוי מסמכים, מכח סעיף 198א לחוק החברות התשנ"ט - 1999, במסגרתה התבקש בית המשפט להורות לבנק ולחברה האם שלו, למסור לעיון המבקש מסמכים המנויים בבקשה, לצורך בחינת אפשרות להגשת בקשה לאישור "תביעה נגזרת", או "הגנה נגזרת" בשם הבנק ו/או בנק דיסקונט לישראל בע"מ (החברה האם), בקשר להתנהלות הבנק והחברה האם בעניינים לגביהם התקיימו בעבר הליכים משפטיים באוסטרליה. ביום 10 באפריל 2024, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור הסכם פשרה שנחתם בין המבקש בהליך לבין הבנק, החברה האם ומבטחי האחריות של נושאי המשרה בבנקים. ביום 14 בנובמבר 2024 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 19 - עניינים אחרים בדוח הדירקטוריון.

ב. ביום 26 באפריל, 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק. בבקשה נטען כי הבנק מחייב לקוחות בעמלת קורספונדנט אולם אינו מזכה לקוחות בהטבות, אם וככל שמתקבלות מהקורספונדנט; צוין כי סכום הנזק לכלל חברי הקבוצה הוא 4.7 מיליון ש"ח. בקשות דומות הוגשו נגד חברת האם, וכן נגד בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק מזרחי-טפחות, בנק אגוד, והבנק הבינלאומי. ביום 16 בפברואר 2023 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענות נגד כל הבנקים כייצוגיות. ביום 31 במאי 2023 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות הערעור. ביום 8 בינואר 2024 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, במסגרתו בית המשפט הורה לקבל את עמדת היועצת המשפטית לממשלה. טרם הוגשה העמדה.

13. 'קרן אור' - קרן למען ילדים ונוער שנפגעו במהלך המלחמה

קבוצת דיסקונט הקימה את 'קרן אור' קרן סיוע ייעודית עבור ילדים ובני נוער שנפגעו בקו העימות במהלך המלחמה. הקרן, בהקמת בנק דיסקונט ובנק מרכנתיל, תעמוד על סך 50 מיליון ש"ח ותפעל לספק מענה הוליסטי רחב היקף וארוך טווח עבור צרכיהם של הילדים ובני הנוער, לטובת ריפוי הגוף והנפש הרכה ובמטרה להשיב להם את הבטחון האישי והקהילתי. 'קרן אור' תנוהל על ידי ועדה מקצועית אשר תקבע תכנית פעולה כוללת שתגובש עם גורמי מקצוע מהמערך הפסיכולוגי, הנפשי, הרפואי והחינוכי, לרבות החינוך המיוחד. 'קרן אור' תפעל באמצעות עמותת 'הזנק' לעתיד' בשיתוף פעולה עם הקואליציה הישראלית לטראומה המפעילה את מרכזי החוסן בעוטף עזה ובמוקדים הנוספים בדרום הארץ.

הקרן תספק מענה לצרכים מגוונים, במטרה לאפשר לאותם ילדים לחזור לתפקוד מיטבי בחייהם, בהם: הענקת מעטפת ביטחון וליזוי אישי לכל אחת ואחת מהילדים, מתן מענה לצרכים פיזיים, טיפולים פסיכולוגיים, טיפולים רגשיים במגוון אמצעים, סדנאות להעצמה אישית וקבוצתית, פעילויות העשרה והפוגה, פעילות לחיבור לקהילה ולמנהיגות חברתית, תמיכה לימודית ולצרכים נוספים שיעלו מהשטח. עם הקמת הקרן, יתקיים תהליך שבו ימופו ויוגדרו תבחינים למסגרת הפעילות, כמו גם סדרי עדיפויות לזיהוי הצרכים הספציפיים והשימושים בכספי הקרן. הכל, בכפוף לשיח ושיתוף פעולה עם מרכזי החוסן לצד גורמים שונים בקהילה. חלקו של בנק מרכנתיל בקרן יסתכם בכ- 8.5 מיליון ש"ח.

14. 'כוכבי הצפון' - תוכנית לתמיכה בילדי מפונים מהצפון

הבנק ייסד תוכנית לתמיכה בילדים מיישובי הצפון אשר פונו במהלך המלחמה. התוכנית פועלת באמצעות סטודנטים מטעם עמותת 'הזנק' וסטודנטים בוגרים של 'הזנק'. התוכנית מופעלת בתחום החינוכי, החברתי והלימודי, והסטודנטים והבוגרים מקבלים מלגה עבור פעילותם.

15. הסכם בין איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית לבין הסוכנות היהודית בקשר להעברת תרומה

בהמשך לחוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראות שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, סיכם איגוד הבנקים בשם המערכת הבנקאית כי הבנקים יעבירו כ-100 מיליון ש"ח תרומה לטובת סיוע לאוכלוסיית משרתי המילואים, בעלי עסקים ובני זוג.

בהמשך לכך סוכם כי הסוכנות היהודית תשמש כגוף אשר יקלוט את התרומה ויעמיד אותה לשימוש האוכלוסיות האמורות. ההסכם נחתם בחודש יוני 2024 והתרומות הועברו לסוכנות. חלקו של הבנק בתרומה עומד על כ-3 מיליון ש"ח.

16. מגזרי פעילות פיקוחיים-פרטים נוספים

א. מבנה התחרות במגזרי הפעילות השונים

(1) מגזר משקי בית

מגזר משקי בית הינו אחד המגזרים המרכזיים בבנק ולפיכך מהווה יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית של הבנק. מגזר זה מתאפיין בסיכון נמוך יחסית, עקב הפיזור הרחב של האשראי בין לקוחותיו ולכן הוא מהווה יעד מועדף להתרחבות יתר הבנקים במערכת (לרבות הבנקים הגדולים והבינוניים), למרות התשומות הגבוהות יחסית הנדרשות לתפעולו. לפיכך, קיימת תחרות רבה בין כל הבנקים על פלח לקוחות זה. במסגרת ההתמודדות מול יתר הבנקים על פלח לקוחות זה, פונה הבנק ללקוחותיו, באמצעות ערוצים שונים - במסרים המבליטים את מחויבות הבנק למתן שירות איכותי ואישי ומסור ללקוחות המגזר. בנוסף, חלק מהלקוחות המשתייכים למגזר פעילות זה מתגוררים ביישובים בהם קיים רוב מוחלט לאוכלוסיה הלא יהודית שבהם פועלים גם תאגידים בנקאיים אחרים. הבנק מתחרה עם הבנקים הנ"ל על פלחי אוכלוסיה אלו, על ידי מתן שירות אישי ומסור באמצעות עובדים המעורים במנהגים ובתרבות של הלקוחות המשתייכים לפלחי אוכלוסיות אלו ומעניקים להם שירות התואם את צרכיהם היחודיים. בנוסף, משיק הבנק מעת לעת מסעי פרסום ייחודיים הפונים ישירות לאוכלוסיות המתגוררות באזורים אלו - באמצעות אמצעי מדיה מקומיים. יצוין כי בשנים האחרונות החלו גופים פיננסיים שונים (בעיקר חברות ביטוח וחברות כרטיסי אשראי) להיערך למתן שירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר (בעיקר שירותי אשראי), אם במתכונת עצמאית, או באמצעות שיתופי פעולה שונים עם תאגידים בנקאיים.

רפורמה צרכנית לשיפור סביבת התחרות בשוק המשכנתאות

ביום 31 בינואר 2022, פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור", בו הורה בנק ישראל על יישום רפורמה צרכנית בתחום המשכנתאות בשלושה היבטים: שקיפות ויכולת השוואה, פשטות ויכולת הבנה ויעילות בביצוע התהליך. בהוראה נקבע כי על הבנקים לספק ללקוח אישור עקרוני בפורמט אחיד, שבו יוצגו, בנוסף לסל המשכנתא המוצע על ידם, שלושה סלים אחידים שהרכבם נקבע על ידי בנק ישראל, כאשר אורך תקופת ההלוואה ייבחר על ידי הלקוח. כן, הרפורמה כללה קיצור זמן מתן אישור עקרוני והגשה וקבלת האישור באופן מקוון. הבנק מיישם את דרישות ההוראה החל מיום 31 באוגוסט 2022, כנדרש. ביום 19 ביולי 2023 פורסם תיקון להוראה על מנת לשפר את תהליך ביצוע פרעון מוקדם של הלוואה לדיור, לרבות באמצעות הלוואה מתאגיד בנקאי אחר או ממלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי (מחזור הלוואה). תחילה - 20.10.2024. למעט שיפור תהליך מחזור הלוואה לדיור מתאגיד בנקאי אחר, אשר נדחה ליום 1 באפריל 2025. הבנק נערך ליישם את התיקון להוראה בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו.

נקיטת צעדים צרכניים בסביבה פיננסית משתנה

במכתבו מיום 26 בפברואר 2023, התייחס המפקח על הבנקים לשינויים בסביבת הריבית והאינפלציה המביאים לעליה בהוצאות במשקי הבית. במכתב הדגיש המפקח את הציפייה מהתאגידים הבנקאיים לבחון חלופות הנוגעות לאופן העמידה של הלקוחות בהחזר החודשי, לספק מענה הולם, זמין ומקצועי לפניות וצרכי הלקוחות, תוך מתן גילוי מקיף ללקוחות על המשמעויות קצרות הטווח וארוכות הטווח הנלוות לצעדים אלה. במקביל, הבהיר המפקח כי מצופה שהתאגידים הבנקאיים ימשיכו לפעול להתאמת המוצרים והשירותים הבנקאיים לצרכי הלקוח בדגש על מוצרי ההשקעה העומדים לרשותם. ברבעון הראשון של שנת 2023, הגדיר הבנק מתווה להקלה בנטל שנוצר על משקי הבית בעיקר בהתייחס לעליית הריבית במסגרת מתווה זה, הפחית הבנק את גובה הריבית שנקבעה על קווי אשראי בעו"ש חובה ביחס למדרגה השלישית, הקל בביצוע בקשות לפריסה והארכת תקופות הלוואה בדגש על הלוואות לדיור במסלול פריים, והעניק זיכוי חד פעמי ללווים בעלי מאפיינים מסוימים בעלי הלוואות לדיור במסלול ריבית פריים. במסגרת המתווה ממשיך הבנק בעידוד לקוחות הבנק המחזיקים יתרות זכות בחשבונות עובר ושב, להפנות כספים אלו לפקדונות, בהתאמה לצרכי הנזילות של הלקוחות.

מכתב בנק ישראל בנושא דגשים לשיפור ההוגנות מול הלקוחות ולחיזוק אמון הציבור במערכת הבנקאית

במכתב, מיום 5 באוגוסט 2024, התבקשה חברת האם לחזור ולבחון את סט הצעדים שהיא פועלת ונותנת ביחס ללקוחותיה בתקופה זו, ובשים לב להשפעות של אלו על אמון הציבור ולהוגנות הנדרשת ממנה ביחסיה עם לקוחותיה. בכלל האמור: נטל החוב על לקוחות בעלי יתרה שלילית בעו"ש ומתן מענה לצרכיהם; עידוד לקוחות משקי בית להסגת כספי עו"ש לאפיקים משתלמים; תמסורת נאותה והוגנת של ריבית בנק ישראל אל מוצרי הפקדונות. הובהר כי המכתב הינו חלק ממכלול צעדים בהם נוקט הפיקוח לוודא כי הבנקים יהיו קשובים לצרכי הלקוחות נוכח השפעות הסביבה הכלכלית המשתנה בכלל ונוכח התמשכות מלחמת "חרבות ברזל" בפרט. חברת האם פעלה כפי שהתקבל במכתב ובכלל זה החליטה על צעדים מיטביים שיושמו.

קול קורא לקבלת התייחסות הציבור לעניין הגברת התחרות בתחום הפקדונות הבנקאיים

ביום 6 ביולי 2023, פרסם משרד האוצר קול קורא להתייחסות הציבור בעניין בחינת חלופה אפשרית לקידום התחרות בפקדונות באמצעות פקדון ברירת מחדל, וזאת על מנת להגביר את התחרות בתחום הפקדונות הבנקאיים עבור משקי הבית. בהתאם לקול קורא, מטרה זו תושג באמצעות הליך תיחור בין הבנקים, במסגרתו הבנקים יחויבו להציע את הפקדון הזוכה בלחיצת כפתור בשיטת המערכת הסגורה.

הוראות ניהול בנקאי תקין חדשה 447 בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון

ביום 20 במאי 2024 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה, שתכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2025, בה נקבעו כללים ומבנה אחיד להצגת שיעורי הריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון כך שבין היתר תתאפשר השוואה בין הבנקים ותוגבר השקיפות באופן שיאפשר, בין היתר, השוואה בין הריביות שמציעים הבנקים. בנוסף, נקבעה חובה להציע ללקוחות מנגנון חיפוש שיאפשר לקבל מידע ממוקד העונה על צרכיהם אודות סוגי הפיקדונות המוצעים.

הקמת צוות להגברת התחרות במערכת הבנקאות ובאשראי

ביום 1 בדצמבר 2024 הכריזו שר האוצר ונגיד בנק ישראל על הקמת צוות בין משרדי מקצועי לבחינת האמצעים להגברת התחרות במערכת הבנקאית למגזר הקמעונאי – אשראי לעסקים קטנים ולמשקי בית, בראשות המפקח על הבנקים וראש אגף התקציבים במשרד האוצר. לפי ההודעה, הצוות יתמקד בהקלת החסמים המונעים כניסה של שחקנים חדשים למערכת הבנקאית או פיתוח של תחומי פעילות חדשים על ידי השחקנים הקיימים. לצוות הוגדרו מטרות ברורות, בהן עיצוב מתווה רישיונות בנקאיים מדורגים שיאפשרו לגופים חוץ בנקאיים להציע פקדונות ולתת אשראי מתוכם. לפי לוחות הזמנים הצפויים של הצוות, הדוח הסופי שיהווה המשך לדוח הביניים שפורט לעיל, יוגש עד חודש אפריל 2025.

(2) עסקים קטנים וזעירים

מגזר זה הינו אחד המגזרים הבולטים בבנק ולפיכך מהווה יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית של הבנק. לקוחות המגזר חשופים לתחרות מצד כל הבנקים במערכת (לרבות הבנקים הגדולים והבינוניים). מאחר שתחום פעילות זה מהווה יעד מועדף על בנקים אחרים במערכת – קיימת תחרות רבה מצד בנקים אחרים על פלח לקוחות זה. בנוסף, חלק מהלקוחות המשתייכים למגזר פעילות זה מתגוררים בישוים שבהם קיים רוב מוחלט לאוכלוסייה ה"לא יהודית", שבהם פועלים גם תאגידים בנקאיים אחרים, המתחרים בבנק במתן שירותים ללקוחות אלו. במטרה להתמודד עם התחרות הקיימת במתן שירותים בנקאיים לאוכלוסיות אלו, משקיע הבנק אמצעים בפרסום, יצירת קשרים אישיים עם הלקוחות, מתן שירות אישי, ומציאת פתרונות פיננסיים למכלול צרכיו העסקיים של הלקוח, על ידי מתן שירותים בנקאיים באמצעות עובדים המעורים במנהלים ובתכנות של הלקוחות המשתייכים לפלחי אוכלוסיות אלו ומעניקים להם שירות התואם את צרכיהם הייחודיים. יצוין כי, בשנים האחרונות החלו גופים פיננסיים שונים (בעיקר חברות ביטוח וחברות כרטיסי אשראי), להיערך למתן שירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר (בעיקר שירותי אשראי), אם במתכונות עצמאיות, או באמצעות שיתופי פעולה שונים עם תאגידים בנקאיים.

(3) עסקים בינוניים

לקוחות המגזר מתאפיינים ברמת תחכום עסקית גבוהה יחסית. נתון זה, בצירוף חסמי מעבר נמוכים יחסית במגזר זה – יוצרים תשתית לתחרות גבוהה בין כל הבנקים במערכת. התחרות מתבטאת הן בתחום המחירים (מרווחי ריבית ושיעורי עמלות) והן ברמות חשיפה גבוהות יותר לסיכונים אשראי אותם מוכנים מתחרים להציע. האמצעים בהם נוקט הבנק במסגרת ההתמודדות בתחום זה, כוללים: שיפור השירות ללקוח (לרבות זמינות השירות) ושמירה על קשר אישי.

(4) עסקים גדולים

לקוחות המגזר מתאפיינים ברמת התחכום העסקית הגבוהה ביותר ביחס לכלל מגזרי הפעילות. לפיכך, ועקב היעדר חסמי מעבר אפקטיביים עבור לקוחות המגזר – מתקיימת תחרות עזה בין כל הבנקים במערכת, במגזר פעילות זה. התחרות מתבטאת הן בתחום המחירים (מרווחי ריבית ושיעורי עמלות) והן בתחום השירות.

2024

דין וחשבון שנתי

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

ממשל תאגידי
ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
נספחים

264	נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד
269	נספח 2 – רווח והפסד ומאזן – מידע רב רבעוני
271	נספח 3 – דוח רווח והפסד מאוחד לחמש השנים האחרונות
272	נספח 4 – מאזן מאוחד לחמש השנים האחרונות

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

2024		
שיעור הכנסה/(הוצאה) %	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ מיליוני ש"ח
7.23	3,382 ⁽⁷⁾	46,809
-	-	-
2.84	23	810
4.50	274	6,090
3.27	290	8,862
-	-	-
-	-	-
6.34	3,969	62,571
-	-	1,085
-	-	2,159
6.34	3,969	65,815
(2.40)	(149)	6,198
(4.04)	(1,407)	34,869
(3.77)	(2)	53
(0.67)	(7)	1,051
(3.65)	(148)	4,052
(3.93)	(36)	916
(3.71)	(1,749)	47,139
-	-	10,964
-	-	697
-	-	1,240
(3.71)	(1,749)	60,040
-	-	5,775
(3.71)	(1,749)	65,815
2.63		
3.55	2,220	62,571

נכסים נושאי ריבית^(*):אשראי לציבור⁽³⁾

אשראי לממשלה

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾⁽⁵⁾

אגרות חוב למסחר

נכסים אחרים

סך הכל נכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית⁽⁶⁾

סך הכל הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית^(*):

פקדונות הציבור - לפי דרישה

פקדונות הציבור - לזמן קצוב

פקדונות הממשלה

פקדונות מבנק ישראל

פקדונות מבנקים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁽⁸⁾

סך הכל התחייבויות

אמצעים ההוניים

סך הכל התחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית

2022			2023		
שיעור הכנסה/(הוצאה)	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/(הוצאה)	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח	
5.17	(7)2,082	40,279	7.36	(7)3,219	43,748
-	-	16	-	-	2
1.45	10	689	2.40	19	792
1.29	147	11,423	4.41	382	8,655
1.32	96	7,276	2.94	225	7,647
-	-	15	-	-	-
-	-	14	3.57	2	56
3.91	2,335	59,712	6.32	3,847	60,900
-	-	893	-	-	997
-	-	2,572	-	-	2,538
3.91	2,335	63,177	6.32	3,847	64,435
(0.80)	(54)	6,764	(2.62)	(203)	7,761
(1.48)	(416)	28,097	(3.85)	(1,212)	31,487
(1.19)	(1)	84	(3.70)	(2)	54
(0.09)	(3)	3,327	(0.08)	(2)	2,510
(1.71)	(47)	2,749	(3.08)	(101)	3,280
(5.01)	(68)	1,356	(3.97)	(43)	1,083
(1.39)	(589)	42,377	(3.38)	(1,563)	46,175
-	-	14,976	-	-	11,208
-	-	587	-	-	659
-	-	1,106	-	-	1,380
(1.39)	(589)	59,046	(3.38)	(1,563)	59,422
-	-	4,131	-	-	5,013
(1.39)	(589)	63,177	(3.38)	(1,563)	64,435
2.52			2.94		
2.92	1,746	59,712	3.75	2,284	60,900

*הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

2024		
שיעור הכנסה/(הוצאה)	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	מיליוני ש"ח	
6.45	3,524	54,602
(3.71)	(1,588)	42,746
2.74		
6.06	369	6,089
(4.46)	(94)	2,107
1.60		
4.04	76	1,880
(2.93)	(67)	2,286
1.11		
6.34	3,969	62,571
(3.71)	(1,749)	47,139
2.63		

מטבע ישראלי לא צמוד:

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע חוץ^(*):

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

סך פעילות בישראל:

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

2022			2023		
שיעור הכנסה/(הוצאה)**	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/(הוצאה)**	הכנסות/(הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח	
3.66	1,969	53,738	6.47	3,493	53,977
(1.14)	(427)	37,617	(3.36)	(1,388)	41,321
2.52			3.11		
7.54	341	4,523	5.72	296	5,172
(6.28)	(138)	2,197	(4.28)	(78)	1,823
1.26			1.44		
1.72	25	1,451	3.31	58	1,751
(0.94)	(24)	2,563	(3.20)	(97)	3,031
0.78			0.11		
3.91	2,335	59,712	6.32	3,847	60,900
(1.39)	(589)	42,377	(3.38)	(1,563)	46,175
2.52			2.94		

*לרבות מטבע ישראל צמוד למטבע חוץ.

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

2023 לעומת 2022			2024 לעומת 2023			נכסים נושאי ריבית		
גידול (קיטון)			גידול (קיטון)				אשראי לציבור	
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾	שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾			נכסים נושאי ריבית אחרים
מיליוני ש"ח								
1,137	882	255	163	(58)	221			
375	482	(107)	(41)	74	(115)			
1,512	1,364	148	122	16	106	סך הכל הכנסות ריבית		
התחייבויות נושאות ריבית								
(945)	(787)	(158)	(141)	(72)	(69)	פקדונות הציבור		
(29)	(25)	(4)	(45)	(78)	33	התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
(974)	(812)	(162)	(186)	(150)	(36)	סך הכל הוצאות ריבית		

הערות :

1. הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל וניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. ליתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך 432 מיליון ש"ח (2023 - 410 מיליון ש"ח; 2022 - 219 מיליון ש"ח).
5. ליתרה הממוצעת של אגרות חוב מוחזקות לפדיון, נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן", בסך 130 מיליון ש"ח, המיוחסים לאגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון (2023 - 135 מיליון ש"ח; 2022 - 88 מיליון ש"ח).
6. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
7. הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 135 מיליון ש"ח (2023 - 151 מיליון ש"ח; 2022 - 138 מיליון ש"ח).
8. לרבות מכשירים נגזרים.
9. תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
10. השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
11. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

נספח 2 - מידע רב רבעוני - דוח רווח והפסד מאוחד

בסכומים מדווחים

2023				2024				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח				
906	1,010	995	936	931	1,019	1,056	963	הכנסות ריבית
343	402	418	400	403	439	468	439	הוצאות ריבית
563	608	577	536	528	580	588	524	הכנסות ריבית, נטו
53	63	111	87	56	53	55	23	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
510	545	466	449	472	527	533	501	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
19	21	14	4	27	16	3	10	הכנסות מימון שאינן מריבית
90	90	90	88	84	83	90	90	עמלות
-	-	-	117	-	-	-	-	הכנסות אחרות
109	111	104	209	111	99	93	100	סך כל הכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
152	159	157	152	173	148	146	180	משכורות והוצאות נלוות
41	43	51	50	48	48	49	48	אחזקה ופחת בניינים וציוד
62	64	67	50	56	86	67	61	הוצאות אחרות
255	266	275	252	277	282	262	289	סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
364	390	295	406	306	344	364	312	רווח לפני מיסים
127	133	98	122	122	120	139	105	הפרשה למיסים על הרווח
237	257	197	284	184	224	225	207	רווח לאחר מיסים
-	1	-	1	-	1	1	1	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
237	258	197	285	184	225	226	208	רווח נקי
								רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.90	2.07	1.58	2.29	1.48	1.81	1.82	1.67	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

נספח 2 - מידע רב רבעוני - מאזן מאוחד לסופי רבעון

בסכומים מדווחים

2023				2024				נכסים
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח				
11,985	10,504	7,729	9,152	8,216	8,915	9,537	7,848	מזומנים ופקדונות בבנקים
7,109	6,872	6,881	7,410	7,712	8,920	8,506	8,496	ניירות ערך
44,438	44,919	45,924	46,582	47,124	48,232	49,319	49,610	אשראי לציבור
(720)	(756)	(843)	(904)	(901)	(921)	(938)	(944)	הפרשה להפסדי אשראי
43,718	44,163	45,081	45,678	46,223	47,311	48,381	48,666	אשראי לציבור, נטו
2	2	2	-	-	-	-	-	אשראי לממשלה
14	15	15	16	16	17	18	19	השקעה בחברות כלולות
478	490	504	513	510	508	500	496	בניינים וציוד
59	59	59	-	-	-	-	-	נכסים מוחזקים למכירה
1	1	1	1	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
92	92	122	73	47	74	55	80	נכסים בגין מכשירים נגזרים
959	939	944	946	950	912	846	904	נכסים אחרים
64,417	63,137	61,338	63,789	63,674	66,657	67,843	66,509	סך הכל נכסים
התחייבויות והון								
50,741	49,637	48,788	50,306	50,042	53,116	54,654	53,159	פקדונות הציבור
6,430	5,977	4,860	5,666	5,707	5,620	5,093	5,188	פקדונות מבנקים
55	59	60	57	57	61	47	53	פקדונות הממשלה
1,107	1,105	1,027	1,029	974	971	860	700	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
95	67	50	90	55	45	58	25	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,727	1,761	1,828	1,664	1,692	1,627	1,651	1,651	התחייבויות אחרות
60,155	58,606	56,613	58,812	58,527	61,440	62,363	60,776	סך הכל התחייבויות
4,262	4,531	4,725	4,977	5,147	5,217	5,480	5,733	הון
64,417	63,137	61,338	63,789	63,674	66,657	67,843	66,509	סך הכל התחייבויות והון

נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לחמש השנים האחרונות

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020	2021	2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח					
1,379	1,528	2,335	3,847	3,969	הכנסות ריבית
160	204	589	1,563	1,749	הוצאות ריבית
1,219	1,324	1,746	2,284	2,220	הכנסות ריבית, נטו
320	(81)	155	314	187	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
899	1,405	1,591	1,970	2,033	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
112	143	22	58	56	הכנסות מימון שאינן מריבית
309	326	348	358	347	עמלות
5	-	6	117	-	הכנסות אחרות
426	469	376	533	403	סך כל הכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
569	612	636	620	647	משכורות והוצאות נלוות
168	163	168	185	193	אחזקה ופחת בניינים וציוד
262	246	247	243	270	הוצאות אחרות
999	1,021	1,051	1,048	1,110	סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
326	853	916	1,455	1,326	רווח לפני מיסים
118	295	319	480	486	הפרשה למיסים על הרווח
208	558	597	975	840	רווח לאחר מיסים
3	4	4	2	3	חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
211	562	601	977	843	רווח נקי לשנה
					רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.70	4.52	4.83	7.85	6.77	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

נספח 4 - מאזן מאוחד לחמש השנים האחרונות

בסכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר					
2020	2021	2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח					
					נכסים
10,094	14,079	13,679	9,152	7,848	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,300	6,883	6,988	7,410	8,496	ניירות ערך
33,771	38,202	43,265	46,582	49,610	אשראי לציבור
(653)	(566)	(696)	(904)	(944)	הפרשה להפסדי אשראי
33,118	37,636	42,569	45,678	48,666	אשראי לציבור, נטו
25	28	2	0	-	אשראי לממשלה
8	12	14	16	19	השקעה בחברות כלולות
418	464	465	513	496	בניינים וציוד
-	-	59	-	-	נכסים מוחזקים למכירה
3	2	1	1	-	נכסים בלתי מוחשיים
170	45	86	73	80	נכסים בגין מכשירים נגזרים
801	745	923	946	904	נכסים אחרים
<u>50,937</u>	<u>59,894</u>	<u>64,786</u>	<u>63,789</u>	<u>66,509</u>	סך הכל נכסים
					התחייבויות והון
40,842	48,070	51,047	50,306	53,159	פקדונות הציבור
2,923	4,737	6,755	5,666	5,188	פקדונות מבנקים
150	179	41	57	53	פקדונות הממשלה
1,626	1,424	1,156	1,029	700	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
287	93	74	90	25	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,870	1,620	1,658	1,664	1,651	התחייבויות אחרות
47,698	56,123	60,731	58,812	60,776	סך הכל התחייבויות
3,239	3,771	4,055	4,977	5,733	הון
<u>50,937</u>	<u>59,894</u>	<u>64,786</u>	<u>63,789</u>	<u>66,509</u>	סך הכל התחייבויות והון

2024

דין וחשבון שנתי

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מילון מונחים ואינדקס

274

מילון מונחים

276

אינדקס

מילון מונחים

אופציה	חוזה בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.
איגרת חוב	נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרת החוב), את הקרן שנקבעה באיגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באיגרת החוב).
ארצות פחות מפותחות (LDC-Least Developed Countries)	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי בקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.
הון פיקוחי	רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות הון) ומורכבים משני רבדים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבוני לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202). ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.
חבות	אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני חוץ מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגין נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב בעייתי	חוב המסווג כ"לא צובר", "נחות" או ב"השגחה מיוחדת".
חוב נחות	חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.
חוב לא צובר	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.
חוב שגבייתו מותנית בביטחון	חוב לא צובר שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטוחות שהועמדו להבטחתו, בלבד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.
יחס הלימות הון כולל	היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.
יחס כיסוי נזילות (LCR – Liquidity Coverage Ratio)	היחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל- 30 הימים הבאים, בתרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה עתידית של 30 יום.
יחס מימון יציב נטו (NSFR – Net Stable Funding Ratio)	היחס בין כל מקורות המימון היציבים הצפויים בהסתברות גבוהה לעמוד לרשות הבנק בשנה הקרובה, לבין כל השימושים שהבנק צפוי להמשיך לממן בשנה הקרובה.
יחס מינוף	היחס (באחוזים) שבין "מדידת ההון" לבין "מדידת החשיפה".
יתרת חוב רשומה	יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונית.
כללי באזל	כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

מילון מונחים (המשך)

כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מכשירי אשראי חוץ מאזניים	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מכשיר נגזר	מכשיר פיננסי או חוזה אחר שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאיו דורשים או מתירים סילוק נטו.
מכשיר פיננסי	מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חוזה המקיים שני תנאים, כדלקמן: א. המכשיר מטיל על צד אחד מחויבות חוזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון. ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חוזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.
נגזר OTC (Over the counter)	מכשירים נגזרים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ונוצרו במסגרת התקשורת בין שני צדדים נגדיים.
סיכון אשראי צד נגדי (CVA – Credit Valuation Adjustment)	החשיפה להפסד שעלול להיגרם, אם הצד הנגדי לעסקה במכשיר נגזר, לא יעמוד בתנאי העסקה.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.
שיעור המימון (LTV – Loan To Value Ratio)	היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".
FATCA (Foreign Accounts Tax Compliance Act)	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, וקובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות לקוחות המנוהלים אצלם, החייבים בדיווח גם אם אינם תושבי ארה"ב.
ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק, המשמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לבנק, בכדי לתמוך בסיכונים הכרוכים בפעילותו - במטרה לוודא שהיקף ההון הנדרש אינו עולה על ההון הקיים בבנק.

אינדקס

א	עמוד	נ	עמוד
אומדנים חשבונאיים קריטיים	81	ניירות ערך	134-135 , 107 , 34
		ניהול סיכונים	43-45
		נכסי סיכון	157
ה	ס	ע	ח
הון והלימות ההון	148-153 , 37-39	סיכון אשראי	157 , 46-62
הטבות לעובדים	146-155	סיכון נזילות	69-73
הכנסות ריבית	125,27	סיכון ריבית	63-67
הלוואות לדיר	54-56	סיכון שוק	168,62-63
הוצאות בגין הפסדי אשראי	136-139 , 99 , 51-52 , 30	סיכון תפעולי	157 , 74
הפרשה להפסדי אשראי	48-53 , 35 , 17		
	136-139		
התחייבויות תלויות	82		
י	פ	ש	מ
חובות בסיווג בעייתי	195-196 , 136-137 , 47-48 , 35	ענפי משק	52 , 35
חובות לא צוברים	, 62 , 47-49 , 17 , 195-198		
	136-137		
יחס המינוף	160 , 38	פקדונות הציבור	143 , 125 , 36
מגזרי פעילות	175-192 , 127 , 39-43	שווי הוגן	218 , 66
מדיניות חשבונאית	105 , 81	שינוי תנאים ללווים בקשיים	203-206 , 112-114
מוסדות פיננסיים זרים	53	פיננסיים	
ת	ת	ת	ת
מימון ממונף	62	תוכנית אסטרטגית	24
מכשירים נגזרים	168-175 , 67	תשואה להון	27-28 , 17